

รายงานฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

รูปแบบการรายงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับอุตสาหกรรมไทย

Format of Sustainability Reporting for Thai Industries

(RDG4830021)

โดย

สมพร กมลศิริพิชัยพร

วิทย์ สุนทรนันท์

ศูนย์วิจัยแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มกราคม 2550

บทสรุปผู้บริหาร

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียจะได้รับจากรายงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่จัดทำโดยองค์กรธุรกิจ และได้แนวทางการพัฒนารูปแบบการรายงานที่เหมาะสมตามบริบทของสังคมไทย โดยรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วยผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษและปูนซีเมนต์ สถาบันการเงิน นักลงทุนประเภทสถาบัน หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน และหน่วยงานภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม และรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชนโดยผู้ประกอบการเยื่อและกระดาษทั่วโลก ข้อมูลที่ทำการคัดเลือกมีเนื้อหาตามกรอบที่กำหนดโดย Global Reporting Initiative (GRI)

จากความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบกับความพร้อมและข้อจำกัดขององค์กรธุรกิจต่อการเปิดเผยข้อมูล ทำให้อาจสรุปได้โดยสังเขปว่า กรอบการรายงานของ Global Reporting Initiative (GRI) สามารถประยุกต์ใช้ได้กับการรายงานสำหรับประเทศไทย เนื่องจากมีเนื้อหาที่ครอบคลุมประเด็นหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้งยังได้รับการยอมรับในระดับสากล และมีแนวโน้มที่จะถูกพัฒนาขึ้นเป็นมาตรฐานสากลในอนาคต หากแต่ประโยชน์ที่จะเกิดต่อผู้มีส่วนได้เสียในประเทศไทยนั้น จะมีลำดับความสำคัญแตกต่างกันไปสำหรับแต่ละประเด็นของการรายงาน ซึ่งจากผลการวิจัยนี้สามารถแบ่งกลุ่มของประเด็นการรายงานออกเป็น 2 หมวดหลัก คือ หมวดภาคบังคับ (ซึ่งทั้งผู้มีส่วนได้เสียและองค์กรธุรกิจเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นประเด็นที่ควรทำการรายงาน ดังรายละเอียดในตารางที่ บ-1) และหมวดภาคสมัครใจ (โดยในหมวดภาคสมัครใจนี้ ยังได้แบ่งระดับของการเปิดเผยข้อมูลออกเป็นอีก 4 ระดับย่อย A-D ตามความสำคัญและความเหมาะสมของข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ บ-2)

ตารางที่ บ-1 เกณฑ์ภาคบังคับสำหรับรายงานเพื่อความยั่งยืน

หมวด	ประเด็นที่กำหนด
วิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	การรับรองรายงานโดยผู้บริหาร
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร	ผลิตภัณฑ์และบริการ
	โครงสร้างการดำเนินงาน
	โครงสร้างขององค์กร
	พื้นที่ดำเนินงาน
	ตลาดของสินค้าและบริการ
ขนาดขององค์กร	
หมายเหตุประกอบการรายงาน	กรอบระยะเวลาของการรายงาน
	ขอบเขตการปฏิบัติการที่ครอบคลุมในรายงาน และเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขต
	คำอธิบายสำหรับการเปลี่ยนแปลงขอบเขตจากรายงานก่อนหน้า
	ระบุส่วนของข้อมูลเก่าที่นำมาใช้ประกอบและเหตุผลในการอ้างอิง

ตารางที่ บ-1 เกณฑ์ภาคบังคับสำหรับรายงานเพื่อความยั่งยืน (ต่อ)

หมวด	ประเด็นที่กำหนด
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	ข้อเสนอแนะแก่ผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติม
การกำกับดูแลกิจการ	โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ
	สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ
	กระบวนการที่ค้นของคณะกรรมการในการประเมินโอกาสและจัดการความเสี่ยงด้านความยั่งยืน
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลกระทบจากการก่อกำเนิดและปล่อยของเสีย
	ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ
	การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	สิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น
	ผลการปฏิบัติงานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย
	ระบบการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัย
	การพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน
	การใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ
	การเคารพในสิทธิของบุคคลอื่น
	บทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคม

ตารางที่ บ-2 เกณฑ์วัดระดับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ

หมวด	ประเด็นที่กำหนด
คุณภาพระดับ D : ผู้ประกอบการสามารถเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีเงื่อนไขและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ ++ ประเด็นของรายงานภาคบังคับ (ตารางที่ บ-1) บวกประเด็นต่อไปนี้	
วิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน	ประเด็นหลักสำหรับความยั่งยืนขององค์กร
	การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดประเด็นของความยั่งยืน
	การผนวกประเด็นของความยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร
	เป้าหมายและผลการดำเนินการในประเด็นนั้นๆ เพื่อนำสู่ความยั่งยืน
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	นโยบายภายในเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน
การกำกับดูแลกิจการ	พันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความยั่งยืน
	โครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านความยั่งยืน
	แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืน
ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม	ผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรและบทบาทที่เกี่ยวข้อง
	เกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลัก
	กระบวนการในการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย
	ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย
	การใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

ตารางที่ บ-2 เกณฑ์วัดระดับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ (ต่อ)

หมวด	ประเด็นที่กำหนด
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	การจ้างงานและสิทธิประโยชน์
	การยอมรับในความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียมสำหรับพนักงานในองค์กร
	จริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์
	การให้ความเคารพต่อความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น
คุณภาพระดับ C : ผู้ประกอบการสามารถเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีเงื่อนไขและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ + หรือผู้ประกอบการสามารถเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีข้อจำกัด/ในภาพกว้างและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ ++ ประเด็นของรายงานในระดับคุณภาพ D บวกประเด็นต่อไปนี้	
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	นโยบายให้มีการรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานจากบุคคลภายนอก
ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจศาสตร์	คุณค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ
	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อซัพพลายเออร์
	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อพนักงาน
	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อตลาดเงินและตลาดทุน
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากร/วัตถุดิบ
	ผลกระทบต่อการใช้พลังงาน
	ผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรน้ำ
	ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
	ผลกระทบต่อชุมชนและกระจายสินค้าและวัตถุดิบ
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	นโยบายและหลักปฏิบัติในการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
คุณภาพระดับ B : ผู้ประกอบการเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีข้อจำกัด/ในภาพกว้างและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ + หรือผู้ประกอบการเปิดเผยข้อมูลได้เพียงรูปแบบหรือระบบและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ ++ ประเด็นของรายงานในระดับคุณภาพ C บวกประเด็นต่อไปนี้	
การกำกับดูแลกิจการ	หลักการพิจารณาตอบแทนผู้บริหาร
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ
คุณภาพระดับ A : ผู้ประกอบการเปิดเผยข้อมูลได้เพียงรูปแบบหรือระบบและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ + หรือผู้ประกอบการไม่เห็นสมควรเปิดเผย แต่ผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ ++ ประเด็นของรายงานในระดับคุณภาพ B บวกประเด็นต่อไปนี้	
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	เกณฑ์และวิธีการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ด้านความยั่งยืน
	การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจากรายงานก่อนหน้า
การกำกับดูแลกิจการ	กระบวนการสรรหาคณะกรรมการและผู้บริหาร

ตารางที่ บ-2 เกณฑ์วัดระดับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ (ต่อ)

หมวด	ประเด็นที่กำหนด
ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจศาสตร์	ผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจทั้งในทางบวกและลบจากการดำเนินงานขององค์กร
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	บทบาทขององค์กรต่อการเมืองการปกครอง

ในส่วนของผลการผลักดันให้เกิดการรายงานเพื่อความยั่งยืนโดยผู้มีส่วนได้เสียนั้น กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีศักยภาพในระดับที่สูงได้แก่ นักลงทุนประเภทสถาบัน และหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน โดยพิจารณาจากอิทธิพลหรือการทรงอำนาจ ความชอบธรรม และความต้องการใช้ข้อมูลที่เปิดเผย อย่างไรก็ตาม องค์กรที่ดี ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถมีบทบาทในการส่งเสริมให้เกิดการรายงานเพื่อความยั่งยืนได้ตามบทบาทและสถานภาพของแต่ละกลุ่ม อาทิเช่น หน่วยงานรัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม อาจเน้นการบูรณาการของฐานข้อมูลภาครัฐ การพัฒนากฎระเบียบให้ครอบคลุมประเด็นด้านความยั่งยืน และการใช้กลไกภาครัฐในการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ หน่วยงานรัฐที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม อาจพิจารณาให้เกิดบูรณาการด้านระบบการสนับสนุนเพื่อความยั่งยืนที่ผนวกมิติทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมเข้าด้วยกัน

ทั้งนี้ อุปสรรคสำคัญที่มีส่วนขัดขวางการขับเคลื่อนโดยผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆจะแตกต่างกันไป อาทิ กลุ่มธนาคารและสถาบันการเงิน มีข้อจำกัดด้านต้นทุนที่เพิ่มขึ้น การขาดองค์ความรู้หรือเทคนิคในการประเมินผลกระทบและความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม ไม่มีหลักประกันในผลตอบแทนที่จะได้รับ และสภาพการแข่งขันในตลาดสินเชื่อ กลุ่มนักลงทุน มีข้อจำกัดด้านตลาดทุนไทยที่มีขนาดเล็ก มีจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่เข้าข่ายบริษัทที่ดีตามเงื่อนไขที่จำกัด

การเคลื่อนไหวด้านการรายงานเพื่อความยั่งยืนในระดับสากลมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และมีแนวโน้มว่าจะก้าวไปสู่การกำหนดเป็นมาตรฐาน และจัดให้มีการรับรองในลักษณะที่คล้ายกันกับอนุกรมมาตรฐาน ISO ดังนั้น การติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นสิ่งจำเป็น ควบคู่ไปกับการวิจัยต่อยอดให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงความเหมาะสมของการรายงานที่แท้จริงในบริบทไทย โดยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยที่ประกอบด้วย การศึกษาความต้องการของข้อมูลที่เปิดเผยโดยองค์กรธุรกิจของผู้มีส่วนได้เสียเชิงลึกจำเพาะกลุ่ม เชิงพื้นที่ เชิงภาคส่วนธุรกิจ และการประเมินคุณค่าของการรายงานที่มีต่อองค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงานและผู้มีส่วนได้เสีย

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG4830021
ชื่อโครงการ : รูปแบบการรายงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับอุตสาหกรรมไทย
ชื่อนักวิจัย : วิทย์ สุทรนันท์¹ และ สมพร กมลศิริพิชัยพร²
¹ศูนย์พัฒนาคุณภาพความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม บมจ.บ้านปู,
²คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Email Address : wit_s@banpu.co.th; somporn.k@chula.ac.th
ระยะเวลาโครงการ : กรกฎาคม 2548 - มกราคม 2550

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียจะได้รับจากรายงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่จัดทำโดยองค์กรธุรกิจ และได้แนวทางการพัฒนารูปแบบการรายงานที่เหมาะสมตามบริบทของสังคมไทย โดยรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วยผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษและปูนซีเมนต์ สถาบันการเงิน นักลงทุนประเภทสถาบัน หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน และหน่วยงานภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม และรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชนโดยผู้ประกอบการเยื่อและกระดาษทั่วโลก ข้อมูลที่ทำการคัดเลือกมีเนื้อหาตามกรอบที่กำหนดโดย Global Reporting Initiative (GRI) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้ถูกรวบรวมและวิเคราะห์เพื่อหาความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย และความพร้อม/ข้อจำกัดขององค์กรธุรกิจต่อการเปิดเผยหรือรายงานข้อมูลในแต่ละประเด็น และนำมาสรุปทสรูปในรูปแบบการรายงานที่เหมาะสมสำหรับบริบทของไทย โดยแบ่งประเด็นที่จะทำการรายงานออกเป็น 2 หมวด ได้แก่ หมวดของข้อมูลภาคบังคับ และหมวดภาคสมัครใจ ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลในหมวดภาคสมัครใจยังได้ถูกแบ่งออกเป็น 4 ระดับตามความสำคัญที่พิจารณาจากประโยชน์ และความพร้อมเป็นหลัก นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังได้นำเสนอแนวทางในการขับเคลื่อนโดยผู้มีส่วนได้เสียให้เกิดการรายงานเพื่อความยั่งยืน และการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเคลื่อนไหวในระดับสากลที่เกี่ยวข้องกับการรายงานเพื่อความยั่งยืน ทั้งนี้ ผลการวิจัยนี้ยังได้บ่งชี้ถึงแนวทางวิจัยต่อยอดด้านการศึกษาความต้องการของข้อมูลที่เปิดเผยโดยองค์กรธุรกิจของผู้มีส่วนได้เสียเชิงลึกจำเพาะกลุ่ม เชิงพื้นที่ เชิงภาคส่วนธุรกิจ และการประเมินคุณค่าของการรายงานที่มีต่อองค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงานและผู้มีส่วนได้เสีย

คำหลัก : การพัฒนาที่ยั่งยืน การรายงาน ผู้มีส่วนได้เสีย

Abstract

Project Code : RDG4830021
Project Title : Format of Sustainability Reporting for Thai Industries
Investigators : Wit Soontaranun¹ and Somporn Kamolsiripichaiporn²
*¹Quality Safety and Environmental Development Center, Banpu Plc.,
²Faculty of Science, Chulalongkorn University*
Email Address : wit_s@banpu.co.th; somporn.k@chula.ac.th
Project Duration : July 2005 - January 2007

This research aims to gain more understanding about the benefit to stakeholders' expectation on sustainability reporting by private companies and to obtain a guideline for developing an appropriate format for sustainability reporting in Thai context. Primary data were obtained from direct interviews with the representatives from various stakeholder groups namely entrepreneurs in pulp and paper and cement industries, financial institutes, institutional investors, government agencies accountable for governing and promoting equity market, and government agencies accountable for governing industrial policies. Secondary data were also obtained as public information disclosed by entrepreneurs in pulp and paper industries worldwide in reference to the scope and content for reporting by Global Reporting Initiative (GRI). The results were consolidated and analyzed to determine the expectations of stakeholders and the readiness/limitation for private sectors in disclosing each aspect of reporting. It was concluded that appropriate disclosure of sustainability data in Thailand may be divided into 2 major categories as compulsory and voluntary. In the voluntary category, 4 subcategories were identified based on the benefit and readiness for reporting. This research also points out the way forward in promoting sustainability reporting through stakeholder influences and preparing for the emerging global trends in reporting. At last, it was recommended that further studies in specific stakeholder groups, in specific locations, in specific private sectors, and in quantifying the embedded value of reporting for both stakeholders and the reporting organization itself.

Keywords : Sustainability, Reporting, Stakeholders

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยที่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาวิจัยรูปแบบของการรายงานเพื่อความยั่งยืนในบริบทของไทย และได้ให้การสนับสนุนเงินทุนและคำปรึกษาที่มีคุณค่าตลอดโครงการวิจัยอันยาวนาน ตั้งแต่เมื่อครั้ง รศ.ดร.สุชาติา ชินะจิตร เป็นผู้อำนวยการฝ่าย 3 จนสื่อยุคเปลี่ยนผ่านมาเป็นคุณสุปราณี จงดีไพศาล

ขอบคุณทุกความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ช่วยจุดประกายความคิด และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์

คณะผู้วิจัยใคร่ขอแสดงความขอบคุณไปยังผู้ที่มีส่วนในการให้ข้อมูลทุกท่าน และหวังว่าผลของงานวิจัยนี้จักเป็นประโยชน์แก่ทุกคนที่ได้มีส่วนร่วมในงานวิจัยนี้ เช่นเดียวกับที่จะเป็นประโยชน์แก่สังคมไทยในวงกว้าง

สุดท้ายนี้ คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณพระเจ้าที่นำพาความสำเร็จทุกประการอันเกี่ยวเนื่องกับงานวิจัยชิ้นนี้

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	I
บทคัดย่อ	V
Abstract	VI
กิตติกรรมประกาศ	VII
สารบัญ	VIII
บทที่ 1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.1 การพัฒนาที่ยั่งยืน	1
1.2 การรายงานเพื่อความยั่งยืน	4
1.3 Global Reporting Initiative (GRI)	6
1.3.1 ที่มาและความสำคัญของ GRI	6
1.3.2 องค์ประกอบของการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามกรอบของ GRI	7
1.3.3 เนื้อหาของการรายงานตามกรอบของ GRI	8
1.4 ที่มาของงานวิจัย	21
1.5 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	21
บทที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัย	22
2.1 การพัฒนาแบบสำรวจ	22
2.1.1 รูปแบบการดำเนินธุรกิจและพื้นฐานของการจัดทำรายงาน	22
2.1.2 ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม	23
2.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	24
2.2.1 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม	24
2.2.2 ธนาคารและสถาบันการเงิน	25
2.2.3 นักลงทุน	25
2.2.4 หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน	25
2.2.5 หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	26
2.2.6 หน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม	26
2.3 การสัมภาษณ์	26
2.4 การสำรวจข้อมูลจากรายงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่จัดทำโดยองค์กรธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษและปูนซีเมนต์	31
บทที่ 3 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์	32
3.1 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียจำแนกตามเนื้อหาของรายงาน	32
3.1.1 วิสัยทัศน์ นโยบาย และการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน	32
3.1.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร	38
3.1.3 การกำกับดูแลกิจการ	42
3.1.4 ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม	53
3.2 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการรายงานประสิทธิภาพการดำเนินงาน	59

	หน้า
3.2.1 ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ	59
3.2.2 ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	68
3.2.3 ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสังคม	80
3.3 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียจำแนกตามคุณลักษณะของรายงาน	95
3.3.1 หมายเหตุเกี่ยวกับขอบเขตของการรายงาน	95
3.3.2 วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	95
3.4 บทวิเคราะห์มุมมองของผู้มีส่วนได้เสียต่อการเปิดเผยข้อมูลขององค์กรธุรกิจ	104
3.4.1 มุมมองของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียจากสถาบันการเงิน	104
3.4.2 มุมมองของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นนักลงทุนประเภทสถาบัน	105
3.4.3 มุมมองของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน	105
3.4.4 มุมมองของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	110
3.4.5 มุมมองของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่มีบทบาทส่งเสริมอุตสาหกรรม	110
3.5 ผลการสำรวจข้อมูลจากรายงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่จัดทำโดยองค์กรธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษและปูนซีเมนต์	112
3.5.1 อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ	112
3.6 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษและปูนซีเมนต์ต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน	127
บทที่ 4 การประยุกต์และบทสรุปการวิจัย	133
4.1 รูปแบบการรายงานเพื่อความยั่งยืนสำหรับประเทศไทย	133
4.2 การใช้ประโยชน์จากผลการศึกษา	138
4.2.1 การขับเคลื่อนให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนโดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	138
4.2.2 ทิศทางการพัฒนาระบบการจัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืนในระดับสากล	168
4.3 แนวทางการวิจัยต่อยอด	171
4.3.1 ศึกษาความต้องการในข้อมูลที่เปิดเผยโดยองค์กรธุรกิจของผู้มีส่วนได้เสียเชิงลึกจำเพาะกลุ่มตัวอย่าง	171
4.3.2 ศึกษาความต้องการในข้อมูลที่เปิดเผยโดยองค์กรธุรกิจของผู้มีส่วนได้เสียแบบจำเพาะเชิงพื้นที่	171
4.3.3 ศึกษาความต้องการในข้อมูลที่เปิดเผยโดยองค์กรธุรกิจของผู้มีส่วนได้เสียแบบจำเพาะเชิงภาคส่วนธุรกิจ	172
4.3.4 ทำการประเมินคุณค่าของการรายงานที่มีต่อองค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงานและผู้มีส่วนได้เสีย	172

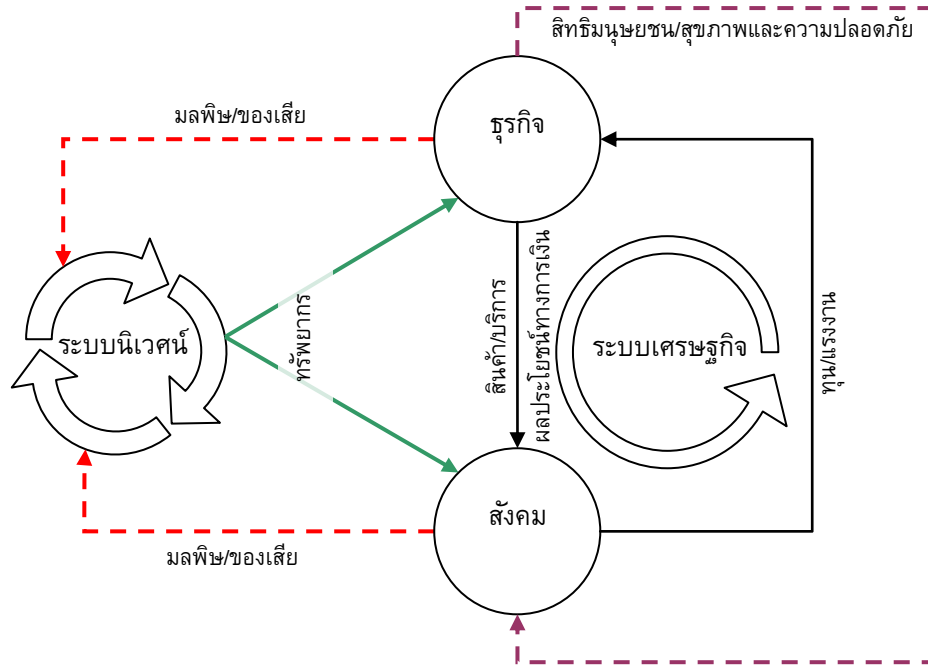
บทที่ 1

ที่มาและความสำคัญ

1.1 การพัฒนาที่ยั่งยืน

ในอดีตผู้คนมักเข้าใจว่าความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจขึ้นอยู่กับผลประกอบการทางการเงินเพียงอย่างเดียว การที่องค์กรใด ๆ สามารถรักษาการเติบโตทางด้านรายได้และผลกำไร เป็นการแสดงให้เห็นว่าองค์กรดังกล่าวมีความเข้มแข็ง และสามารถยืนหยัดได้ดีท่ามกลางภาวะความผันผวนทางเศรษฐกิจและการแข่งขันทางการค้า อย่างไรก็ตาม ภัยพิบัติหลายเหตุการณ์เกี่ยวข้องกันกับอุปสรรคและการล้มละลายทางธุรกิจที่เกิดขึ้นทั่วโลกได้ชี้ให้เห็นว่าความยั่งยืนนั้นไม่ได้ขึ้นกับปัจจัยทางการเงินเพียงอย่างเดียว ดังตัวอย่างกรณีของบริษัท NIKE ซึ่งเผชิญมรสุมของการต่อต้านอย่างหนักจากลูกค้าเนื่องจากละเลยในการปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อแรงงาน ถึงแม้ว่าจะเป็น การดำเนินงานของซัพพลายเออร์ ซึ่งไม่ใช่การดำเนินการที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบโดยตรงของบริษัทก็ตาม บริษัท SHELL ที่ตกเป็นจำเลยของสังคมสำหรับการตัดสินใจมั่วซั่วเจาะน้ำมันนอกชายฝั่งทะเลเหนือของยุโรป บริษัท ENRON ซึ่งประสบภาวะล้มละลายทางธุรกิจและผู้บริหารระดับสูงถูกดำเนินคดีอันเนื่องมาจากความไม่โปร่งใสในการกำกับดูแลกิจการ สำหรับกรณีศึกษาในประเทศไทย หลายบริษัทจำเป็นต้องยุติบทบาทตั้งแต่ระยะเริ่มต้นโครงการ เช่น บริษัท GULF POWER GENERATION และบริษัท UNION POWER DEVELOPMENT ซึ่งมีโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินในพื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ถูกคัดค้านและต่อต้านอย่างหนักจากประชาชนในพื้นที่ โดยมีแนวร่วมจาก NGO ทั้งในและต่างประเทศ แม้ว่าจะได้มีการชี้แจงทำความเข้าใจหลายรอบและทำประชาพิจารณ์แล้วก็ตาม ในที่สุดบริษัททั้งสองจำต้องระงับโครงการ เพื่อพิจารณาทบทวนข้อพิพาททางเลือกและพื้นที่ดำเนินการ ในขณะที่บริษัท THAI TANTALUM ซึ่งได้ก่อสร้างโรงงานถลุงแร่แทนทาลัม ณ จังหวัดภูเก็ต ได้รับความเสียหายกว่า 50 ล้านบาทจากรัฐ จากเหตุการณ์ประท้วงที่บ้านปลายจนเกิดการจลาจลและเผาทำลายโรงงานก่อนที่โรงงานจะเริ่มดำเนินการด้วยซ้ำไป บทเรียนในอดีตทั้งหลายข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นถึงความเสี่ยงทางธุรกิจที่เกิดขึ้นจากปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือการเงินและการตลาด โดยอาจแบ่งออกได้เป็น (ก) ประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อม (ข) ประเด็นทางด้านสังคม (ค) มาตรฐานในการกำกับดูแลกิจการ และ (ง) ระบบการบริหารจัดการธุรกิจ ปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้สามารถส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจได้

เพื่อให้การพัฒนาที่ยั่งยืนเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง จำเป็นที่เราจะต้องเข้าใจการปฏิสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจกับสังคมเสียก่อนดังแสดงในรูปที่ 1-1 ซึ่งจะเห็นได้ว่าความเกี่ยวโยงกันระหว่างภาคธุรกิจและภาคสังคมปรากฏใน 3 ลักษณะ คือ ระบบเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม โดยเราจะทำการพิจารณาโดยละเอียดสำหรับแต่ละประเด็นต่อไป

รูปที่ 1-1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจและสังคม

ระบบเศรษฐกิจเกิดจากการหมุนเวียนของทุน โดยการผลิตสินค้าและบริการสู่สังคม ภาคธุรกิจจะได้รับทุนเพื่อหล่อเลี้ยงธุรกิจ ในขณะเดียวกัน โดยการเป็นแหล่งทรัพยากรบุคคลให้กับธุรกิจ ภาคสังคมจะได้รับทุนเพื่อการบริโภค หากสินค้า/บริการ แรงงาน และทุน เกิดการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่องและสมดุล ระบบเศรษฐกิจจะถูกขับเคลื่อนอย่างยั่งยืน ระบบเศรษฐกิจที่ล้มเหลวและก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างธุรกิจและสังคมมักเกิดจากความไม่เสมอภาคระหว่างทุนที่หมุนเวียนจากธุรกิจไปยังสังคม และจากสังคมไปยังธุรกิจ โดยทั่วไป มักเป็นปัญหาจากทุนที่ไหลจากสังคมไปยังธุรกิจมีขนาดที่ใหญ่กว่าทุนที่ธุรกิจจ่ายกลับคืนแก่สังคม กล่าวคือ ประชาชนมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการสูง (ค่าครองชีพสูง) ในขณะที่มีรายได้จากการทำงานต่ำ จึงเกิดเป็นภาวะความยากจน และส่งผลลบต่อคุณภาพชีวิต ซึ่งในที่สุด ปัญหาสังคมจะเกิดขึ้นตามมา เนื่องจากความเหลื่อมล้ำของสถานภาพของคนในสังคมมีมากขึ้น โดยคนที่เป็นเจ้าของธุรกิจสามารถรักษาคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าจากทุนส่วนเกินที่ได้รับจากคนอีกกลุ่มหนึ่งของสังคมที่ไม่ได้มีส่วนในผลประโยชน์ของความเป็นเจ้าของธุรกิจ

สำหรับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งภาคธุรกิจและภาคสังคมต่างเป็นผู้บริโภคทรัพยากรและก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศน์จากผลของการบริโภคดังกล่าวในรูปของมลพิษและของเสีย โดยทั่วไป ระบบนิเวศน์จะมีความสามารถในการปรับสมดุลโดยหมุนเวียนมลพิษและของเสียให้กลับเป็นทรัพยากรอีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ชีตความสามารถดังกล่าวขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทของทรัพยากร ยกตัวอย่างเช่น ทรัพยากรน้ำผิวดิน เมื่อมีการปล่อยของเสียที่เป็นอินทรีย์วัตถุจากการบริโภคลงสู่แหล่งน้ำ จุลชีพในแหล่งน้ำจะทำการย่อยสลาย และผลลัพธ์ขั้นต้นที่ได้ก็คือน้ำและก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จะถูกดูดจับโดยพืช (อาจเป็นพืชน้ำหรือพืชบกก็ได้) และโดยกระบวนการสังเคราะห์แสงของพืชจะเปลี่ยนก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และน้ำให้เป็นอินทรีย์วัตถุ และหมุนเวียนอินทรีย์วัตถุดังกล่าวกลับเข้าสู่ห่วงโซ่อาหารอีกครั้ง แต่หากปริมาณของอินทรีย์วัตถุที่ถูกปล่อยสู่แหล่งน้ำมีมากเกินไป คุณภาพของระบบนิเวศน์ในแหล่งน้ำนั้นจะถูกกระทบ และอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศน์อย่างถาวร ซึ่งก่อให้เกิดการร่อยหรอหรือเสื่อมโทรมของทรัพยากร อันจะกระทบต่อธุรกิจและสังคมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากปัญหาความเพียงพอและคุณภาพของทรัพยากรปัญหาดังกล่าวมักก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างภาคธุรกิจและสังคมในการแย่งชิงทรัพยากร ดังตัวอย่างของ

ปัญหาวิกฤตการณ์น้ำระหว่างเกษตรกรกับอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือปี พ.ศ.2548 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว ปริมาณน้ำฝนมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ปกติต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการในระดับปกติของภาคเกษตรและอุตสาหกรรม

ในขณะที่ประเด็นสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องในเชิงกายภาพและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทั้งภาคธุรกิจและภาคสังคม ปัญหาทางสังคมกลับเป็นผลกระทบที่มักเกิดขึ้นทางเดียว คือจากภาคธุรกิจไปสู่สังคม โดยแบ่งเป็นผลกระทบที่เกิดจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน และความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัย ด้วยเหตุนี้ องค์การสหประชาชาติ¹ ได้ผลักดันและรณรงค์ให้ประเทศต่าง ๆ นำหลักปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนไปใช้อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1948

จากความเข้าใจในปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาคธุรกิจและภาคสังคมที่กล่าวมาข้างต้น บ่อยครั้งเมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างธุรกิจกับสังคมในระบบทุนนิยม ภาคธุรกิจมักจะได้รับการวางตำแหน่งในฐานะผู้กระทำโดยมีภาคสังคมหรือประชาชนเป็นผู้ถูกกระทำ ดังนั้น เพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันของธุรกิจและสังคมได้อย่างยั่งยืน แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility หรือ CSR) จึงเกิดขึ้น ในด้านเศรษฐกิจ การลดความไม่สมดุลของการไหลของเงินทุนมักจะทำให้เกิดขึ้นโดยการแทรกแซงจากรัฐ (เช่น ภาษี) หรือริเริ่มจากภาคธุรกิจ (เช่น เงินบริจาคและการจ้างงาน) ในด้านสิ่งแวดล้อม มาตรการในการบริหารจัดการปัญหาประกอบด้วยทั้งส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจ (เช่น แนวคิดในการอนุรักษ์ทรัพยากร ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต) และภาคสังคม (เช่น หลักการเศรษฐกิจพอเพียง ป่าชุมชน) ในขณะที่ปัญหาทางสังคมที่เป็นผลกระทบโดยภาคธุรกิจจะแก้ไขโดยอาศัยหลักบรรษัทภิบาลและจริยธรรมธุรกิจ อย่างไรก็ตาม Porter² ได้ให้ความเห็นว่าการแยกภาคธุรกิจและสังคมออกจากกัน และมองปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นความขัดแย้งของสองภาคส่วนไม่สามารถนำสู่ความยั่งยืนที่แท้จริงได้ ที่จริงแล้ว ความยั่งยืนของธุรกิจและความยั่งยืนของสังคมเป็นสิ่งเดียวกันและไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เนื่องจากธุรกิจและสังคมได้ดำรงอยู่คู่กันด้วยภาวะพึ่งพา กล่าวคือ คุณภาพชีวิตที่ดีของภาคสังคมต้องอาศัยสินค้า บริการ และทุนจากภาคธุรกิจ ในขณะที่ความมั่นคงของธุรกิจขึ้นอยู่กับพื้นฐานของการเข้าถึงทรัพยากร แรงงาน และแหล่งทุน และการเข้าถึงตลาดสำหรับสินค้าและบริการของตน ซึ่งหากภาคสังคมอ่อนแอและตกในภาวะล่มสลายทางเศรษฐกิจ กำลังซื้อที่มีอยู่ย่อมไม่สามารถหมุนเวียนทุนกลับไปยังธุรกิจเพื่อคงกำลังการผลิตได้ นอกจากนี้ ธุรกิจยังอาจประสบปัญหาคุณภาพของแรงงานและทรัพยากรซึ่งกระทบต่อการพัฒนาธุรกิจทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว ดังนั้น ธุรกิจจึงควรพัฒนากลยุทธ์ในการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของตนให้สามารถผนวกการคืนทุนสู่สังคม (Corporate Philanthropy) เข้ากับการพัฒนาคุณภาพของภาคส่วนทางสังคมที่เป็นฐานของความยั่งยืนขององค์กร (Social Dimension of Competitive Context)

หากธุรกิจและสังคมมีโครงสร้างที่เรียบง่ายดังแสดงในรูปที่ 1 ปัญหาทุกอย่างจะสามารถแก้ไขได้โดยง่าย อย่างไรก็ตาม โครงสร้างทางธุรกิจและสังคมในโลกปัจจุบันมีความซับซ้อนสูง และจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆตามการเคลื่อนย้ายเงินทุนและทรัพยากรที่จะเปิดเสรีมากขึ้นในอนาคต สังคมถูกแบ่งออกเป็นภาคส่วนย่อยๆจำนวนมาก ทุนอาจถูกดึงจากภาคส่วนหนึ่งของสังคมไปสู่ธุรกิจ ในขณะที่การหมุนเวียนทุนกลับสู่สังคมเกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้เสียในอีกภาคส่วนหนึ่งของสังคม ทำให้ถึงแม้ว่าการหมุนเวียนทุนระหว่างธุรกิจและสังคมจะสมดุล แต่การกระจายตัวของทุนกลับไม่มีความเสมอภาคในส่วนต่างๆของสังคม ดังนั้น การบริหารจัดการสังคมในภาพรวม

1 Universal Declaration of Human Rights website, <http://www.un.org/Overview/rights.html>

2 Porter, M.E. and Kramer, M.R., "Strategy & Society: The Link Between Competitive Advantage and Corporate Social Responsibility", Harvard Business Review, December (2006) 78-92.

เป็นสิ่งจำเป็น บ่อยครั้งความรับผิดชอบถูกผลักให้กับภาครัฐ แต่ในความเป็นจริงแล้ว การบริหารธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถเป็นแรงขับเคลื่อนที่ทรงพลัง หากสามารถสร้างความตระหนักและพัฒนาการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้ปฏิบัติอย่างสอดคล้องกัน รายงานเพื่อความยั่งยืนจึงถูกใช้เป็นเครื่องมือหลักในการสื่อสารถึงแนวคิดและหลักปฏิบัติเพื่อความยั่งยืนที่ริเริ่มโดยภาคธุรกิจไปยังผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ในภาคสังคม³

1.2 การรายงานเพื่อความยั่งยืน

จากความเข้าใจที่มากขึ้นต่อความยั่งยืนที่แท้จริง ภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมได้เริ่มให้ความสำคัญกับการประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางธุรกิจมากขึ้น โดยเฉพาะภาคการลงทุน ยกตัวอย่างเช่น นักลงทุนประเภทสถาบันได้เพิ่มความสนใจในการลงทุนในกิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม จากผลสำรวจกองทุนสำรองเลี้ยงชีพจำนวน 79 แห่งในประเทศสหราชอาณาจักรโดย Ashridge Centre for Business and Society ภายใต้การสนับสนุนของ UK Social Investment Forum⁴ พบว่าสามในสี่มีความเชื่อว่าความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมมีส่วนช่วยเพิ่มมูลค่าการลงทุนในระยะยาว โดย 5 ประเด็นหลักเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับลูกค้า บรรษัทภิบาล ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ความโปร่งใส และเปิดเผยหลักปฏิบัติทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และแนวปฏิบัติที่เหมาะสมต่อแรงงาน

แม้กระทั่งภาครัฐยังให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการประเมินสภาพที่แท้จริงขององค์กรธุรกิจ โดยรัฐบาลสหราชอาณาจักรโดยกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม (Department of Trade and Industry) ได้พิจารณาในการออกข้อกำหนดให้ทุกบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศทำการวิเคราะห์และเปิดเผยความเสี่ยงทางด้านจริยธรรมธุรกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ไว้ในรายงานประจำปี ถึงแม้ว่าในท้ายที่สุดแล้ว ความพยายามในการออกข้อกำหนดดังกล่าวได้รับการทบทวนและถูกยกเลิกไป ในปี ค.ศ. 2002 รัฐบาลฝรั่งเศสได้ออกกฎหมาย Nouvelles Regulations Economiques (NRE) กำหนดให้บริษัทที่จดทะเบียนใน Premier Marché ทำการรายงานประสิทธิผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมไว้ในรายงานประจำปี⁵

Morhardt และคณะ⁶ ได้ให้น้ำหนักต่อเหตุผลในการจัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืนไว้ 4 ประการได้แก่

- ก. ความพยายามในการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางกฎหมายและลดความเสี่ยงต่อค่าใช้จ่ายอันเกิดจากข้อบังคับทางกฎหมายในอนาคตด้วยการขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยเฉพาะในด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมเชิงรุก
- ข. ความพยายามในการประสานการดำเนินงานเข้ากับหลักปฏิบัติทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยเฉพาะในกรณีที่ต้องคัดกรตกอยู่ภายใต้ภาวะคุกคามจากการละเมิดข้อกำหนด
- ค. ความพยายามในการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ
- ง. ความพยายามในการพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสีย

ในขณะที่ Daub⁷ ได้ทำการวิเคราะห์ความสำคัญของการจัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืนโดยแบ่งประเภทตามแรงกดดันในด้านต่างๆ ที่ประกอบด้วยสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยความตื่นตัวทางด้านสิ่งแวดล้อมที่

³ Golob, U. And Barlett, J.L., "Communicating about Corporate Social Responsibility: A Comparative Study of CSR Reporting in Australia and Slovenia", Public Relations Review, In Press.

⁴ UK Social Investment Forum Website, <http://www.uksif.org/>

⁵ Hoffmann, E., "Environmental Reporting and Sustainability Reporting in Europe: An Overview of Mandatory Reporting Schemes in the Netherlands and France", Intern Student Report, IGES Kansai Research Center, 2003.

⁶ Morhardt, J.E.; Baird, S., and Freeman, K., "Scoring Corporate Environmental and Sustainability Reports Using GRI 2000, ISO 14031 and Other Criteria", Corporate Social Responsibility and Environmental Management, 9 (2002) 215-233.

เกิดขึ้นเมื่อกว่า 40 ปีที่ผ่านมาได้ส่งผลให้เกิดการค้นคว้าและวิจัยอย่างกว้างขวางถึงผลกระทบของกิจกรรมการผลิตและบริการที่มีต่อระบบนิเวศน์ ความเข้าใจที่มากขึ้นได้กลับกลายเป็นแรงผลักดันให้เกิดความต้องการในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจเพื่อสามารถประเมินระดับของผลกระทบอันอาจเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม และประเมินได้ถึงความสามารถของผู้บริหารองค์กรในการบริหารจัดการประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำพหุองค์การให้สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต ในขณะที่ความตระหนักใน ความสำคัญของประเด็นทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน แรงงาน และจริยธรรมได้ถูกก่อร่าง ขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมโดยองค์การสหประชาชาติ⁷ ได้เข้ามามีบทบาทต่อองค์กรธุรกิจผ่านทางแรงกดดันจากภาค ส่วนต่างๆของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Non-Government Organisation (NGO), International Labour Organisation (ILO) และนักลงทุนประเภทสถาบัน ทำให้องค์กรธุรกิจต้องปรับตัวด้วยการหันมาขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ทางด้านสังคมควบคู่ไปกับการบริหารธุรกิจ และประการสุดท้าย แรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจต่อการ รายงานประสิทธิผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนเกิดขึ้นจากสภาวะของการแข่งขันของธุรกิจ การเปิดเผยข้อมูล ในด้านต่าง ๆถูกใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งของกลยุทธ์ทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์ หลายองค์กรได้ เล็งเห็นถึงโอกาสในการเปิดแนวรุกใหม่ทางธุรกิจ เช่น ตลาดที่ตอบสนองต่อผลิตภัณฑ์ที่ปกป้องสิ่งแวดล้อมด้วย หลักการนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycling) หรือการสร้างจุดยืนทางสังคมให้แก่ผู้บริโภคสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตบน พื้นฐานของการจัดสรรทรัพยากรเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของผู้มีส่วนได้เสียใน Value Chain เช่น STARBUCKS⁹ นอกจากนี้ การเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนยังสามารถใช้เป็นกลยุทธ์ในการเข้าถึงแหล่งทุน โดยเฉพาะใน ตลาดเงินและตลาดทุนของประเทศที่พัฒนาแล้ว ตัวอย่างขององค์กรเหล่านี้ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูลของ Dow Jones Sustainability Indexes¹⁰ FTSE4Good Index Series¹¹

ด้วยเหตุนี้ การเปิดเผยข้อมูลเพื่อความยั่งยืนได้กลายเป็นกลยุทธ์ทางธุรกิจซึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย อย่างรวดเร็ว จากผลการสำรวจ 250 บริษัทชั้นนำ (Global 250) ที่ได้รับการจัดอันดับใน Fortune 500 และ 100 บริษัทชั้นนำใน 16 ประเทศ (National 100 หรือ N100) โดย KPMG¹² พบว่าบริษัทใน Global 250 ที่ทำ การรายงานข้อมูลเพื่อแสดงผลการดำเนินงานด้านอื่น ๆที่ไม่ใช่ผลประกอบการทางการเงินได้มีจำนวนเพิ่ม มากขึ้นจากร้อยละ 45 ในปี 2002 เป็นร้อยละ 64 ในปี 2005 ในขณะที่ 100 บริษัทชั้นนำใน N100 ได้มีบริษัทที่ จัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 23 เป็นร้อยละ 41 ในปี 2002 และ 2005 ตามลำดับ ในแง่ของ เนื้อหาที่รายงานพบว่าจุดโฟกัสได้เปลี่ยนจากเนื้อหาที่เน้นประสิทธิผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมเพียงอย่าง เดียวมาเป็นการพิจารณาคุณภาพขององค์ประกอบของความยั่งยืนทั้งสามด้านคือ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และ สังคม ดังแสดงในรูปที่ 1-2

7 Daub, C.H., "Assessing the Quality of Sustainability Reporting: An Alternative Methodological Approach", Journal of Cleaner Production, 15 (2007) 75-85.

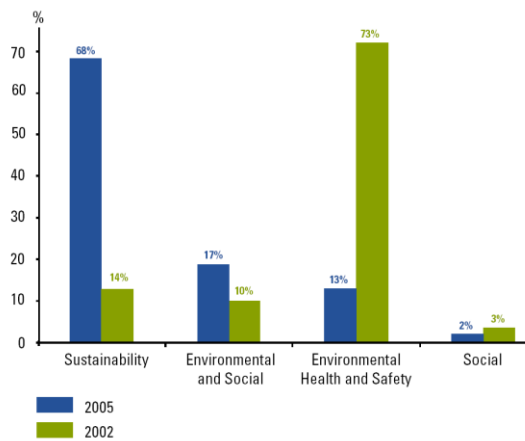
8 UN Global Compact Website, <http://www.unglobalcompact.org>

9 Starbucks Coffee Company Website, <http://www.starbucks.com>

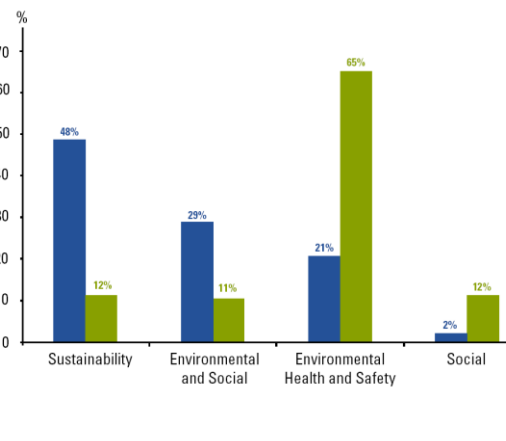
10 Dow Jones Sustainability Indexes Website, <http://www.sustainability-indexes.com>

11 FTSE Website, http://www.ftse.com/Indices/FTSE4Good_Index_Series/index.jsp

12 KPMG Global Sustainability Service, "KPMG International Survey of Corporate Responsibility Reporting 2005", KPMG International.

(ก)

(ข)

รูปที่ 1-2 สัดส่วนของเนื้อหาที่ปรากฏในรายงานเพื่อความยั่งยืนของบริษัทใน (ก) Global 250 และ (ข) N100¹¹

ผลการสำรวจยังพบอีกว่าบริษัทที่จัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืนยังคงกระจุกตัวอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือและยุโรปเป็นหลัก ยกเว้นประเทศญี่ปุ่นและแอฟริกาใต้ ในขณะที่การเคลื่อนไหวของการรายงานโดยบริษัทในเอเชีย (นอกเหนือจากญี่ปุ่น) กำลังก่อกระแสขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศเกาหลีใต้ และเริ่มเกิดขึ้นบ้างในประเทศอินเดีย ปากีสถาน บังคลาเทศ ศรีลังกา มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และไทย โดยส่วนใหญ่มีต้นกำเนิดจากบริษัทร่วมทุนขนาดใหญ่ข้ามชาติที่มาลงทุนในภูมิภาคนี้ และบริษัทท้องถิ่นขนาดใหญ่ของประเทศที่มีส่วนในการก่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ธุรกิจพลังงาน (น้ำมัน ถ่านหิน และก๊าซธรรมชาติ) เคมีและปิโตรเคมี และเหล็ก

1.3 Global Reporting Initiative (GRI)

1.3.1 ที่มาและความสำคัญของ GRI

Global Reporting Initiative หรือ GRI เป็นองค์กรระดับนานาชาติที่มุ่งผลักดันให้เกิดการรายงานเพื่อความยั่งยืน (ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม) เป็นมาตรฐานที่ยอมรับและปฏิบัติอย่างแพร่หลายเทียบเท่ากับการรายงานงบการเงินในภาคธุรกิจ โดยความร่วมมือระหว่าง CERES (The Coalition for Environmentally Responsible Economies) ได้ร่วมกับ UNEP (United Nations Environmental Programme) ในปี ค.ศ. 1997 ซึ่งต่อมาได้รับการยกระดับเป็นองค์กรที่มีคณะกรรมการและคณะทำงานที่ประกอบด้วยตัวแทนจากหลายภาคส่วนทั้งจากทวีปยุโรป อเมริกา และเอเชีย¹³

GRI ได้จัดทำคู่มือสำหรับการรายงานเพื่อความยั่งยืนออกเผยแพร่ฉบับแรกในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2000 ตามด้วยคู่มือฉบับที่สองในปี ค.ศ. 2002 และฉบับที่สามในปี ค.ศ. 2006 ที่ผ่านมา โดยกระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาคู่มืออาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลายเพื่อให้มั่นใจว่าประเด็นที่กำหนดสำหรับการรายงานครอบคลุมประเด็นที่มีนัยสำคัญต่อความยั่งยืนของธุรกิจและสังคม ด้วยเหตุนี้เองที่คู่มือการรายงานของ GRI ได้รับการยอมรับ²ว่าเป็นมาตรฐานในการรายงานเพื่อความยั่งยืนที่รวบรวมประเด็นที่เป็นผลกระทบของกิจกรรมธุรกิจที่มีต่อเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมของ Value Chain ได้สมบูรณ์ที่สุดในปัจจุบัน

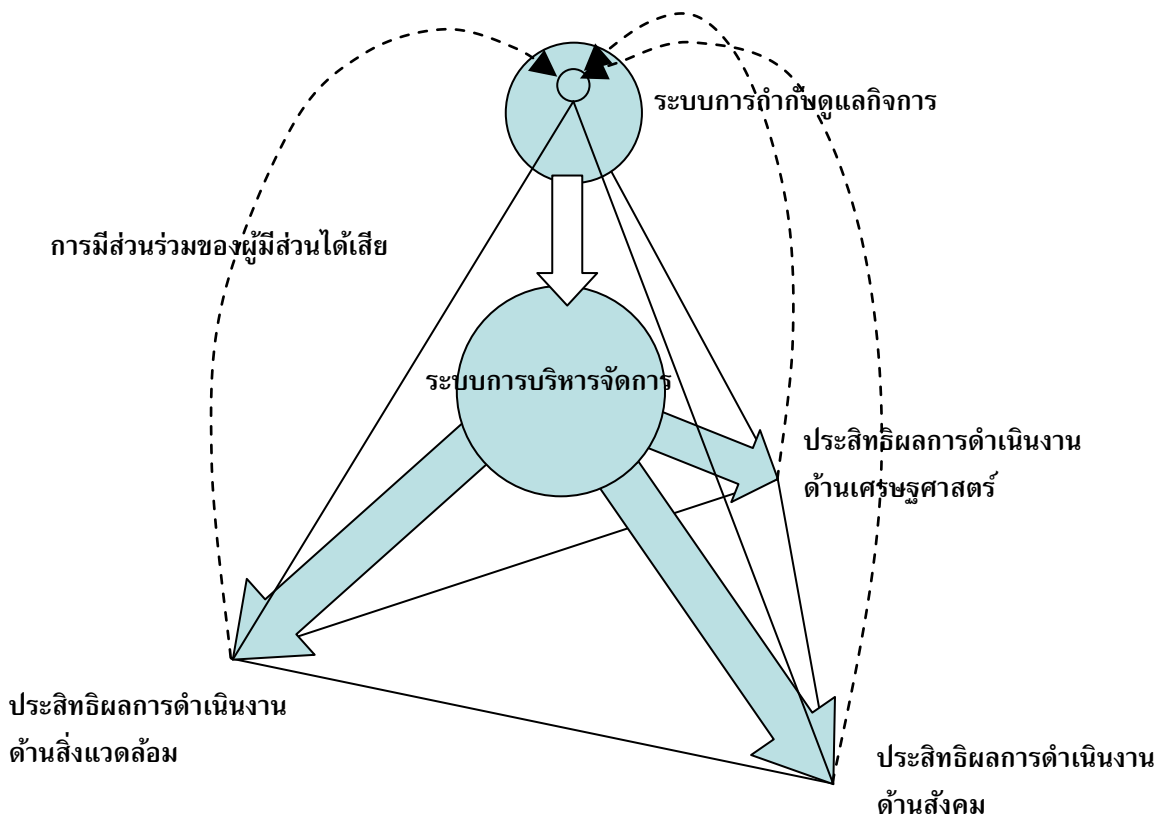
¹³

Willis, A., "The Role of the Global Reporting Initiative's Sustainability Reporting Guidelines in the Social Screening of Investments", Journal of Business Ethics, 43 (2003) 233-237.

การรายงานเพื่อความยั่งยืนตามแนวทางของ GRI ตั้งอยู่บนนิยามของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ว่า¹⁴ “ตอบสนองต่อความต้องการในปัจจุบัน โดยไม่กระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนรุ่นต่อไป” ดังนั้น เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่รายงานสามารถสะท้อนภาพของความยั่งยืนได้อย่างแท้จริง หลักการที่ใช้ในการกำหนดกรอบการรายงาน ประกอบด้วย Materiality, Stakeholder Inclusiveness, Sustainability Context, Completeness, Balance, Clarity, Accuracy, Timeliness, Comparability และ Reliability

1.3.2 องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบของ Global Reporting Initiative (GRI)

รูปที่ 1-3 แสดงให้เห็นถึงวงจรของการขับเคลื่อนเพื่อความยั่งยืนขององค์กร โดยเริ่มต้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อใช้เป็นฐานการคิด ประมวลผล วิเคราะห์ และตัดสินใจ สำหรับกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และเป้าหมายของธุรกิจ ภายในระบบการกำกับดูแลกิจการ จากนั้นจึงผลักดันการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมผ่านระบบการบริหารจัดการ และก่อให้เกิดประสิทธิผลซึ่งแบ่งออกเป็นสามด้านหลักคือ เศรษฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และสังคม โดยประสิทธิผลทั้งสามด้านจะมีความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสีย และก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในด้านบวกและลบ ในระดับที่อาจแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของธุรกิจ สภาพทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม ซึ่งในที่สุดแล้ว จะสะท้อนกลับเข้าสู่ระบบการกำกับดูแลกิจการอีกครั้งผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

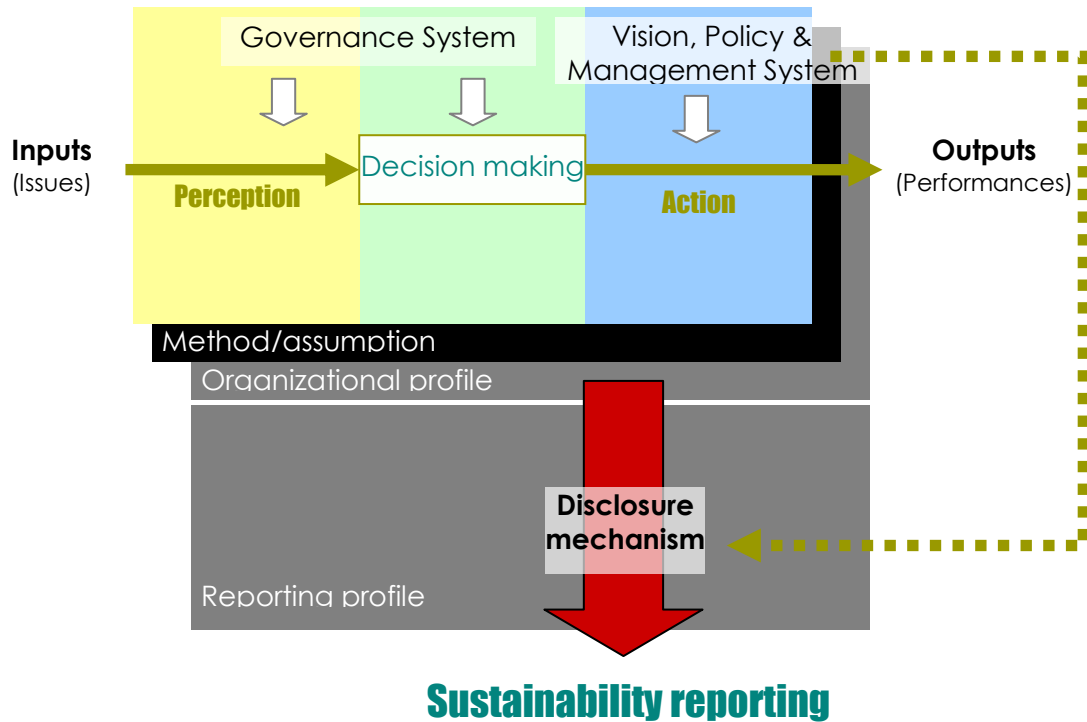

รูปที่ 1-3 องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรธุรกิจ

14 World Commission on Environment and Development, "Our Common Future", Oxford University Press, Oxford, 1987.

1.3.3 เนื้อหาของการรายงานตามกรอบของ GRI

จากพื้นฐานความคิดขององค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่กล่าวถึงในหัวข้อ 1.3.2 เนื้อหาที่ครอบคลุมในรายงานเพื่อความยั่งยืนจึงอาจแบ่งออกเป็น 5 หมวดหลักตามรูปที่ 1-4 ได้แก่ ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม (Inputs) การกำกับดูแลกิจการ (Governance System) วิสัยทัศน์ นโยบาย และการบริหารจัดการ (Vision, Policy & Management System) ประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Outputs) และระบบการรายงาน (ประกอบด้วยฐานการคิดและวิเคราะห์ (Method/Assumption) แบบแผนขององค์กร (Organizational Profile) แบบแผนของรายงาน (Reporting Profile) และกลไกการจัดทำรายงาน (Disclosure Mechanism))

รูปที่ 1-4 เนื้อหาที่ครอบคลุมในรายงานเพื่อความยั่งยืนตามกรอบของ GRI

1.3.3.1 ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม

1.3.3.1ก ผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรและบทบาทที่เกี่ยวข้อง

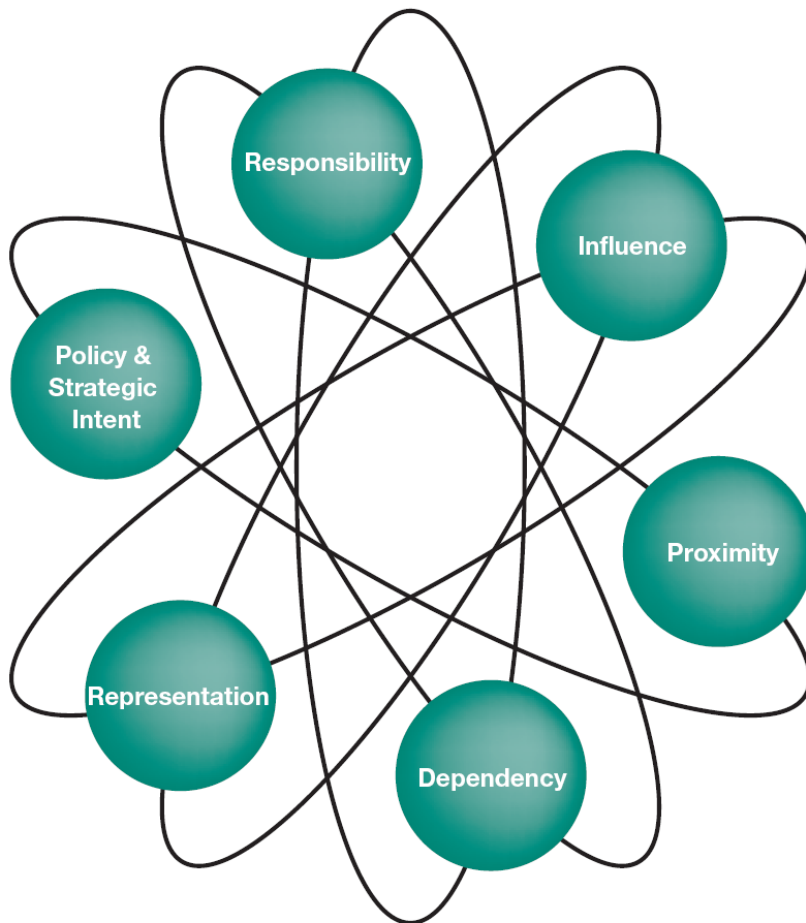
ในระบบเศรษฐกิจยุคปัจจุบัน ไม่มีธุรกิจใดที่ตั้งอยู่และดำเนินการโดยลำพัง องค์กรธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสียมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน ขึ้นกับสภาพแวดล้อมทางด้านทรัพยากร ข้อมูล และฐานะทางสังคม¹⁵ ได้มีความพยายามในการให้นิยามของผู้มีส่วนได้เสียซึ่ง Mitchell และคณะ¹⁶ได้ทำการศึกษารวมไว้ แต่ที่มักถูกอ้างอิงถึง (และ GRI ก็ได้ใช้นิยามนี้ด้วย) จะเป็นนิยามของ Freeman¹⁷ ที่ว่า “ผู้มีส่วนได้เสียหมายถึงผู้ที่สามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อหรือถูกกระทบโดยการดำเนินกิจกรรมขององค์กรเพื่อมุ่งสูงวัตถุประสงค์ของธุรกิจ” ในที่นี้ ผู้มีส่วนได้เสียอาจหมายถึงบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจกับองค์กรธุรกิจโดยตรง เช่น ผู้ถือหุ้น พนักงาน

¹⁵ Pfeffer, J. and Salancik, G.R., “The External Control of Organizations. A Resource Dependence Perspective”, Harper & Row, New York, 1978.

¹⁶ Mitchell, R.K.; Agle, B.R., and Wood, D.J., “Toward a Theory of Stakeholder Identification and Salience: Defining the Principle of Who and What Really Counts”, Academy of Management Review, 22 (1997) 853-886.

¹⁷ Freeman, R.E., “Strategic Management: A Stakeholder Approach”, Pitman, Boston, 1984.

และซัพพลายเออร์ หรือเป็นผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรในด้านธุรกิจ เช่น ชุมชน เป็นต้น ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในประเด็นหนึ่งๆไม่ว่าจะภายในและภายนอกองค์กรธุรกิจ และไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม หรือสังคม สามารถส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในประเด็นอื่นๆแทบทั้งสิ้น เช่น ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมอาจไม่สามารถจัดการได้อย่างเบ็ดเสร็จโดยไม่นำเอาปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางสังคมและเศรษฐกิจมาพิจารณาประกอบด้วย การแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพจึงจำต้องอาศัยการจัดการร่วมกันของทั้งองค์กรธุรกิจเองและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องในประเด็นปัญหานั้นๆ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียจึงเป็นประโยชน์ต่อองค์กรธุรกิจทั้งในแง่ของการบริหารจัดการความเสี่ยงและเปิดมุมมองให้เห็นถึงโอกาสทางธุรกิจ¹⁸ AccountAbility¹⁹ ได้นำเสนอแนวทางในการพิจารณาผู้มีส่วนได้เสียโดยใช้เกณฑ์ 6 ด้านคือ ภาวะรับผิดชอบ (Responsibility) ทรงอิทธิพล (Influence) ความใกล้ชิด (Proximity) ภาวะพึ่งพา (Dependency) สภาพตัวแทน (Representation) ข้อกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ (Policy & Strategy Intent) ดังสรุปเป็นแผนภาพในรูปที่ 1-5

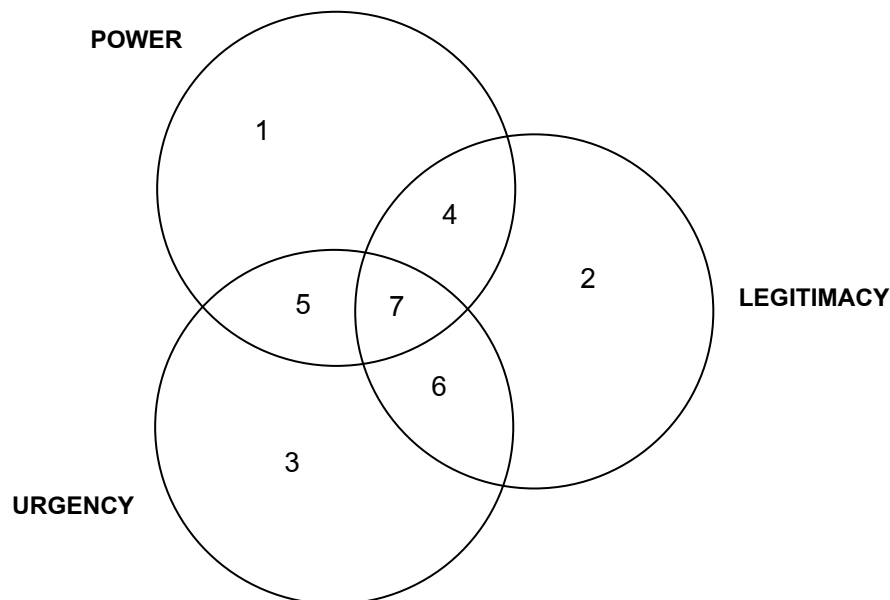

รูปที่ 1-5 เกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสีย¹⁹

¹⁸ Stakeholder Research Associates Canada Inc., United Nations Environment Programme, AccountAbility, "From Words to Action: The Stakeholder Engagement Manual Volume 1: The Guide to Practitioners' Perspectives on Stakeholder Engagement", Ontario, 2005.
¹⁹ AccountAbility, "Stakeholder Engagement Standard: Exposure Draft", September 2005.

1.3.3.1x เกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลัก

พิจารณาจากข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากร คงเป็นไปได้ที่ผู้บริหารองค์กรจะสามารถให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสียได้เท่ากันทั้งหมด ดังนั้น การกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลักซึ่งองค์กรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกจึงเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับการประเมินความยั่งยืนในด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับผู้มีส่วนได้เสีย Mitchell และคณะ¹⁸ ได้นำเสนอแนวคิดที่ว่าด้วยความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียไว้อย่างน่าสนใจดังแสดงในรูปที่ 1-6 กล่าวคือ ความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียแบ่งได้เป็นสามระดับตามสถานภาพ (Power, Legitimacy และ Urgency) ของผู้มีส่วนได้เสียนั้นๆ ได้แก่ Latent stakeholder (ปรากฏเพียงสถานภาพใดสถานภาพหนึ่ง), Expectant stakeholder (มีบทบาทสองสถานภาพในเวลาเดียวกัน) และ Definitive stakeholder (มีสถานภาพครบทั้งสามด้าน) ซึ่งผู้บริหารองค์กรธุรกิจมักให้ความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ ผู้มีส่วนได้เสียอาจเลื่อนระดับความสำคัญต่อองค์กรได้หากเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสถานภาพ กระบวนการในการพิจารณาให้ความสำคัญแก่ผู้มีส่วนได้เสียจึงจำเป็นต้องมีความต่อเนื่องและทันต่อสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

- Latent Stakeholders = 1 (Dormant), 2 (Discretionary) and 3 (Demanding)
Expectant Stakeholders = 4 (Dominant), 5 (Dangerous) and 6 (Dependent)
Definitive Stakeholder = 7

รูปที่ 1-6 ลำดับความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียพิจารณาจากสถานภาพของผู้มีส่วนได้เสียนั้นต่อองค์กร¹⁶

1.3.3.1ค กระบวนการในการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

สำหรับองค์กรที่อยู่ระหว่างปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรสู่ความยั่งยืน ไม่เพียงแต่โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการเท่านั้นที่อาจต้องปรับเปลี่ยน การเปลี่ยนแปลงของวิธีปฏิบัติในกระบวนการตัดสินใจในการรับรู้และทำความเข้าใจมุมมอง ความคิด จุดสนใจ ที่แตกต่างออกไป²⁰ โดยเป็นการเรียนรู้ร่วมกันของฝ่ายบริหารและผู้มีส่วนได้เสีย จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารระดับสูงที่กำกับดูแลกิจการจะต้องจัดให้มีช่องทางในการรับฟังข้อคิดเห็น

²⁰

Kerkhof, M. And Wiczorek, A., "Learning and Stakeholder Participation in Transition Processes Towards Sustainability: Methodological Considerations", *Technological Forecasting & Social Change*, 72 (2005) 733-747.

ของผู้มีส่วนได้เสีย และมากยิ่งขึ้นไปกว่านั้น อาจจัดให้มีช่องทางในการแลกเปลี่ยนและทำความเข้าใจแง่มุมต่าง ๆ ของการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน

เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย การดำเนินการจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์ในการแยกแยะและสร้างให้เกิดความเข้าใจในจุดสนใจของผู้มีส่วนได้เสีย โอกาสและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง อันนำไปสู่ความเข้าใจที่แท้จริงถึงสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมที่มีต่อความยั่งยืนขององค์กร กระบวนการในการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียไม่ได้จำกัดเพียงวิธีการรับฟัง (เช่น สืบถามข้อมูล สัมภาษณ์ จัดให้มีตัวแทน สัมมนา ไรด์โชว์ เครือข่ายผู้มีส่วนได้เสีย คณะกรรมการร่วม เวทีสาธารณะ ฯลฯ) เท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงระดับของการมีส่วนร่วม (เชิงรับ เช่น การตรวจติดตามและการให้ข้อมูล และเชิงรุก เช่น ความร่วมมือและการส่งเสริม) สื่อที่ใช้ (เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ สิ่งพิมพ์ วิทยุ เสียงตามสาย ฯลฯ)¹⁹

1.3.3.1ง การใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย¹⁹

ในการตอบสนองต่อประเด็นที่มีนัยต่อความยั่งยืน องค์กรธุรกิจควรใช้ข้อมูลที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียในการวางกลยุทธ์ การขับเคลื่อนองค์กร และการสื่อสารไปยังผู้เกี่ยวข้อง ในการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากประเด็นสำคัญที่ได้จากการรับฟังแล้ว แนวทางในการปฏิบัติเพื่อตอบสนองในประเด็นนั้นควรได้รับการสื่อสารออกไปด้วย

1.3.3.2 การกำกับดูแลกิจการ

Jeffrey Skilling อดีตประธานกรรมการบริหารและ Kenneth Lay อดีตประธานกรรมการและผู้ก่อตั้งบริษัท ENRON ซึ่งเป็นบริษัทแห่งชาติขนาดใหญ่ด้านพลังงานของสหรัฐอเมริกา ถูกศาลพิพากษาตัดสินเมื่อเดือนพฤษภาคม 2549 ว่ามีความผิดฐานสมรู้ร่วมคิดในการฉ้อโกงภาษี โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2544 บริษัทไม่ได้จ่ายภาษีเงินได้ตามจริง เป็นผลให้สถานภาพทางการเงินที่ปรากฏในช่วงเวลาดังกล่าวดูดีกว่าที่ควรจะเป็น ย้อนไปเมื่อปี พ.ศ. 2544 ที่เรื่องอื้อฉาวได้ตกเป็นข่าวและอยู่ในความสนใจของมหาชน ได้เกิดข้อถกเถียงจำนวนมากเกี่ยวกับหลักปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการและความรัดกุมของข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ผลที่เกิดขึ้นตามมาคือการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ของกฎระเบียบของตลาดทุนทั่วโลก ทั้งในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วไปจนถึงประเทศที่กำลังพัฒนา ในประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายใหม่ในการกำกับและควบคุมตลาดทุน Sarbanes-Oxley²¹ ได้เริ่มบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งเข้มงวดมากขึ้นเกี่ยวกับความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหาร สำหรับประเทศไทย คณะกรรมการบริษัทภิบาล²² ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานได้ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2545 เช่นกัน โดยทำหน้าที่กำหนดนโยบาย มาตรการ ระบบ และวิธีการดำเนินการเพื่อให้บรรลุการยอมรับในระดับสากลของการเป็นบริษัทภิบาลของสถาบัน สมาคม บริษัท และหน่วยงานของรัฐ ในตลาดทุนไทย

1.3.3.2ก คณะกรรมการและผู้บริหาร

จุดมุ่งหมายหลักของการเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับคณะกรรมการบริษัทอยู่ที่ความโปร่งใสและเป็นธรรมในการกำกับดูแลกิจการ เนื่องจากกรรมการและผู้บริหารเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆขององค์กร และมีอำนาจในการกำหนด ตอบสนอง และจัดสรรผลประโยชน์จากกิจกรรมขององค์กรแก่ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่ม

²¹ Sarbanes-Oxley Financial and Accounting Disclosure Information website, <http://www.sarbanes-oxley.com>

²² บริษัทภิบาลแห่งชาติ website, <http://www.cgthailand.org>

ต่าง ๆ ด้วยตระหนักในความสำคัญของประเด็นดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้บรรจุส่วนที่ว่าด้วยคุณลักษณะ หน้าที่ และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหารไว้ดังนี้

- 1) กรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน จำกัด รวมทั้งต้องไม่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความเหมาะสมที่จะได้รับความไว้วางใจให้บริหารจัดการกิจการที่มีมหาชนเป็นผู้ถือหุ้นตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด
- 2) กรรมการและผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งต้องปฏิบัติให้เป็นตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับของบริษัท และมติของที่ประชุมคณะกรรมการตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ในการพิจารณาว่ากรรมการหรือผู้บริหารแต่ละคนได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและระมัดระวังหรือไม่ ให้นับถึงปัจจัยดังต่อไปนี้ด้วย
  - 2a. ตำแหน่งในบริษัทที่บุคคลดังกล่าวดำรงอยู่ ณ เวลานั้น
  - 2b. ขอบเขตความรับผิดชอบของตำแหน่งในบริษัทของบุคคลดังกล่าวตามที่กำหนดโดยกฎหมายหรือตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ
  - 2c. คุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการแต่งตั้งในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กรรมการและผู้บริหารต้อง
  - 2d. ทำการโดยสุจริตเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ
  - 2e. กระทำการที่มีจุดมุ่งหมายโดยชอบและเหมาะสม
  - 2f. ไม่กระทำการใดอันเป็นการขัดหรือแย้งกับประโยชน์ของบริษัท โดยพิจารณาจากการทำธุรกรรมระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง การใช้ข้อมูลของบริษัทที่ล่วงรู้มา เว้นแต่เป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะแล้ว การใช้ทรัพย์สินหรือโอกาสทางธุรกิจของบริษัทในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์หรือหลักปฏิบัติทั่วไปตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด
- 3) กรรมการและผู้บริหารต้องรายงานให้บริษัททราบถึงการมีส่วนได้เสียของตนหรือของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกิจการของบริษัทย่อย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

นอกจากประเด็นด้านความโปร่งใสและเป็นธรรมในการกำกับดูแลกิจการแล้ว ความรู้ความสามารถในการกำกับดูแลกิจการเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลอย่างมากต่อความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีขั้นสูง (High Technology) เช่น อวกาศยาน เวชภัณฑ์ อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ในกรณีนี้ องค์กรต้องพึงพาการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆอย่างต่อเนื่อง องค์กรประกอบของคณะกรรมการและผู้บริหารควรมีความเชี่ยวชาญเพียงพอที่จะเข้าใจและตัดสินใจได้ถึงความสมเหตุสมผลในแผนกลยุทธ์และการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว²³ การบ่งบอกถึงกระบวนการสรรหากรรมการและผู้บริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ถึงความยั่งยืนขององค์กร

GRI ได้กำหนดขอบเขตของการรายงานในประเด็นครอบคลุมถึงคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และผู้บริหารระดับสูงที่มีหน้าที่วางกลยุทธ์ กำกับดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กร โดยพิจารณาทั้งในแง่ของการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม นอกจากนี้ยังให้ระบุถึงกระบวนการและเกณฑ์ในการสรรหา

²³ Tylecote, A. and Ramirez, P., "Corporate Governance and Innovation: The UK Compared with the US and 'Insider' Economies", Research Policy, 35 (2006) 160-180.

หาคณะกรรมการและผู้บริหารที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการกำกับดูแลกิจการ โดยรวมถึงการพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและโอกาสทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม นอกเหนือไปจากการประกอบธุรกิจ

1.3.3.2ข กรรมการอิสระ

การกำหนดให้มีกรรมการอิสระในองค์กรธุรกิจได้รับการยอมรับและปฏิบัติใช้อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะกับตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลก สำหรับประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์²⁴ ได้กำหนดให้บริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนและบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการอิสระ โดยใช้หลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) ของ OECD ให้บริษัทที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชนต้องมีกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 5 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงของบริษัท บริษัทใหญ่ (ถือหุ้นในบริษัทเกินกว่าร้อยละ 50) บริษัทย่อย (บริษัทถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 50) บริษัทร่วม (บริษัทถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 20 แต่ไม่เกินร้อยละ 50) หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง (หมายรวมถึงผู้ที่ถือหุ้นในบริษัทมากกว่าร้อยละ 10 ด้วย)
- 2) ไม่เป็นลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมบริษัท (หมายรวมถึงบุคคลที่ตามพฤติการณ์สามารถควบคุมการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของบริษัทได้) บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง
- 3) ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมายของผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม
- 4) ไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระ และไม่มัลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นได้อย่างอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท

แนวคิดของการกำหนดให้มีกรรมการอิสระอยู่ในคณะกรรมการขององค์กรธุรกิจเกิดขึ้นจากความต้องการให้เกิดการถ่วงดุลและตรวจสอบ เนื่องจากในทางปฏิบัติทั่วไป ผู้ถือหุ้นใหญ่ที่มีอำนาจในการควบคุมการบริหารของกิจการมีโอกาสที่จะละเมิดสิทธิของผู้ถือหุ้นเสียงข้างน้อย

นอกจากประเด็นทางการคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้นส่วนน้อยแล้ว ยังพบอีกว่าสัดส่วนของกรรมการอิสระสำหรับองค์กรธุรกิจในบางภูมิภาค เช่น ยุโรป²⁵ มีความสัมพันธ์กับผลประกอบการ แต่ก็อาจส่งผลในทางลบ²⁶ ต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (Voluntary Disclosure) เนื่องจากความเข้มข้นของระดับการตรวจสอบภายในจะมีสูงขึ้น ทำให้ความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะเพื่อให้เกิดการตรวจสอบโดยผู้มีส่วนได้เสียในวงกว้างมีน้อยลง สำหรับกรณีขององค์กรที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายกำกับตรวจสอบมีความเกี่ยวข้องกัน เช่น ประธานกรรมการบริหารเป็นคนเดียวกับประธานคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนของกรรมการอิสระสามารถสร้างดุลยภาพให้เกิดความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น²⁷

²⁴

²⁵ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ Website, <http://www.sec.or.th>

²⁶ Krivogorsky, V., "Ownership, Board Structure, and Performance in Continental Europe", *The International Journal of Accounting*, 41 (2006) 176-197.

²⁷ Eng, L.L. and Mak, Y.T., "Corporate Governance and Voluntary Disclosure", *Journal of Accounting and Public Policy*, 22 (2003) 325-345.

²⁸ Gul, F.A. and Leung, S., "Board Leadership, Outside Director's Expertise and Voluntary Corporate Disclosure", *Journal of Accounting and Public Policy*, 23 (2004) 351-379.

1.3.3.2ค การบริหารจัดการความเสี่ยงและโอกาส

การล่มสลายขององค์กรธุรกิจจำนวนมากในอดีตได้ถูกใช้เป็นกรณีศึกษาถึงบทบาทและความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยงหลักที่นำพาธุรกิจสู่ความเสื่อมถอยประกอบด้วยความเสี่ยงในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากร ความเสี่ยงในการสูญเสียตำแหน่งในตลาดของสินค้าและบริการ และความเสี่ยงภายในที่ขัดขวางความคิดริเริ่มและการพัฒนาขององค์กร การบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพมีความเกี่ยวข้องพันอย่างลึกซึ้งกับระบบการกำกับดูแลกิจการ กล่าวคือ มืองค์ประกอบอย่างน้อย 5 ประการในการกำกับดูแลกิจการที่มีความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง²⁸ ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กร (Culture) ผู้นำ (Leadership) ความร่วมมือ (Alignment) ระบบ (System) และโครงสร้าง (Structure) GRI จึงได้กำหนดให้เปิดเผยถึงระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงและประเมินโอกาสเพื่อการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการอย่างยั่งยืน

1.3.3.2ง คำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

การรายงานถึงคำตอบแทนกรรมการและผู้บริหารมีนัยสำคัญ 2 ประการต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ประการแรก การกำกับดูแลกิจการที่ดีตั้งอยู่บนพื้นฐานของความโปร่งใสและเป็นธรรม ตามทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) กรรมการและผู้บริหารเป็นเสมือนตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสียในการทำหน้าที่บริหารองค์กร ผลตอบแทนที่กรรมการและผู้บริหารได้รับจะต้องสมเหตุสมผลและได้ดุลยภาพกับผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ได้รับ Core และคณะ²⁹ ได้ตั้งข้อสังเกตไว้อย่างน่าสนใจว่า “องค์กรที่มีโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการที่อ่อนแอมีโอกาสเสี่ยงต่อปัญหาในการบริหารจัดการ กล่าวคือ ผู้บริหารจะได้รับผลตอบแทนที่สูงกว่าที่ควรจะเป็น ในขณะที่ผลประโยชน์ของการทางธุรกิจจะต่ำกว่าที่ควรจะเป็น” ประการที่สอง ผลตอบแทนนับเป็นแรงจูงใจหลักสำหรับกรรมการและผู้บริหารในการขับเคลื่อนธุรกิจ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารสามารถบ่งชี้ได้ถึงกลไกของการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์กร ยกตัวอย่างเช่น หากเงื่อนไขสำหรับการให้ผลตอบแทนแก่กรรมการและผู้บริหารตั้งอยู่บนผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว คงเป็นการยากที่จะเกิดดุลยภาพระหว่างการเติบโตทางธุรกิจกับความใส่ใจในสิ่งแวดล้อมและรับผิดชอบต่อสังคม³⁰ (ยกเว้นผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ผสมผสานประโยชน์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมกับพัฒนาการทางการเงินได้อย่างลงตัว) Hall และคณะ³¹ พบว่าในช่วง 15 ปีที่ศึกษากลุ่มตัวอย่างในประเทศสหรัฐอเมริกา ความสัมพันธ์ระหว่างผลประโยชน์ที่ผู้บริหารองค์กรธุรกิจได้รับกับผลประโยชน์การมีความเด่นชัดขึ้นมากอย่างมีนัยสำคัญ สิ่งนี้ทำให้ผู้บริหารระดับสูงมีมุมมองในการบริหารจัดการองค์กรเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้ถือหุ้นมากกว่าการให้ความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ในทางกลับกัน Andjelkovic และคณะ³² ทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในประเทศนิวซีแลนด์และไม่พบนัยทางความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบแทนของผู้บริหารกับผลประโยชน์การ แต่มีข้อสังเกตเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวเฉพาะในกลุ่มองค์กรธุรกิจที่ทำการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะตามความสมัครใจ ซึ่งแสดงถึงแรงขับเคลื่อนภายในในการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นนี้เพื่อเน้นให้เห็นถึงความชอบธรรมและโปร่งใสในการกำกับดูแลกิจการ

²⁸ Drew, S.A.; Kelley, P.C., and Kendrick, T., “CLASS: Five Elements of Corporate Governance to Manage Strategic Risk”, Business Horizons, 49 (2006) 127-138.

²⁹ Core, J.E.; Holthausen, R.W., and Larcker, D.F., “Corporate Governance, Chief Executive Officer Compensation, and Firm Performance”, Journal of Financial Economics, 51 (1999) 371-406.

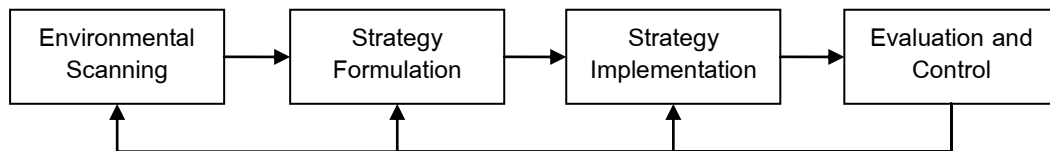
³⁰ Susniene, D. and Vanagas, P., “Development of Stakeholder Relationships by Integrating Their Needs into Organization’s Goals and Objectives”, Engineering Economics, 48 (2006) 83-87.

³¹ Hall, B.J. and Liebman, J.B., “Are CEOs Really Paid Like Bureaucrats?”, The Quarterly Journal of Economics, 113 (1998) 653-691.

³² Andjelkovic, A.; Boyle, G., and McNoe, W., “Public Disclosure of Executive Compensation: Do Shareholders Need to Know?”, Pacific-Basin Financial Journal, 10 (2002) 97-117.

1.3.3.2จ โครสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

การบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ Wheelen และ Hunger³³ ได้นำเสนอระบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ดังรูป 1-7 ซึ่งเริ่มจากการพิจารณาปัจจัยแวดล้อม (เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม) เพื่อนำสู่การพัฒนานโยบายและวางกลยุทธ์ที่เหมาะสม การดำเนินงานตามแผนงานสุดท้ายเป็นการตรวจสอบและประเมินผล

รูปที่ 1-7 กระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์

การที่จะขับเคลื่อนกระบวนการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลได้ต้องอาศัยการกำกับโดยผู้บริหารในแต่ละระดับ คณะกรรมการบริษัทควรมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ และกำกับดูแลการดำเนินการของผู้บริหาร โดยผ่านระบบตรวจสอบและประเมินผลเพื่อปรับปรุงทิศทางการดำเนินการให้มีความเหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้น การกำหนดและเปิดเผยถึงโครงสร้างของผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม จึงเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นหลักประกันแก่ผู้มีส่วนได้เสียถึงระบบการบริหารจัดการที่สามารถรองรับกระบวนการขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืนขององค์กร

1.3.3.2จ แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

ดังได้กล่าวในหัวข้อที่แล้ว ความยั่งยืนนับเป็นพลวัตที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ (เช่น สภาวะตลาด อุปสงค์ในตัวผลิตภัณฑ์และบริการ อุปทานของวัตถุดิบและทรัพยากร ฯลฯ) เงื่อนไขทางด้านสิ่งแวดล้อม (เช่น คุณภาพและปริมาณของทรัพยากร สภาพภูมิอากาศ ฯลฯ) และเงื่อนไขทางด้านสังคม (เช่น กฎระเบียบ กระแสสังคม ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ฯลฯ) ในที่นี้ แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานเพื่อความยั่งยืนย่อหมายถึงกระบวนการในการบริหารจัดการที่สามารถรับรู้การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาขึ้นเป็นแนวทางในการจัดการที่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น ๆ

1.3.3.2ข พันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

พันธกิจสะท้อนถึงเหตุผลในการดำรงอยู่ขององค์กร นั่นคือ พันธกิจจะบ่งชี้ถึงจุดยืนขององค์กรที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสียต่างๆในสังคม องค์กรทางธุรกิจโดยทั่วไป พันธกิจจะกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะทางธุรกิจขององค์กรที่แตกต่างไปจากองค์กรอื่นๆในธุรกิจเดียวกัน และกำหนดขอบเขตของการดำเนินธุรกิจ ในหลายๆกรณี คุณค่าหรือค่านิยมขององค์กรอาจถูกกล่าวรวมอยู่ในพันธกิจด้วย ดังนั้น พันธกิจจึงเป็นข้อความที่แสดงถึงตัวตนขององค์กรในปัจจุบัน และสถานะภาพที่คาดหวังในอนาคต³⁴ ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นพันธกิจในความหมายที่กว้าง อย่างไรก็ตาม เราอาจเรียกสิ่งที่เป็นความคาดหวังสำหรับอนาคตว่าเป็น “วิสัยทัศน์”

³³ Wheelen, T.L. and Hunger, J.D., "Concepts in Strategic Management and Business Policy", 10th ed., Pearson Prentice Hall, New Jersey, 2006.

³⁴ Wheelen, T.L. and Hunger, J.D., Concepts in Strategic Management and Business Policy, 10th ed., Pearson Prentice Hall, 2006, New Jersey.

ในอีกแง่หนึ่งพันธกิจและวิสัยทัศน์บ่งชี้ถึงกลไกของการตัดสินใจว่าสิ่งใดสำคัญและจะชีวิตความสำเร็จได้อย่างไร ทั้งพันธกิจและวิสัยทัศน์จึงเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนานโยบาย เป้าหมาย และกลยุทธ์ขององค์กร³⁵ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ แต่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จที่จับต้องได้ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนตลาดของสินค้าและบริการ ความพึงพอใจของลูกค้า การเติบโตทางธุรกิจ ฯลฯ วิสัยทัศน์ที่คลุมเครือส่งผลในด้านลบต่อระบบการกำกับดูแลกิจการ ในทำนองเดียวกัน วิสัยทัศน์ที่ไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงขององค์กร (สูงเกินจริง) ก่อให้เกิดความกดดันต่อองค์กร และอาจส่งผลเสียต่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการได้³⁶ ดังนั้น การกำหนดวิสัยทัศน์จึงเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนและควรดำเนินการด้วยความรอบคอบและโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

กลยุทธ์มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนและสร้างความเข้าใจร่วมกันในพันธกิจและวิสัยทัศน์³⁷ และทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้³⁸ กลยุทธ์เป็นกระบวนการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ โดยทั่วไป กลยุทธ์จะประกอบด้วย³⁹ การสร้างแนวร่วมในทิศทาง เป้าหมาย และแนวทางในการขับเคลื่อนให้บรรลุวัตถุประสงค์สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดโอกาสหรือความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และปฏิรูปโครงสร้างการจัดการและจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อน ผลที่ได้จากการวางกลยุทธ์ก็คือหลักปฏิบัติและแผนงานสำหรับการขับเคลื่อนนโยบายด้านความยั่งยืนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ดังนั้น การเปิดเผยถึงหลักปฏิบัติย่อมสะท้อนให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับรู้ถึงกลยุทธ์ขององค์กรในทางหนึ่งด้วยเช่นกัน

1.3.3.3 ประสิทธิภาพการดำเนินงาน

1.3.3.3ก ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจศาสตร์

องค์ประกอบของความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจศาสตร์จะเกี่ยวข้องกับอิทธิพลทั้งทางบวกและทางลบขององค์กรต่อสถานภาพทางเศรษฐกิจของมีส่วนได้เสียและระบบเศรษฐกิจทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และสากล โดยแบ่งออกเป็นผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยตรง (Direct Economic Impact) และผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยอ้อม (Indirect Economic Impact)

ถึงแม้ว่าประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจศาสตร์ขององค์กรบางส่วนจะสามารถพิจารณาได้จากงบการเงิน (Financial Statement) แต่ข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงินจะอยู่ในรูปแบบซึ่งสร้างความเข้าใจในความสามารถในการทำกำไรขององค์กรมากกว่าที่จะชี้ให้เห็นถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดแก่ผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น การรายงานในประเด็นนี้จึงจำเป็นต้องปรับรูปแบบของข้อมูลที่ใช้ประกอบงบการเงินใหม่ให้เน้นการสร้าง ความเข้าใจในอิทธิพลของการดำเนินธุรกิจต่อเศรษฐกิจของผู้มีส่วนได้เสีย โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักประกอบด้วยลูกค้า ชัพพลายเออร์ ลูกจ้าง สถาบันการเงิน/เจ้าหนี้เงินกู้และผู้ถือหุ้น และรัฐ (หรือภาคประชาชน)

1) ผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยตรง (Direct Economic Impact)

ดัชนีนี้เป็นการประเมินอิทธิพลขององค์กรต่อผู้มีส่วนได้เสียโดยวัดในรูปของธุรกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรกับผู้มีส่วนได้เสีย ณ ขณะนี้ ข้อกำหนดในการรายงานยังคงจำกัดอยู่ที่กระแสเงินที่เกิดขึ้นในการบ่งชี้ถึง

³⁵ Weiler, E.D.; Andrews, L.S.; Reinert, K.H., and Maher, K.V., "Institutionalizing Sustainability Concepts: Some Decision Support Tools", *Environmental Quality Management*, 14 (2005) 1-8.

³⁶ Grant, R.M. and Visconti, M., "The Strategic Background to Corporate Accounting Scandals", *Long Range Planning*, 39 (2006) 361-383.

³⁷ Robinson, K.L., "Value Learning", *Leadership Excellence*, 23 (2006) 10.

³⁸ Roberson, K.L., "Value Learning", *Leadership Excellence*, 23 (2006) 10.

³⁹ Corrigan, K., "Steps to Competitive Advantage", *Marketing Health Services*, 24 (2004) 48.

Freidig, D.D., "Practice Development", *Tax Practice Management*, 3 (2004) 7-8,37.

ระดับของผลกระทบ ทั้งนี้โดยยังไม่ได้พิจารณาถึงลงไปรายละเอียดของสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งของการประเมินถึงผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากธุรกิจนั้นๆ ดังนั้น ดัชนีชี้วัดประสิทธิผลการดำเนินงานด้านเศรษฐศาสตร์ซึ่งเป็นผลกระทบทางตรงต่อผู้มีส่วนได้เสียสามารถสรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 1-1

ตารางที่ 1-1 ดัชนีชี้วัดประสิทธิผลการดำเนินงานด้านเศรษฐศาสตร์ที่เป็นผลกระทบทางตรงต่อผู้มีส่วนได้เสีย

ผู้มีส่วนได้เสีย	ดัชนีชี้วัด
ลูกค้า	ยอดขายสุทธิ
ซัพพลายเออร์	ค่าใช้จ่ายสำหรับวัตถุดิบ สาธารณูปโภค และบริการ
ลูกจ้าง	เงินเดือนและสวัสดิการ
ผู้ถือหุ้น	การปันผลในรูปแบบต่างๆ
สถาบันการเงินและเจ้าหนี้เงินกู้	ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิ
รัฐ (ภาคประชาชน)	ภาษี เงินบำรุงท้องที่ ค่าภาคหลวง
	เงินบริจาค

2) ผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยอ้อม (Indirect Economic Impact)

ผลสืบเนื่องจากธุรกิจซึ่งเป็นผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยตรงระหว่างองค์กรธุรกิจกับผู้มีส่วนได้เสียสามารถนับเป็นผลกระทบทางอ้อม ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับองค์กร เช่น มูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับห่วงโซ่การผลิต ดังสรุปเป็นแผนภาพในรูปที่ 1-7

รูปที่ 1-7 แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

โดยทั่วไป การประเมินผลกระทบทางอ้อมในเชิงปริมาณเป็นสิ่งที่ทำได้ยากในทางปฏิบัติ GRI จึงกำหนดให้การรายงานในประเด็นดังกล่าวนี้สามารถใช้อรรถาธิบาย หากสามารถชี้ให้เห็นและเข้าใจถึงระดับของผลกระทบทางอ้อมจากกิจกรรมขององค์กรที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย

1.3.3.3x ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมของความยั่งยืนจะเกี่ยวข้องกับอิทธิพลขององค์กรต่อระบบนิเวศน์ทั้งจากการใช้ทรัพยากรและการก่อกำเนิดของเสีย โดยทั่วไปการเปิดเผยข้อมูลมักกระทำในสองลักษณะคือ เชิงปริมาณ (เพื่อให้สามารถประเมินถึงขนาดของผลกระทบ) และเชิงเปรียบเทียบ (เพื่อบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ) ดัชนีที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมจึงอาจแบ่งตามลักษณะของผลกระทบออกได้ตามตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1-2 ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

ลักษณะของผลกระทบ	ประเด็น	ดัชนี
ทรัพยากรธรรมชาติ	วัตถุดิบ	ปริมาณการใช้วัตถุดิบ
		สัดส่วนของวัตถุดิบที่เป็นของเสีย
	พลังงาน	ปริมาณพลังงานที่ใช้โดยตรง และพลังงานที่ใช้โดยอ้อม
		สัดส่วนของพลังงานหมุนเวียน
		ปริมาณพลังงานที่ใช้ระหว่างการใช้งานผลิตภัณฑ์
	น้ำ	ปริมาณน้ำใช้
		แหล่งน้ำที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการใช้น้ำและระดับของผลกระทบ
		สัดส่วนของการใช้ซ้ำและนำกลับมาใช้ใหม่
	ความหลากหลายทางชีวภาพ	ตำแหน่งและขนาดของพื้นที่ที่ครอบครอง
		ผลกระทบต่อระบบนิเวศน์จากกิจกรรมทางธุรกิจขององค์กร
แนวทางในการปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศน์		
การก่อกำเนิดมลพิษ	มลพิษทางอากาศ	ก๊าซเรือนกระจก
		สารทำลายโอโซน
		ออกไซด์ของไนโตรเจนและซัลเฟอร์ และมลสารอื่นๆ
	มลพิษทางน้ำ	ปริมาณของมลสารแบ่งตามประเภท
		แหล่งรองรับน้ำเสียและระดับของผลกระทบ
	กากของเสีย	ปริมาณของกากของเสียแบ่งตามประเภท (อันตรายและไม่อันตราย)
ปริมาณการรั่วไหลของสารเคมีและน้ำมัน		
การเคลื่อนย้ายและจัดการกากของเสีย		
ภาพรวม	ซัพพลายเออร์	ประสิทธิผลของการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของซัพพลายเออร์
	ผลิตภัณฑ์และบริการ	ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากผลิตภัณฑ์และบริการ
		สัดส่วนโดยน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่
	การปฏิบัติตามกฎหมาย	เหตุการณ์และค่าปรับสำหรับการละเมิดกฎหมายทางด้านสิ่งแวดล้อม
	การขนส่ง	ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการขนส่ง
ค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อม		

จากตารางที่ 1-2 จะเห็นได้ว่านอกจากการเปิดเผยถึงผลกระทบต่อความเสื่อมถอยของทรัพยากรธรรมชาติและผลกระทบต่อระบบนิเวศน์โดยมลพิษที่ก่อกำเนิดจากกิจกรรมทางธุรกิจขององค์กรแล้ว GRI ยังได้กำหนดให้รายงานถึงความมุ่งมั่นขององค์กรในการปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อมผ่านทางห่วงโซ่การผลิต (ซัพพลายเออร์) และการออกแบบผลิตภัณฑ์/บริการ รวมไปถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเช่น การขนส่ง นอกจากนี้ ประสิทธิภาพการ

ดำเนินงานทางด้านสิ่งแวดล้อมยังสามารถสะท้อนให้เห็นในรูปของผลการปฏิบัติตามกฎหมายและค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

1.3.3.3ค ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสังคม

องค์ประกอบด้านสังคมของความยั่งยืนจะเกี่ยวข้องกับผลกระทบขององค์กรที่มีต่อระบบทางสังคมซึ่งอาจพิจารณาทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก ผลของประเด็นทางสังคมที่มีต่อความยั่งยืนสามารถเกิดโดยตรงต่อสภาพทางการเงิน หรืออาจส่งผลโดยอ้อมผ่านทางทรัพยากรบุคคลในองค์กรและชื่อเสียงขององค์กร เราอาจแบ่งประเด็นทางสังคมออกเป็น 4 หมวดใหญ่ ได้แก่ การปฏิบัติต่อแรงงาน (Labour Practices) สิทธิมนุษยชน (Human Rights) ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ (Product Responsibility) และ ความรับผิดชอบต่อสังคม (Society) โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1-3 *ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสังคม*

หมวด	ประเด็น	ดัชนี
การปฏิบัติต่อแรงงาน	การจ้าง	จำนวนแรงงาน และการจ้างงานสุทธิ
		สวัสดิการที่ได้รับนอกเหนือจากที่กฎหมายแรงงานกำหนด
	การบริหารความสัมพันธ์นายจ้าง/ลูกจ้าง	เสรีภาพในการร่วมสหภาพและการเจรจาต่อรองกับนายจ้าง
		การมีส่วนร่วมของลูกจ้างในการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการ
	สุขอนามัยและความปลอดภัย	สถิติอุบัติเหตุและโรคจากการทำงาน
		การบริหารจัดการด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย
การปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อตกลงทางด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย		
การอบรมและการศึกษา	จำนวนชั่วโมงของการฝึกอบรม	
	หลักปฏิบัติเพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานและการจัดการชีวิตหลังวัยเกษียณ	
ความหลากหลายและการให้โอกาสอย่างเท่าเทียม	ความหลากหลายในองค์กร	นโยบายในการให้โอกาสอย่างเท่าเทียม และระบบการบริหารจัดการ
สิทธิมนุษยชน	กลยุทธ์และการจัดการ	นโยบายที่เกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน
		หลักปฏิบัติในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในการลงทุนและจัดซื้อจัดจ้าง
		การอบรมให้ความรู้พนักงานในงานที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน
	การไม่เลือกปฏิบัติ	นโยบายและการดำเนินการเพื่อการไม่เลือกปฏิบัติ
	เสรีภาพในการร่วมสหภาพและเจรจาต่อรอง	นโยบายและหลักปฏิบัติในการให้เสรีภาพแก่ลูกจ้าง
	แรงงานเด็ก	นโยบายและหลักปฏิบัติในเรื่องแรงงานเด็ก
	แรงงานบังคับ	นโยบายและหลักปฏิบัติในเรื่องแรงงานบังคับ
	การฉ้อโกง	หลักปฏิบัติในการรับซื้อโรงเรียนและการปกปิดเอกลักษณ์ของผู้ร้อง
	การรักษาความปลอดภัย	การให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
คนพื้นเมือง	หลักการประเมินและบริหารจัดการความช่วยเหลือแก่ชุมชนท้องถิ่น	
ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์	สุขภาพและความปลอดภัยของลูกค้า	นโยบายและการดำเนินงานเพื่อปกป้องสุขภาพและความปลอดภัยในการใช้งานผลิตภัณฑ์และบริการ
		ผลการปฏิบัติงานในรูปของภาระเมตกฎหมาย จำนวนข้อร้องเรียนของลูกค้า
		การได้รับรางวัลหรือรับรองมาตรฐานในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
	ผลิตภัณฑ์และบริการ	หลักปฏิบัติในการเรื่องฉลากและการให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์
	การปฏิบัติตามมาตรฐานว่าด้วยฉลากและการให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์	
	นโยบายและหลักปฏิบัติด้านความพึงพอใจของลูกค้า	

ตารางที่ 1-3 (ต่อ)

หมวด	ประเด็น	ดัชนี
ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์	การโฆษณาและประชาสัมพันธ์	การปฏิบัติตามมาตรฐานหรือกฎหมายเกี่ยวกับการโฆษณาและประชาสัมพันธ์
	การเคารพความเป็นส่วนตัวของลูกค้า	นโยบายและหลักปฏิบัติในเรื่องการรักษาความลับของลูกค้า ข้อร้องเรียนในเรื่องของความลับลูกค้า
ความรับผิดชอบต่อสังคม	ชุมชน	นโยบายและหลักปฏิบัติในการบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดต่อชุมชน
		รางวัลที่ได้รับสำหรับการดำเนินงานด้านสังคม จริยธรรม และสิ่งแวดล้อม
	การให้สินบนและคอร์รัปชัน	นโยบายและหลักปฏิบัติในเรื่องการให้สินบนและคอร์รัปชัน
	การเมืองการปกครอง	นโยบายและหลักปฏิบัติในการลobbey และสนับสนุนทางการเมือง จำนวนเงินสนับสนุนพรรคการเมืองหรือสถาบันทางการเมืองการปกครอง
การแข่งขันทางการค้า		การละเมิดกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า
		นโยบายและหลักปฏิบัติในเรื่องการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรม

1.3.3.4 ระบบการรายงาน

1.3.3.4ก ฐานการคิดและวิเคราะห์ (Method/Assumption)

เนื่องจากความหลากหลายของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียซึ่งมีพื้นฐานความรู้และความเข้าใจที่แตกต่างกันมาก การระบุถึงฐานการคิดและวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรายงานประเด็นซึ่งไม่มีการกำหนดเป็นมาตรฐานไว้ อาทิเช่น ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการปล่อยมลพิษ ผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการดำเนินงานขององค์กร เป็นต้น GRI จึงได้กำหนดให้เปิดเผยถึงฐานการคิดและวิเคราะห์ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

- เกณฑ์และวิธีการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม
- การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจากรายงานก่อนหน้า

1.3.3.4ข แบบแผนองค์กร (Organizational Profile)

ข้อมูลในส่วนนี้ถูกกำหนดไว้เพื่อปรับความรู้ความเข้าใจของผู้อ่านถึงการดำเนินงาน ผลิตภัณฑ์ และบริการ เพื่อเป็นฐานสำหรับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานและความยั่งยืนขององค์กรได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น ข้อมูลในส่วนนี้จึงประกอบด้วย

- ผลิตภัณฑ์และบริการ
- โครงสร้างการดำเนินงาน (เช่น โครงสร้างการบริหารจัดการ เป็นต้น)
- โครงสร้างขององค์กร (เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับแผนกหลัก บริษัทย่อย บริษัทร่วม ฯลฯ)
- พื้นที่ดำเนินงาน (อาจแบ่งเป็นหลายระดับ เช่น ท้องที่ ประเทศ ภูมิภาค)
- ตลาดของสินค้าและบริการ
- ขนาดขององค์กร (เช่น จำนวนพนักงาน และข้อมูลทางการเงิน เช่น รายได้ กำไร สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน ฯลฯ)

1.3.3.4ค แบบแผนของรายงาน (Reporting Profile)

แบบแผนของรายงานประกอบด้วยข้อมูลที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถประเมินองค์กรได้อย่างถูกต้องและใกล้เคียงความจริงมากที่สุด ทั้งยังเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้อ้างอิงเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานระหว่างองค์กร หรือในองค์กรเดียวกัน ณ เวลาต่างกัน GRI ได้กำหนดการเปิดเผยถึงแบบแผนของรายงานไว้ประกอบด้วย

- กรอบระยะเวลาของการรายงาน
- ขอบเขตการปฏิบัติการที่ครอบคลุมในรายงาน และเกณฑ์ในการกำหนดของเขต
- คำอธิบายสำหรับการเปลี่ยนแปลงขอบเขตจากรายงานก่อนหน้า
- ส่วนของข้อมูลเก่าที่นำมาใช้ประกอบและเหตุผลในการอ้างอิง

1.3.3.4 กลไกการจัดทำรายงาน (Disclosure Mechanism)

ข้อมูลในส่วนของกลไกการจัดทำรายงานมีส่วนสำคัญในการสร้างคุณค่าแก่ข้อมูลที่รายงาน ให้มีความน่าเชื่อถือและครบถ้วน โดยแบ่งออกเป็นสามส่วนได้แก่

- นโยบายภายในที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน
- นโยบายให้มีการรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานจากบุคคลภายนอก
- ข้อเสนอแนะแก่ผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติม

1.4 ที่มาของงานวิจัย

ในอดีตที่ผ่านมา ถึงแม้ว่ามาตรฐานในการจัดทำรายงาน เช่น GRI จะได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยพิจารณามุมมองที่หลากหลายจากผู้มีส่วนได้เสีย แต่ก็จะเป็นไปในบริบทของต่างประเทศเป็นหลัก การนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมของไทยเพื่อให้เกิดผลในด้านการขับเคลื่อนความยั่งยืนให้เกิดขึ้นในสังคมไทยจึงต้องกลับมาทบทวนอีกครั้งถึงประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพึงได้รับจากการสื่อสารด้วยวิธีการดังกล่าว หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ประสิทธิภาพของการสื่อสารด้วยการจัดทำรายงานสำหรับประเทศไทยกลับไม่ได้รับการศึกษาอย่างจริงจัง โจทย์ของการวิจัยนี้จึงอยู่ที่คำถามที่ว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับประโยชน์มากน้อยเพียงใดจากการข้อมูลที่ปรากฏในรายงานดังกล่าว และ รูปแบบการรายงานที่มีประสิทธิภาพในบริบทไทยควรเป็นอย่างไร

1.5 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ก. เข้าใจถึงประโยชน์ที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับจากรายงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ข. ได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบการรายงานที่ให้ประสิทธิภาพสูงขึ้นในกรอบของการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในบริบทของสังคมไทย

บทที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัย

2.1 การพัฒนาแบบสำรวจ

แบบสำรวจได้ถูกพัฒนาขึ้นโดยยึดเนื้อหาตามกรอบที่กำหนดโดย GRI ดังรายละเอียดที่กล่าวไปแล้วในบทที่ 1 โดยแบ่งออกเป็นสองส่วนหลักได้แก่ รูปแบบการดำเนินธุรกิจ และประสิทธิผลการดำเนินงาน

2.1.1 รูปแบบการดำเนินธุรกิจและพื้นฐานของการจัดทำรายงาน

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการโดยจัดทำแบบตรวจสอบรายการของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำเนินธุรกิจและพื้นฐานการจัดทำรายงานดังตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 แบบตรวจสอบรายการข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินธุรกิจและพื้นฐานการจัดทำรายงาน

หมวด	ข้อมูล
วิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน	ประเด็นหลักสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร
	การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืน
	การผนวกประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร
	เป้าหมายและผลการดำเนินการในประเด็นนั้น ๆ เพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
	การ endorse รายงานโดยผู้บริหารองค์กร
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร	ผลิตภัณฑ์และบริการ
	โครงสร้างการดำเนินงาน
	โครงสร้างขององค์กร
	พื้นที่ดำเนินงาน
	ตลาดของสินค้าและบริการ
	ขนาดขององค์กร
หมายเหตุเกี่ยวกับขอบเขตการรายงาน	กรอบระยะเวลาของการรายงาน
	ขอบเขตการปฏิบัติการที่ครอบคลุมในรายงาน และเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขต
	คำอธิบายสำหรับการเปลี่ยนแปลงขอบเขตจากรายงานก่อนหน้า
	ระบุส่วนของข้อมูลเก่าที่นำมาใช้ประกอบและเหตุผลในการอ้างอิง
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	เกณฑ์และวิธีการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สวล. และสังคม
	การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจากรายงานก่อนหน้า
	นโยบายภายในที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน
	นโยบายให้มีการรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานจากบุคคลภายนอก
	ข้อเสนอแนะแก่ผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติม
การกำกับดูแลกิจการ	โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ
	สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ
	กระบวนการสรรหาคณะกรรมการบริหาร
	กระบวนการที่คณะกรรมการในการประเมินโอกาสและจัดการความเสี่ยงในด้านเศรษฐกิจ สวล. และสังคม
	พันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สวล. และสังคม
	โครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สวล. และสังคม
	แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สวล. และสังคม
	หลักการพิจารณาค่าตอบแทนผู้บริหาร

ตารางที่ 2-1 (ต่อ)

หมวด	ข้อมูล
ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรและบทบาทที่เกี่ยวข้อง
	เกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก
	กระบวนการในการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
	ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
	การใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.1.2 ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

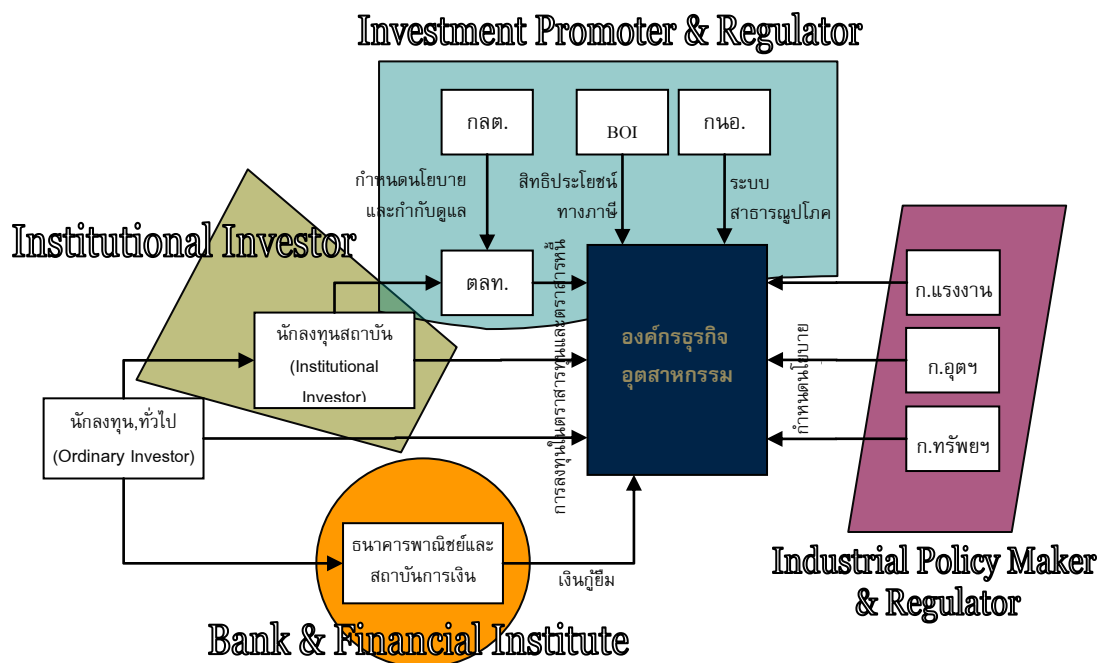
การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการโดยจัดทำแบบตรวจสอบรายการของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานต่อพัฒนาการด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ดังตารางที่ 2-2

ตารางที่ 2-2 แบบตรวจสอบรายการข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม

หมวด	ข้อมูล
ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ	คุณค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ
	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อซัพพลายเออร์
	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อพนักงาน
	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อตลาดเงินและตลาดทุน
	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อภาครัฐ/ประชาชน
	ผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจทั้งในทางบวกและลบจากการดำเนินงานขององค์กร
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบ
	ผลกระทบจากการใช้พลังงาน
	ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรน้ำ
	ผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรต่อความหลากหลายทางชีวภาพ
	ผลกระทบจากการก่อกำเนิดและปล่อยของเสีย
	ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์
	ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ
	ผลการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม
	ผลกระทบจากการขนส่งและกระจายสินค้าและวัตถุดิบ
	การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม
	การจ้างงานและสิทธิประโยชน์
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	สิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น
	ผลการปฏิบัติงานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย
	ระบบการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัย
	การพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน
	การยอมรับในความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียมสำหรับพนักงานในองค์กร
	การใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ
	การเคารพในสิทธิของบุคคลอื่น
	บทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคม
	บทบาทขององค์กรต่อการเมืองการปกครอง
	นโยบายและหลักปฏิบัติในการคงไว้ซึ่งการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
	ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ
	จริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์
	การให้ความเคารพต่อความเป็นส่วนตัวของลูกค้า

2.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

นอกจากการรายงานประสิทธิผลการจัดการอย่างยั่งยืนสู่สาธารณะซึ่งเป็นปัจจัยขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจแล้ว ยังมีปัจจัยอีกอย่างน้อย 4 ประการที่เป็นเสมือนพลังร่วมในการผลักดันให้เกิดการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน ได้แก่ การยอมรับและประยุกต์ใช้หลักปฏิบัติและมาตรฐานในการบริหารจัดการ (เช่น ISO14000) พลังผู้บริโภค การกำกับและตรวจสอบจากภาครัฐ และความคาดหวังของแหล่งทุน (Capital Provider) เนื่องจากในการศึกษาวิจัยนี้ เราต้องการหาคำตอบสำหรับรูปแบบและเนื้อหาของรายงานที่มีนัยต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลักดันให้เกิดการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืนในองค์กรธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 กลุ่มจึงได้ถูกเลือก (ดูรูปที่ 2-1) ประกอบด้วย (1) ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม (2) สถาบันการเงิน (3) นักลงทุนประเภทสถาบัน (4) หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน (5) หน่วยงานของรัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม ทั้งนี้ กลุ่มผู้บริโภคไม่ได้รวมเข้าในการศึกษานี้เนื่องจากความคาดหวังของผู้บริโภคมีความแปรปรวนสูงและขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมทั้งสถานที่และเวลา หากจะทำการพิจารณาจะต้องกำหนดขอบเขตที่แคบและชัดเจน ซึ่งจะทำให้ได้คำตอบจากมุมมองแคบและจำกัด

รูปที่ 2-1 กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาและความเชื่อมโยง

2.2.1 ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

ธุรกิจอุตสาหกรรมที่เลือกทำการศึกษาในงานวิจัยนี้ได้แก่ อุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษ และอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ เนื่องจากอุตสาหกรรมทั้งสองประเภทดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆของความยั่งยืนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม อย่างครบถ้วน ในความครบถ้วนขององค์ประกอบด้านความยั่งยืน อุตสาหกรรมทั้งสองประเภทยังมีความแตกต่างในรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการสะท้อนให้เห็นถึงตัวอย่างที่หลากหลายในหลักการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน

2.2.1.1 อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ

อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในประเทศไทยแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ การผลิตเยื่อกระดาษ การผลิตกระดาษ และการผลิตบรรจุภัณฑ์กระดาษ โดยในส่วนของโรงงานผลิตเยื่อกระดาษในปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 4 แห่ง ภายใต้การบริหารจัดการของสองกลุ่มธุรกิจหลักคือ SCG Paper และ Advance Agro ซึ่งล้วนเป็นการผลิตเยื่อใยสั้นจากยูคาลิปตัส ในส่วนของโรงงานผลิตกระดาษยังอาจแบ่งออกได้เป็นอีก 5 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ กระดาษอุตสาหกรรม กระดาษพิมพ์เขียน กระดาษแข็ง กระดาษหนังสือพิมพ์ และกระดาษอนามัย ด้วยโครงสร้างของอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษที่มีจุดเริ่มต้นจากวนเกษตร และจบลงที่โรงงานบรรจุภัณฑ์ อีกทั้งในห่วงโซ่การผลิตยังเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรหมุนเวียนในรูปของกระดาษรีไซเคิล จึงมีความเกี่ยวข้องกับชุมชนและการใช้ทรัพยากรในวงกว้าง และเกี่ยวพันกับเศรษฐกิจทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค

2.2.1.2 อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์

อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์จัดเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมพื้นฐานของประเทศไทย ปัจจุบัน ผู้ประกอบการซีเมนต์มีจำนวนทั้งสิ้น 8 รายประกอบด้วย บมจ.ปูนซีเมนต์ไทย บมจ.ปูนซีเมนต์นครหลวง บมจ.ชลประทานซีเมนต์ บมจ.ทีพีโอ โพลีน บมจ.ปูนซีเมนต์เอเชีย บ.เซเม็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด บ.ภูมิใจไทยซีเมนต์ จำกัด บ.สามัคคีซีเมนต์ จำกัด บริหารจัดการโรงงาน 13 แห่ง โดยมี บมจ.ปูนซีเมนต์ไทย เป็นผู้ผลิตรายใหญ่ที่สุด ทั้งในแง่ของกำลังการผลิตและจำนวนโรงงาน การผลิตปูนซีเมนต์เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากวัตถุดิบหลักเป็นสินแร่และเชื้อเพลิง ในขณะที่ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดภายในห่วงโซ่การผลิตจะเป็นที่ทราบกันดีคือ ปัญหาเรื่องมลพิษทางอากาศ (ฝุ่น) อย่างไรก็ตาม ทัศนคติของการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับมหภาคเป็นผลให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์มีบทบาทอีกด้านในการกำจัดของเสียอันตรายประเภทน้ำมันและตัวทำละลายที่ใช้แล้ว และวัสดุเหลือใช้จากอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม อาทิ เช่น ยางประเภทต่างๆ แกลบ และเปลือกไม้ เป็นต้น

2.2.2 ธนาคารและสถาบันการเงิน

เพื่อให้ครอบคลุมมุมมองของผู้มีส่วนได้เสียในภาคธนาคารและสถาบันการเงินต่อความยั่งยืน บุคคลที่ถูกสัมภาษณ์จึงถูกเลือกโดยพิจารณาจากประสบการณ์การทำงานในงานทางด้านสินเชื่อ และจำแนกความชำนาญการออกเป็นงานสินเชื่อรายย่อย สินเชื่อสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม สินเชื่อสำหรับธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจข้ามชาติ กลุ่มตัวอย่างมีพื้นหลังทั้งในธนาคารท้องถิ่นและธนาคารต่างประเทศ

2.2.3 นักลงทุน

บุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนักลงทุนประกอบด้วย ผู้บริหารจัดการกองทุนในประเทศ ซึ่งถือเป็นตัวแทนของนักลงทุนประเภทสถาบัน และเจ้าหน้าที่การตลาดของบริษัทหลักทรัพย์ ซึ่งให้ความคิดเห็นในฐานะตัวแทนของนักลงทุนรายย่อย

2.2.4 หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน

หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุนในที่นี้ประกอบด้วยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยบุคคลในกลุ่มตัวอย่างมีบทบาทในงานบริหารองค์กร การวิจัยพัฒนา การพัฒนาคุณภาพของบริษัทจดทะเบียน

2.2.5 หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม

บุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในหน่วยงานภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมจะอยู่ในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก โดยมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับและกำหนดนโยบายที่แตกต่างกันตามขอบเขตอำนาจที่กำหนดตามกฎหมาย ซึ่งครอบคลุมงานด้านการควบคุมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายในสถานประกอบการ การตรวจติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม การวางแผนและกำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และการกำหนดนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม ในส่วนของงานภายใต้ความรับผิดชอบแบ่งออกได้เป็นงานบริหาร งานกำกับดูแลและตรวจสอบ และงานสารสนเทศ

2.2.6 หน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม

บุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในหน่วยงานภาครัฐที่จัดอยู่ในหมวดส่งเสริมอุตสาหกรรมอยู่ภายใต้กระทรวงแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน การนิคมอุตสาหกรรม โดยมีบทบาทในการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค ทรัพยากรมนุษย์ และสิทธิประโยชน์ทางการเงิน

2.3 การสัมภาษณ์

การเก็บและรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความยั่งยืนได้ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล และผู้สัมภาษณ์เป็นบุคคลคนเดียวกันเพื่อลดความแปรปรวนในกรณีที่ต้องอธิบายหรือขยายความในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์แต่ละครั้งใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที

คณะผู้วิจัยได้ออกจดหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียรวม 122 ฉบับ โดยมีรายละเอียดของบุคคลและหน่วยงานเป้าหมายดังแสดงในตารางที่ 2-3 และได้ทำการสัมภาษณ์จริง 30 ตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดของกลุ่มตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสียในการศึกษานี้ โดยจำแนกตามประเภทของการดำเนินงานและลักษณะของงานที่รับผิดชอบดังแสดงในรูปที่ 2-2

ตารางที่ 2-3 รายละเอียดของกลุ่มบุคคลเป้าหมายเพื่อสัมภาษณ์ในฐานะตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสีย

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
ธนาคารและสถาบันการเงิน	บง.สินอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	ผู้จัดการอาวุโส ฝ่ายสินเชื่อธุรกิจ
	บง.บัวหลวง จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	ผู้จัดการฝ่ายสินเชื่อ สำนักงานใหญ่
	บมจ.ธนาคารกรุงเทพ	รองผู้จัดการใหญ่
	ธนาคารเซสแมนฮัตตัน	ผู้อำนวยการลูกค้าธุรกิจรายกลาง
นักลงทุน	บลจ.ทีสโก้ จำกัด	หัวหน้าธุรกิจกองทุนรวม
		หัวหน้าธุรกิจกองทุนส่วนบุคคล
		หัวหน้าธุรกิจกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
	บลจ.บัวหลวง จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
		ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารกองทุน
บลจ.เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)	กรรมการผู้จัดการ	

ตารางที่ 2-3 (ต่อ)

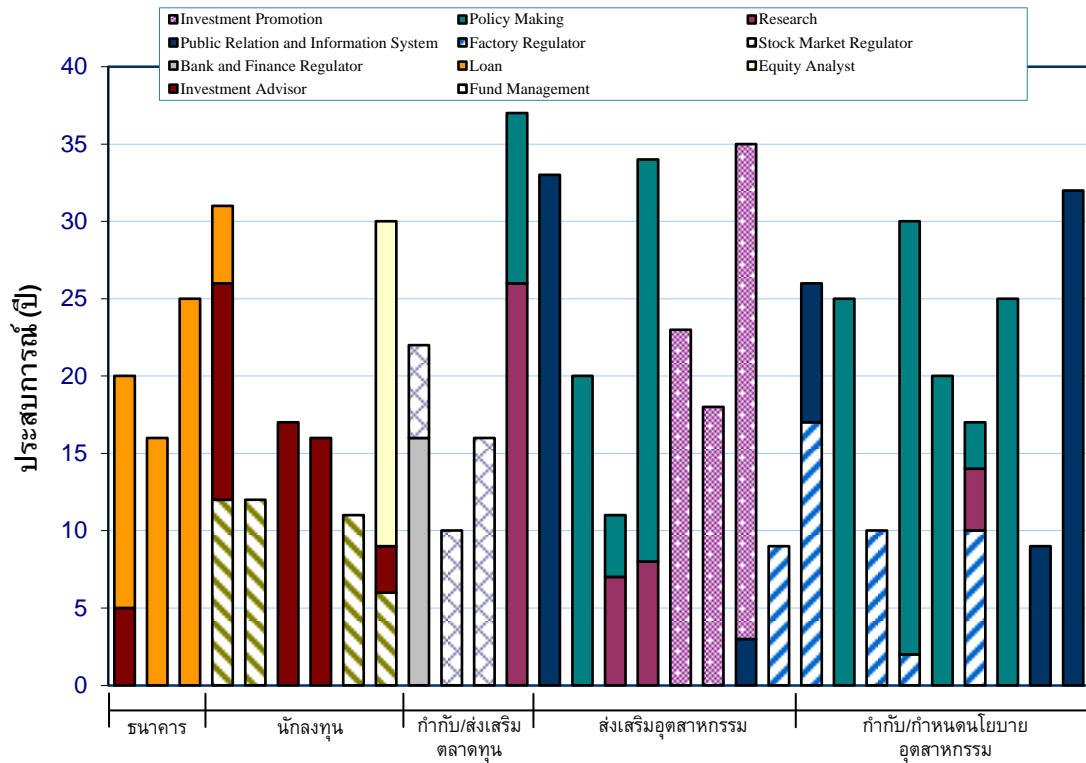
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
	บลจ.อยุธยาเจเอฟ จำกัด	ผู้จัดการตราสารทุนอาวุโส
		ผู้จัดการกองทุนอาวุโส
		ผู้จัดการกองทุนอาวุโส
		ผู้จัดการลงทุนตราสารหนี้
		หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์หลักทรัพย์
	บลจ.อเบอร์ดีน จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บลจ.วรรณ จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บลจ.ธนาชาติ จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บลจ.ไทยพาณิชย์ จำกัด	กรรมการผู้อำนวยการ
	บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน)	รองกรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารสายงานจัดการลงทุน
		รองกรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารสายงานกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
	บลจ.กลีกรไทย จำกัด	ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายจัดการลงทุนและวิจัย
		ผู้อำนวยการ สำนักบริหารความเสี่ยง
	บลจ.บีที จำกัด	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการด้านวิจัยและบริหารความเสี่ยง
		ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการด้านจัดการลงทุน
	บลจ.ฟินันซ่า จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บลจ.แอสเซท พลัส จำกัด	ผู้จัดการกองทุนอาวุโส ฝ่ายการจัดการลงทุน
	บลจ.ยูโอบี (ไทย) จำกัด	หัวหน้าเจ้าหน้าที่การลงทุน
	บลจ.ไอเอ็นจี (ประเทศไทย) จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บลจ.ทหารไทย จำกัด	กรรมการผู้จัดการและ Chief Investment Officer
		ผู้จัดการกองทุน
		ผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนการลงทุนและพัฒนาธุรกิจ
	บล.บัวหลวง จำกัด (มหาชน)	รองกรรมการผู้จัดการ สายงานค้าหลักทรัพย์
		ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการ สายงานบริหารกองทุนส่วนบุคคล
		ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการ สาขาสายงานค้าหลักทรัพย์สถาบัน และงานวิจัย
	บล.เอเชีย พลัส จำกัด (มหาชน)	กรรมการผู้จัดการ
		ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย
	บล.ไชรัส จำกัด (มหาชน)	ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิเคราะห์หลักทรัพย์
	บล.กรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายวิจัย
	บล.พัฒนสิน จำกัด (มหาชน)	ผู้จัดการฝ่ายวิจัยหลักทรัพย์
	บล.ไทยพาณิชย์ จำกัด	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ ฝ่ายวิเคราะห์หลักทรัพย์
	บล.สินเอเชีย จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บล.ภัทร จำกัด (มหาชน)	กรรมการผู้จัดการ ฝ่ายวิจัย
บล.กลีกรไทย จำกัด (มหาชน)	ผู้บริหารฝ่ายวิเคราะห์หลักทรัพย์	
บล.กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	
บล.เกียรตินาคิน จำกัด	กรรมการผู้จัดการ	
บล.เครดิต สวิส (ประเทศไทย) จำกัด	กรรมการผู้จัดการ	
บล.ดีบีเอส วิกเคอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด	Director, Head of Private Health Management	

ตารางที่ 2-3 (ต่อ)

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย	
	บล.แอ็ดคินชั่น จำกัด (มหาชน)	กรรมการรองผู้จัดการใหญ่ สายบริหารและที่ปรึกษาการลงทุน	
		ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ สายที่ปรึกษาการลงทุน	
	บล.เอเพ็กซ์ จำกัด	ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ สายวิเคราะห์หลักทรัพย์	
	บล.ทิสโก้ จำกัด	กรรมการผู้จัดการ	
	บล.ทีเอสอีซี จำกัด	รองกรรมการผู้จัดการ สายงานวิเคราะห์หลักทรัพย์	
	บริษัทไทยประกันชีวิต จำกัด	ผู้จัดการส่วนการลงทุน	
	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ		ฝ่ายจัดการลงทุนตราสารทุน
			ฝ่ายจัดการลงทุนตราสารหนี้
			ฝ่ายจัดการลงทุนอสังหาริมทรัพย์
			ฝ่ายจัดการลงทุนต่างประเทศ
ฝ่ายวิเคราะห์การลงทุน			
	ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายจัดการกองทุน		
หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	ผู้อำนวยการฝ่ายจดทะเบียนหลักทรัพย์	
		ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับธุรกิจและนำการลงทุน	
		ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบกิจการภายใน	
		ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและยุทธศาสตร์	
		ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมบริษัทภิบาล	
	ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย		รองผู้จัดการ หัวหน้าสายงานกำกับตลาด
			รองผู้จัดการ หัวหน้าสายงานศูนย์ระดมทุนและประธานที่ปรึกษาตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
			รองผู้จัดการ ผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
			หัวหน้างาน ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียน
			ผู้ช่วยผู้จัดการ สายงานกำกับตลาด ดูแลงานปรับโครงสร้างหนี้
			ผู้ช่วยผู้จัดการ ผู้จัดการตลาดตราสารหนี้
หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ผู้อำนวยการกอง สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย	
		ผู้อำนวยการกอง สำนักจัดการคุณภาพน้ำ	
		ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	
		ผู้อำนวยการกอง กองแผนงานและประเมินผล	
	กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม		ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีความปลอดภัย
			ผู้อำนวยการสำนักโรงงานอุตสาหกรรมรายสาขา 1
			ผู้อำนวยการสำนักโรงงานอุตสาหกรรมรายสาขา 2
			ผู้อำนวยการสำนักโรงงานอุตสาหกรรมรายสาขา 3
			ผู้อำนวยการสำนักโรงงานอุตสาหกรรมรายสาขา 4
			ผู้อำนวยการสำนักโรงงานอุตสาหกรรมรายสาขา 5
			ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีน้ำและการจัดการมลพิษโรงงาน		
	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
			ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม
ผู้อำนวยการกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ			
ผู้อำนวยการกองประสานการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			

ตารางที่ 2-3 (ต่อ)

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
หน่วยงานภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบาย อุตสาหกรรม	กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน	อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
	สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข	ผู้อำนวยการสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม	ผู้อำนวยการสำนักอุตสาหกรรมพื้นฐาน
		ผู้อำนวยการสำนักเหมืองแร่และสัมปทาน
ผู้อำนวยการสำนักบริหารและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม		
หน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริม อุตสาหกรรม	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	ผู้อำนวยการศูนย์บริการลงทุน
		ผู้อำนวยการกองสารสนเทศการลงทุน
		ผู้อำนวยการกองประสานการลงทุน
		ผู้อำนวยการกองบริหารงานสิทธิและประโยชน์ 1
		ผู้อำนวยการกองบริหารงานสิทธิและประโยชน์ 2
		ผู้อำนวยการกองบริหารงานสิทธิและประโยชน์ 3
		ผู้อำนวยการกองบริหารงานสิทธิและประโยชน์ 4
	ผู้อำนวยการกองบริหารงานสิทธิและประโยชน์ 5	
	นิคมอุตสาหกรรมบางปู	ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม
	นิคมอุตสาหกรรมบางพลี	ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม
	นิคมอุตสาหกรรมบางชัน	ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม
	นิคมอุตสาหกรรมบางลาดกระบัง	ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม
	นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด	ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม
	นิคมอุตสาหกรรมตะวันออก และนิคมอุตสาหกรรมผาแดง	ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม
	นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง	ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม
	นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร	ผู้อำนวยการสำนักงานนิคม
	กองความปลอดภัยและอาชีวอนามัย ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	ผู้อำนวยการกองความปลอดภัยและอาชีวอนามัย
	กองสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	ผู้อำนวยการกองสิ่งแวดล้อมและพลังงาน
	กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ
		ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาอุตสาหกรรมรายสาขา
	สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม	ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
		ผู้อำนวยการสำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 2
		นักวิชาการพัฒนา 8ว สำนักนโยบายอุตสาหกรรมรายสาขา 1
กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน	อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน	

รูปที่ 2-2 กลุ่มตัวแทนของผู้มีส่วนได้เสียจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและลักษณะของงานที่รับผิดชอบ

ตารางที่ 2-4 รายละเอียดของกลุ่มบุคคลเป้าหมายเพื่อสัมภาษณ์ในฐานะตัวแทนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	หน่วยงาน	บุคคลเป้าหมาย
เยื่อและกระดาษ	บมจ.เยื่อกระดาษสยาม	กรรมการผู้จัดการใหญ่
	บมจ.ฟินิคซ พัลพ แอนด์ เพเปอร์	กรรมการผู้จัดการ
	บริษัท ผลิตภัณฑ์กระดาษไทย จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บริษัท สยามคราฟท์อุตสาหกรรม จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บมจ.ไทยเคนเปเปอร์	กรรมการผู้จัดการ
	บริษัท กลุ่มสยามบรรจุภัณฑ์ จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บมจ.แอ็ดวานซ์เออร์	กรรมการผู้จัดการ
	บริษัท มหาชัยคราฟท์เปเปอร์ จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บริษัท แพนเอเชียเปเปอร์ (ประเทศไทย) จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บริษัท เบอร์ลี ยูคเกอร์ เซลลิว็อกซ์ จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บริษัท คิมเบอร์ลีย์-คล๊าด ประเทศไทย จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บริษัท กระดาษธนธาร จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
ปูนซีเมนต์	บมจ.ปูนซิเมนต์นครหลวง	Chairman Executive Committee
	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทยอุตสาหกรรม จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บริษัท เซเมกซ์ ประเทศไทย จำกัด	กรรมการผู้จัดการ
	บมจ.ทีพีโอโพลิน	กรรมการผู้จัดการใหญ่

สำหรับรายละเอียดของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่คัดเลือกดังแสดงในตารางที่ 2-4 จำนวน 16 ราย ประกอบด้วยผู้ประกอบการเชื้อและกระดาษ 12 ราย และปูนซีเมนต์ 4 ราย และได้ทำการสัมภาษณ์จริง 4 ราย แบ่งเป็นผู้ประกอบการเชื้อและกระดาษ 3 ราย และผู้ประกอบการปูนซีเมนต์ 1 ราย

2.4 การสำรวจข้อมูลจากรายงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่จัดทำโดยองค์กรธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษและปูนซีเมนต์

การสำรวจได้ดำเนินการโดยอ้างอิงจากฐานข้อมูลขององค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมที่เผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และทำการพิจารณาแง่มุมต่างๆของการรายงานดังนี้

- ก. รูปแบบของการเปิดเผยข้อมูล โดยแบ่งเป็น
  - รายงานเพื่อความยั่งยืน (Sustainability Report)
  - รายงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Report)
  - รายงานประจำปี (Annual Report)
- ข. คุณภาพของเนื้อหาที่เปิดเผยในมิติทั้งสามด้านของความยั่งยืน (สิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ) โดยแบ่งเป็น
  - มาก (ครอบคลุมมากกว่าร้อยละ 80 ของประเด็นที่กำหนดโดย GRI)
  - ปานกลาง (ครอบคลุมตั้งแต่ร้อยละ 50 ถึง 80 ของประเด็นที่กำหนดโดย GRI)
  - น้อย (ครอบคลุมตั้งแต่ร้อยละ 20 ถึง 50 ของประเด็นที่กำหนดโดย GRI)
  - ไม่มี (ครอบคลุมตั้งแต่ร้อยละ 0 ถึง 20 ของประเด็นที่กำหนดโดย GRI)
- ค. รายละเอียดของเนื้อหาที่เปิดเผยในมิติต่างๆ โดยเปรียบเทียบกับข้อกำหนดของ GRI

บทที่ 3

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์

3.1 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียจำแนกตามเนื้อหาของรายงาน

3.1.1 วิสัยทัศน์ นโยบาย และการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน

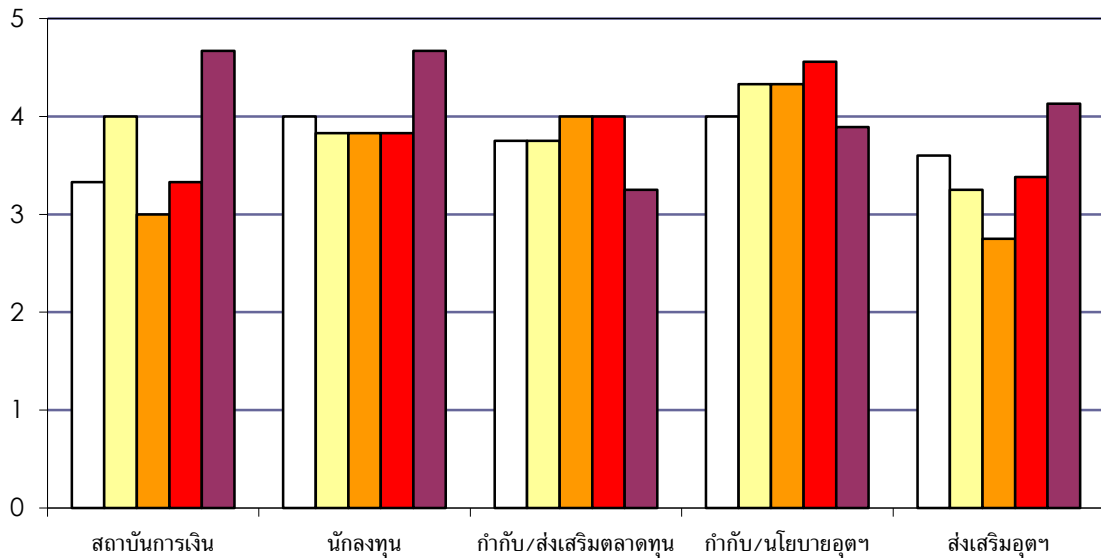
ตารางที่ 3-1 ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อการรายงานถึงวิสัยทัศน์ นโยบาย และการบริหารจัดการ

ผลการสำรวจ (จำนวนตัวอย่าง = 30)	ประเด็น				
	ประเด็นหลัก สำหรับการ พัฒนาที่ยั่งยืน ขององค์กร	การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืน	การผนวกประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร	เป้าหมายและผลการดำเนินการเพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	การ Endorse รายงานโดยผู้บริหาร
ช่วงของคะแนน	1 – 5	1 – 5	1 – 5	1 – 5	2 – 5
ค่าเฉลี่ย	3.80	3.83	3.63	3.90	4.10
ค่ามัธยฐาน	4	4	4	4	4
ความแปรปรวน	1.06	1.18	1.30	1.09	0.99

ตารางที่ 3-1 แสดงความคิดเห็นโดยรวมของผู้มีส่วนได้เสียต่อข้อมูลเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ นโยบาย และการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน พบว่าผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญกับการเปิดเผยถึงประเด็นหลักสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดประเด็น และเป้าหมายและผลการดำเนินการเพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งทั้งสามประเด็นดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างองค์กรธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสียที่ชัดเจน นั้นหมายถึง ผู้มีส่วนได้เสียย่อมมีความคาดหวังต่อการเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรในประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อตนเอง เพื่อเป็นหลักประกันว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม จะเกิดขึ้นจริงบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของภาคส่วนต่างๆ แต่เหนืออื่นใดแล้ว ผู้มีส่วนได้เสียให้น้ำหนักที่สูงมากสำหรับการกำหนดประเด็นดังกล่าวเป็นพันธกรณีที่ผู้บริหารองค์กรธุรกิจจะต้องตระหนักและผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ส่วนวิธีการดำเนินการนั้น ผู้มีส่วนได้เสียมีความเห็นที่หลากหลายและให้น้ำหนักน้อยลงไป เนื่องจากพิจารณาว่าวิธีการนั้นเป็นเรื่องสำคัญรองลงไป หากว่าองค์กรสามารถบรรลุถึงผลลัพธ์ที่ต้องการนั้นได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในการศึกษานี้แล้ว (รูปที่ 3-1) ยังพบความแตกต่างที่ค่อนข้างชัดในความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลในแต่ละประเด็น ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มธนาคาร/สถาบันการเงิน และนักลงทุนจะให้น้ำหนักกับคำมั่นสัญญาของผู้บริหารมากกว่ารูปแบบการดำเนินการ ในขณะที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐจะให้ความสำคัญกับรูปแบบการดำเนินการและผลลัพธ์มากกว่า ดังนั้น เราจึงทำการพิจารณาและวิเคราะห์แยกแต่ละประเด็นในรายละเอียดในหัวข้อ 3.1.1.1 ถึง 3.1.1.5 ต่อไป

- ประเด็นหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร
- การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดประเด็นด้านความยั่งยืน
- การผนวกประเด็นการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับระบบบริหารจัดการ
- เป้าหมาย/ผลการดำเนินงานเพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- การ Endorse รายงานโดยผู้บริหาร

รูปที่ 3-1 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลในหมวดวิสัยทัศน์ นโยบาย และการบริหารจัดการ โดยจำแนกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

3.1.1.1 ประเด็นหลักสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร

สำหรับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรธุรกิจตามที่แสดงในตารางที่ 3-2 กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่แสดงความสนใจในข้อมูลดังกล่าวอย่างชัดเจนคือ นักลงทุน และหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม (พิจารณาจากค่าเฉลี่ย) และหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน (พิจารณาจากมัธยฐาน) ซึ่งจะเห็นว่าความสนใจดังกล่าวสอดคล้องกับบทบาทและความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้เสียนั้น ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรธุรกิจ นั่นคือ นักลงทุน (ในที่นี้คือนักลงทุนประเภทสถาบัน) จำเป็นต้องใส่ใจในปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจที่เข้าลงทุน หน่วยงานรัฐไม่ว่าจะเป็นผู้กำกับและส่งเสริมตลาดทุนหรือกำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมต่างมีความประสงค์ในข้อมูลประกอบในภาพกว้าง ไม่จำกัดเพียงองค์กรธุรกิจเป้าหมาย ซึ่งรวมไปถึงผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรธุรกิจนั้น ๆ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมจากนโยบายและมาตรการที่ออกโดยภาครัฐ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันในธรรมาภิบาลของภาครัฐและผลประโยชน์ที่จะเกิดต่อประเทศในองค์รวม อย่างไรก็ตาม ผลของความเห็นจากภาครัฐในส่วนของส่งเสริมอุตสาหกรรมแสดงให้เห็นว่า ในกลุ่มของหน่วยงานรัฐด้วยกันเอง หากเป้าหมายของหน่วยงานถูกจำกัดขอบเขตที่แคบ อาทิเช่น การมุ่งพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ความสนใจในประเด็นด้านความยั่งยืนที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ก็จะลดน้อยลงไป สำหรับผู้มีส่วนได้เสียในภาคธนาคารและสถาบันการเงินแล้ว ความสำคัญในการรับรู้ถึงประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับองค์กรธุรกิจจะน้อยกว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสถานะเงื่อนไขของการดำเนินงานของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียนี้ที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ในการศึกษาชิ้นนี้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการธนาคารและสถาบันการเงินที่มีธุรกรรมหลักในการให้สินเชื่อจะสนใจในศักยภาพในขององค์กรธุรกิจลูกหนี้ที่จะชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย แต่หากภาวะการณ์หรือปัจจัย

แวดล้อมทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม มีการเปลี่ยนแปลง และส่งผลกระทบต่อกิจการของลูกหนี้แล้ว ธนาคารและสถาบันการเงินยังคงมีหลักประกันที่จะได้รับเงินคืนสูงกว่าเมื่อเทียบกับผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นนักลงทุน นอกจากนี้ กฎหมายไทยยังเอื้อต่อการที่เจ้าหนี้จะเข้าแทรกแซงการดำเนินการของลูกหนี้โดยผ่านกระบวนการทางศาลอีกด้วย

ตารางที่ 3-2 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้อย่างงานในเรื่องประเด็นหลักสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	4	3.33	1.15
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4	4.00	0.89
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	1 – 5	4.5	3.75	1.89
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	3 – 5	4	4.00	0.87
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	2 – 5	3.5	3.63	1.06
รวม			30	1 – 5	4	3.80	1.06

เมื่อพิจารณาเจาะลึกในกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียโดยแบ่งตามรูปแบบของการใช้ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 3-3 จะเห็นได้อีกว่ากลุ่มที่ให้ความสนใจในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนจะเน้นการใช้ข้อมูลเพื่อการกำกับตรวจสอบ และกำหนดนโยบายภาครัฐ ในขณะที่ผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนจะใช้ข้อมูลเพื่อประกอบงานบริการและวิจัยเป็นหลัก

ตารางที่ 3-3 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้อย่างงานในเรื่องประเด็นหลักสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 5	3	3.20	1.48
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	4	3.33	1.15
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	3 – 5	4	4.00	0.88
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.73	1.08
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	4 – 5	5	4.60	0.55
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	2 – 4	3	3.00	1.00
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	2 – 5	4	4.00	1.07

3.1.1.2 การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในส่วนของการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืน ข้อมูลจากการสำรวจ (ตารางที่ 3-4) แสดงให้เห็นแบบแผนของน้ำหนักความสำคัญในลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาคส่วนธนาคารและสถาบันการเงินและหน่วยงานรัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมได้ให้ความสำคัญในประเด็นนี้สูงกว่าข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งว่า ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มนี้เห็นว่าความยั่งยืนที่แท้จริงนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรธุรกิจกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ส่วนประเด็นที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลสืบเนื่องอีกทอดหนึ่งของความสัมพันธ์ดังกล่าว

ตารางที่ 3-4 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในเรื่องการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	3 – 5	4	4.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4	3.83	1.17
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	1 – 5	4.5	3.75	1.89
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	3 – 5	4	4.33	0.71
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	3.5	3.25	1.28
รวม			30	1 – 5	4	3.83	1.18

สำหรับการใช้ประโยชน์จากข้อมูลยังคงจำกัดอยู่เพื่อการกำกับ ตรวจสอบ และกำหนดนโยบายภาครัฐ และการใช้ประกอบงานบริการและวิจัยของภาคส่วนตลาดทุนเป็นหลัก ดังแสดงในตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3-5 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในเรื่องการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืน (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 5	4	3.40	1.52
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	3 – 5	4	4.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	3 – 5	4	4.14	0.77
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.95	1.00
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.20	1.30
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 4	2	2.33	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	4	3.50	1.60

3.1.1.3 การผนวกประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร

ตารางที่ 3-6 แสดงผลการสำรวจเรื่องการผนวกประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กรซึ่งชี้ให้เห็นมุมมองสองด้านที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ในด้านหนึ่ง การผนวกประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กรเป็นข้อมูลที่ไม่ได้มีความสำคัญมากนัก (เมื่อเปรียบเทียบกับประเด็นอื่นๆ ในหมวดวิสัยทัศน์ นโยบาย และการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน) ด้วยความเห็นว่า เป้าหมายและผลลัพธ์ที่มุ่งสู่ความยั่งยืนเป็นสาระสำคัญ ส่วนวิธีการหรือแนวทางที่ทำให้บรรลุเป้าหมายและได้ผลลัพธ์นั้นเป็นเรื่องเฉพาะสำหรับแต่ละองค์กร เนื่องจากแต่ละองค์กรธุรกิจมีรูปแบบการดำเนินงานและอยู่ภายใต้สภาวะเงื่อนไขที่แตกต่างกัน ในทางกลับกัน ผู้มีส่วนได้เสียอีกกลุ่ม คือ ภาครัฐที่มีบทบาทกำกับและส่งเสริมตลาดทุนและกำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมได้ให้น้ำหนักในประเด็นนี้ค่อนข้างมาก ด้วยเห็นว่าการเข้าถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์และเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์และพัฒนานโยบายในการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดความยั่งยืน

ตารางที่ 3-6 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในเรื่องการผนวกประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4	3.83	1.17
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4	4.00	1.15
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	5	4.33	1.00
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	2.5	2.75	1.49
รวม			30	1 – 5	4	3.63	1.30

เมื่อพิจารณารูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในตารางที่ 3-7 จะเห็นว่า การใช้ประโยชน์จากข้อมูลในประเด็นนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของงานบริการและวิจัยตลาดทุนเป็นหลัก ในส่วนของการใช้ประโยชน์เพื่อกำกับ ตรวจสอบ และตัดสินใจ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ ยังคงไม่เด่นชัดนัก

ตารางที่ 3-7 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในเรื่องการผนวกประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	3.80	0.84
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	4	3.86	1.35
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.73	1.20
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.00	1.41
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 4	2	2.33	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	3.5	3.38	1.60

3.1.1.4 เป้าหมายและผลการดำเนินการเพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียโดยรวมให้คะแนนการนำเสนอเป้าหมายและผลการดำเนินการเพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับสูง แต่หากพิจารณาเจาะรายละเอียดรายกลุ่ม (ตารางที่ 3-8) จะพบว่า ภาครัฐที่มีบทบาทกำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมและฝ่ายกำกับและส่งเสริมตลาดทุนได้ให้ความสำคัญกับประเด็นนี้สูงที่สุด และใช้ประโยชน์เพื่อทั้งการกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายและประกอบบริการและวิจัย (ตารางที่ 3-9) ในขณะที่นักลงทุนในตลาดทุนให้น้ำหนักรองลงไป

ตารางที่ 3-8 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในเรื่องเป้าหมายและผลการดำเนินการเพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	3	3.33	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	3.5	3.83	0.98
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4	4.00	1.15
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	4 – 5	5	4.56	0.53
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.38	1.30
รวม			30	1 – 5	4	3.90	1.09

ตารางที่ 3-9 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในเรื่องเป้าหมายและผลการดำเนินการเพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	3	3.60	0.89
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 5	3	3.33	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	4	4.21	1.05
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.95	1.09
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	2 – 4	3	3.00	1.00
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	2 – 5	3.5	3.75	1.16

3.1.1.5 การ Endorse รายงานโดยผู้บริหาร

จากผลสำรวจในตารางที่ 3-10 เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ให้ความสำคัญน้อยกับประเด็นเกี่ยวกับความยั่งยืน การกำหนดเป้าหมายและผลลัพธ์ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดและพัฒนางานด้านความยั่งยืน ซึ่งได้แก่ ธนาคารและสถาบันการเงิน นักลงทุน และภาครัฐที่มีบทบาทส่งเสริมอุตสาหกรรม กลับให้น้ำหนักกับความจำเป็นในการรับรองรายงานโดยผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงรูปแบบการใช้ข้อมูลขององค์กรธุรกิจที่มีการเปิดเผยในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ รายงานประจำปี รายงานงบการเงิน และรายงานเหตุการณ์ที่สำคัญที่มีนัยต่อสถานะทางการเงินและการบริหารจัดการองค์กร (สำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) พบว่ามีระเบียบหรือข้อกำหนดที่ชัดเจนในการให้ผู้บริหารองค์กรทำการรับรองข้อมูลและรายละเอียดที่ปรากฏในรายงานเหล่านั้น หากพิสูจน์ทราบในภายหลังว่ามีกรรายงานที่เป็นเท็จ ผู้บริหารที่ลงนามรับรองในรายงานฉบับนั้น ๆ จะได้รับโทษตามกฎหมาย อาทิ มาตรา 214 แห่งพ.ร.บ. บริษัท มหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 ว่าด้วยโทษสำหรับการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดความจริง ซึ่งควรแจ้งต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเกี่ยวกับฐานะการเงิน เป็นต้น ดังนั้น การรับรองรายงานที่เปิดเผยด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยผู้บริหารอาจพิจารณาได้ว่าเป็นอิทธิพลจากระบบการรายงานข้อมูลขององค์กรธุรกิจสู่สาธารณะที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ในทางตรงกันข้าม ภาคส่วนที่เคยให้น้ำหนักมากเกี่ยวกับเนื้อหาของการเปิดเผยด้านวิสัยทัศน์นโยบาย และการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน กลับลดความสำคัญในประเด็นของการรับรองรายงานโดยผู้บริหาร โดยเฉพาะหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของผู้ให้

ข้อมูลได้พบว่า การเปิดเผยข้อมูลเพื่อความยั่งยืนยังเป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทยและเป็นความสมัครใจขององค์กรธุรกิจ ภาครัฐควรส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมของการเปิดเผยข้อมูลในลักษณะนี้ในวงกว้างเพื่อประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น ในระยะของการเริ่มต้นนี้จึงยังไม่ควรที่จะมีข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนกระแสของการจัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืน อย่างไรก็ตาม สำหรับอนาคตแล้ว การรับรองรายงานโดยผู้บริหารยังคงเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และในอีกภาคส่วนที่ให้ความสำคัญต่อการรับรองรายงานโดยผู้บริหารไม่มากนัก คือ ภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม จะเป็นกลุ่มที่ใช้ข้อมูลเพื่อการสารสนเทศและประชาสัมพันธ์เป็นหลัก (ตารางที่ 3-11) ซึ่งบุคคลเหล่านี้ให้มุมมองถึงความสำคัญของข้อมูลที่ใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งในงานเท่านั้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะได้รับการสอบเทียบกับข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งอื่น ๆ อยู่แล้ว ดังนั้น จึงไม่ได้ให้น้ำหนักกับประเด็นนี้มากนัก

ตารางที่ 3-10 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในเรื่องการ Endorse รายงานโดยผู้บริหาร

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	4 – 5	5	4.67	0.58
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	4 – 5	5	4.67	0.52
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	2 – 5	3	3.25	1.26
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	4	3.89	1.27
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	3 – 5	4	4.13	0.64
รวม			30	1 – 5	4	4.10	0.99

ตารางที่ 3-11 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในเรื่องการ Endorse รายงานโดยผู้บริหาร (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.20	1.30
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	4 – 5	5	4.67	0.58
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	2 – 5	4	4.07	0.92
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	4.18	0.96
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.00	1.00
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	2 – 5	4	3.67	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	2 – 5	4	3.88	1.13

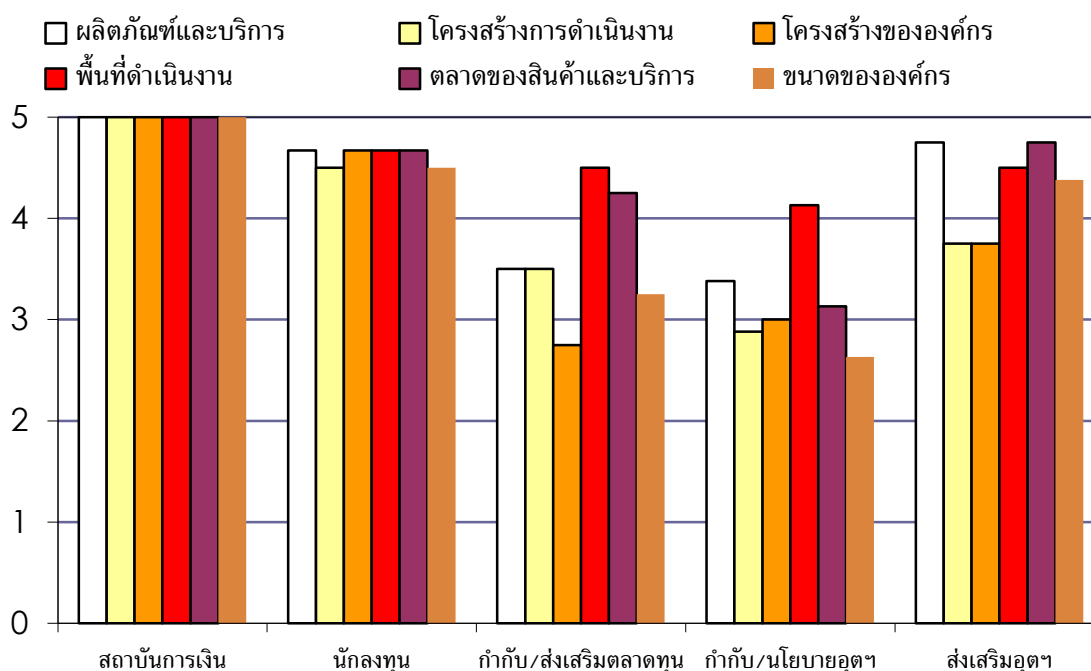
3.1.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร

จากผลการสำรวจในตารางที่ 3-12 จะเห็นได้ว่า ผู้มีส่วนได้เสียมีความเห็นที่หลากหลายเมื่อกล่าวถึงการเปิดเผยข้อมูลทั่วไปใน 6 กลุ่มที่พิจารณา ซึ่งเมื่อนำมาจัดเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย (จากคะแนนเฉลี่ย) จะได้ตามนี้คือ พื้นที่ดำเนินการ ตลาดของสินค้าและบริการ ผลิตภัณฑ์และบริการ ขนาดขององค์กร โครงสร้างการดำเนินงาน และโครงสร้างขององค์กร ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาแยกรายกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียดังแสดงในรูปที่ 3-2 กลับพบว่าประเด็นหลักสำหรับแต่ละกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ยกตัวอย่างเช่น ภาคส่วนของรัฐที่มีบทบาทกำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับข้อมูลด้านพื้นที่ดำเนินการสูงสุดในขณะที่ภาครัฐที่มีบทบาทส่งเสริมอุตสาหกรรมให้น้ำหนักต่อประเด็นทางด้านผลิตภัณฑ์และบริการ และตลาด

ของสินค้าและบริการ เป็นต้น หากพิจารณาจำแนกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียใหม่ตามลักษณะการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังแสดงในรูปที่ 3-3 ก็ยังคงไม่สามารถหาจุดร่วมในความคิดเห็นต่อข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กรได้ สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นตัวอย่างของการศึกษานี้

ตารางที่ 3-12 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการเปิดเผยข้อมูลทั่วไปขององค์กร

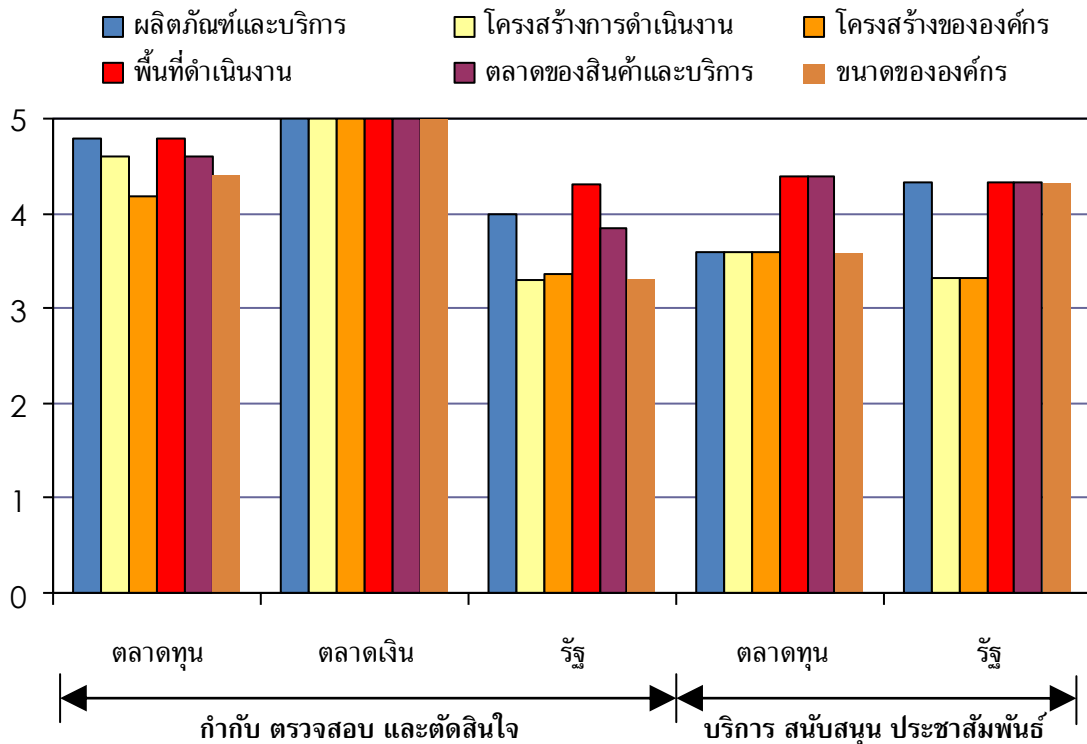
ผลการสำรวจ (จำนวนตัวอย่าง = 29)	ประเด็น					
	ผลิตภัณฑ์และบริการ	โครงสร้างการดำเนินงาน	โครงสร้างขององค์กร	พื้นที่ดำเนินงาน	ตลาดของสินค้าและบริการ	ขนาดขององค์กร
ช่วงของคะแนน	1 – 5	1 – 5	1 – 5	3 – 5	1 – 5	1 – 5
ค่าเฉลี่ย	4.21	3.76	3.72	4.48	4.24	3.83
ค่ามัธยฐาน	5	4	4	5	5	4
ความแปรปรวน	1.24	1.33	1.41	0.57	1.15	1.39

รูปที่ 3-2 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลในหมวดข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร โดยจำแนกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

ผลการสำรวจนี้มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการรายงานหรือเปิดเผยข้อมูลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ไม่เพียงแต่ในประเทศไทยเท่านั้น ในต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว ความต้องการในการบริโภคข้อมูลที่แตกต่างกันได้นำไปสู่การอภิปรายกันอย่างกว้างขวางถึงขอบเขตของข้อมูลที่ควรถูกบรรจุไว้ในรายงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ขั้วคือ กลุ่มที่เห็นว่ารายงานควรมีเนื้อหาที่ครบถ้วนและครอบคลุมรายละเอียดให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้การวิเคราะห์และตีความถึงสถานภาพด้านความยั่งยืนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้อง ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งเลือกที่จะนำเสนอข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญ โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติสำหรับผู้อ่านหรือผู้ใช้ประโยชน์จากรายงาน ซึ่งอาจต้องใช้เวลาและความพยายามมากในการใช้

รายงาน Context⁴⁰ ได้ทำการรวบรวมสถิติของจำนวนหน้าในรายงานเพื่อความยั่งยืนของบริษัทชั้นนำทั่วโลกพบว่า องค์กรธุรกิจใภูมิภาคพื้นยุโรปจัดทำรายงานโดยมีจำนวนหน้าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 72 หน้า (บางองค์กรได้จัดทำรายงานที่มีจำนวนหน้ามากถึงกว่า 500 หน้า) ในขณะที่บริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกาจัดทำรายงานด้วยจำนวนหน้าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 44 หน้า ในงานวิจัยนี้ ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปริมาณข้อมูลในรายงานเพื่อความยั่งยืนไว้ว่า ข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็น แต่ข้อมูลที่มากเกินไปอาจนำไปสู่ภาวะที่เรียกว่า “Overflow of Information” ซึ่งเป็นภาระสำหรับผู้ใช้อข้อมูล ความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bodoff และ Zhang⁴¹ และผลการวิจัยของ Friedman และ Miles⁴⁵ สำหรับกลุ่มตัวอย่างในประเทศสหราชอาณาจักร

รูปที่ 3-3 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลในหมวดข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลที่เปิดเผยสำหรับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่าง ๆ

องค์กรธุรกิจหลายแห่งที่พัฒนารายงานเพื่อความยั่งยืนของตนเองอย่างเป็นระบบและทำการรายงานอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาหนึ่งได้มีการปรับเปลี่ยนปริมาณเนื้อหาอยู่ตลอดเวลา ดังตัวอย่างที่แสดงในตารางที่ 3-

13

40

Context, “Global Corporate Responsibility Reporting Trends 2006”, Reporting in Context, available at <http://www.econtext.co.uk>.

41

Bodoff, D. and Zhang, H., “Corporate Disclosure Dissemination: When More is Less”, Decision Support System, 35 (2003) 455-466.

ตารางที่ 3-13 ตัวอย่างจำนวนหน้าในรายงานเพื่อความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจชั้นนำของโลก

บริษัท	จำนวนหน้าในรายงานเพื่อความยั่งยืน			
	2003	2004	2005	2006
ABM Amro	72 	94 	112 	84
BASF	76 	84 	100 	92
BHP Billiton	116 	164 	384 	522
BP	51 	40 	78 	54
Shell	32 	36 	44 	40

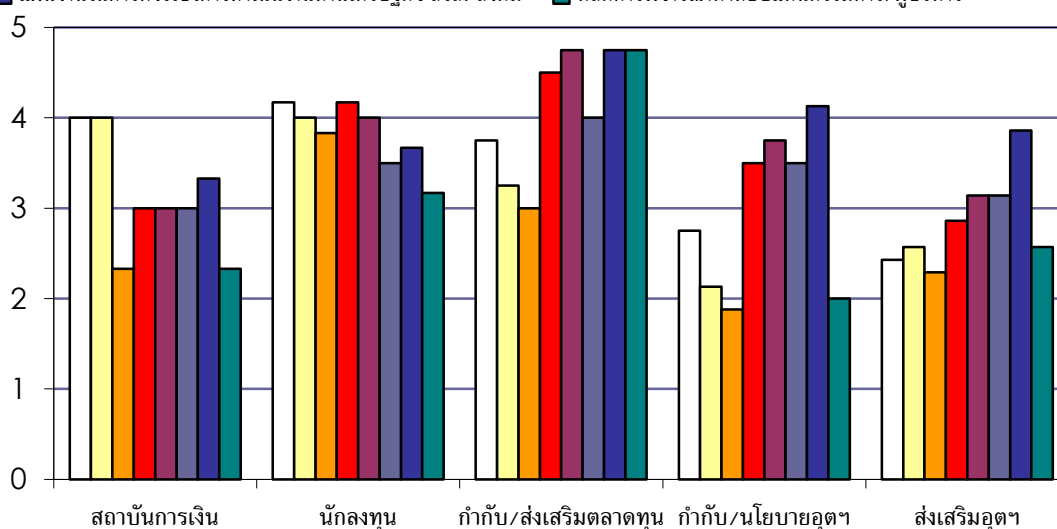
3.1.3 การกำกับดูแลกิจการ

จากผลการสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลด้านการกำกับดูแลกิจการในตารางที่ 3-14 มีผู้ให้ความเห็นที่หลากหลายตั้งแต่ให้ความสำคัญมากที่สุดไปจนถึงให้ความสำคัญน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญและเห็นพ้องต้องกันมากที่สุดคือ “แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม” ในขณะที่ประเด็นทางด้าน “กระบวนการสรรหาคณะกรรมการบริหาร” และ “หลักการพิจารณาค่าตอบแทนกรรมการบริหาร” ถูกให้ความสำคัญน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับประเด็นอื่น ๆ ดังจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

ตารางที่ 3-14 ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อการรายงานถึงการกำกับดูแลกิจการ

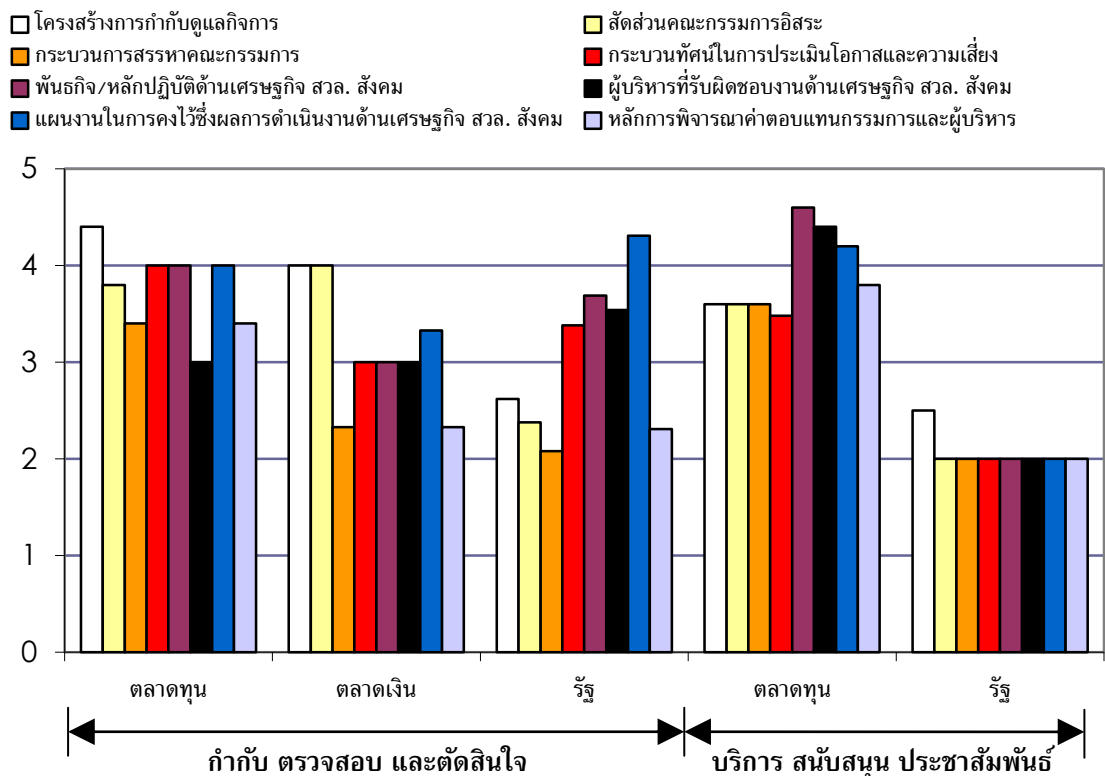
ผลการสำรวจ (จำนวนตัวอย่าง = 28)	ประเด็น							
	โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ	สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ	กระบวนการสรรหาคณะกรรมการบริหาร	กระบวนการที่ต้นของคณะกรรมการในการประเมินโอกาสและจัดการความเสี่ยงในด้านเศรษฐกิจ สวล. และสังคม	พันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สวล. และสังคม	ผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สวล. และสังคม	แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สวล. และสังคม	หลักการพิจารณาตอบแทนกรรมการบริหาร
ช่วงของคะแนน	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	2-5	1-5
ค่าเฉลี่ย	3.25	3.00	2.61	3.57	3.71	3.43	3.96	2.75
ค่ามัธยฐาน	3.5	3	2	4	4	3.5	4	3
ความแปรปรวน	1.46	1.41	1.34	1.20	1.24	1.32	1.04	1.35

- โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ
- กระบวนการสรรหาคณะกรรมการบริหาร
- พันธกิจ/หลักปฏิบัติในการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สวล. สังคม
- แผนงานในการคงไว้ซึ่งการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สวล. สังคม
- สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ
- กระบวนการที่ต้นในการประเมินโอกาส/ความเสี่ยง
- โครงสร้างผู้บริหารที่กำกับดูแลงานด้านเศรษฐกิจ สวล. สังคม
- หลักการพิจารณาตอบแทนกรรมการ/ผู้บริหาร

รูปที่ 3-4 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลในหมวดการกำกับดูแลกิจการ โดยจำแนกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียตามรูปที่ 3-4 พบว่าสำหรับภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหนึ่ง ๆ ยังมีความคิดเห็นที่หลากหลายเกี่ยวกับความสำคัญของแต่ละประเด็นย่อยภายในหมวดการกำกับดูแลกิจการ ในขณะที่เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว ผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุน (ทั้งที่เป็นนักลงทุนและหน่วยงานรัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน) จะให้น้ำหนักกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการมากกว่าผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่น ๆ แต่เมื่อพิจารณาตามการใช้ประโยชน์ของข้อมูลดังแสดงในรูปที่ 3-5 จะเห็นได้ชัดเจนว่าในกลุ่มผู้ที่ใช้ข้อมูลเพื่องานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์ ยังมีความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนและภาครัฐ โดยในส่วนของตลาดทุนจะมีความต้องการให้มีการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูง ในขณะที่ภาครัฐไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก สำหรับผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการกำกับ ตรวจสอบ และตัดสินใจ จะมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่มีแนวโน้มว่าผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนจะให้ความสำคัญต่อการกำกับดูแลกิจการมากที่สุด และผู้มีส่วนได้เสียในตลาดเงินและภาครัฐในลำดับรองลงไป

รูปที่ 3-5 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลในหมวดการกำกับดูแลกิจการ โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลที่เปิดเผยสำหรับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ

3.1.3.1 โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ

ตาม Agency Theory คณะกรรมการถือว่าเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด ซึ่งทำหน้าที่กำกับและตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารว่าเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องตามนโยบายด้านความยั่งยืนที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น การเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งโดยทั่วไปผู้บริหารมีแนวโน้มที่จะเก็บข้อมูลเป็นความลับ เพื่อป้องกันปัญหาทางด้านภาวะผูกพันตามกฎหมายและการรั่วไหลของความลับทางการค้า ในขณะที่คณะกรรมการจะต้องกำกับและถ่วงดุลให้ระดับของการเปิดเผยข้อมูลเป็นไปอย่างเพียงพอและเหมาะสม แต่ในความเป็นจริง แม้องค์กรธุรกิจในประเทศที่พัฒนาแล้ว การปฏิบัติให้ได้ตามความคาดหวัง

ข้างต้นยังถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ห่างไกลจากความเป็นจริงมาก⁴² ดังนั้น การใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เปิดเผยเกี่ยวกับคณะกรรมการและผู้บริหารจึงจำกัดอยู่เพียงเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบถึงตัวตนของคณะกรรมการและผู้บริหาร ซึ่งสำคัญในด้านของความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อตัวบุคคลที่มีอำนาจขึ้นนำองค์กร ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวองค์กรอีกทอดหนึ่ง เมื่อเป็นเช่นนั้น ความคาดหวังต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการย่อมแตกต่างกันออกไปสำหรับผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่ม จากตารางที่ 3-15 พบว่าผู้มีส่วนได้เสียในตลาดเงินและตลาดทุนจะให้น้ำหนักในประเด็นโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการที่สูง ซึ่งสะท้อนให้เห็นพื้นฐานความเชื่อที่ว่าความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจไทยยังขึ้นอยู่กับตัวบุคคลมากกว่าระบบขององค์กร นั่นคือ ในการตัดสินใจไม่ว่าจะเป็นการลงทุนหรือทำธุรกรรม ล้วนพิจารณาปัจจัยด้านตัวผู้บริหารเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจเมื่อทำการจัดกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียตามลักษณะการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในตารางที่ 3-16 อีกเหตุผลหนึ่งสำหรับความสำคัญของข้อมูลเกี่ยวกับกรรมการและผู้บริหารเป็นผลจากการเข้าถึงข้อมูลในเชิงคุณภาพด้านการบริหารจัดการองค์กรของกรรมการและผู้บริหาร ทำให้การประเมินของผู้มีส่วนได้เสียภายนอกต้องอาศัยข้อมูลความน่าเชื่อถือของตัวบุคคลเป็นหลัก⁴³

ตารางที่ 3-15 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	5	4.00	1.73
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4	4.17	0.75
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	1 – 5	4.5	3.75	1.89
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	3	2.75	1.58
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	1 – 4	2	2.43	0.98
รวม			28	1 – 5	3.5	3.25	1.46

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

ตารางที่ 3-16 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	4 – 5	4	4.40	0.55
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 5	5	4.00	1.73
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	1 – 5	3	2.62	1.39
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	4	3.24	1.48
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	1 – 5	4	3.60	1.67
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	2 – 3	2.5	2.50	0.71
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	1 – 5	3	3.29	1.50

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

42

Gertsen, F.H.M.; van Riel, C.B.M., and Berens, G., "Avoiding Reputation Damage in Financial Restatements", Long Range Planning, 39 (2006) 429-456.

43

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, สรุปรสาระสำคัญจากการสัมมนาเรื่อง "บริษัทภิบาลในมุมมองของนักลงทุนสถาบันไทย" 3 มิถุนายน 2547 <http://www.set.or.th/th/regulations/corporate/files/CG-Institutional.pdf>

เป็นที่น่าสังเกตในทางกลับกันว่า ผู้มีส่วนได้เสียในภาครัฐที่มีบทบาทในการกำกับและกำหนดนโยบาย และส่งเสริมอุตสาหกรรม ให้นำหนักกับตัวบุคคลที่เป็นผู้บริหารในระดับที่ต่ำ ซึ่งเป็นที่เข้าใจได้เมื่อพิจารณาถึงภาระหน้าที่ที่ต้องบริหารจัดการประเทศให้เกิดความเป็นธรรมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันของภาคส่วนต่างๆในสังคม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาบทบาทขององค์กรธุรกิจมากกว่าตัวตนขององค์กรนั้น ๆ

3.1.3.2 กรรมการอิสระ

ตารางที่ 3-17 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นกรรมการอิสระ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	5	4.00	1.73
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4	4.00	0.63
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	1 – 5	3.5	3.25	2.06
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 4	2	2.13	1.13
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	1 – 4	2	2.57	1.13
รวม			28	1 – 5	3	3.00	1.41

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

ในประเทศไทย ข้อกำหนดเรื่องจำนวนและสัดส่วนของกรรมการอิสระได้ถูกระบุไว้ในประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมไปถึงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2549 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ข้อกำหนดในเรื่องกรรมการอิสระนี้สอดคล้องกับหลักปฏิบัติสากลว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ประกาศใช้อย่างแพร่หลายในประเทศที่พัฒนาแล้ว อาทิเช่น UK Combined Code⁴⁴ (เดิมใช้ชื่อว่า UK Cadbury Code) NYSE Corporate Governance Rule⁴⁵ หรือแม้กระทั่งประเทศอุตสาหกรรมใหม่อย่างประเทศจีน⁴⁶ ถึงกระนั้นก็ตาม ความคาดหวังในข้อมูลเกี่ยวกับกรรมการอิสระที่พบในการสำรวจนี้ (ตารางที่ 3-17) กลับมีน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การเปิดเผยถึงโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำกัดของการนำหลักปฏิบัติที่ดีเรื่องกรรมการอิสระไปใช้ให้เกิดผล แม้ว่าหน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลตลาดทุนจะได้พยายามผลักดันและส่งเสริมในหลายรูปแบบ เช่น ให้มีการประเมินและจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Evaluation) ที่ดำเนินการโดยสถาบันจัดอันดับ TRIS⁴⁷ การจัดประกวดรายงานการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Best Corporate Governance Report) ผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้บางท่านยังได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า “เป็นการยากในการประเมินและตรวจสอบความเป็นอิสระที่แท้จริงในการทำงานของคณะกรรมการบริษัท โดยเฉพาะผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นกรรมการอิสระ” หรือ “กรรมการอิสระที่เป็นบุคคลภายนอกมักเป็นผู้มีสายสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลที่เอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจ และถูกกำหนดโดยผู้ถือหุ้นใหญ่มากกว่าที่จะได้รับการสรรหาจากผู้ถือหุ้นในวงกว้าง” ผลการพิจารณาจัดกลุ่มความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เปิดเผยดังแสดงในตารางที่ 3-18 ก็ได้ข้อสรุปในทำนองเดียวกัน

44

<http://www.frc.org.uk/corporate/combinedcode.cfm>

45 <http://www.nyse.com/pdfs/finalcorpgovrules.pdf>

46

Dallas, G., “Governance and Risk: An Analytical Handbook for Investors, Managers, Directors, and Stakeholders”, McGraw-Hill, New York, 2004.

47

http://www.tris.co.th/services/tris_service.html

ตารางที่ 3-18 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นกรรมการอิสระ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.80	1.10
2	พิจารณาลินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 5	5	4.00	1.73
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	1 – 4	2	2.38	1.19
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	3	2.95	1.40
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	1 – 5	4	3.60	1.67
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	2 – 2	2	2.00	0.00
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	1 – 5	3	3.14	1.57

* ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

** ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

3.1.3.3 กระบวนการสรรหากรรมการและผู้บริหาร

ผลการสำรวจในตารางที่ 3-19 และ 3-20 เป็นเสียงสะท้อนที่ดีสำหรับข้อมูลที่เปิดเผยถึงกระบวนการสรรหากรรมการและผู้บริหาร โดยเหตุผลที่ผู้มีส่วนได้เสียส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อประเด็นนี้ไม่ได้เกิดจากการให้คุณค่าของข้อมูลในระดับต่ำ แต่เป็นผลจากความเชื่อที่ว่า การเปิดเผยข้อมูลเป็นเรื่องหนึ่ง แต่การปฏิบัติอาจเป็นอีกเรื่องหนึ่ง องค์กรธุรกิจหนึ่ง ๆ สามารถเขียนข้อความที่สวยหรูเกี่ยวกับหลักการในการคัดเลือกและสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการและผู้บริหาร และรายงานถึงคุณสมบัติของกรรมการและผู้บริหารแต่ละท่าน โดยในทางปฏิบัติอาจใช้เหตุผลอื่น ๆ เช่น การเป็นตัวแทนของหรือมีสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ เป็นต้น

ตารางที่ 3-19 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นกระบวนการสรรหากรรมการและผู้บริหาร

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 4	2	2.33	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4	3.83	0.75
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	1 – 5	3	3.00	2.31
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 3	2	1.88	0.83
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	1 – 4	2	2.29	0.95
รวม			28	1 – 5	2	2.61	1.34

* ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

** ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

ดังนั้น จึงเป็นที่สังเกตที่ชี้ให้เห็นทั่วไปในการพิจารณาที่ผลการดำเนินงานมากกว่าที่จะมุ่งเน้นไปที่ตัวบุคคลที่ดำรงตำแหน่งกรรมการและผู้บริหารและการได้มาซึ่งบุคคลเหล่านั้น ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขับเคลื่อนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อนำสู่ความยั่งยืนที่แท้จริง ที่จำเป็นต้องเน้นคุณภาพของกรรมการและผู้บริหาร ตั้งแต่ต้นทาง ในขณะที่ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ผลักดันให้เกิดบริษัทภิบาลที่ปลายทางโดยร่วมกับสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย มูลนิธิกองทุนพัฒนาระบบตลาดทุน

และธนาคารโลก จัดตั้งสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย⁴⁸ โดยจัดกิจกรรมในการส่งเสริมให้กรรมการและผู้บริหารบริษัทของไทยตระหนักในบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

ตารางที่ 3-20 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นกระบวนการสรรหากรรมการและผู้บริหาร
(โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 5	4	3.40	1.52
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 4	2	2.33	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	1 – 4	2	2.08	0.95
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	2	2.43	1.25
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	1 – 5	4	3.60	1.67
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	2 – 2	2	2.00	0.00
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	1 – 5	3	3.14	1.57

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

3.1.3.4 การบริหารจัดการความเสี่ยงและโอกาส

จากตารางที่ 3-21 พบว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ให้น้ำหนักความสำคัญต่อประเด็นการบริหารจัดการความเสี่ยงและโอกาสคือ กลุ่มนักลงทุนและหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน ซึ่งเป็นไปตามทิศทางของการส่งเสริมและผลักดันแนวคิดบรรษัทภิบาลของไทย โดยข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงและโอกาสทางธุรกิจได้ถูกกำหนดให้ทำการเปิดเผยในแบบแสดงข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) การเปิดเผยข้อมูลนี้สู่สาธารณะไม่ว่าจะในรูปแบบหรือสื่อใดก็ตาม จัดว่าเป็นประโยชน์มากต่อนักลงทุนทั่วไป ซึ่งมีโอกาสน้อยกว่านักลงทุนประเภทสถาบันในการเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ ปัจจุบัน ผู้ประกอบการไทยโดยทั่วไปทำการรายงานด้านความเสี่ยงโดยแบ่งการพิจารณาเป็น ก) ความเสี่ยงทางการเงิน ข) ความเสี่ยงทางธุรกิจ ค) ความเสี่ยงจากปัจจัยทางสังคมการเมือง และนโยบายภาครัฐ และ ง) ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การประเมินความเสี่ยงและโอกาสทางธุรกิจจึงเปรียบเสมือนการคาดการณ์ถึงอนาคตของธุรกิจโดยพิจารณาปัจจัยแวดล้อมในปัจจุบันซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในตลาดทุนด้วยเช่นกัน เช่น การได้เห็นมุมมองของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่มีต่อปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ซึ่งหากหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่กำกับ กำหนดนโยบาย และส่งเสริมอุตสาหกรรม สามารถนำไปใช้ประกอบกับฐานข้อมูลของหน่วยงานได้อีกทางหนึ่ง ในขณะที่ธนาคารและสถาบันการเงินสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อสอบทานกับบทวิเคราะห์ด้านการเงินและเศรษฐกิจที่ใช้เป็นฐานอ้างอิงสำหรับการพิจารณาและกำหนดนโยบายด้านสินเชื่อและธุรกรรมอื่น ๆ ดังนั้น การที่ผู้มีส่วนได้เสียจากภาคตลาดเงินและรัฐบางส่วนที่ยังไม่ได้ให้น้ำหนักในประเด็นนี้มากนัก ชี้ให้เห็นถึงช่องว่างที่ควรได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมสังคมและธุรกิจไทยให้เกิดความยั่งยืน

ตารางที่ 3-21 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการบริหารจัดการความเสี่ยงและโอกาส

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4	4.17	0.75
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	5	4.50	1.00
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.50	1.41
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	1 – 4	3	2.86	1.07
รวม			28	1 – 5	4	3.57	1.20

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

ตารางที่ 3-22 แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างในนัยสำคัญของประเด็นการบริหารจัดการความเสี่ยงและโอกาสระหว่างผู้มีส่วนได้เสียซึ่งใช้ข้อมูลเพื่อกำกับ ตรวจสอบ และตัดสินใจ กับผู้มีส่วนได้เสียที่ใช้ข้อมูลประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 3-22 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการบริหารจัดการความเสี่ยงและโอกาส (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.00	0.71
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	1 – 5	4	3.38	1.26
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	2	2.43	1.25
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	1 – 5	4	3.48	1.12
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	2 – 2	2	2.00	0.00
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	5	3.86	1.46

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

3.1.3.5 พันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

เมื่อพิจารณาตารางที่ 3-23 พบว่าความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านพันธกิจและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม มีส่วนคล้ายกับประเด็นด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงและโอกาส แต่จะได้นำหนักความสำคัญที่สูงกว่าจากเกือบทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย สะท้อนให้เห็นความต้องการที่เด่นชัดในการรับรู้ถึงความมุ่งมั่นและแนวทางในการปฏิบัติที่สามารถจับต้องได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยการกำหนดเป็นพันธกิจและหลักปฏิบัติ เป็นที่น่าสังเกตว่าในประเด็นดังกล่าวนี้ ผู้มีส่วนได้เสียจากภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุนได้ให้ความสำคัญสูงสุด (มากกว่าแม้กระทั่งกลุ่มนักลงทุนที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียซึ่งจะได้รับผลกระทบทางตรงสูงสุด) ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการวางทิศทางของการพัฒนาตลาดทุนไทยให้เป็นที่ยอมรับและ

มีบทบาทสำคัญในระดับภูมิภาค โดยวางกลยุทธ์หลักในการปรับปรุงและยกระดับกฎเกณฑ์และมาตรฐานให้ทัดเทียมกับตลาดหลักทรัพย์สำคัญอื่น ๆ ในภูมิภาค ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานทางบัญชีหรือการเปิดเผยข้อมูลที่ดี⁴⁹

ตารางที่ 3-23 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นพันธกิจและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4	4.00	0.89
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	4 – 5	5	4.75	0.50
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.75	1.49
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	1 – 5	3	3.14	1.35
รวม			28	1 – 5	4	3.71	1.24

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

ตารางที่ 3-24 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นพันธกิจและหลักปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.00	0.71
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	1 – 5	4	3.69	1.38
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	4	3.67	1.20
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.60	0.89
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	2 – 2	2	2.00	0.00
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	5	3.86	1.46

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

3.1.3.6 โครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

ในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน จำเป็นที่ประเด็นทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม จะต้องได้รับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ดังนั้น การจัดโครงสร้างการบริหารองค์กรให้ความรับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานทั้งสามด้านเป็นเสมือนบันไดก้าวแรกที่น่าสู่การบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน เมื่อมีโครงสร้างเกิดขึ้นแล้ว ลำดับขั้นต่อไปก็คือการพัฒนากลไกให้เกิดการประสานบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานให้เกิดดุลยภาพระหว่างผลประกอบการ (เศรษฐศาสตร์) การรักษาสีเขียว สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมเพื่อสังคม ผลสำรวจที่แสดงในตารางที่ 3-25 และ 3-26 ชี้ให้เห็นถึงความตระหนักในกลุ่มผู้มีส่วนได้

49

The Stock Exchange of Thailand, "SET Strategic Direction (In Brief)", available at http://www.set.or.th/about/vision/files/SET_STRATEGIC_DIRECTION.pdf

เสียถึงความสำคัญของการมีโครงสร้างการบริหารจัดการที่รับผิดชอบหลักการทั้งสามด้านของความยั่งยืน ซึ่งเป็นลักษณะของความเข้าใจในวงกว้างใกล้เคียงกันสำหรับแต่ละกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.0 ถึง 4.0) โดยไม่มีใครให้นำหนักความสำคัญต่อกรณีนี้เป็นพิเศษ

ตารางที่ 3-25 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นโครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	3	3.50	1.22
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	2 – 5	4.5	4.00	1.41
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.50	1.60
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	1 – 5	3	3.14	1.35
รวม			28	1 – 5	3.5	3.43	1.32

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

ตารางที่ 3-26 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นโครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	3	3.00	1.22
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	1 – 5	4	3.54	1.45
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	3	3.33	1.32
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.40	0.89
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	2 – 2	2	2.00	0.00
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	4	3.71	1.38

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

3.1.3.7 แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

จากตารางที่ 3-27 จะเห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญสำหรับแผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานเพื่อความยั่งยืนควบคู่ไปกับพันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อความยั่งยืน สิ่งนี้สะท้อนความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสียต่อระบบการบริหารจัดการขององค์กร ซึ่งหากองค์กรใดมีระบบบริหารจัดการที่ดีย่อมเป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับการพัฒนาสู่ความยั่งยืนได้ และจากตารางที่ 3-28 ผู้มีส่วนได้เสียจะให้นำหนักต่อประเด็นนี้มากสำหรับการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการกำกับ ตรวจสอบ และตัดสินใจ ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีต่อการพัฒนาตลาดทุนของไทยในอนาคต

ตารางที่ 3-27 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นแผนงานในการรักษาไวซึ่งผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	4	3.33	1.15
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4	3.67	1.03
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	4 – 5	5	4.75	0.50
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	2 – 5	4	4.13	0.99
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	2 – 5	4	3.86	1.21
รวม			28	2 – 5	4	3.96	1.04

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

ตารางที่ 3-28 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นแผนงานในการรักษาไวซึ่งผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	4.00	1.22
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	4	3.33	1.15
3	กำกับตรวจสอบ กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	3 – 5	4	4.31	0.75
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	2 – 5	4	4.10	0.94
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.20	0.84
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	2 – 2	2	2.00	0.00
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	4	3.57	1.27

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

3.1.3.8 หลักการพิจารณาคำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

ปัจจุบัน การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบแทนกรรมการและผู้บริหารเป็นประเด็นที่มีความหลากหลายในการปฏิบัติใช้เป็นอย่างมาก บางประเทศเช่น สหรัฐอเมริกา มีการกำหนดรูปแบบของการเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจนสำหรับคำตอบแทนและผลประโยชน์ของกรรมการและผู้บริหารของบริษัทมหาชนในรายงานประจำปี 10-K⁵⁰ ตามอำนาจภายใต้กฎหมาย Securities Exchange ปี ค.ศ. 1934 ซึ่งผลประโยชน์ที่ผู้บริหารและกรรมการแต่ละท่านได้รับในแต่ละปีจะถูกเปิดเผยโดยละเอียด รวมไปถึงหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับพิจารณาคำตอบแทนและผลประโยชน์ดังกล่าว ในขณะที่ประเทศอื่นๆที่มีการเปิดเผยอาจกล่าวถึงเพียงตัวเลขรวมของกลุ่มผู้บริหาร หรืออาจปกปิดชื่อเป็นความลับ ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันออกไป อาทิ วัฒนธรรมท้องถิ่น การปกป้องความลับส่วนบุคคล ฯลฯ สำหรับประเทศไทย คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้ใช้อำนาจตามมาตรา

50

<http://www.sec.gov>

56 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องจัดทำและนำเสนอแบบแสดงข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับคำตอบแทนและผลประโยชน์ที่ให้แก่กรรมการและผู้บริหารเช่นกัน ซึ่งในทางปฏิบัติบริษัทต่างๆ จะทำการรายงานรายละเอียดของคำตอบแทนกรรมการเป็นรายบุคคล ในขณะที่เปิดเผยผลประโยชน์และคำตอบแทนผู้บริหารระดับสูงในรูปของกลุ่มบุคคล

ตารางที่ 3-29 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นหลักการพิจารณาคำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 4	2	2.33	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 4	3.5	3.17	0.98
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	4 – 5	5	4.75	0.50
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	1.5	2.00	1.41
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	1 – 4	3	2.57	1.27
รวม			28	1 – 5	3	2.75	1.35

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

ผลการสำรวจในตารางที่ 3-29 แสดงอย่างชัดเจนว่าภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุนเน้นและให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ซึ่งเกี่ยวข้องกับระเบียบข้อบังคับตามกฎหมาย แต่ความชัดเจนด้านประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นดังกล่าวนี้สำหรับผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ กลับยังไม่เด่นชัด แม้แต่ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีข้อกำหนดที่เข้มงวดในรายละเอียดของข้อมูลที่เปิดเผยสู่สาธารณะยังได้รับการวิพากษ์ถึงความล้มเหลวในการป้องกันความเสียหายที่เกิดต่อนักลงทุนที่มีสาเหตุจากการกำกับดูแลกิจการที่ไม่โปร่งใส เช่นกรณีของบริษัท Enron เป็นต้น

ตารางที่ 3-30 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นหลักการพิจารณาคำตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 4	4	3.40	0.89
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 4	2	2.33	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	1 – 5	2	2.31	1.44
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	3	2.57	1.36
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.80	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	2 – 2	2	2.00	0.00
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	4	3.29	1.25

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของความคาดหวังถึงประโยชน์จากข้อมูลโดยผู้มีส่วนได้เสียดังแสดงในตารางที่ 3-30 ยิ่งพบอีกว่า กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุนที่ให้ความสำคัญต่อข้อมูลในประเด็นนี้จะ

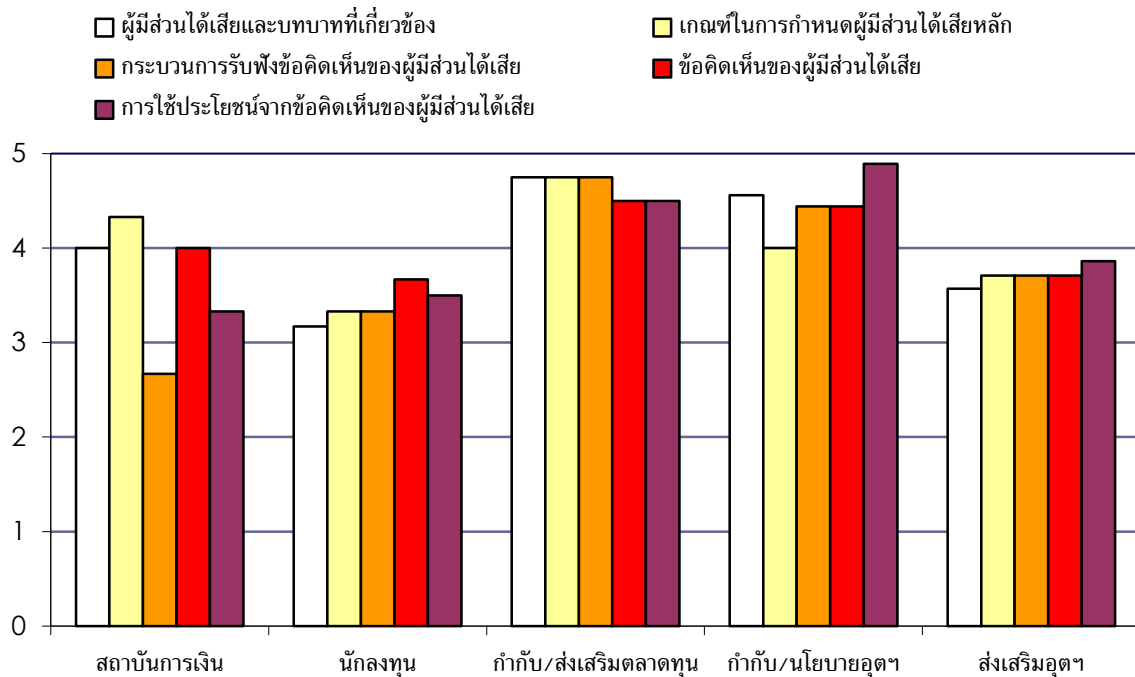
เป็นกลุ่มที่ใช้ข้อมูลเพื่องานบริการ สนับสนุนและวิจัยตลาดทุนเป็นหลัก สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่า หลักการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องค่าตอบแทนและผลประโยชน์ของกรรมการและผู้บริหารซึ่งไม่ได้ถูกวางรากฐานอย่างมั่นคงในระบบของการปกป้องและคุ้มครองผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุน เหตุผลที่สำคัญน่าจะเกิดจากความไม่ชัดเจนในข้อพิสูจน์ถึงความเชื่อมโยงระหว่างอัตราผลตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กร จนกระทั่งปัจจุบัน ผลการวิจัยถึงความสำคัญของการเปิดเผยค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารได้บ่งชี้ให้เห็นถึงข้อสรุปที่หลากหลายดังได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ 1.3.3.2a

3.1.4 ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 3-31 ผลการสำรวจความคิดเห็นต่อการรายงานถึงผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม

ผลการสำรวจ (จำนวนตัวอย่าง = 26)	ประเด็น				
	ผู้มีส่วนได้เสียและ บทบาทที่เกี่ยวข้อง	เกณฑ์ในการ กำหนดผู้มีส่วนได้ เสียหลัก	กระบวนการรับฟัง ข้อคิดเห็นของผู้มี ส่วนได้เสีย	ข้อคิดเห็นของผู้มี ส่วนได้เสีย	การใช้ประโยชน์ จากข้อคิดเห็นของ ผู้มีส่วนได้เสีย
ช่วงของคะแนน	2-5	1-5	1-5	2-5	2-5
ค่าเฉลี่ย	4.00	3.93	3.90	4.07	4.14
ค่ามัธยฐาน	4	4	4	4	4
ความแปรปรวน	1.00	1.16	1.14	1.00	1.03

จากตารางที่ 3-31 พบว่าโดยรวมแล้วประเด็นทั้งหมดสำหรับการรายงานถึงผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วมได้รับความสำคัญมากถึงมากที่สุด ซึ่งเป็นที่เข้าใจได้ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วมก็เพื่อประเมินถึงศักยภาพขององค์กรในการขับเคลื่อนสู่ความยั่งยืนทางธุรกิจ เนื่องจากความเติบโตทางธุรกิจอย่างมั่นคงจำเป็นต้องอาศัยทุนทางเศรษฐกิจและสังคมที่เข้มแข็ง ดังนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กรธุรกิจกับผู้มีส่วนได้เสียย่อมเป็นเสมือนช่องทางในการสร้างโอกาสสำหรับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ในขณะเดียวกัน ก็สามารถเป็นช่องทางในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ลดความเสี่ยงทางธุรกิจอันอาจเกิดจากความขัดแย้งทางความคิด การแสดงให้เห็นถึงกลไกขององค์กรในการสร้างเวทีของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียและการขยายผลไปสู่การปฏิบัติย่อมเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับการประเมินความยั่งยืนขององค์กร จากผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียโดยส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรธุรกิจและผู้มีส่วนได้เสีย นอกจากนี้ ผลสำรวจนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียต่อองค์กรธุรกิจในการมีส่วนร่วมในการจัดการประเด็นต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมร่วมกัน ถึงกระนั้นก็ดี เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (รูปที่ 3-6) พบว่าผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างและค่อนข้างหลากหลาย ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียแต่ละประเด็นจึงถูกวิเคราะห์โดยละเอียดในหัวข้อ 3.2.1.1 ถึง 3.2.1.5 ต่อไป

รูปที่ 3-6 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.1.4.1 ผู้มีส่วนได้เสียและบทบาทที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 3-32 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผู้มีส่วนได้เสียและบทบาทที่เกี่ยวข้อง

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	3 – 5	4	4.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 4	3.5	3.17	0.98
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	4 – 5	5	4.75	0.50
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	3 – 5	5	4.56	0.73
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	2 – 5	4	3.57	0.98
รวม			26	1 – 5	4	4.00	1.00

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากสำนักงานสารสนเทศภาครัฐแสดงความเห็นในกรณีนี้

จากตารางที่ 3-32 จะเห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียจากภาครัฐที่ทำหน้าที่กำกับตลาดทุนและอุตสาหกรรมให้ความสำคัญมากต่อการเปิดเผยถึงผู้มีส่วนได้เสียและบทบาทที่มีต่อองค์กรธุรกิจหนึ่ง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางของภาครัฐในการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการปฏิบัติที่มุ่งเน้นบูรณาการและการมีส่วนร่วม อันเป็นผลจากการตรากฎหมายที่สำคัญหลายฉบับในปี พ.ศ. 2535 ที่ส่งผลต่อการปรับโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ อาทิ พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พรบ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พรบ.สาธารณสุข พรบ.โรงงาน พรบ.ส่งเสริมและอนุรักษ์พลังงาน เป็นต้น ในทางกลับกัน ผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นภาคเอกชนในตลาดทุน และภาครัฐที่มีบทบาทส่งเสริมอุตสาหกรรม จะให้น้ำหนักในประเด็นนี้น้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด สิ่งชี้ให้เห็นถึงโอกาสในการยกระดับภาครัฐกิจของไทยผ่านการสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้มีส่วนได้เสียในการมองการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์รวมที่ต้องคำนึงถึงไม่เพียงเฉพาะองค์กรที่สนใจ แต่ให้ขยายขอบเขตการพิจารณาให้ครอบคลุมถึงผู้มีส่วนได้เสียด้วย

อย่างไรก็ดี เมื่อทำการจัดกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาใหม่ตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เปิดเผย (ตารางที่ 3-33) พบว่า ในส่วนของตลาดทุนเองยังมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนของความตระหนักในคุณค่าของข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสีย โดยน้ำหนักจะอยู่ที่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ข้อมูลประกอบการบริการ สนับสนุน และวิจัย ในขณะที่ข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียกลับไม่ถูกให้ความสำคัญมากนักในกลุ่มที่ใช้ข้อมูลเพื่อการกำกับตรวจสอบและการตัดสินใจลงทุน

ตารางที่ 3-33 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผู้มีส่วนได้เสียและบทบาทที่เกี่ยวข้อง (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 4	4	3.40	0.89
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	3 – 5	4	4.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	3 – 5	4	4.21	0.80
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	2 – 5	4	4.00	0.87
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.20	1.30
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2*	2 – 5	3.5	3.50	2.12
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	5	4.00	1.41

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐงดออกความเห็นในกรณีนี้

3.1.4.2 เกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลัก

ตารางที่ 3-34 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นเกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลัก

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	4 – 5	4	4.33	0.58
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	3.5	3.33	1.21
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	4 – 5	5	4.75	0.50
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	1 – 5	5	4.00	1.41
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	2 – 5	4	3.71	1.11
รวม			26	1 – 5	4	3.93	1.15

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐงดออกความเห็นในกรณีนี้

สำหรับการเปิดเผยถึงเกณฑ์การกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลักนั้น กลุ่มตัวอย่างศึกษาที่ให้น้ำหนักในประเด็นนี้มากยังคงเป็นหน่วยงานรัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน และหน่วยงานรัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม แต่จะเริ่มปรากฏความสนใจที่เพิ่มขึ้นจากกลุ่มธนาคารและสถาบันการเงิน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสถาบันการเงินกำลังถูกคุกคามมากขึ้นจากภาวะความเสี่ยงในการให้สินเชื่อที่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของทัศนคติและการรับรู้ข่าวสารในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ตัวอย่างที่เห็นชัดคือ ความเสี่ยงจากธุรกิจที่มีการดำเนินงานในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวทางด้านสิ่งแวดล้อมและ/หรือพื้นที่ที่มีความขัดแย้งทางสังคมสูง สถาบันการเงินชั้นนำ

ของโลกหลายแห่งได้ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวถึงขั้นกำหนดเป็นนโยบายสินเชื่อหรือตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้นเพื่อกำกับและตรวจสอบสินเชื่อทางธุรกิจที่เห็นว่าอาจมีผลกระทบจากประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

ส่วนผลของการพิจารณาโดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบของการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 3-35 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ให้ความสำคัญต่อการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลักขององค์กรธุรกิจยังคงเป็นบุคคลกลุ่มเดิม ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้ข้อมูลเพื่อการกำกับตรวจสอบและตัดสินใจที่เป็นภาครัฐ (โดยเพิ่มภาคส่วนการเงินที่เป็นกลุ่มธนาคารและสถาบันการเงิน) และกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลเพื่องานบริการและวิจัยในภาคตลาดทุน

ตารางที่ 3-35 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นเกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลัก (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 4	4	3.40	0.89
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	4 – 5	4	4.33	0.58
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	4	3.93	1.21
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.86	1.08
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.40	1.34
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2*	2 – 5	3.5	3.50	2.12
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	5	4.14	1.46

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐงดออกความเห็นในกรณีนี้

3.1.4.3 กระบวนการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

สำหรับกระบวนการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มธนาคารและสถาบันการเงินซึ่งให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยถึงผู้มีส่วนได้เสียและจำแนกผู้มีส่วนได้เสียหลัก กลับให้น้ำหนักในประเด็นของกระบวนการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งให้ความเห็นว่าความสำคัญในเรื่องของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียอยู่ที่ผลของการมีส่วนร่วมมากกว่าวิธีการมีส่วนร่วม เนื่องจากวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นสามารถดำเนินการได้หลากหลายขึ้นอยู่กับสถานภาพขององค์กรและปัจจัยแวดล้อม ดังนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการรับฟังข้อคิดเห็นจึงไม่ได้เป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากเท่าใดนัก

ตารางที่ 3-36 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นกระบวนการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 4	3	2.67	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 4	3.5	3.33	0.82
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	4 – 5	5	4.75	0.50
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	2 – 5	5	4.44	1.01
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	2 – 5	4	3.71	1.11
รวม			26	1 – 5	4	3.90	1.14

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐงดออกความเห็นในกรณีนี้

ในส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยถึงกระบวนการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย จากตารางที่ 3-37 จะพบว่าผู้มีส่วนได้เสียจากภาครัฐที่ใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการกำกับ ตรวจสอบ และตัดสินใจ จะให้น้ำหนักในประเด็นนี้ในระดับสูง เมื่อเทียบกับผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุน สะท้อนถึงนโยบายภาครัฐที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งหากองค์กรธุรกิจมีการเปิดเผยถึงกระบวนการที่ใช้เพื่อการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียย่อมเป็นการเสริมกิจกรรมหรือบทบาทในส่วนของภาครัฐได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 3-37 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นกระบวนการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.60	1.14
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 4	3	2.67	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	2 – 5	4.5	4.21	0.97
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.86	1.08
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.20	0.84
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2*	2 – 5	3.5	3.50	2.12
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	5	4.14	1.46

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐงดออกความเห็นในกรณีนี้

3.1.4.4 ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

อาจกล่าวได้ว่าข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียเป็นผลลัพธ์หลักของกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย และสามารถถูกใช้เป็นเครื่องบ่งชี้สำหรับตรวจสอบว่าองค์กรที่ทำการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้มีการดำเนินการเพื่อการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียจริงหรือไม่ จากตารางที่ 3-38 อาจกล่าวได้ว่าผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้มีความเห็นที่สอดคล้องไปในทางเดียวกันและให้น้ำหนักความสำคัญต่อประเด็นนี้ในระดับสูง

ตารางที่ 3-38 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	4 – 4	4	4.00	0.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	3.5	3.67	1.21
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	4 – 5	4.5	4.50	0.58
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	2 – 5	5	4.44	1.01
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	2 – 5	4	3.71	1.11
รวม			26	2 – 5	4	4.07	1.00

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐงดออกความเห็นในกรณีนี้

เมื่อพิจารณาแยกตามลักษณะการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังตารางที่ 3-39 จะพบว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในภาครัฐที่มีบทบาทกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบาย และภาคส่วนตลาดทุนที่ใช้ข้อมูลประกอบงานบริการ สนับสนุน และวิจัย ให้ความสำคัญต่อข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียมากที่สุด

ตารางที่ 3-39 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.60	1.14
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	4 – 4	4	4.00	0.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	2 – 5	4.5	4.21	0.97
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	2 – 5	4	4.05	0.95
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.40	0.89
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2*	2 – 5	3.5	3.50	2.12
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	5	4.14	1.21

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากสำนักงานสารสนเทศภาครัฐงดออกความเห็นในกรณีนี้

3.1.4.5 การใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

การใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียถือเป็นจุดประสงค์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของจัดให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย เราจึงเห็นได้จากผลการสำรวจในตารางที่ 3-40 ว่าประเด็นนี้ได้รับคะแนนเฉลี่ยที่สูงที่สุดในหมวดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย

ตารางที่ 3-40 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	4	3.33	1.15
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	3.5	3.50	1.05
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	4 – 5	4.5	4.50	0.58
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	4 – 5	5	4.89	0.33
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	2 – 5	4	3.86	1.21
รวม			26	2 – 5	4	4.14	1.03

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากสำนักงานสารสนเทศภาครัฐงดออกความเห็นในกรณีนี้

ตารางที่ 3-41 แสดงให้เห็นความคาดหวังในการเปิดเผยข้อมูลนี้โดยหน่วยงานรัฐที่กำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบาย ซึ่งข้อมูลการใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียเป็นส่วนประกอบหนึ่งของการประเมินผลสำเร็จในการปฏิบัติตามนโยบายภาครัฐ อาทิ การส่งเสริมบริษัทภิบาลโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พันธกิจในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อมของภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ตารางที่ 3-41 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นการใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 4	4	3.40	0.89
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	4	3.33	1.15
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	3 – 5	5	4.57	0.76
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	2 – 5	4	4.14	0.99
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.40	0.89
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2*	2 – 5	3.5	3.50	2.12
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	5	4.14	1.21

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐออกความเห็นในกรณีนี้

3.2 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการรายงานประสิทธิภาพการดำเนินงาน

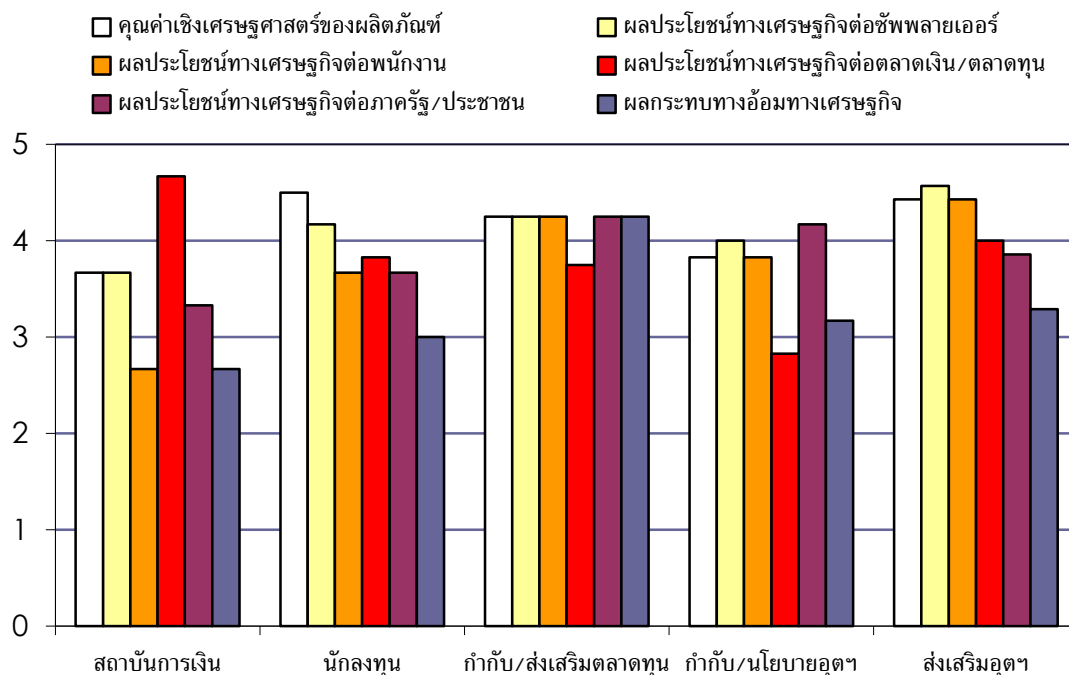
3.2.1 ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ

การเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจจะใช้ฐานข้อมูลเดียวกันกับรายงานงบการเงิน จะแตกต่างกันเพียงว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจในที่นี้เป็นการวิเคราะห์ถึงการจัดสรรผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานขององค์กรแก่ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ในขณะที่รายงานงบการเงินเป็นการแสดงสถานภาพทางการเงินขององค์กร ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ในตลาดเงินและตลาดทุน จึงไม่เป็นที่น่าประหลาดใจที่ทุกประเด็นของประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจจะได้รับความสนใจจากผู้มีส่วนได้เสีย ยกเว้นประเด็นเดียวคือ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจทางอ้อม ซึ่งมีข้อจำกัดในการเปิดเผยและใช้ประโยชน์อยู่สองกรณี คือ การกำหนดขอบเขตของผลกระทบทางอ้อม และการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อจำกัดทั้งสองนี้ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในตัวข้อมูล อันเป็นการจำกัดการใช้ประโยชน์ต่อไป

ตารางที่ 3-42 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการรายงานถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ

ผลการสำรวจ (จำนวนตัวอย่าง = 26)	ประเด็น					
	คุณค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อผู้พหุหลายเออร์	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อพนักงาน	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อตลาดเงินและตลาดทุน	ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อภาครัฐ/ประชาชน	ผลกระทบต่อทางอ้อมทางเศรษฐกิจทั้งในทางบวกและลบจากการดำเนินงานขององค์กร
ช่วงของคะแนน	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5
ค่าเฉลี่ย	4.19	4.19	3.88	3.73	3.88	3.27
ค่ามัธยฐาน	4	4.5	4	4	4	3
ความแปรปรวน	1.02	1.02	1.14	1.19	1.07	1.37

ถึงแม้ว่าประเด็นเกือบทั้งหมดจะได้รับความสนใจจากผู้มีส่วนได้เสียที่ร่วมให้ข้อมูลในงานวิจัยนี้ เราพบว่าผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มยังให้ความสำคัญในแต่ละประเด็นที่แตกต่างกันออกไปอย่างมีนัยสำคัญ ดังเห็นได้จากรูปที่ 3-7

รูปที่ 3-7 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.2.1.1 คุณค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ

จากตารางที่ 3-43 จะเห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มในการศึกษานี้มีความเห็นสอดคล้องกันในด้านการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าทางเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งชี้ชัดว่าผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ยังคงให้น้ำหนักในปัจจุบันหลักที่มีผลโดยตรงต่อความยั่งยืนทางเศรษฐศาสตร์ขององค์กรธุรกิจ ไม่เว้นแม้แต่ผู้มีส่วนได้เสียที่กำกับดูแลนโยบายภาครัฐ อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า มีผู้ร่วมวิจัยที่อยู่ในภาคส่วนสถาบันการเงินได้ให้ความเห็นที่แตกต่างออกไปจากกลุ่ม โดยเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลในส่วนนี้เป็นการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน ผู้ที่สนใจในข้อมูลดังกล่าวสามารถทำการวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลที่เปิดเผยสู่สาธารณะ เช่น รายงานงบการเงิน จึงไม่เห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลในประเด็นนี้จะเกิดประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียเพิ่มเติมไปจากเดิมอย่างไร

ตารางที่ 3-43 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นคุณค่าทางเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 5	5	3.67	2.31
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	4 – 5	4.5	4.50	0.55
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	2 – 5	4	3.83	1.17
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	4 – 5	4	4.43	0.53
รวม			26	1 – 5	4	4.19	1.02

* ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

** ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

เมื่อพิจารณาจากการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 3-44 จะพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าทาง เศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการที่เปิดเผยโดยองค์กรธุรกิจจะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์ ในขณะที่ ผู้ที่ใช้ประโยชน์หลักจากข้อมูลนี้เพื่อประกอบการกำกับตรวจสอบและ ตัดสินใจจะเป็นภาคส่วนตลาดทุนเป็นหลัก

ตารางที่ 3-44 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นคุณค่าทางเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุนจัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	4 – 5	4	4.40	0.55
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 5	5	3.67	2.31
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	11*	2 – 5	4	4.09	0.94
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			19	1 – 5	4	4.11	1.10
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.40	0.89
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	4 – 5	4.5	4.50	0.71
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	3 – 5	5	4.43	0.79

*ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

3.2.1.2 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อชีพพลายเออร์

ตารางที่ 3-45 แสดงให้เห็นว่าการเปิดเผยถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อชีพพลายเออร์เป็นประเด็นที่ผู้มีส่วนได้เสียมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากความตระหนักในความสำคัญของห่วงโซ่การผลิตที่มีต่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กรธุรกิจ

ตารางที่ 3-45 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อชีพพลายเออร์

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 5	5	3.67	2.31
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4	4.17	0.75
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	3 – 5	4	4.00	0.89
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	3 – 5	5	4.57	0.79
รวม			26	1 – 5	4.5	4.19	1.02

*ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

เป็นที่ทราบกันดีว่า ผู้ประกอบการธุรกิจรายใดที่สร้างความมั่งคั่งให้กับตนเองบนพื้นฐานของความล้มสลายของชีพพลายเออร์ของตน ย่อมจะพบกับความจริงในที่สุดว่าผลประโยชน์จากการที่ดีและกำไรที่ได้รับในปัจจุบันนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ยั่งยืนในอนาคต อุตสาหกรรมไทยมีบทเรียนจำนวนมากในด้านนี้ ยกตัวอย่างเช่น การส่งออกข้าวซึ่งผู้ส่งออกเป็นผู้ซึ่งได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากมูลค่าเพิ่ม โดยผลประโยชน์จะตกกับเกษตรกรเพียงส่วนน้อย สิ่งนี้

เป็นเหมือนปรากฏการณ์ปกติสำหรับประเทศไทย ผลที่เกิดขึ้นในระยะยาวก็คือ เกษตรกรมีการดำรงชีวิตด้วยเศรษฐกิจที่ผิดเคื่อง การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีการผลิต การสร้างสรรค์ภูมิปัญญา การเข้าถึงปรัชญาในการบริหารจัดการ ฯลฯ ย่อมไม่อาจคาดหวังได้ ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับสินค้าข้าวในตลาดโลก และเป็นภาระกับภาครัฐในด้านต่าง ๆ มากมาย อาทิ หนี้สินเกษตรกรงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตร เป็นต้น นอกจากนี้ข้าวแล้ว สินค้าเกษตรอื่น ๆ เช่น อ้อยและน้ำตาลมันสำปะหลัง น้ำมันปาล์ม ล้วนตกอยู่ในสภาวะการณ์ที่ไม่ต่างกันมากนัก ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรได้เหมือนอย่างประเทศอื่น ๆ ที่เป็นคู่แข่งทางการค้า ไม่ว่าจะเป็นมาเลเซีย (สำหรับน้ำมันปาล์ม) และบราซิล (สำหรับอ้อยและน้ำตาล)

ตารางที่ 3-46 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้อย่างงานในประเด็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อซัพพลายเออร์ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุนจัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.00	0.71
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 5	5	3.67	2.31
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	11*	3 – 5	5	4.27	0.90
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			19	1 – 5	4	4.11	1.10
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.40	0.89
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	4 – 5	4.5	4.50	0.71
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุนสนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	3 – 5	5	4.43	0.79

*ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐงดออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐงดออกความเห็นในกรณีนี้

ตารางที่ 3-46 แสดงให้เห็นถึงความตระหนักในความสำคัญของการปันส่วนของผลประโยชน์ภายในห่วงโซ่การผลิตโดยภาคส่วนที่ให้บริการและสนับสนุนตลาดทุน ซึ่งใช้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจภายในตลาดทุนของประเทศ และภาครัฐที่ดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นภาคส่วนที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจและส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาประเทศโดยภาคส่วนต่าง ๆ

3.2.1.3 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อพนักงาน

ความจริงแล้วพนักงานถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียหนึ่งที่สำคัญขององค์กรธุรกิจ แต่บ่อยครั้งที่ผู้บริหารมักมองข้ามการปฏิบัติต่อพนักงานในฐานะของผู้มีส่วนในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืน เราจะเห็นตัวอย่างหรือกรณีศึกษาของการปิดกิจการที่มีเหตุจากการบริหารจัดการความสัมพันธ์และผลประโยชน์ต่อพนักงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น กรณีของบริษัท ยูเนี่ยนฟุตแวร์ จำกัด (มหาชน) ที่ประกาศจะเลิกกิจการ ณ สิ้นปี 2550 โดยปัจจัยหนึ่งที่เป็นเหตุผลของการขอเลิกกิจการเกิดจากปัญหาด้านการขาดแรงงานที่ประสงค์จะทำงานในอุตสาหกรรมรองเท้า แม้ว่าบริษัทฯ จะปรับเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำอยู่ตลอด อีกทั้งอัตราการหมุนเวียนของพนักงานมีสูงมาก ทำให้เกิดปัญหาการขาดความต่อเนื่องของแรงงานฝีมือ ต้นทุนการฝึกอบรมสูง และส่งผลต่อการควบคุมคุณภาพการผลิตและการส่งมอบผลิตภัณฑ์ การวินิจฉัยเหตุการณ์ดังกล่าว จำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยรอบด้าน โดยเฉพาะในเรื่องของข้อจำกัดด้านอุปทานของแรงงานฝีมือ เป็นที่ทราบกันดีว่าอุตสาหกรรมผลิตรองเท้าของไทยเป็นการผลิตเพื่อตามคำสั่งซื้อของเจ้าของสินค้าจากต่างประเทศเป็นหลัก มูลค่าเพิ่มจึง

ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลต่างระหว่างมูลค่าของผลิตภัณฑ์และต้นทุนการผลิต ถึงแม้ว่าจะเป็นสินค้าที่มีตราสัญลักษณ์อันเป็นที่รู้จักในระดับสากล แต่มูลค่าเพิ่มหลักจะอยู่ที่เจ้าของตราสินค้ามากกว่าจะเป็นผู้ที่เป็นการผลิต ดังนั้น เมื่อสภาวะการณ์เป็นเช่นนี้อย่างต่อเนื่องยาวนาน สวัสดิภาพและผลประโยชน์ของผู้ใช้แรงงานในอุตสาหกรรมรองเท้าของไทยจึงไม่ได้รับการพัฒนา การมองค่าแรงว่าเป็นผลประโยชน์ที่เพียงพอต่อลูกจ้างเพียงอย่างเดียวเป็นมุมมองที่แคบ เมื่อสภาวะอุตสาหกรรมของประเทศเปลี่ยนแปลงไป โดยมีอุตสาหกรรมใหม่เกิดขึ้น และมีแนวโน้มที่จะสามารถให้ผลประโยชน์ต่อแรงงานได้มากกว่า (ทั้งในเชิงปริมาณในรูปของค่าจ้างและคุณภาพในรูปของสวัสดิภาพและความปลอดภัยในการทำงาน) เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์และชิ้นส่วน เป็นต้น ย่อมทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของแรงงานเป็นธรรมดา ดังนั้น สิ่งนี้จึงเป็นโจทย์ที่สำคัญของผู้ประกอบการธุรกิจในการพิจารณาให้เห็นอย่างถ่องแท้ถึงคุณภาพของการปันส่วนทางเศรษฐกิจต่อผู้มีส่วนได้เสียโดยเฉพาะพนักงาน ผลการสำรวจที่แสดงในตารางที่ 3-47 และ 3-48 ชี้ให้เห็นว่าพนักงานยังไม่ได้ถูกให้ความสำคัญเทียบเท่ากับผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แม้แต่ผู้มีส่วนได้เสียในภาคธนาคารและสถาบันการเงินซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากหนี้เสียหากองค์กรธุรกิจประสบปัญหาจนถึงขั้นต้องเลิกกิจการ ยังให้ความสำคัญที่น้อยมากต่อประเด็นนี้

ตารางที่ 3-47 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้แรงงานในประเด็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อพนักงาน

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 4	3	2.67	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4	3.67	1.26
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	3 – 5	3.5	3.83	0.98
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	2 – 5	5	4.43	1.13
รวม			26	1 – 5	4	3.88	1.14

*ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

ข้อสังเกตประการหนึ่งเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการปันส่วนทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อพนักงานก็คือ ผู้ที่ให้นำหนักต่อการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นนี้จะเป็นภาครัฐเป็นหลัก แสดงให้เห็นถึงแนวคิดในการบริหารจัดการแบบดั้งเดิม ซึ่งแบ่งแยกธุรกิจออกจากสังคม ภาครัฐจึงจำเป็นต้องแสดงบทบาทของการเป็นผู้ประสานหรือคนกลาง ที่คอยบริหารผลประโยชน์ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ของสังคมให้อยู่บนความพอดีและไม่เกิดการเอาเปรียบกันจนเกินไป อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เราพบสัญญาณที่ดีสำหรับความสนใจในประเด็นนี้จากนักลงทุนประเภทสถาบันที่เป็นตัวแทนของผู้ลงทุนรายย่อยอีกทอดหนึ่ง ซึ่งหากนักลงทุนมีความเข้าใจในความสำคัญของพนักงานต่อความยั่งยืนขององค์กรแล้ว จะเกิดโอกาสหรือช่องทางในการขับเคลื่อนตลาดทุนไทยสู่ความยั่งยืนผ่านกลไกของนักลงทุน ในอดีตที่ผ่านมา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้ให้ความสำคัญต่อนักลงทุนประเภทสถาบันค่อนข้างมาก บางแห่งได้จัดให้มีเวทีพบปะระหว่างผู้บริหารและกรรมการกับตัวแทนของนักลงทุนและนักวิเคราะห์เป็นประจำ หลายแห่งได้จัดแผนการแนะนำบริษัทกับนักลงทุนประเภทสถาบันในต่างประเทศ ทั้งที่เป็นการบริหารจัดการเองหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นต้น

ตารางที่ 3-48 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อพนักงาน (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.00	0.71
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 4	3	2.67	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	11*	2 – 5	5	4.09	1.14
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			19	1 – 5	4	3.84	1.17
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.80	1.30
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	2 – 2	4.5	4.50	0.71
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	4	4.00	1.15

*ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

3.2.1.4 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อตลาดเงินและตลาดทุน

ผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นเจ้าของเงินและทุนสำหรับองค์กรธุรกิจดูเหมือนจะเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ถูกให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ อยู่แล้ว โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวงการของตลาดเงินและตลาดทุน อย่างไรก็ตาม การปันส่วนทางเศรษฐกิจต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในตลาดเงินและตลาดทุนยังคงเป็นประเด็นที่ยังคงได้รับการพิจารณาอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบัน ปัญหาความขัดแย้งระหว่างองค์กรธุรกิจกับกลุ่มเจ้าของเงินทุนจะเกิดจาก จริยธรรมของผู้บริหารองค์กรเป็นหลัก ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคในการปันส่วนทางเศรษฐกิจแก่เจ้าของเงินทุน ยกตัวอย่างเช่น กรณีของการใช้ข้อมูลภายในเพื่อการซื้อขายหลักทรัพย์ของผู้บริหาร เป็นต้น ในที่นี้ เราจึงเห็นได้จากตารางที่ 3-49 และ 3-50 ว่าผู้มีส่วนได้เสียในภาคตลาดเงินและตลาดทุนจะให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นนี้ค่อนข้างมาก

ตารางที่ 3-49 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อตลาดเงินและตลาดทุน

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	4 – 5	5	4.67	0.58
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4	3.83	1.17
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	2 – 5	4	3.75	1.50
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	1 – 5	2.5	2.83	1.09
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	3 – 5	4	4.00	0.58
รวม			26	1 – 5	4	3.73	1.19

*ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

แต่เป็นที่สังเกตอีกเช่นกันว่าผู้มีส่วนได้เสียจากภาครัฐที่มีบทบาทในการส่งเสริมอุตสาหกรรมก็ให้น้ำหนักในประเด็นนี้มากเช่นกัน ซึ่งให้เห็นถึงทิศทางของการบริหารจัดการของภาครัฐต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศที่เน้นการสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจด้วยระบบการหมุนเวียนภายในของเงินทุน ในขณะที่ภาครัฐที่

กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมกลับให้ความสำคัญกับประเด็นนี้น้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นถึงความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทิศทางในการบริหารจัดการประเทศของภาครัฐ ควรที่หน่วยงานกลางที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อรับผิดชอบนโยบายในภาพรวม เช่น คณะกรรมการเพื่อการพัฒนายที่ยั่งยืน จะต้องวางตำแหน่งและบทบาทในฐานะผู้ประสานงานและผลักดันให้เกิดความสอดคล้องกันของการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 3-50 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อตลาดเงินและตลาดทุน (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุนจัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.60	1.14
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	4 – 5	5	4.67	0.58
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	11*	2 – 5	4	3.73	1.01
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			19	2 – 5	4	3.84	1.01
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.00	1.41
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	1 – 3	2	2.00	1.41
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุนสนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	1 – 5	3	3.43	1.62

* ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

** ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

3.2.1.5 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อภาครัฐ/ประชาชน

การปันส่วนทางเศรษฐกิจต่อภาครัฐและประชาชนจะอยู่ในรูปของภาษีและเงินบริจาคเป็นหลัก นัยสำคัญในประเด็นนี้จึงอยู่ที่พัฒนาการทางเศรษฐกิจของประเทศซึ่งรองรับโดยการเติบโตของภาคธุรกิจ จึงเห็นได้ว่าหน่วยงานภาครัฐมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันโดยให้น้ำหนักในประเด็นนี้ในระดับปานกลางถึงสูง (ตารางที่ 3-51) โดยภาคส่วนที่เป็นตลาดเงินและตลาดทุนจะให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

ตารางที่ 3-51 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อภาครัฐ/ประชาชน

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	3 – 4	3	3.33	0.58
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4	3.67	1.03
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	3 – 5	4.5	4.17	0.98
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	1 – 5	4	3.86	1.46
รวม			26	1 – 5	4	3.88	1.07

* ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

** ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

แต่เมื่อพิจารณาตามลักษณะการใช้ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 3-52 แล้วจะพบว่า ผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนที่ใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจให้น้ำหนักในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ส่วนหนึ่งให้ความสนใจในแง่ของภาระที่องค์กรธุรกิจจะต้องแบ่งสรรผลประโยชน์ โดยเฉพาะธุรกิจที่รับสัมปทานจากภาครัฐ เช่น กิจการโทรคมนาคม เหมืองแร่และปิโตรเลียม เป็นต้น และธุรกิจที่มีความเสี่ยงในด้านสังคมสูง เช่น ผู้ประกอบการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบและเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นต้น

ตารางที่ 3-52 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อภาครัฐ/ประชาชน (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุนจัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 5	4	4.00	0.71
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	3 – 4	3	3.33	0.58
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	11*	1 – 5	5	4.18	1.25
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			19	1 – 5	4	4.00	1.05
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.80	1.30
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	3 – 3	3	3.00	0.00
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุนสนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	3	3.57	1.13

*ผู้ใช้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐยังคงความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ใช้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐยังคงความเห็นในกรณีนี้

3.2.1.6 ผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจ

ผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากผู้มีส่วนได้เสียน้อยที่สุด โดยเฉลี่ยแล้ว กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นตัวอย่างศึกษานี้ให้น้ำหนักในประเด็นนี้ในระดับปานกลางถึงต่ำ ด้วยเหตุผลที่ว่าผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจเป็นอะไรที่ยากต่อการประเมินและพิสูจน์ การให้ความสำคัญต่อประเด็นนี้มากเกินไปอาจส่งผลในด้านลบ ไม่ว่าจะต่อผู้ประกอบการที่ต้องทุ่มทรัพยากรและเวลาในการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานในด้านนี้ หรือต่อผู้มีส่วนได้เสียเองที่จะต้องวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากที่อาจไม่เป็นประโยชน์เลยก็เป็นได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตารางที่ 3-53 พบว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีบทบาทในการกำกับและส่งเสริมตลาดทุนมีความคิดเห็นที่แตกต่าง โดยให้น้ำหนักความสำคัญต่อประเด็นนี้ค่อนข้างมาก โดยมีความเห็นว่า หากสามารถแสดงให้เห็นได้ถึงผลประโยชน์ทางอ้อมที่เกิดจากกิจกรรมทางธุรกิจของภาครัฐแล้ว แม้จะเป็นเพียงข้อมูลในเชิงคุณภาพหรือการประมาณการ ก็ย่อมเป็นประโยชน์สำหรับการพิจารณาทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในองค์รวม และสามารถตอบโจทย์ใหญ่ของตลาดทุนในด้านการเป็นตลาดรองในการระดมทุนเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาคส่วนต่างๆ ของประเทศได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 3-53 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 4	3	2.67	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	1 – 5	3	3.00	1.79
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	6	2 – 5	3	3.17	0.98
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	7	1 – 5	3	3.29	1.50
รวม			26	1 – 5	3	3.27	1.37

*ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

เมื่อทำการจำแนกผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นตัวอย่างการศึกษานี้ตามลักษณะของการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 3-54 จะพบมุมมองที่น่าสนใจคือ ผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่มีบทบาทกำกับและส่งเสริมตลาดทุนซึ่งให้น้ำหนักต่อประเด็นนี้ในระดับสูง ได้ถูกกระจายเข้าสู่ทั้งกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ และกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบในงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้ไม่พบว่ามีผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มใดที่ให้ความสนใจต่อประเด็นเป็นพิเศษ แต่หากพิจารณาในส่วนของกลุ่มที่เห็นว่าข้อมูลมีนัยสำคัญต่ำ จะพบว่ากลุ่มผู้ใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจด้านการพิจารณาสินเชื่อ และหน่วยงานรัฐที่ใช้ข้อมูลเพื่อเป็นสารสนเทศและประกอบการประชาสัมพันธ์ มีความคิดเห็นในด้านลบต่อประโยชน์จากข้อมูลนี้ค่อนข้างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 3-54 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 5	3	3.20	1.48
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 4	3	2.67	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	11*	1 – 5	3	3.36	1.29
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			19	1 – 5	3	3.21	1.32
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	1 – 5	5	3.80	1.79
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	2**	2 – 3	2.5	2.50	0.71
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			7	2 – 5	3	3.43	1.62

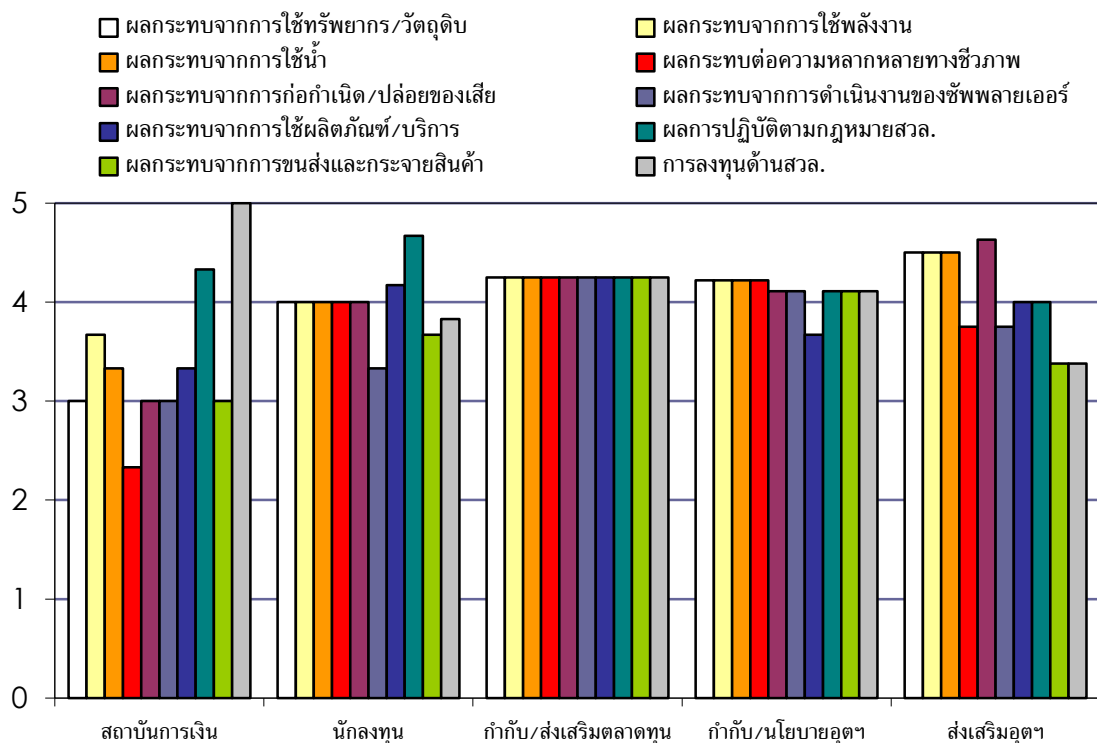
*ผู้ให้ข้อมูล 3 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

**ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานสารสนเทศภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

3.2.2 ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 3-55 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการรายงานถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

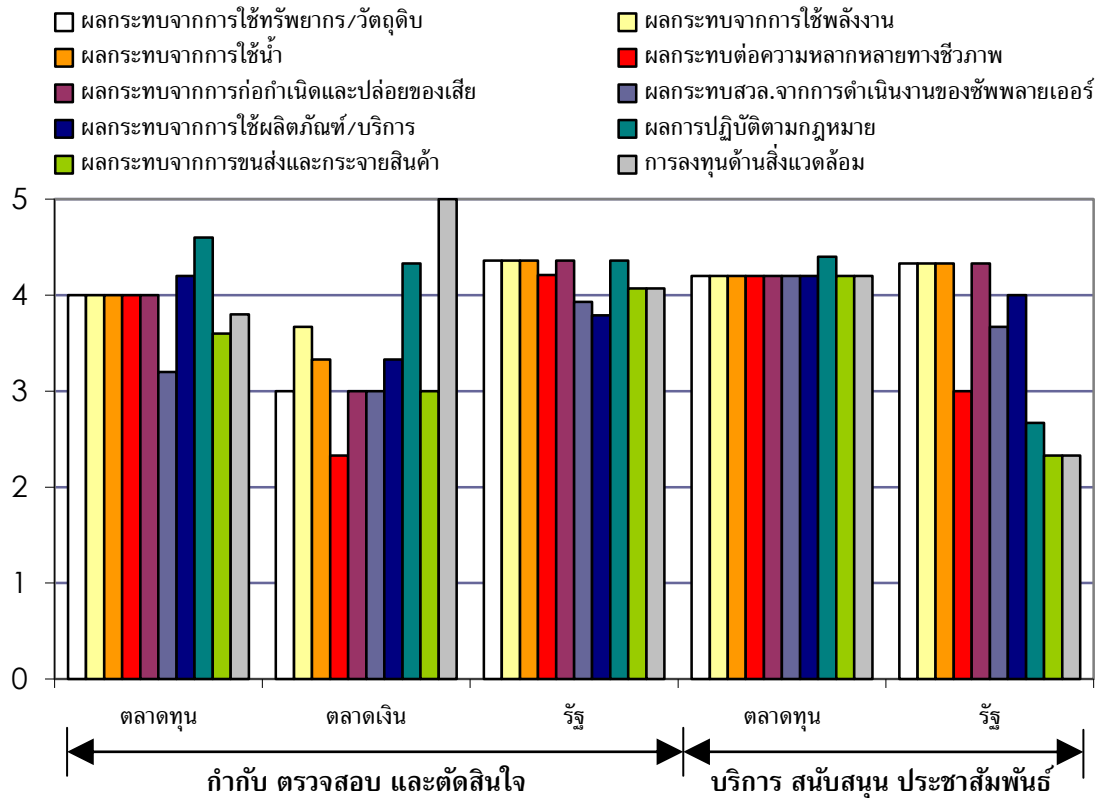
ประเด็น	ผลการสำรวจ			
	ช่วงของคะแนน	ค่าเฉลี่ย	มัธยฐาน	ความแปรปรวน
ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรและวัสดุ	1 – 5	4.13	4.5	1.07
ผลกระทบจากการใช้พลังงาน	1 – 5	4.20	4.5	1.00
ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรน้ำ	1 – 5	4.17	4	0.99
ผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	1 – 5	3.87	4	1.25
ผลกระทบจากการก่อกำเนิดและปล่อยของเสีย	1 – 5	4.13	4	1.01
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์	1 – 5	3.73	4	1.36
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ	1 – 5	3.90	4	1.21
ผลการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม	1 – 5	4.23	5	1.04
ผลกระทบจากการขนส่งและกระจายสินค้าและวัสดุ	1 – 5	3.73	4	1.34
การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม	1 – 5	3.97	4	1.22

รูปที่ 3-8 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานทางด้านสิ่งแวดล้อม จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผลการสำรวจตามตารางที่ 3-55 ประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมได้รับความสนใจจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในระดับปานกลางถึงสูง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.73 ถึง 4.23) แต่เมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียดังแสดงในรูปที่ 3-8 พบว่า กลุ่มนักลงทุน ภาครัฐที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน และภาครัฐที่ทำหน้าที่กำกับและ

กำหนดนโยบายอุตสาหกรรมให้นำหนักความสำคัญของแต่ละประเด็นย่อยทางด้านสิ่งแวดล้อมเท่า ๆ กัน ในขณะที่ที่กลุ่มธนาคารและสถาบันการเงิน และภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมกลับมีความคิดเห็นที่หลากหลายสำหรับแต่ละประเด็น และเมื่อพิจารณาตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (รูปที่ 3-9) พบว่า ความแตกต่างในน้ำหนักความสำคัญสำหรับแต่ละประเด็นในส่วนของหน่วยงานรัฐเกิดจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ข้อมูลเพื่อประกอบงานสารสนเทศและประชาสัมพันธ์เป็นหลัก

รูปที่ 3-9 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลในหมวดการกำกับดูแลกิจการ โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลที่เปิดเผยสำหรับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ

3.2.2.1 ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบ

ในทางสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบมีความหมายต่อการประเมินผลกระทบของการใช้วัตถุดิบต่อความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิเช่น หากมีสัดส่วนของการใช้วัตถุดิบที่เป็นการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ของผลิตภัณฑ์หรือของเสียจากการบริโภค เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ และบรรจุภัณฑ์แก้ว ย่อมมีความยั่งยืนมากกว่าการใช้วัตถุดิบที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ปูนซีเมนต์ และเฟอร์นิเจอร์ไม้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไป เช่น เชื้อเพลิงจากถ่านหินและปิโตรเลียม แต่สำหรับมุมมองทางด้านเศรษฐศาสตร์ ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบสามารถบ่งชี้ได้ถึง ก) อุปทานและการเข้าถึงของวัตถุดิบ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งของความเสี่ยงทางธุรกิจ และ ข) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกันในช่วงโซ่การผลิต ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผลการสำรวจในตารางที่ 3-56 แล้ว ความสนใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นนักลงทุน หน่วยงานรัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน และหน่วยงานรัฐที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม ตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดทางด้านเศรษฐศาสตร์เป็นหลัก ในขณะที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นหน่วยงานรัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมจะมีมุมมองที่ผสมผสานระหว่างเศรษฐศาสตร์และสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม กลุ่มธนาคารและสถาบันการเงินแสดงจุดยืนที่ค่อนข้างชัดเจนว่าประเด็นด้านทรัพยากรและวัตถุดิบไม่ใช่ปัจจัยที่อาจมี

ผลกระทบทางตรงกับธุรกิจของตน และยังไม่เห็นนัยสำคัญของการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เพื่อประกอบธุรกรรม เช่นการพิจารณาสินเชื่อแต่อย่างใด

ตารางที่ 3-56 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	2	3.00	1.73
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4.5	4.00	1.26
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	5	4.22	1.09
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	4 – 5	4.5	4.50	0.53
รวม			30	2 – 5	4.5	4.13	1.07

ตารางที่ 3-57 แสดงให้เห็นถึงความเสมอภาคของระดับความสำคัญของข้อมูลด้านทรัพยากรและวัตถุดิบสำหรับ ผู้มีส่วนได้เสียที่เน้นการใช้ประโยชน์จากข้อมูลนี้ (ทุกกลุ่มยกเว้นธนาคารและสถาบันการเงิน) ทั้งผู้ใช้ข้อมูล เพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ และผู้ใช้ข้อมูลเพื่อประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 3-57 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	4.00	1.22
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 5	2	3.00	1.73
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	2 – 5	5	4.36	0.93
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	2 – 5	4.5	4.09	1.15
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	4 – 5	4	4.33	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	3 – 5	4.5	4.25	0.89

3.2.2.2 ผลกระทบจากการใช้พลังงาน

ด้วยความผันผวนของราคาพลังงานของโลกในปัจจุบัน ประเด็นด้านพลังงานจึงเข้ามามีส่วนค่อนข้างมากใน ธุรกิจเกือบทุกแขนง หรือแม้แต่ชีวิตประจำวันของคนทั่วไป จึงเป็นสิ่งที่คาดเดาได้สำหรับผลการสำรวจดังแสดง ในตารางที่ 3-58 ว่าค่าเฉลี่ยของการรายงานประเด็นด้านพลังงานจะอยู่ในเกณฑ์สูง แม้แต่ภาคธนาคารและ สถาบันการเงินที่ยังเพิ่มน้ำหนักความสำคัญให้กับประเด็นนี้เมื่อเปรียบเทียบกับทรัพยากรอื่น ๆ (วัตถุดิบและ น้ำ) อย่างไรก็ตาม น้ำหนักในประเด็นด้านพลังงานนี้มีความเชื่อมโยงกับการวิเคราะห์ถึงผลกระทบในเชิง เศรษฐศาสตร์มากกว่าการพิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสภาพพื้นฐานของประเทศไทยที่พึ่งพิง แหล่งพลังงานจากภายนอกเป็นหลัก แม้ว่าเราจะสามารถผลิตก๊าซธรรมชาติได้ภายในประเทศส่วนหนึ่งก็ตาม

ตารางที่ 3-58 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบจากการใช้พลังงาน

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	4	3.67	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4.5	4.00	1.26
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	5	4.22	1.09
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	4 – 5	4.5	4.50	0.53
รวม			30	2 – 5	4.5	4.20	1.00

และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่ได้จากการแบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียตามลักษณะของการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (ตารางที่ 3-59) จะพบการกระจายตัวของน้ำหนักความสำคัญที่เท่า ๆ กันในทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (ยกเว้นธนาคารและสถาบันการเงิน ซึ่งแม้จะเพิ่มน้ำหนักความสำคัญในประเด็นนี้ ก็ยังคงให้ความสำคัญในระดับที่ต่ำกว่าผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ)

ตารางที่ 3-59 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบจากการใช้พลังงาน (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	4.00	1.22
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 5	4	3.67	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	2 – 5	5	4.36	0.93
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	2 – 5	4.5	4.18	1.05
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	4 – 5	4	4.33	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	3 – 5	4.5	4.25	0.89

สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเด็นด้านพลังงานจะได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากแทบทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศของโลก (Climate Change) และได้รับแรงส่งจากสื่อต่าง ๆ ที่นับวันจะทวีความเข้มข้นในการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศและผลกระทบที่เกื้อต่อธุรกิจในด้านต่าง ๆ ภาคส่วนธนาคารและสถาบันการเงินเริ่มรับรู้ถึงแรงกดดันที่เพิ่มมากขึ้น และตระหนักถึงความเสี่ยงทางธุรกิจที่อาจเกิดขึ้นจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน จึงได้มีการเคลื่อนไหวในลักษณะเชิงรุกออกมามากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การลงทุนหรือคิดค้นนวัตกรรมทางการลงทุนหรือคิดค้นนวัตกรรมทางการเงิน (เช่น สินเชื่อเพื่อการประหยัดพลังงาน การร่วมทุนหรือให้สินเชื่อในธุรกิจพลังงานทางเลือก) การนำประเด็นทางด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาการลงทุนและปล่อยสินเชื่อ (อาทิ Equator Principles⁵¹) เป็นต้น สำหรับภาคธนาคารและสถาบันการเงินไทย ได้มีการนำกลยุทธ์

⁵¹ Equator Principles เป็นหลักเกณฑ์สำหรับธนาคารและสถาบันการเงินในการพิจารณาเงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อมและสังคมประกอบการทำธุรกรรม โดยมีประเด็นต่างๆทางสิ่งแวดล้อมที่ประกอบด้วย ความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรธรรมชาติ สารอันตรายและสารพิษ ประสิทธิภาพการผลิต การขนส่ง และใช้พลังงาน การป้องกันการก่อกำเนิดและลดปริมาณของเสีย สามารถดูรายละเอียดที่ http://www.equator-principles.com/documents/Equator_Principle.pdf

การปล่อยสินเชื่อเฉพาะสำหรับธุรกิจและอุตสาหกรรมเพื่อการประหยัดพลังงานเพื่อเป็นแรงจูงใจในการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานเป็นจำนวนมาก เช่น สินเชื่อบัวหลวงประหยัดพลังงาน⁵² โครงการวายุภักษ์อนุรักษ์พลังงาน⁵³ สินเชื่อ NGV⁵⁴ สินเชื่อเพื่อการอนุรักษ์พลังงานแบบครบวงจร⁵⁵ สินเชื่อกรุงศรีอนุรักษ์พลังงาน⁵⁶ แม้กระนั้นก็ตาม ดูเหมือนว่าการดำเนินงานข้างต้นเป็นเพียงการเกาะกระแสเพื่อรักษาส่วนการตลาดและเป็นกลยุทธ์ในการเพิ่มอัตราการปล่อยสินเชื่อ หาได้เป็นความตระหนักและมุ่งมั่นอย่างแท้จริงในการจัดกระบวนการทัศนทางธุรกิจเพื่อส่งเสริมและประหยัดพลังงาน

3.2.2.3 ผลกระทบจากการใช้น้ำ

ประเด็นเรื่องการใช้ทรัพยากรน้ำได้รับความสนใจจากผู้มีส่วนได้เสียจากบทเรียนในอดีตโดยเฉพาะวิกฤตภัยแล้งในภาคตะวันออกเฉียงในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมที่มีฐานการผลิตในพื้นที่ดังกล่าว และก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างภาคประชาชนและภาคอุตสาหกรรมในการแย่งชิงทรัพยากร แม้ว่าในปัจจุบัน ปัญหาดังกล่าวได้ทุเลาเบาบางลงไปแล้ว แต่ด้วยสัญญาณที่บ่งชี้ถึงความรุนแรงของภัยธรรมชาติที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้น หลายภาคส่วนจึงไม่ได้ตั้งอยู่ในความประมาท หากแต่ได้มีการเตรียมการเพื่อรองรับวิกฤตน้ำที่อาจเกิดขึ้นได้อีกในอนาคต เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้น้ำในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม การผันน้ำจากแม่น้ำบางปะกงเข้าสู่อ่างเก็บน้ำในภาคตะวันออกเฉียง การลงทุนในเทคโนโลยี Reverse Osmosis เพื่อผลิตน้ำดิบอุตสาหกรรมจากน้ำทะเล ฯลฯ

ผลการสำรวจในตารางที่ 3-60 และ 3-61 ชี้ให้เห็นถึงความตระหนักในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียถึงความสำคัญของประเด็นน้ำต่อความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจ จะมีเพียงกลุ่มธนาคารและสถาบันการเงินที่ให้ความสำคัญในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ เนื่องจากเห็นว่ายังเป็นผลกระทบที่ไม่ได้มีนัยสำคัญโดยตรงกับธุรกิจธนาคาร ยกเว้นแต่เพียงธนาคารที่ทำธุรกรรมกับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงต่อปัญหาน้ำ เช่น เกษตรกรรายย่อยที่เป็นลูกค้าหลักของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ตารางที่ 3-60 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบจากการใช้น้ำ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	4	3.33	1.15
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4.5	4.00	1.26
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	5	4.22	1.09
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	4 – 5	4.5	4.50	0.53
	รวม		30	2 – 5	4	4.17	0.99

52 บมจ.ธนาคารกรุงเทพ <http://www.bangkokbank.com>
 53 บมจ.ธนาคารกรุงไทย <http://www.ktb.co.th>
 54 บมจ.ธนาคารธนชาติ <http://www.clicksmartcar.com>
 55 บมจ.ธนาคารทหารไทย <http://www.tmbank.com>
 56 บมจ.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา <http://www.krungsri.com>

ตารางที่ 3-61 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นผลกระทบจากการใช้น้ำ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	4.00	1.22
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	4	3.33	1.15
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	2 – 5	5	4.36	0.93
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	2 – 5	4	4.14	1.04
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	4 – 5	4	4.33	0.58
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	3 – 5	4.5	4.25	0.89

3.2.2.4 ผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

ที่จริงแล้ว ประเด็นด้านความหลากหลายทางชีวภาพอาจเป็นเรื่องที่ไกลตัวสำหรับคนไทย เนื่องจากข้อจำกัดในด้านข้อมูลพื้นฐานสำหรับการศึกษาวิเคราะห์สถานภาพและแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของแต่ละพื้นที่ภายในประเทศ สิ่งนี้ปรากฏชัดในความเห็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ภาคตลาดเงินดังแสดงในตารางที่ 3-62 และ 3-63

ตารางที่ 3-62 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 4	2	2.33	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4.5	4.00	1.26
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	5	4.22	1.09
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.75	1.28
รวม			30	1 – 5	4	3.87	1.25

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มนักลงทุนกลับยังคงให้น้ำหนักในประเด็นนี้ค่อนข้างสูง (เทียบเท่ากับประเด็นอื่น ๆ ในหมวดประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม) แสดงให้เห็นถึงความตระหนักของนักลงทุนประเภทสถาบันถึงความสำคัญและผลกระทบทางธุรกิจที่อาจเกิดขึ้นจากประเด็นต่าง ๆ ทางด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นนิมิตหมายที่ดีสำหรับการขับเคลื่อนการพิจารณาและรายงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพผ่านกลุ่มนักลงทุน ดังเช่นที่ปรากฏตัวอย่างในต่างประเทศซึ่งนักลงทุนสถาบันสามารถผลักดันให้องค์กรธุรกิจหันมาให้ความสนใจในการอนุรักษ์ธรรมชาติ อาทิ การริเริ่มโครงการ Insight Biodiversity and Extractives โดย Insight Investment⁵⁷ เพื่อส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจใ่อุตสาหกรรมเหมืองแร่ทำการวิเคราะห์ผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพและพัฒนาหลักปฏิบัติที่ดีสำหรับการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ ผลการศึกษาโดย

⁵⁷ Insight Investment เป็นบริษัทบริหารจัดการการลงทุนภายใต้ HBOS Group ประเทศสหราชอาณาจักร

PriceWaterHouseCoopers⁵⁸ ภายใต้แผนงานของ World Wildlife Fund (WWF) ยังได้ชี้ให้เห็นโอกาสทางธุรกิจด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับนักลงทุนสถาบันในสหภาพยุโรป เช่น ธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) ธุรกิจการจัดการสวนป่าแบบยั่งยืน (Sustainable Forestry) เป็นต้น

ตารางที่ 3-63 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ให้รายงานในประเด็นผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรต่อความหลากหลายทางชีวภาพ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	4.00	1.22
2	พิจารณาลินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 4	2	2.33	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	2 – 5	4.5	4.21	0.97
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.91	1.23
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 4	4	3.00	1.73
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	4	3.75	1.39

3.2.2.5 ผลกระทบจากการก่อกำเนิดของเสีย

ตารางที่ 3-64 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ให้รายงานในประเด็นผลกระทบจากการก่อกำเนิดของเสีย

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4.5	4.00	1.26
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	4	4.11	1.05
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	4 – 5	5	4.63	0.52
รวม			30	2 – 5	4	4.13	1.01

เมื่อกล่าวถึงผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการประกอบธุรกิจ ผู้คนทั่วไปมักมุ่งความสนใจไปที่การก่อกำเนิดของเสียและการปลดปล่อยมลพิษเป็นอันดับแรก ดังนั้น ข้อมูลเกี่ยวกับการก่อกำเนิดของเสียจึงเป็นที่สนใจของผู้มีส่วนได้เสียในวงกว้าง ผลกระทบต่อความยั่งยืนทางธุรกิจที่เกิดจากการบริหารจัดการของเสียที่ไม่เหมาะสมเป็นที่ประจักษ์ และมีกรณีศึกษาจำนวนมากในอดีตที่ผ่านมา เช่น การปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ล่างที่มีต้นเหตุจากโรงแร่ที่ไม่มีระบบการจัดการป้องกันที่ดีพอ เป็นผลให้โรงงานดังกล่าวถูกปรับโทษและระงับกิจการ ดังนั้น จึงประเด็นนี้จึงได้รับคะแนนเฉลี่ยในเกณฑ์สูงจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 3-64 และ 3-65 จะยกเว้นแต่เพียงกลุ่มธนาคารและสถาบันการเงิน ที่ให้คะแนนในระดับปานกลาง ด้วยพิจารณาว่าถึงแม้การก่อกำเนิดของเสียจะเป็นประเด็นที่สำคัญต่อความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจก็จริง แต่เมื่อพิจารณาความเป็นจริงที่ว่า หากองค์กรธุรกิจใดมีความพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมออกสู่สาธารณะย่อมมั่นใจในระดับหนึ่งได้ว่า การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรนั้นจะได้รับมาตรฐานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

58

PricewaterhouseCoopers, "Sustainable Investments for Conservation: The Business Case for Biodiversity", A Study on Behalf of the WWF, February 2007, available for download at <http://www.pwc.com>

ดังนั้น ผลกระทบจากการก่อกำเนิดของเสียในระดับที่รุนแรงถึงขั้นที่จะส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนขององค์กรจะมีโอกาสเกิดขึ้นได้น้อย ดังนั้น ข้อมูลในประเด็นนี้จึงไม่ได้มีนัยสำคัญมากเท่าใดต่อการใช้ประโยชน์ของธนาคารและสถาบันการเงิน

ตารางที่ 3-65 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบจากการก่อกำเนิดของเสีย (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุนจัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	4.00	1.22
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	2 – 5	5	4.36	0.93
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	2 – 5	4	4.09	1.06
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	4 – 5	4	4.33	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุนสนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	3 – 5	4.5	4.25	0.89

3.2.2.6 ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์

บ่อยครั้งที่ผลกระทบต่อองค์กรธุรกิจไม่ได้เกิดจากปัญหาขององค์กรธุรกิจนั้นโดยตรง แต่เป็นผลทางอ้อมจากหน่วยทางธุรกิจอื่น ๆ ที่อยู่ภายในห่วงโซ่การผลิตเดียวกัน แต่ผลกระทบที่เกิดจากการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติจะไม่ค่อยได้ถูกเชื่อมโยงไปยังองค์กรอื่น ๆ ในห่วงโซ่การผลิต ส่งผลให้ผู้มีส่วนได้เสียบางกลุ่ม (ธนาคารและสถาบันการเงิน และนักลงทุน) ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์มากนัก ดังเห็นได้จากตารางที่ 3-66 ในขณะที่ภาครัฐยังคงให้น้ำหนักในประเด็นนี้ค่อนข้างสูง ส่วนหนึ่งเกิดจากพันธกิจในการขับเคลื่อนการจัดการที่ดีในภาคเอกชนโดยอาศัยกลไกทางธุรกิจและสังคม ซึ่งจะยั่งยืนและเกิดประสิทธิผลมากกว่าการดำเนินการโดยภาครัฐเพียงอย่างเดียว เช่น ระบบอนุกรมมาตรฐาน ISO ซึ่งใช้กลไกทางการตลาดเข้ามาเป็นแรงผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการขององค์กรธุรกิจ

ตารางที่ 3-66 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	2	3.00	1.73
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	1 – 5	3.5	3.33	1.63
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	4	4.11	1.05
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4.5	3.75	1.58
รวม			30	1 – 5	4	3.73	1.36

ตารางที่ 3-67 ยังชี้ให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียที่ตอบรับแนวคิดในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมผ่านห่วงโซ่การผลิตได้ดี คือ ผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุน (หน่วยงานรัฐและนักลงทุน) ที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อประกอบการ

บริการ สนับสนุน และวิจัย ซึ่งเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่สามารถเผยแพร่แนวคิดดังกล่าวไปสู่ผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ในวงกว้าง

ตารางที่ 3-67 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของ ชัพพลายเออร์ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 5	4	3.20	1.64
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 5	2	3.00	1.73
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	4.5	3.93	1.33
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.64	1.43
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	2 – 5	4	3.67	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	2 – 5	4.5	4.00	1.20

3.2.2.7 ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ

โดยปกติ สิ่งใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการจะได้รับความสนใจมากจากผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากเป็นผลกระทบโดยตรงต่อความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจ ในแง่ของรายได้ เราจึงเห็นได้จากตารางที่ 3-68 ว่า ประเด็นนี้ได้คะแนนเฉลี่ยในระดับที่สูง โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในภาคตลาดทุนจะให้ความสำคัญในลำดับต้น ซึ่งได้แก่ นักลงทุนและหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน ในขณะที่เดียวกัน เราได้เห็นถึงความสนใจของหน่วยงานรัฐที่มีบทบาทในการส่งเสริมอุตสาหกรรม แสดงให้เห็นถึงการพิจารณาส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมในองค์รวม ซึ่งไม่ได้พิจารณาเพียงแค่ผลกระทบจากการผลิตหรือบริการเท่านั้น แต่ได้มองผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในตลอดวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการด้วย

ตารางที่ 3-68 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	3	3.33	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	5	4.17	1.33
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	4	3.67	1.12
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4.5	4.00	1.41
รวม			30	1 – 5	4	3.90	1.21

และหากจำแนกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนออกเป็นสองประเภทตามรูปแบบของการใช้ประโยชน์จากข้อมูล ดังตารางที่ 3-69 จะพบอีกว่า ผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือนักลงทุน และไม่ว่าจะใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ หรือเพื่อประกอบงานบริการสนับสนุนและวิจัย ต่างให้ความสำคัญในประเด็นเท่า ๆ กัน

ตารางที่ 3-69 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.20	1.30
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 5	3	3.33	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	4	3.79	1.31
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.82	1.30
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	3 – 5	4	4.00	1.00
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	3 – 5	4.5	4.13	0.99

3.2.2.8 ผลการปฏิบัติตามกฎหมาย

ตารางที่ 3-70 และ 3-71 แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นที่สอดคล้องกันและน้ำหนักความสำคัญสำหรับการปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งถือเป็นพื้นฐานหรือเกณฑ์ขั้นต่ำของการพัฒนาที่ยั่งยืน การที่องค์กรใด ๆ ในสังคมมีการละเมิดกฎหมาย ย่อมนำมาซึ่งความไม่เชื่อถือหรือไม่ยอมรับจากภาคส่วนอื่น ๆ และก่อให้เกิดความไม่ชอบธรรมในการดำเนินการ (License to Operate)

ตารางที่ 3-70 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลการปฏิบัติตามกฎหมาย

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	3 – 5	5	4.33	1.15
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	4 – 5	5	4.67	0.52
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	4	4.11	1.05
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4.5	4.00	1.41
รวม			30	1 – 5	5	4.23	1.04

อย่างไรก็ตาม การที่ยังคงมีความแตกต่างในช่วงคะแนนอยู่ เกิดจากผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งให้ความเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นนี้ว่าเป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการอยู่แล้ว ดังนั้น จึงไม่เห็นถึงความสำคัญว่าการรายงานในประเด็นนี้จะมีประโยชน์อะไร ในเมื่อองค์กรที่พร้อมจะเปิดเผยข้อมูล ย่อมปฏิบัติตามได้ตามเกณฑ์ของกฎหมายเป็นเรื่องปกติ แต่ในขณะเดียวกัน เราได้พบความคิดเห็นในอีกมุมหนึ่งของผู้ที่เน้นการรายงานในประเด็นนี้ โดยให้เหตุผลว่าการรายงานผลการปฏิบัติตามกฎหมายจะช่วยให้เห็นได้ถึงโอกาสในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลการดำเนินงานที่ดีกว่าที่กฎหมายกำหนด และประเมินได้ถึงขีดความสามารถของธุรกิจแต่ละประเภทในการมีส่วนร่วมและร่วมพัฒนาความยั่งยืนของสังคม

ตารางที่ 3-71 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลการปฏิบัติตามกฎหมาย (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	4 – 5	5	4.60	0.55
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	3 – 5	5	4.33	1.15
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	2 – 5	5	4.36	0.93
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	2 – 5	5	4.41	0.85
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.40	0.89
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 4	3	2.67	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	4	3.75	1.39

3.2.2.9 ผลกระทบจากการขนส่งและกระจายสินค้าและวัตถุดิบ

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมโดยหลักจากการขนส่งและกระจายสินค้าและวัตถุดิบเกิดจากมลพิษที่ปลดปล่อยจากกิจกรรมต่างๆของการขนส่ง เช่น ไอเสียจากการสันดาปของเครื่องยนต์ น้ำมันเครื่องใช้แล้วจากซ่อมบำรุงยานพาหนะ เป็นต้น ซึ่งบ่อยครั้ง จะถูกพิจารณารวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของมลพิษและของเสียที่เกิดจากกิจกรรมทางธุรกิจขององค์กรที่ทำการรายงาน ความสำคัญของประเด็นจึงได้รับคะแนนในระดับที่ใกล้เคียงกับการก่อกำเนิดมลพิษและของเสีย เพียงแต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่า (ตารางที่ 3-72) เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียบางส่วนได้พิจารณากิจกรรมการขนส่งแยกออกจากกิจกรรมการผลิต โดยมองจากมาตรฐานของการปฏิบัติของอุตสาหกรรมไทยว่า กิจกรรมการขนส่งมักอยู่ภายใต้การดำเนินการของบริษัทขนส่งเป็นหลัก คงมีเพียงผู้ผลิตส่วนน้อยไม่กี่รายที่ทำการขนส่งและกระจายสินค้าและวัตถุดิบด้วยตนเอง ดังนั้น จึงเห็นว่าการรายงานข้อมูลในประเด็นนี้ไม่น่าจะเกิดประโยชน์มากนัก เนื่องจากองค์กรที่รายงานอาจไม่สามารถมีส่วนได้เต็มที่ในการปรับปรุงแก้ไขหากพบว่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการขนส่งที่เกิดจากผู้ให้บริการที่เป็นเอกเทศนั้นอยู่ในระดับที่สูง

ตารางที่ 3-72 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบจากการขนส่งและกระจายสินค้าและวัตถุดิบ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	2	3.00	1.73
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	3.5	3.67	1.21
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	4	4.11	1.05
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.38	1.77
รวม			30	1 – 5	4	3.73	1.34

นอกจากนี้ ตารางที่ 3-73 ยังชี้ให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียที่เน้นการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการกำกับตรวจสอบและตัดสินใจเป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับข้อมูลนี้ในระดับปานกลางเท่านั้น เป็นการยืนยันถึงความไม่เชื่อมั่นในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมผ่านห่วงโซ่อุปทานในลักษณะของผู้ให้บริการในการขนส่งผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบ

ตารางที่ 3-73 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลกระทบจากการขนส่งและกระจายสินค้าและวัตถุดิบ
(โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.60	1.14
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 5	2	3.00	1.73
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	4.5	4.07	1.27
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.82	1.30
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 4	2	2.33	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	3.5	3.50	1.51

3.2.2.10 การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม

จากตารางที่ 3-74 จะเห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มธนาคารและสถาบันการเงินมีความเห็นที่สอดคล้องกันสำหรับความสำคัญของข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม (ได้คะแนนเต็ม) ผลการสำรวจนี้ชี้ให้เห็นว่า ภาคธนาคารและสถาบันการเงินยังคงให้ความสำคัญกับความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อสถานภาพทางการเงินขององค์กรธุรกิจที่เป็นลูกหนี้ โดยต้องการข้อมูลในลักษณะที่ชี้ชัดถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น (ในรูปของเงิน) ในขณะที่ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร น้ำ พลังงาน ความหลากหลายทางชีวภาพ มลพิษและของเสีย จัดเป็นข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งหากจะให้เข้าใจถึงนัยทางการเงินที่เป็นผลจากการใช้ทรัพยากรและการก่อกำเนิดของเสียข้างต้น จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์เชิงเทคนิคที่ซับซ้อนและใช้ข้อมูลจำเพาะเพิ่มเติมจำนวนมาก จึงเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวมีประโยชน์น้อยลงไป

ตารางที่ 3-74 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	5 – 5	5	5.00	0.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4	3.83	1.17
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	4	4.11	1.05
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	3.5	3.38	1.60
รวม			30	1 – 5	4	3.97	1.22

แต่กลับเป็นที่น่าแปลกใจที่ผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นนักลงทุนและหน่วยงานรัฐที่มีบทบาทส่งเสริมอุตสาหกรรมไม่เห็นว่าการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งที่ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงระบบของการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรธุรกิจได้ในระดับหนึ่ง และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับหน่วยธุรกิจอื่นซึ่งประกอบกิจการในลักษณะใกล้เคียงกันโดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆประกอบกัน จะทำให้ทราบได้ถึงความมุ่งมั่นศักยภาพในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมโดยเปรียบเทียบ และเมื่อพิจารณาข้อมูลการสำรวจที่จำแนกผู้มีส่วนได้เสียตามรูปแบบการใช้

ประโยชน์ จะได้คำตอบว่าหน่วยงานรัฐที่มีบทบาทส่งเสริมอุตสาหกรรมซึ่งไม่ได้ให้นำหน้าต่อการเปิดข้อมูลใน ประเด็นนี้คือกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลเพื่องานสารสนเทศและประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 3-75 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่ม ตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.80	1.10
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	5 – 5	5	5.00	0.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	2 – 5	4.5	4.07	1.14
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	2 – 5	4.5	4.14	1.08
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 4	2	2.33	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	3.5	3.50	1.51

3.2.3 ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสังคม

ประเด็นในการเปิดเผยประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสังคมอาจแบ่งได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ คือ สิทธิมนุษยชนใน สถานประกอบการ และบทบาททางสังคมต่อผู้มีส่วนได้เสียภายนอก ซึ่งผลการสำรวจความคิดเห็นได้แสดงใน ตารางที่ 3-76 และ 3-77 ตามลำดับ จะเห็นว่าประเด็นต่างๆทางสังคมจะได้รับความสนใจจากผู้มีส่วนได้เสียไม่ มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยโดยรวมกับประเด็นทางด้านเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม สะท้อนให้เห็นถึง ความไม่เท่าเทียมกันสำหรับมิติต่างๆของการพัฒนา โดยมีทิศทางสังคมได้รับความสำคัญน้อยที่สุด

ตารางที่ 3-76 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการรายงานถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานด้าน สังคมที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในสถานประกอบการ

ผลการสำรวจ (จำนวนตัวอย่าง = 30)	ประเด็น						
	การจ้างงานและสิทธิ ประโยชน์	สิทธิของพนักงานในการ แสดงความคิดเห็น	ผลการปฏิบัติงานด้าน อาชีวอนามัยและความ ปลอดภัย	ระบบการป้องกันอุบัติเหตุ และส่งเสริมอาชีพอนามัย และความปลอดภัย	การพัฒนาทักษะและ ความรู้พนักงาน	การยอมรับในความ หลากหลายและให้โอกาส อย่างเท่าเทียม	การใช้แรงงานเด็กและ แรงงานภาคบังคับ
ช่วงของคะแนน	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5
ค่าเฉลี่ย	3.40	2.47	3.80	3.73	3.87	2.63	3.13
ค่ามัธยฐาน	3.5	2	4	4	4	2	3.5
ความแปรปรวน	1.50	1.33	1.19	1.34	1.28	1.43	1.61

นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานความคิดและความตระหนักที่แตกต่างกันระหว่างสังคมไทยกับ มาตรฐานสากลว่าด้วยการปฏิบัติด้านสังคม อาทิ สิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น การยอมรับใน

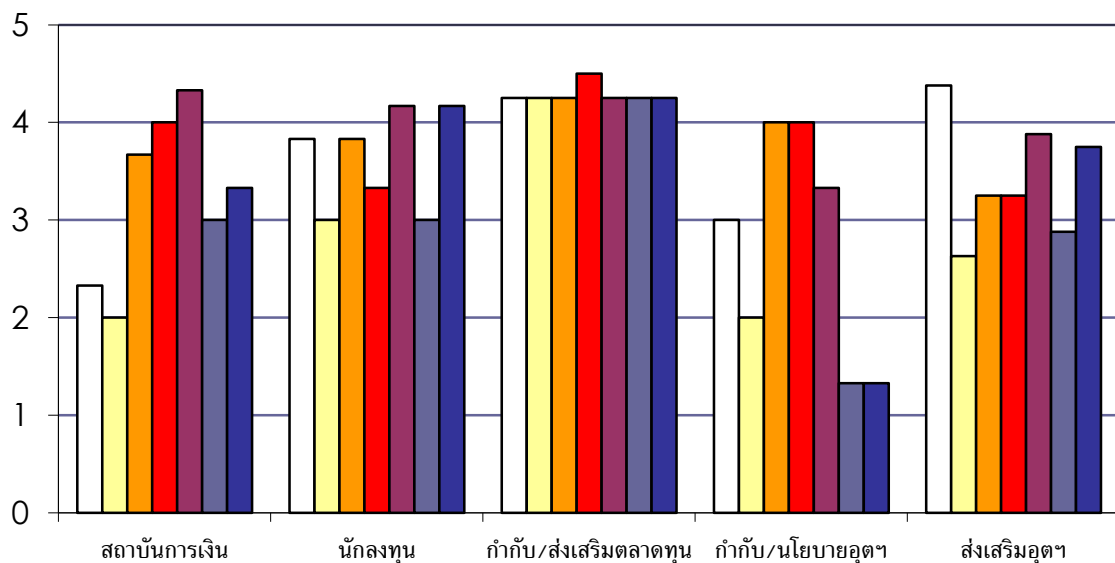
ความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียม หลักปฏิบัติในการแข่งขันอย่างเป็นธรรม การแยกธุรกิจออกจาก การเมืองการปกครอง เป็นต้น

ตารางที่ 3-77 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการรายงานถึงประสิทธิผลการดำเนินงานด้าน สังคมที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคมต่อผู้มีส่วนได้เสียภายนอก

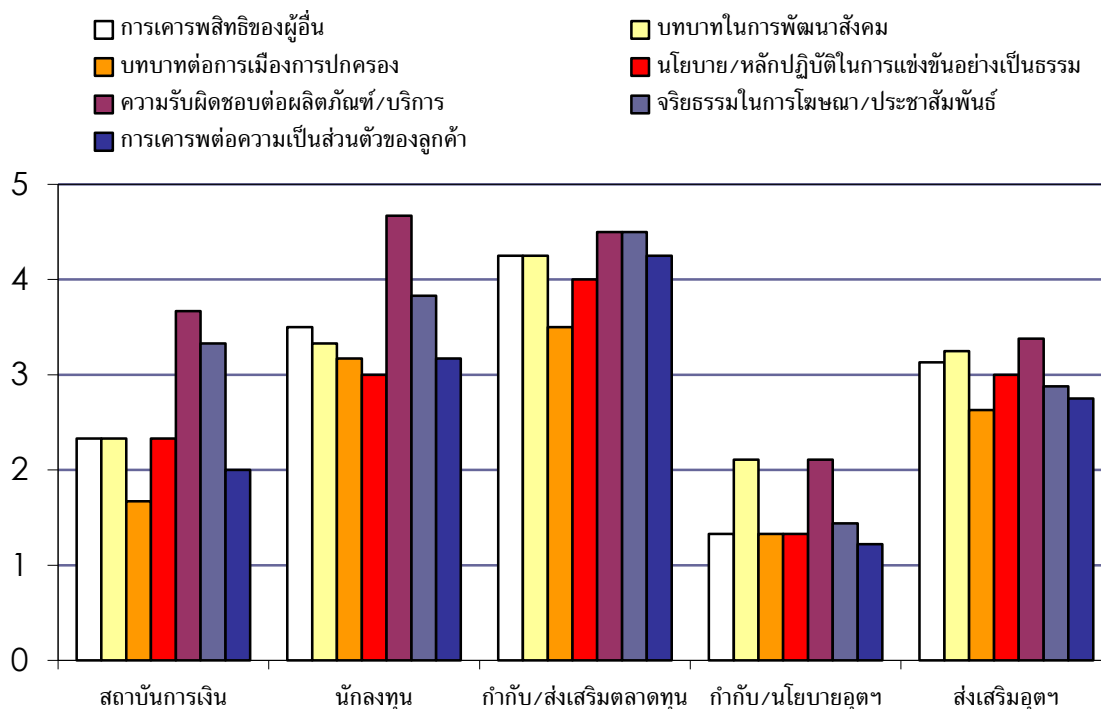
ผลการสำรวจ (จำนวนตัวอย่าง = 30)	ประเด็น						
	การเคารพในสิทธิของ ผู้อื่น	บทบาทขององค์กรใน การพัฒนาสังคม	บทบาทขององค์กรต่อ การเมืองการปกครอง	นโยบายและหลักปฏิบัติ ในการคงไว้ซึ่งการ แข่งขันอย่างเป็นธรรม	ความรับผิดชอบต่อ ผลิตภัณฑ์และบริการ	จริยธรรมในการโฆษณา และประชาสัมพันธ์	การให้ความเคารพต่อ ความเป็นส่วนตัวของ ลูกค้า
ช่วงของคะแนน	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5
ค่าเฉลี่ย	2.73	2.97	2.37	2.57	3.43	2.90	2.50
ค่ามัธยฐาน	2	3	2	2	4	2.5	2
ความแปรปรวน	1.53	1.47	1.45	1.50	1.68	1.65	1.59

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นรายกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียดังแสดงในรูปที่ 3-10 และ 3-11 สำหรับประสิทธิผลการดำเนินงานด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในสถานประกอบการและต่อผู้มีส่วนได้เสียภายนอกตามลำดับ พบว่าแม้แต่ในประเด็นทางสังคมเดียวกัน ผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มยังอาจมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันค่อนข้าง เด่นชัด และในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเดียวกัน เช่น ธนาคารและสถาบันเงิน และหน่วยงานรัฐที่กำกับและกำหนด นโยบายอุตสาหกรรม เป็นต้น ยังมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างหลากหลายสำหรับประเด็นต่าง ๆ

- การจ้างงานและสิทธิประโยชน์
- ผลการปฏิบัติด้านอาชีวอนามัย/ความปลอดภัย
- การพัฒนาทักษะความรู้ของพนักงาน
- การใช้แรงงานเด็ก/แรงงานบังคับ
- สิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น
- ระบบป้องกันอุบัติเหตุ/ส่งเสริมอาชีวอนามัยความปลอดภัย
- การยอมรับในความหลากหลาย/โอกาสที่เท่าเทียม

รูปที่ 3-10 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานทางด้านสังคมที่ เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนในสถานประกอบการจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

รูปที่ 3-11 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานทางด้านสังคมต่อผู้มีส่วนได้เสียภายนอกจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ให้น้ำหนักความสำคัญกับประเด็นด้านสังคมมากที่สุดก็คือภาครัฐในส่วน ของตลาดทุน รองลงมาได้แก่ นักลงทุน (ซึ่งยังคงอยู่ในส่วนของตลาดทุน) และภาครัฐที่มีบทบาทในการส่งเสริม อุตสาหกรรม ในขณะที่ภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมกลับยังให้ความสำคัญกับประเด็นด้าน สังคมค่อนข้างน้อย

3.2.3.1 การจ้างและสิทธิประโยชน์

เมื่อพิจารณาประเด็นด้านการจ้างและสิทธิประโยชน์สำหรับพนักงาน ผู้ที่ให้ความสนใจจะเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ภาครัฐเป็นหลัก (ดูตารางที่ 3-78 ประกอบ) โดยหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่ กำกับและส่งเสริมตลาดทุนจะให้น้ำหนักในประเด็นนี้ในเกณฑ์สูง ในขณะที่กลุ่มนักลงทุนจะให้น้ำหนักใน ประเด็นนี้ในเกณฑ์ปานกลางถึงสูง จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนจะอยู่ในกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับ ประเด็นการจ้างและสิทธิประโยชน์

ตารางที่ 3-78 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการจ้างและสิทธิประโยชน์

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 3	2	2.33	0.58
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4.5	3.83	1.47
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 5	3	3.00	1.66
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	3 – 5	5	4.38	0.92
รวม			30	1 – 5	3.5	3.40	1.50

ผลการสำรวจในตารางที่ 3-79 ยังชี้ให้เห็นว่าในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจหรือกลุ่มที่ใช้ข้อมูลประกอบการบริการสนับสนุนและวิจัยให้ความสนใจในระดับที่เท่า ๆ กัน และผู้ที่ให้ความสนใจมากกลับเป็นหน่วยงานรัฐที่ใช้ข้อมูลประกอบงานด้านสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงพันธกิจของภาครัฐสำหรับงานสารสนเทศและประชาสัมพันธ์แล้ว ก็จะทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ได้ว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างและสิทธิประโยชน์มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการประเมินสถานภาพทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในระดับมหภาค (เป็นข้อมูลที่เชื่อมโยงมิติทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเข้าด้วยกัน)

ตารางที่ 3-79 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นการจ้างและสิทธิประโยชน์
(โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	4.00	1.22
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 3	2	2.33	0.58
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	3	3.00	1.66
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	3	3.14	1.52
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.00	1.41
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	3 – 5	5	4.33	1.15
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	2 – 5	5	4.13	1.25

3.2.3.2 สิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น

ดังที่กล่าวในหัวข้อก่อนหน้านี้ว่าการจ้างและสิทธิประโยชน์เป็นประเด็นที่เชื่อมโยงระหว่างแง่มุมทางเศรษฐกิจและสังคม แต่สำหรับประเด็นด้านสิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็นกลับเป็นเรื่องทางสังคมล้วน ๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ จะเห็นได้จากตารางที่ 3-80 ว่าคะแนนเฉลี่ยของประเด็นสิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็นจะต่ำกว่าการจ้างและสิทธิประโยชน์อย่างเห็นได้ชัดสำหรับทุกกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (ยกเว้นภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน ซึ่งมีเจตจำนงในการพัฒนาตลาดทุนในด้านมิติทางสังคมอย่างแท้จริง) ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นถึงความไม่ชัดเจนในมุมมองของผู้มีส่วนได้เสียต่อประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของพนักงานในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการองค์กร

ตารางที่ 3-80 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นสิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 2	2	2.00	0.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	1 – 5	3	3.00	1.41
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 2	1.5	2.00	1.18
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 4	3	2.63	1.19
รวม			30	1 – 5	2	2.47	1.33

เมื่อพิจารณาจำแนกความคิดเห็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียตามการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 3-81 พบว่าความสนใจในประเด็นนี้จะจำกัดอยู่เพียงกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลเพื่องานบริการสนับสนุนและวิจัย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เข้าถึงฐานความรู้และการจัดการจากต่างประเทศมากกว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ

ตารางที่ 3-81 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นสิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 4	3	2.80	1.30
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 2	2	2.00	0.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 4	1.5	2.00	1.18
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 4	2	2.18	1.14
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 2	2	1.67	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	3	3.25	1.58

3.2.3.3 ผลการปฏิบัติงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

ผลการสำรวจในประเด็นผลการปฏิบัติงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยดังแสดงในตารางที่ 3-82 และ 3-83 แสดงให้เห็นถึงความตระหนักของผู้มีส่วนได้เสียโดยทั่วไปถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อองค์กรธุรกิจหากไม่สามารถบริหารจัดการให้เกิดมาตรฐานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ในด้านหนึ่ง อาชีวอนามัยและความปลอดภัยเป็นเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ในอีกด้านหนึ่ง การขาดจิตสำนึกด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยนำมาซึ่งความเสี่ยงทางธุรกิจอันอาจเกิดจากความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ในระยะยาว องค์กรที่ไม่ใส่ใจในด้านนี้อาจประสบปัญหาทรัพยากรบุคคล การขาดความเชื่อถือจากซัพพลายเออร์และลูกค้า และมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น เช่น ค่าประกันภัย ค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ

ตารางที่ 3-82 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นผลการปฏิบัติงานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	3 – 5	3	3.67	1.15
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4	3.83	0.75
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	2 – 5	4	4.00	1.24
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.25	1.67
รวม			30	1 – 5	4	3.80	1.19

ตารางที่ 3-83 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นผลการปฏิบัติงานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุนจัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 4	4	3.60	0.55
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	3 – 5	3	3.67	1.15
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	4	4.00	1.24
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.86	1.08
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.40	0.89
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 4	2	2.33	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุนสนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	4	3.63	1.51

3.2.3.4 ระบบการป้องกันอุบัติเหตุ และส่งเสริมอาชีพอนามัยและความปลอดภัย

ผลการปฏิบัติด้านอาชีพอนามัยและความปลอดภัยที่ดีและยั่งยืนจะต้องอาศัยระบบการบริหารจัดการที่ดีด้วยเช่นกัน ตารางที่ 3-84 และ 3-85 แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียต่อการเปิดเผยถึงระบบการบริหารจัดการในการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมอาชีพอนามัยและความปลอดภัย นอกเหนือไปจากการเปิดเผยถึงผลการปฏิบัติที่ได้กล่าวไปในหัวข้อที่แล้ว

ตารางที่ 3-84 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นระบบการป้องกันอุบัติเหตุ และส่งเสริมอาชีพอนามัยและความปลอดภัย

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	3 – 5	4	4.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	3.5	3.33	1.21
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	5	4.50	1.00
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 5	4	4.00	1.32
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.25	1.67
รวม			30	1 – 5	4	3.73	1.34

ตารางที่ 3-85 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นระบบการป้องกันอุบัติเหตุ และส่งเสริมอาชีพอนามัยและความปลอดภัย (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุนจัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.60	1.14
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	3 – 5	4	4.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	4	3.93	1.38
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.86	1.25
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.00	1.41
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 4	2	2.33	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุนสนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	3.5	3.38	1.60

3.2.3.5 การพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน

เมื่อพูดถึงการบริหารจัดการธุรกิจ มีคำกล่าวว่า “พนักงานถือเป็นสินทรัพย์ขององค์กร” นั่นคือ การที่องค์กรสามารถดึงดูดให้คนที่มีความรู้ความสามารถให้เข้าร่วมงานหรือพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้มีทักษะความรู้และความชำนาญเพิ่มมากขึ้น เปรียบเสมือนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่องค์กร ซึ่งจะเห็นได้จากตารางที่ 3-86 และ 3-87 ว่าผู้มีส่วนได้เสียในที่นี้ต่างเห็นความสำคัญในด้านนี้

ตารางที่ 3-86 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	4 – 5	4	4.33	0.58
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4	4.17	0.75
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 5	4	3.33	1.66
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4.5	3.88	1.46
รวม			30	1 – 5	4	3.87	1.28

ตารางที่ 3-87 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุนจัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.00	0.71
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	4 – 5	4	4.33	0.58
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	4	3.71	1.49
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.86	1.25
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.40	0.89
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 5	3	3.00	2.00
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุนสนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	4.5	3.88	1.46

3.2.3.6 การยอมรับในความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียม

ที่จริงแล้วประเด็นด้านการยอมรับในความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียมกันถือเป็นบทบัญญัติพื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญไทย แต่ก็ยังเป็นประเด็นที่เกิดปัญหามากที่สุดในทางปฏิบัติข้อหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น ความเท่าเทียมกันของแรงงานชายและหญิงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้ในทุกกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้นในด้านสุขภาพและความปลอดภัย ดังนั้น การปฏิบัติอย่างเหมาะสมจึงเป็นสิ่งที่องค์กรธุรกิจหลายแห่งยึดถือ หากแต่ความเหมาะสมนั้นย่อมมีนิยามที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานที่และเวลา ด้วยความไม่ชัดเจนดังกล่าว เราจะเห็นได้จากผลการสำรวจในตารางที่ 3-88 และ 3-89 ว่าผู้มีส่วนได้เสียส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญต่อประเด็นนี้รองลงไปเมื่อเทียบกับประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน

ตารางที่ 3-88 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการยอมรับในความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียม

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	1 – 5	3	3.00	1.55
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 2	1	1.33	0.50
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	3.5	2.88	1.36
รวม			30	1 – 5	2	2.63	1.43

ตารางที่ 3-89 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการยอมรับในความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียม (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 4	4	3.00	1.41
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	3	3.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 4	1.5	2.14	1.35
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 4	2	2.45	1.34
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.00	1.41
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 2	2	1.67	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลง ทุนสนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	2.5	3.13	1.64

3.2.3.7 การใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ

การใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับมีข้อบัญญัติทางกฎหมายที่ชัดเจนและเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด การละเมิดในประเด็นนี้จึงอาจนำมาซึ่งความเสียหายที่ชัดเจนต่อตัวองค์กรทั้งทางด้านชื่อเสียงและค่าใช้จ่าย ตารางที่ 3-90 และ 3-91 ชี้ให้เห็นถึงการให้น้ำหนักในประเด็นนี้ค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลบางท่านให้คะแนนสำหรับการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นนี้ค่อนข้างต่ำอย่างมีนัยสำคัญด้วยเหตุผลที่ว่า การเปิดเผยถึงสิ่งที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น เพราะทุกคนก็จะกล่าวว่าตนปฏิบัติตามกฎหมายทั้งสิ้น แม้ว่าในทางปฏิบัติอาจจะกระทำอีกอย่างหนึ่ง ดังนั้น ข้อมูลนี้จึงไม่ได้เป็นสาระที่บ่งชี้ถึงประสิทธิผลการดำเนินงานที่แท้จริงในด้านนี้ได้

ตารางที่ 3-90 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	3	3.33	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4.5	4.17	1.17
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 2	1	1.33	0.50
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.75	1.49
รวม			30	1 – 5	3.5	3.13	1.61

**ตารางที่ 3-91 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นการใช้แรงงานเด็กและ
แรงงานบังคับ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)**

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	4 – 5	4	4.40	0.55
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 5	3	3.33	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	2	2.64	1.74
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.14	1.64
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.00	1.41
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 2	2	1.67	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	2.5	3.13	1.64

3.2.3.8 การเคารพลีขิทธิของผู้อื่น

การคำนึงถึงและให้ความเคารพในสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ เป็นประเด็นที่มีความสำคัญโดยเฉพาะในวัฒนธรรมตะวันตก แต่เมื่อนำมาใช้กับสังคมไทยซึ่งเน้นความอึดยที่ถ้อยอาศัย ประเด็นด้านการเคารพลีขิทธิของผู้อื่นดูเหมือนจะด้อยความสำคัญลงไป แนวคิดนี้สะท้อนออกโดยผลสำรวจในตารางที่ 3-92 และ 3-93 ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียไม่ได้ให้น้ำหนักความสำคัญกับประเด็นนี้มากเท่าใดนัก โดยไม่พิจารณาว่าการละเมิดสิทธิขิทธิของผู้อื่นจะนำมาซึ่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจแต่อย่างใดสิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความคิดและความเข้าใจในสิทธิขิทธิของผู้อื่นในสังคมไทยโดยรวม ซึ่งถึงแม้ว่ากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะถูกแต่งตั้งขึ้นเป็นองค์กรอิสระตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เพื่อส่งเสริม คัดกรอง และพิทักษ์สิทธิเสรีภาพของประชาชน จนปัจจุบัน กลไกของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังคงไม่สามารถขจัดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยได้อย่างเต็มที่

ตารางที่ 3-92 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นการเคารพลีขิทธิของผู้อื่น

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 4	2	2.33	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4	3.50	1.22
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 2	1	1.33	0.50
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	3.5	3.13	1.64
รวม			30	1 – 5	2	2.73	1.53

ตารางที่ 3-93 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นการเคารพสิทธิของผู้อื่น (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 4	4	3.60	0.89
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 4	2	2.33	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	1.5	2.29	1.59
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	2	2.59	1.50
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.00	1.41
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 2	2	1.67	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	2.5	3.13	1.64

3.2.3.9 บทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคม

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคมมักถูกมองว่าเป็นเพียงแค่การประชาสัมพันธ์องค์กร เพื่อสร้างความชอบธรรมให้แก่ธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจในตารางที่ 3-94 และ 3-95

ตารางที่ 3-94 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นบทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคม

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 3	2	2.33	0.58
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	3	3.33	1.03
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 5	2	2.11	1.45
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	3.5	3.25	1.75
รวม			30	1 – 5	3	2.97	1.47

ตารางที่ 3-95 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นบทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคม (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 4	3	3.20	0.84
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 3	2	2.33	0.58
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	2	2.71	1.73
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	2.5	2.77	1.45
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	1 – 5	5	4.20	1.10
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 4	2	2.33	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	3.5	3.50	1.51

อย่างไรก็ดี นักวิชาการด้านกลยุทธ์ที่มีชื่อเสียงของโลกอย่าง Porter ได้กล่าวถึงบทบาทขององค์กรธุรกิจในการพัฒนาสังคมไว้อย่างแหลมคมโดยมีเนื้อหาโดยสังเขปดังนี้ “ไม่มีองค์กรธุรกิจใดที่สามารถรับผิดชอบต่อทุกประเด็นทางสังคมได้โดยพิจารณาจากทรัพยากรขององค์กรที่มีขีดจำกัด ดังนั้น การช่วยเหลือสังคมของภาคธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อความยั่งยืนต่อทั้งองค์กรธุรกิจและสังคมควรดำเนินการอย่างมีกลยุทธ์ โดยเลือกที่จะพัฒนาในประเด็นทางสังคมที่เป็นจุดร่วมระหว่างความคาดหวังของสังคมและปัจจัยหลักที่เป็นฐานของธุรกิจ สิ่งนี้เป็นการเติมเต็มสังคมในขณะที่เสริมศักยภาพทางธุรกิจในเวลาเดียวกัน” เมื่อเป็นเช่นนั้น การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคมจะเป็นฐานสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรธุรกิจในการใช้จ่ายเพื่อสังคมว่าจะช่วยเสริมสร้างทางธุรกิจเพื่อการเติบโตในอนาคตหรือไม่และอย่างไร

3.2.3.10 บทบาทขององค์กรต่อการเมืองการปกครอง

ในประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในวัฒนธรรมแบบตะวันตก เช่น สหรัฐอเมริกา ได้กำหนดหลักปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับบทบาทขององค์กรธุรกิจต่อการเมืองการปกครอง โดยพิจารณาว่าเป็นสิทธิอันชอบธรรมที่องค์กรธุรกิจจะให้การสนับสนุนนักการเมืองหรือพรรคการเมืองเพื่อให้เป็นตัวแทนของตนในการรักษาผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในขณะที่ประเทศในโลกตะวันออกมักพิจารณาว่าความฝักใฝ่ในเรื่องการเมืองเป็นเรื่องส่วนบุคคล ไม่ควรนำมาเปิดเผยหรือแสดงออกในที่สาธารณะ และธุรกิจไม่ควรเข้ามามีส่วนในการเมืองการปกครอง เนื่องจากจะเป็นช่องทางให้เกิดการคอร์รัปชัน ถึงขั้นที่มีการกำหนดเป็นจริยธรรมธุรกิจว่าด้วยความเป็นกลางต่อการเมืองการปกครอง ทั้ง ๆ ที่ในทางปฏิบัติ เราก็คงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการเมืองเป็นเรื่องของกลุ่มผลประโยชน์ และธุรกิจก็เป็นภาคส่วนหนึ่งในสังคมที่มักจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองในนโยบายสาธารณะ ผลการสำรวจที่แสดงในตารางที่ 3-96 แสดงให้เห็นว่าสังคมไทยยังไม่พร้อมสำหรับการพูดคุยในประเด็นด้านความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจกับการเมืองการปกครองโดยเปิดเผย

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณามุมมองของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนซึ่งใช้ข้อมูลเพื่อประกอบงานวิจัยและบริการในตารางที่ 3-97 จะพบแนวคิดที่เปิดกว้างและยอมรับถึงการทำให้เรื่องของการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจกับการเมืองให้โปร่งใสและเป็นธรรม

ตารางที่ 3-96 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นบทบาทขององค์กรต่อการเมืองการปกครอง

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 2	2	1.67	0.58
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	1 – 5	3	3.17	1.72
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	1 – 5	4	3.50	1.91
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 2	1	1.33	0.50
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 4	2.5	2.37	1.30
รวม			30	1 – 5	2	2.37	1.45

**ตารางที่ 3-97 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นบทบาทขององค์กรต่อ
การเมืองการปกครอง (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)**

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 5	2	2.80	1.64
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 2	2	1.67	0.58
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 4	2	2.07	1.21
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	2	2.18	1.26
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	1 – 5	5	3.80	1.79
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 2	1	1.33	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	2.5	2.88	1.89

3.2.3.11 หลักปฏิบัติและนโยบายที่ควาซึ่งการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

ประเด็นเรื่องการแข่งขันอย่างเป็นธรรมเป็นประเด็นที่ถูกตั้งคำถามมากที่สุดจากกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจครั้งนี้ โดยเฉพาะคำถามที่ว่า “จะให้นิยามของการแข่งขันอย่างเป็นธรรมอย่างไร” อย่างไรก็ตาม เราได้เห็นได้จากตารางที่ 3-98 ถึงความสนใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน ซึ่งเมื่อประกอบกับการพิจารณาผลการสำรวจในตารางที่ 3-99 พบว่า ผู้ที่มีมุมมองในเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นนี้ แม้ว่าเป็นการยากที่จะกำหนดอย่างแน่ชัดถึงความเป็นธรรมทางการค้าก็ตาม จะเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่ทำงานบริการและวิจัย ซึ่งใกล้ชิดกับข้อมูลข่าวสารจากภายนอก และเห็นถึงทิศทางและการพัฒนาของแนวคิดและหลักปฏิบัติทางด้านสังคมใหม่ๆ และประเด็นด้านการแข่งขันอย่างเป็นธรรมกำลังได้รับความสนใจที่เพิ่มมากขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้ว ในขณะที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยังคงให้น้ำหนักในประเด็นนี้ค่อนข้างต่ำ

**ตารางที่ 3-98 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นนโยบายและหลักปฏิบัติในการ
ควาซึ่งการแข่งขันอย่างเป็นธรรม**

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 4	2	2.33	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	1 – 5	2.5	3.00	1.67
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4	4.00	1.15
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 2	1	1.33	0.50
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	3.5	3.00	1.51
รวม			30	1 – 5	2	2.57	1.50

ตารางที่ 3-99 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นนโยบายและหลักปฏิบัติในการคงไว้ซึ่งการแข่งขันอย่างเป็นธรรม (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุนจัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 5	3	2.80	1.48
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 4	2	2.33	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	2	2.29	1.44
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	2	2.41	1.40
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.00	1.41
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 2	1	1.33	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุนสนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	2.5	3.00	1.77

3.2.3.12 ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ

สำหรับธุรกิจแล้ว ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการถือเป็นเรื่องสำคัญ เพื่อการสร้างภาพพจน์ให้แก่ลูกค้า และเป็นหลักประกันสำหรับรายได้และความยั่งยืนของธุรกิจในอนาคต ซึ่งเราจะเห็นได้จากมุมมองของผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มนักลงทุนและหน่วยงานรัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุนที่ให้น้ำหนักความสำคัญต่อข้อมูลในประเด็นนี้สูงมาก (ตารางที่ 3-100) ในขณะที่หน่วยงานรัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมกลับพิจารณาว่าประเด็นดังกล่าวไม่ได้เป็นประเด็นที่มีนัยสำคัญสำหรับการพิจารณาเป็นเงื่อนไขในการกำกับและกำหนดนโยบายภาครัฐ (ซึ่งเน้นที่การกำกับดูแลการบริหารจัดการผลกระทบจากกิจกรรมการผลิตเป็นหลัก)

ตารางที่ 3-100 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	4	3.67	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	5	4.67	0.82
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	5	4.50	1.00
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 5	2	2.11	1.45
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.38	1.85
รวม			30	1 – 5	4	3.43	1.68

จากตารางที่ 3-101 เรายังพบอีกว่าความคาดหวังของภาคตลาดทุนต่อข้อมูลที่เปิดเผยเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุน (ของนักลงทุนประเภทสถาบัน) และการกำกับและตรวจสอบคุณภาพของธุรกิจในตลาดทุน (โดยองค์กรบริหารจัดการตลาดทุน) ในขณะที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอีกกลุ่มในตลาดทุนคือผู้ที่ใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการวิเคราะห์วิจัยมีความคาดหวังต่อการให้ข้อมูลดังกล่าวในงานของตนเช่นกัน ได้แก่ นักวิเคราะห์หลักทรัพย์และตัวแทนซื้อขายหลักทรัพย์ และหน่วยงานที่มีบทบาทในการพัฒนาและส่งเสริมตลาดทุน

ตารางที่ 3-101 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.60	0.89
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 5	4	3.67	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	2.5	3.00	1.75
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	4	3.45	1.65
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.60	0.89
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 2	1	1.33	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	4	3.38	1.85

3.2.3.13 จริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

จากตารางที่ 3-102 หน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุนจะให้ความสำคัญต่อประเด็นด้านจริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ในเกณฑ์สูง ในขณะที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นธนาคารและสถาบันการเงินและนักลงทุนให้น้ำหนักปานกลาง และหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมและส่งเสริมอุตสาหกรรมให้ความสำคัญในเกณฑ์ต่ำ แม้ว่าประเด็นด้านจริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์จะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย รวมไปถึงเป็นหลักปฏิบัติในการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า แต่ตัวก็ไม่ได้มีความสำคัญถึงกับเป็นเงื่อนไขที่จะต้องพิจารณาประกอบในการกำหนดนโยบายภาครัฐในการกำกับดูแลภาคอุตสาหกรรม หรือใช้ประกอบการพิจารณาส่งเสริมอุตสาหกรรม ในขณะเดียวกัน ผู้ที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุนจะเน้นการสร้างคุณภาพแก่องค์กรธุรกิจเพื่อให้เกิดความเชื่อถือและเชื่อมั่นจากนักลงทุน จึงมองว่าความโปร่งใสและรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มและทุกด้านเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลย และควรสร้างให้เกิดเป็นวัฒนธรรมในการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการ ดังเห็นได้จากความพยายามในการผลักดันให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จัดทำคู่มือจริยธรรมธุรกิจที่แสดงความมุ่งมั่นของกรรมการและผู้บริหารในการกำกับดูแลกิจการอย่างโปร่งใสและเป็นธรรมต่อทั้งผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ

ตารางที่ 3-102 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นจริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 4	4	3.33	1.15
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4.5	3.83	1.47
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	5	4.50	1.00
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 3	1	1.44	0.73
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	3	2.88	1.81
รวม			30	1 – 5	2.5	2.90	1.65

ตารางที่ 3-103 เน้นให้เห็นถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนที่มีต่อประเด็นจริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูงไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้ข้อมูลเพื่อการกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ (เช่น ผู้จัดการกองทุน) และผู้ใช้ข้อมูลประกอบงานบริการ สนับสนุนและวิจัย (เช่น ตัวแทนหรือนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์)

ตารางที่ 3-103 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นจริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.20	1.30
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 4	4	3.33	1.15
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	1	2.14	1.61
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	2	2.77	1.69
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.00	1.41
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 3	2	2.00	1.00
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	3	3.25	1.58

3.2.3.14 การให้ความเคารพต่อความเป็นส่วนตัวของลูกค้า

ด้วยเหตุผลในทำนองเดียวกับประเด็นจริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ตารางที่ 3-104 และ 3-105 แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่ภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุนต่อการเปิดเผยถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจในด้านการให้ความเคารพต่อความเป็นส่วนตัวของลูกค้า ซึ่งเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่เริ่มได้รับความสนใจและถูกกำหนดเป็นมาตรฐานสากลสำหรับหลักปฏิบัติต่อลูกค้า

ตารางที่ 3-104 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นการให้ความเคารพต่อความเป็นส่วนตัวของลูกค้า

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 3	2	2.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	1 – 5	3	3.17	1.72
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	9	1 – 2	1	1.22	0.44
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	2.5	2.75	1.75
รวม			30	1 – 5	2	2.50	1.59

ตารางที่ 3-105 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นการให้ความเคารพต่อความเป็นส่วนตัวของลูกค้า (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	1 – 5	4	3.20	1.64
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 3	2	2.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	14	1 – 5	1	2.07	1.54
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			22	1 – 5	2	2.32	1.52
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 5	5	4.00	1.41
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 2	1	1.33	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	2.5	3.00	1.77

3.3 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียจำแนกตามคุณลักษณะของรายงาน

3.3.1 หมายเหตุเกี่ยวกับขอบเขตของการรายงาน

เมื่อสอบถามถึงความจำเป็นในการเปิดเผยข้อมูลหรือชี้แจงหมายเหตุเกี่ยวกับขอบเขตของรายงาน ผู้มีส่วนได้เสียในภาควิชาวิจัยนี้มีความเห็นที่ตรงกันว่า การระบุให้ชัดเจนถึงกรอบระยะเวลาของการรายงาน ขอบเขตการปฏิบัติการที่ครอบคลุมในรายงานและเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขต คำอธิบายสำหรับการเปลี่ยนแปลงขอบเขตจากรายงานก่อนหน้า และการระบุส่วนของข้อมูลเก่าที่นำมาใช้ประกอบและเหตุผลในการอ้างอิง ล้วนเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังแสดงในตารางที่ 3-106

ตารางที่ 3-106 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อหมายเหตุเกี่ยวกับขอบเขตของการรายงาน

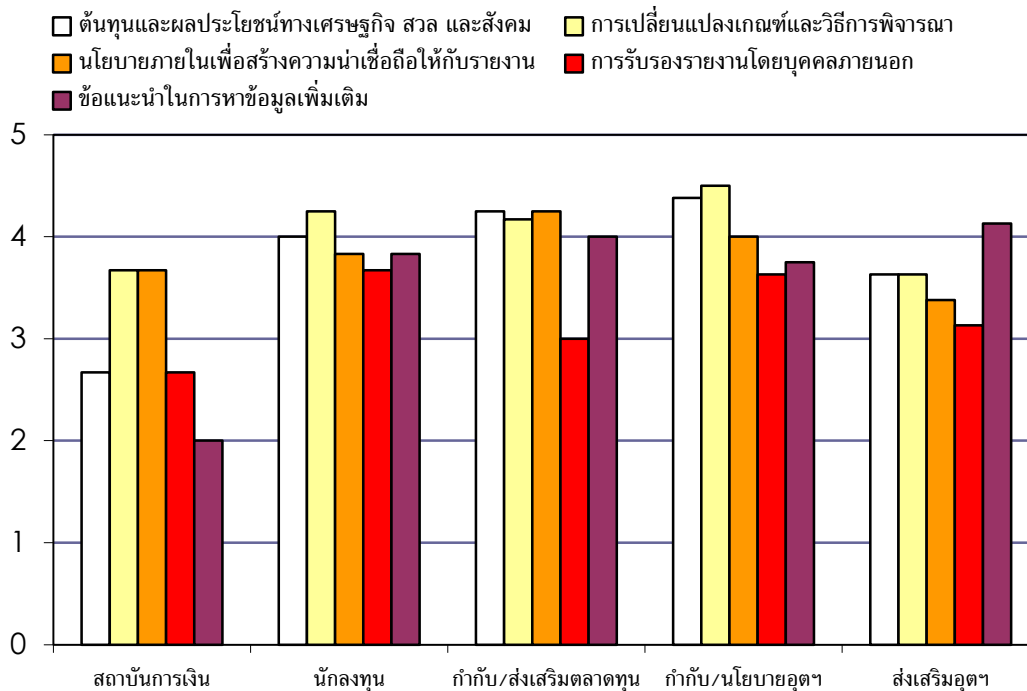
ผลการสำรวจ (จำนวนตัวอย่าง = 19)	ประเด็น			
	กรอบระยะเวลาของ การรายงาน	ขอบเขตการปฏิบัติการ ที่ครอบคลุมในรายงาน และเกณฑ์ในการ กำหนดขอบเขต	คำอธิบายสำหรับการ เปลี่ยนแปลงขอบเขต จากรายงานก่อนหน้า	ระบุส่วนของข้อมูลเก่า ที่นำมาใช้ประกอบ และเหตุผลในการ อ้างอิง
ช่วงของคะแนน	4 – 5	4 – 5	4 – 5	4 – 5
ค่าเฉลี่ย	4.74	4.47	4.58	4.53
ค่ามัธยฐาน	5	5	5	5
ความแปรปรวน	0.45	0.77	0.51	0.51

3.3.2 วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน

สำหรับการเปิดเผยถึงวิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน ผลสำรวจตามตารางที่ 3-107 และรูปที่ 3-12 แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นที่หลากหลาย โดยพิจารณาจากช่วงของคะแนนที่กว้าง (ตั้งแต่ต่ำสุดถึงมากที่สุด) และความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในแต่ละประเด็นของแต่ละกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย โดยกลุ่มธนาคารและสถาบันการเงินจะให้ความสำคัญต่อประเด็นนี้โดยรวมที่น้อยกว่าผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ เราจึงได้ทำการพิจารณาแต่ละประเด็นโดยละเอียดในหัวข้อ 3.3.2.1 ถึง 3.3.2.5 ต่อไป

ตารางที่ 3-107 ผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อวิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน

ผลการสำรวจ (จำนวนตัวอย่าง = 29)	ประเด็น				
	เกณฑ์และวิธีการ พิจารณาด้านทุน และผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และ สังคม	การเปลี่ยนแปลง เกณฑ์และวิธีการ พิจารณาจาก รายงานก่อนหน้า	นโยบายภายในที่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความ น่าเชื่อถือให้กับ ข้อมูลที่รายงาน	นโยบายให้มีการ รับรองความ น่าเชื่อถือของ รายงานจาก บุคคลภายนอก	ข้อเสนอแนะ ผู้อ่านในการหา ข้อมูลเพิ่มเติม
ช่วงของคะแนน	1 – 5	1 – 5	1 – 5	1 – 5	1 – 5
ค่าเฉลี่ย	3.90	4.07	3.79	3.31	3.72
ค่ามัธยฐาน	4	4	4	3	4
ความแปรปรวน	1.21	1.03	1.05	1.37	0.96

รูปที่ 3-12 ผลสำรวจความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับวิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.3.2.1 เกณฑ์และวิธีการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อมถือเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่เมื่อเปรียบเทียบกับ การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ซึ่งมีรูปแบบที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ และเป็นมาตรฐานสากล ดังนั้น ดังแสดงในตารางที่ 3-108 ผู้มีส่วนได้เสียในภาคธนาคารและสถาบันการเงินจึงให้ความสนใจต่อข้อจำกัดในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าว ด้วยเหตุผลของความน่าเชื่อถือในตัวข้อมูล ในขณะที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ จะให้น้ำหนักปานกลางถึงค่อนข้างมาก เนื่องจากเห็นว่า การวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจต่อเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม ในหลายๆ ประเด็น มีความซับซ้อนและจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลแวดล้อมประกอบ ดังนั้น การเปิดเผยถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินผลกระทบจึงเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้อ่านในการทำความเข้าใจกับข้อมูลที่รายงาน รวมไปถึงการใช้ประโยชน์จากข้อมูลต่อไป

ตารางที่ 3-108 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 5	2	2.67	2.08
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4	4.00	0.71
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	4 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	2 – 5	5	4.38	1.06
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.63	1.30
รวม			29	1 – 5	4	3.90	1.21

ตารางที่ 3-109 ยังได้ชี้ให้เห็นว่าการที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในภาครัฐที่มีบทบาทส่งเสริมอุตสาหกรรมให้น้ำหนักความสำคัญต่อประเด็นนี้ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่องานสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ให้ความสำคัญต่อประเด็นนี้ในระดับต่ำ

ตารางที่ 3-109 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.00	0.71
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 5	2	2.67	2.08
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	3 – 5	5	4.46	0.66
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	4	4.10	1.09
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	4.5	4.20	0.96
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 3	2	2.00	1.00
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	3.5	3.38	1.41

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐยังคงความเห็นในกรณีนี้

3.3.2.2 การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจากรายงานก่อนหน้า

จากตารางที่ 3-110 กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดในการสำรวจนี้เห็นถึงความสำคัญของการเปิดเผยถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับเกณฑ์และวิธีการที่ใช้พิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ด้านความยั่งยืน สิ่งนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานระหว่างช่วงเวลา ซึ่งอาจนำไปสู่การวิเคราะห์ที่ผิดพลาดหากใช้ข้อมูลที่มีฐานการคิดที่แตกต่างกัน ดังนั้น การระบุถึงการเปลี่ยนแปลงในเกณฑ์และวิธีการในการได้มาซึ่งข้อมูลหรือสังเคราะห์ข้อมูลย่อมเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ผู้อ่านสามารถปรับฐานการคิดให้สามารถทำการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง ในลักษณะเดียวกับการรายงานทางการเงิน

ตารางที่ 3-110 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจากรายงานก่อนหน้า

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	2 – 5	4	3.67	1.53
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4.5	4.25	0.96
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4	4.17	0.84
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	3 – 5	5	4.50	0.76
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4	3.63	1.30
รวม			29	1 – 5	4	4.07	1.03

ตารางที่ 3-111 ยังคงชี้ให้เห็นรูปแบบของความสนใจในการเปิดเผยถึงการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ด้านความยั่งยืน สำหรับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ถูกจำแนกออกตามการใช้

ประโยชน์จากข้อมูล ที่เป็นไปในลักษณะเดียวกับการเปิดเผยเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ในหัวข้อก่อนหน้านี้ เนื่องจากเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกัน

ตารางที่ 3-111 ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจากรายงานก่อนหน้า (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.00	0.71
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	2 – 5	4	3.67	1.53
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	3 – 5	5	4.38	0.77
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	2 – 5	4	4.19	0.87
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.40	1.00
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 4	3	2.67	1.53
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	4	3.75	1.39

*ผู้ใช้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐซึ่งออกความเห็นในกรณีนี้

3.3.2.3 นโยบายภายในที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน

ผู้มีส่วนได้เสียส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการมีนโยบายภายในที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงานดังเห็นได้จากคะแนนเฉลี่ยในเกณฑ์ปานกลางถึงสูงในตารางที่ 3-112 ทั้งนี้ ผู้มีส่วนได้เสียบางส่วนมีความเห็นเพิ่มเติมในเรื่องนี้ว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมให้การจัดทำรายงานเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย การที่องค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงานมีแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้เป็นการภายในก็เพียงพอแล้วในระยะแรก ยังไม่ควรสร้างภาระให้เกิดขึ้นกับผู้จัดทำรายงานในระยะแรกนี้

ตารางที่ 3-112 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นนโยบายภายในที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	3 – 4	4	3.67	0.58
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	2 – 5	4	3.83	1.30
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4.5	4.25	0.96
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	2 – 5	4	4.00	0.93
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	3	3.38	1.30
รวม			29	1 – 5	4	3.79	1.05

ตารางที่ 3-113 ชี้ให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่องานสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ ยังคงให้น้ำหนักความสำคัญในประเด็นนี้น้อย แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มนี้ไม่ให้ความสำคัญต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูล เพราะเมื่อพิจารณาคะแนนในประเด็นการรับรองความน่าเชื่อถือจากบุคคลภายนอกในหัวข้อถัดไป จะพบคะแนนเฉลี่ยที่สูงขึ้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้ประโยชน์จากรายงานมีความเชื่อมั่นต่อระบบการรับรองโดยบุคคลภายนอกมากกว่าการบริหารจัดการภายในขององค์กรที่จัดทำรายงาน

ตารางที่ 3-113 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นนโยบายภายในที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุนจัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	2 – 5	4	3.60	1.14
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	3 – 4	4	3.67	0.58
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	1 – 5	4	3.92	1.12
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	4	3.81	1.03
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	5	4.40	1.00
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	2 – 3	3	2.67	0.58
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุนสนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	2 – 5	3.5	3.75	1.16

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐจึงออกความเห็นในกรณีนี้

3.3.2.4 นโยบายให้มีการรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานจากบุคคลภายนอก

แนวทางหนึ่งที่นิยมใช้ในการสร้างความน่าเชื่อถือแก่รายงานเพื่อความยั่งยืนคือการรับรองโดยบุคคลภายนอก (Third-Party Assurance) ในลักษณะเดียวกับที่งบการเงินขององค์กรธุรกิจที่ได้รับการตรวจทานโดยผู้สอบบัญชีที่มีมาตรฐาน ซึ่งการรับรองโดยบุคคลภายนอกดังกล่าวจัดเป็นคุณลักษณะหนึ่งของรายงานที่กำหนดโดย GRI ด้วยเช่นกัน จากผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้งานในตารางที่ 3-114 กลับพบว่าผู้มีส่วนได้เสียโดยทั่วไปมีความคาดหวังให้องค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงานได้รับการรับรองความน่าเชื่อถือจากบุคคลภายนอกในระดับที่ต่ำกว่าการให้มั่นนโยบายเพื่อการรับรองเป็นการภายใน ซึ่งมีสาเหตุที่พอจะสรุปได้คือ ข้อจำกัดของระบบการรับรองรายงานเพื่อความยั่งยืน และภาระค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นต่อองค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงาน ดังจะได้พิจารณาโดยละเอียดในหัวข้อ 3.3.2.4ก และ 3.3.2.4ข ตามลำดับ

ตารางที่ 3-114 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นการรับรองรายงานจากบุคคลภายนอก

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวนตัวอย่าง	ช่วงคะแนนที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 5	2	2.67	2.08
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	3.5	3.67	0.82
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	2 – 4	3	3.00	0.82
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	4.5	3.63	1.69
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	1 – 5	3.5	3.13	1.46
รวม			29	1 – 5	3	3.31	1.37

ในขณะเดียวกัน การรับรองจากบุคคลภายนอกจะได้รับความสำคัญจากกลุ่มบุคคลที่ใช้ข้อมูลในรายงานเพื่อประกอบการกำกับตรวจสอบและตัดสินใจโดยเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มที่ใช้ข้อมูลในงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์ ไม่ว่าจะอยู่ในภาคส่วนใดก็ตาม ดังแสดงในตารางที่ 3-115

ตารางที่ 3-115 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้งานในประเด็นการรับรองรายงานจากบุคคลภายนอก (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความแปรปรวน
ผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.00	0.71
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 5	2	2.67	2.08
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	1 – 5	4	3.46	1.51
รวมผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	4	3.48	1.44
ผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	2 – 3	3	2.80	0.45
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	1 – 5	3	3.00	2.00
รวมผู้ให้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	1 – 5	3	2.88	1.13

*ผู้ให้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐออกความเห็นในกรณีนี้

3.3.2.4ก ประสิทธิภาพของการรับรองในการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนได้เสีย

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ต่อประสิทธิภาพในการสร้างความน่าเชื่อถือของรายงานโดยการรับรองโดยบุคคลภายนอกได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ความน่าเชื่อถือของผู้ให้การรับรอง และความน่าเชื่อถือของระบบการรับรอง

ความน่าเชื่อถือของผู้ให้การรับรอง

ผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่กำกับและตรวจสอบได้ให้น้ำหนักของการรับรองจากบุคคลภายนอกในระดับต่ำที่สุด (คะแนน = 1) โดยให้เหตุผลว่าระบบตรวจสอบของหน่วยงานมีความน่าเชื่อถือสูงสุดด้วยเป็นเงื่อนไขตามข้อกำหนดทางกฎหมายซึ่งผู้ที่จะมีมติจะต้องได้รับโทษ ในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐเช่นกัน แต่ใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการกำหนดนโยบาย มีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ให้การรับรองว่าจะต้องเป็นบุคคลที่สังกัดสถาบันหรือองค์กรที่มีความน่าเชื่อถือในสังคมไทยและไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในเชิงธุรกิจอย่างแท้จริง เช่น มหาวิทยาลัย เป็นต้น และให้ความสำคัญน้อยต่อบริษัทเอกชนที่ประกอบธุรกิจที่ปรึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิกฤตศรัทธาของหน่วยงานภาครัฐที่มีต่อความน่าเชื่อถือของบริษัทที่ปรึกษาที่เป็นเอกชนทัศนคตินี้ไม่ได้เกิดขึ้นในสังคมไทยเท่านั้น แม้กระทั่งกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วยังประสบกับปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์⁵⁹ (Conflict of Interest) และอิทธิพลของผู้ว่าจ้างซึ่งเป็นองค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงานที่มีต่อผู้ให้การรับรองและกระบวนการรับรอง ซึ่งได้กล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

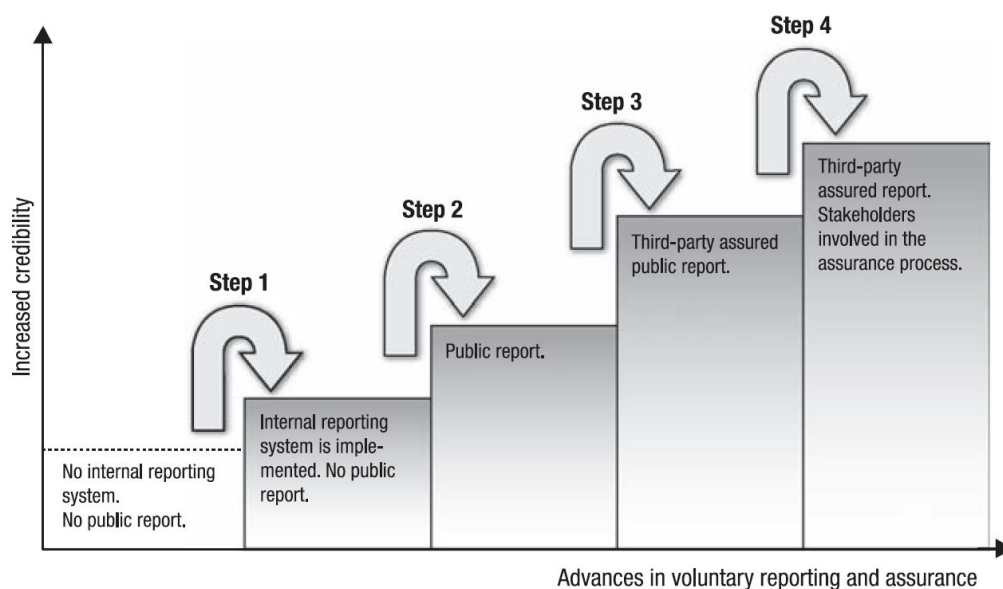
ความน่าเชื่อถือของกระบวนการรับรอง

สำหรับการรับรองรายงานเพื่อความยั่งยืนที่ผ่านมา ขอบเขตของการการพิจารณาส่วนใหญ่จะอยู่ที่ความครบถ้วนของเนื้อหาในรายงาน โดยอ้างอิงจากมาตรฐานของการรายงาน มากกว่าที่จะเป็นการรับรองความถูกต้องของเนื้อหาที่รายงาน แม้กระนั้นก็ดี ยังคงพบอยู่บ่อย ๆ ว่าการตรวจสอบโดยบุคคลภายนอกไม่รัดกุมเพียงพอที่จะทำให้มั่นใจได้เต็มร้อยว่ารายงานนั้นครอบคลุมเนื้อหาที่มีนัยอย่างครบถ้วน ดังตัวอย่างรายงานสิ่งแวดล้อมของ

⁵⁹ O'Dwyer, B. and Owen, D.L., "Assurance Statement Practice in Environmental, Social, and Sustainability Reporting: A Critical Evaluation", The British Accounting Review, 37 (2005) 205-229.

บริษัท UNILEVER ซึ่งได้รับรางวัลรายงานสิ่งแวดล้อมจาก Association of Certified Accountants แต่กลับไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ปั่นป่วนสารปรอทที่เกิดขึ้นในประเทศอินเดียในช่วงระยะเวลาของรายงานฉบับที่ได้รับรางวัลดังกล่าว⁶⁰

ในกรณีที่มีการรับรองเนื้อหา ก็จะจำกัดเฉพาะเนื้อหาบางส่วน เช่น ส่วนของการรายงานประสิทธิภาพดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากระบบของการเก็บข้อมูล และมาตรฐานการวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ ยังไม่ได้ถูกพัฒนาและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปเหมือนประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อม⁶¹ นอกจากนี้กระบวนการรับรองมักจะถูกรวบงำโดยอิทธิพลของผู้บริหารขององค์กร⁶² ดังนั้น เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงจุดอ่อนของการขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากกระบวนการรับรอง Park และ Brorson¹⁵ จึงได้เสนอให้ผนวกการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการรับรอง (ดังรูปที่ 3-13) อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 แห่งที่จัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืนในประเทศสวีเดนพบว่าผู้ประกอบจำนวนเพียงหนึ่งในสามที่ใช้บริการการรับรองรายงานจากบุคคลภายนอก (Step 3 ในรูปที่ 3-13) ในขณะที่ยังไม่ปรากฏรายงานที่ได้รับการรับรองโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียแต่อย่างใด

รูปที่ 3-13 ลำดับขั้นของการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่รายงาน¹⁵

ในงานวิจัยนี้ ผลการสำรวจผู้ประกอบการเยื่อและกระดาษที่จัดทำและเผยแพร่รายงานสู่สาธารณชนจำนวน 75 บริษัท พบว่าเพียง 10 แห่งเท่านั้นที่ได้รับการรับรองรายงานโดยบุคคลภายนอก โดยทั้งหมดเป็นการรับรองโดยผู้ให้บริการรับรองมาตรฐานที่เป็นที่รู้จักในวงการ ได้แก่ KPMG, BVQI (Bureau Veritas Quality International), Price Waterhouse Coopers, URS Verification และ Deloitte (ดังสรุปในตารางที่ 3-116) ทั้งนี้ ไม่ปรากฏการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการรับรองแต่อย่างใด

⁶⁰

Doane, D., "Beyond Corporate Social Responsibility: Minnows, Mammoths and Markets", *Futures*, 37 (2005) 215-219.

⁶¹

Park, J. and Brorson, T., "Experiences of and Views on Third-Party Assurance of Corporate Environmental and Sustainability Reports", *Journal of Cleaner Production*, 13 (2005) 1095-1106.

⁶²

Adams, C. and Evans, R., "Accountability, Completeness, Credibility and the Audit Expectations Gap", *Journal of Corporate Citizenship*, 14 (2004) 97-115.

ตารางที่ 3-116 การรับรองจากบุคคลภายนอกและขอบเขตการรับรองรายงานของผู้ผลิตเยื่อและกระดาษ

ผู้ประกอบการ	ผู้ให้การรับรอง	ขอบเขตของการรับรอง				
		โครงสร้างรายงาน	สิ่งแวดล้อม	เศรษฐกิจ	สังคม	หมายเหตุ
Mondi	KPMG					รับรองเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพดำเนินงานเฉพาะส่วน ⁶³
Billerud A.B.	Det Norske Veritas		✓			รับรองความถูกต้องของข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมว่าเป็นไปตามมาตรฐาน EMAS
Korsnas A.B.	Certification AB (DNV)		✓			
Asia Pulp and Paper	Bureau Veritas	✓	✓	✓	✓	ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายงานโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐาน AA1000
Stora Enso Oyj.	CSRNework	✓	✓	✓	✓	
Aracruz Celulose S.A. ⁶⁵	BVQi		✓#		✓#	รับรองวิธีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล
Masisa S.A. ⁶⁶	PriceWaterhouseCoopers	✓	✓	✓	✓	ตรวจสอบและรับรองที่มาของข้อมูล
Lecta Group ⁶⁷	URS Verification	✓	✓			รับรองข้อมูลในส่วนการรายงานด้านสิ่งแวดล้อม และความครบถ้วนของประเด็นโดยรวม
Norske Skog ⁶⁸	Deloitte	✓	✓			
Oji Paper Co., Ltd.	Expert Opinion	✓	✓	✓	✓	ให้ความเห็นต่อรูปแบบรายงานและประสิทธิภาพการดำเนินงาน

3.3.2.4x ความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายในการรับรอง

Park และ Brorson ได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรับรองรายงานเพื่อความยั่งยืนของบริษัทในประเทศสวีเดนและพบว่าค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 4 ถึง 6 ของค่าใช้จ่ายในการสอบบัญชีทางการเงินตามปกติ โดยมีบริษัทที่มีค่าใช้จ่ายในการรับรองต่ำสุดคิดเป็นเพียงร้อยละ 0.06 ของค่าสอบบัญชี โดยบริษัทที่จัดให้มีการรับรองการรายงานจากภายนอกมองว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวสมเหตุสมผล ซึ่งสิ่งที่บริษัทได้รับไม่เพียงแต่เป็นการรับรองเท่านั้น แต่บริษัทยังได้รับความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกระบวนการจัดทำรายงานหรือแม้กระทั่งการบริหารจัดการในอนาคต แต่เมื่อนำคำถามเกี่ยวกับความคุ้มค่าของค่าใช้จ่ายไปถามกลุ่มตัวอย่างที่จัดทำรายงานแต่ไม่ได้มีการรับรองจากบุคคลภายนอก เกือบทั้งหมดจะให้ความเห็นในทางลบถึงความคุ้มค่าดังกล่าวทั้งๆที่ยังไม่ได้ลองปฏิบัติด้วยซ้ำไป ดังนั้น ถ้าจะกล่าวโดยสรุปจะได้ว่า ความคุ้มค่าของการรับรองรายงานเพื่อความยั่งยืนโดยบุคคลภายนอกขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ความมุ่งมั่น และระบบของการรายงานของแต่ละองค์กร แต่จากประสบการณ์ขององค์กรที่จัดให้มีการรับรองรายงานของตนต่างมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อความคุ้มค่าของการรับรองรายงานดังกล่าว

63

Anglo American plc 2004 Report to Society page 61.

64

Asia Pulp and Paper 2006 Sustainability Report page 85-87.

65

Aracruz Celulose S.A. 2005 Sustainability Report page 93.

66

Masisa S.A. Sustainability Report 2004-2005 page 81

67

Lecta Environmental Report 2006 page 86-87.

68

Norske Skog Annual Report and Sustainability Report 2005 page 48.

3.3.2.5 ข้อเสนอแนะผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติม

ตารางที่ 3-117 และ 3-118 ซึ่งให้เห็นความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียต่อข้อเสนอแนะในการหาข้อมูลเพิ่มเติม ยกเว้นผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มธนาคารและสถาบันการเงินซึ่งต้องการข้อมูลที่ครบถ้วนในทีเดียว เป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการสำรวจในหัวข้อ 3.1.2 ซึ่งธนาคารและสถาบันการเงินให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลทั่วไปขององค์กรในระดับสูงสุด

ตารางที่ 3-117 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นข้อเสนอแนะผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติม

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
1	ธนาคาร/สถาบันการเงิน	ตลาดเงิน	3	1 – 3	2	2.00	1.00
2	นักลงทุน	ตลาดทุน	6	3 – 5	4	3.83	0.84
3	กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	รัฐ	4	3 – 5	4	4.00	0.82
4	กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	รัฐ	8	2 – 5	4	3.75	0.89
5	ส่งเสริมอุตสาหกรรม	รัฐ	8	3 – 5	4	4.13	0.64
รวม			29	1 – 5	4	3.72	0.96

ตารางที่ 3-118 ผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้รายงานในประเด็นข้อเสนอแนะผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติม (โดยพิจารณาแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการใช้ประโยชน์จากข้อมูล)

กลุ่ม	บทบาทของผู้ให้ข้อมูล	ภาคส่วน	จำนวน ตัวอย่าง	ช่วงคะแนน ที่ปรากฏ	มัธยฐาน	ค่าเฉลี่ย	ความ แปรปรวน
ผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ							
1	กำกับตรวจสอบตลาดทุน จัดการกองทุน	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	3.80	0.84
2	พิจารณาสินเชื่อ	ตลาดเงิน	3	1 – 3	2	2.00	1.00
3	กำกับตรวจสอบ/กำหนดนโยบาย	รัฐ	13*	2 – 5	4	3.85	0.80
รวมผู้ใช้ข้อมูลเพื่อกำกับตรวจสอบและตัดสินใจ			21	1 – 5	4	3.57	1.03
ผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการ สนับสนุน และประชาสัมพันธ์							
4	บริการ สนับสนุนและวิจัย	ตลาดทุน	5	3 – 5	4	4.00	0.82
5	สารสนเทศ/ประชาสัมพันธ์	รัฐ	3	4 – 5	4	4.33	0.58
รวมผู้ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบงานบริการการลงทุน สนับสนุน และประชาสัมพันธ์			8	3 – 5	4	4.13	0.64

*ผู้ใช้ข้อมูล 1 ท่านจากส่วนงานกำกับตรวจสอบและกำหนดนโยบายภาครัฐจึงแสดงความเห็นในกรณีนี้

3.4 บทวิเคราะห์มุมมองของผู้มีส่วนได้เสียต่อการเปิดเผยข้อมูลขององค์กรธุรกิจ

3.4.1 มุมมองของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียจากสถาบันการเงิน

ลักษณะทางธุรกิจของสถาบันการเงินคือ การเป็นตัวกลางระหว่างผู้ที่มีเงินออมและต้องการหาผลประโยชน์จากเงินก้อนนั้นโดยไม่ต้องการนำไปลงทุนที่มีความเสี่ยง และผู้ที่ประกอบธุรกิจซึ่งมีความต้องการเงินทุนสำหรับดำเนินการ รายได้ของสถาบันการเงินโดยหลักจึงเกิดจากส่วนต่างของดอกเบี้ยระหว่างดอกเบี้ยเงินฝากและดอกเบี้ยเงินกู้ ในขณะที่รายได้อีกส่วนหนึ่งเกิดจากการบริการทางธุรกรรม การลงทุน และปริวรรตเงินตรา เหตุฉะนั้น สถาบันการเงินจึงมีความระมัดระวังมากในเรื่องความเสี่ยงสำหรับการให้สินเชื่อแก่ภาคธุรกิจ เนื่องจากภาระความรับผิดชอบที่มีต่อเงินของผู้ฝาก การประเมินความเสี่ยงจึงเป็นขั้นตอนหลักในกระบวนการพิจารณาและอนุมัติสินเชื่อของสถาบันการเงิน ซึ่งสถาบันการเงินแต่ละแห่งจะมีวิธีการและหลักปฏิบัติในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของตนเอง โดยข้อมูลที่ใช้ประกอบส่วนใหญ่จะมีรายละเอียดจำเพาะและเจาะลึก ที่ในบางครั้ง เป็นข้อมูลจัดชั้นความลับทางธุรกิจ และไม่ได้เป็นข้อมูลที่เปิดเผยสู่สาธารณะโดยทั่วไป ดังนั้น ประโยชน์ที่สถาบันการเงินจะได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลโดยองค์กรธุรกิจเองนั้นจึงอาจไม่มากนัก หากพิจารณาถึงระดับความน่าเชื่อถือของข้อมูล และรายละเอียดจำเพาะของข้อมูล อย่างไรก็ตาม สำหรับธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งไม่ได้มีการรวบรวม จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ การเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะจะเป็นประโยชน์แก่ทั้งเจ้าหน้าที่สินเชื่อของสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจในแง่ของความเข้าใจในพื้นฐานของธุรกิจ และเป็นจุดเริ่มต้นของธุรกรรมร่วมกัน

ในด้านของการบริหารจัดการความเสี่ยงภายใต้หลักจากที่สินเชื่อได้อนุมัติไปแล้วนั้น สถาบันการเงินให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เปิดเผยในระดับต่ำเช่นเดียวกัน ต่างจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ อาทิ นักลงทุนประเภทสถาบันที่ต้องพึ่งพาการเปิดเผยข้อมูลที่สูงกว่า ส่วนหนึ่งเป็นผลจากสิทธิในการเรียกร้องตามกฎหมายในกรณีที่มีปัญหา ซึ่งสถาบันการเงินมีสิทธิในการได้รับการชำระหนี้ในอันดับต้น Kim และ Nofsinger⁶⁹ ได้ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยจัดอยู่ในกลุ่มของประเทศที่ให้หลักประกันและคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ค่อนข้างสูง (ดูตารางที่ 3-119 ประกอบ) ซึ่งสิทธิของเจ้าหนี้ดังกล่าวยังรวมถึงสิทธิในการเข้าควบคุมการบริหารของกิจการของลูกหนี้ที่มีปัญหา

ตารางที่ 3-119 การจัดกลุ่มประเทศตามระดับการคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้

ระดับการคุ้มครองสิทธิ	ประเทศ
สูง	ฮ่องกง อิสราเอล เคนยา มาเลเซีย ไนจีเรีย สิงคโปร์ สหราชอาณาจักร ซิมบับเว เอกวาดอร์ อียิปต์ อินโดนีเซีย
ค่อนข้างสูง	ไทย นิวซีแลนด์ อัฟริกาใต้ ศรีลังกา ออสเตรเลีย เยอรมัน เกาหลีใต้ เดนมาร์ก
ปานกลาง	เบลเยียม ชิลี อิตาลี เนเธอร์แลนด์ สเปน ตุรกี อูรุกวัย ญี่ปุ่น ไต้หวัน นอร์เวย์ สวีเดน
ค่อนข้างต่ำ	ออสเตรเลีย คานาดา ไอร์แลนด์ สหรัฐอเมริกา อาร์เจนตินา บราซิล กรีซ ปอร์ตุเกส สวิสเซอร์แลนด์ ฟินแลนด์
ต่ำ	โคลัมเบีย ฝรั่งเศส เปรู ฟิลิปปินส์

นอกจากนี้ นายธนาคารผู้หนึ่งยังได้ให้ความเห็นต่อภาระของภาคธุรกิจในการจัดเตรียมและรายงานข้อมูล ซึ่งอาจเป็นผลลบต่อสถานภาพทางการเงินขององค์กรธุรกิจนั้น ๆ ได้ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและย่อม ซึ่งค่าใช้จ่ายในการรายงานอาจเป็นสัดส่วนที่มากเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เหตุที่มุมมองออกมาเช่นนั้น ส่วน

⁶⁹ Kim, K.A. and Nofsinger, J.R., "Corporate Governance", 2nd edition, Pearson Prentice Hall, New Jersey, 2007.

หนึ่งเกิดจากการที่สถาบันการเงินยังไม่ได้นำเงื่อนไขทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมเข้ามาประกอบการพิจารณาเท่าที่ควร ซึ่งไม่เพียงแต่ภาคธนาคารและสถาบันการเงินของไทยเท่านั้น ผลการสำรวจโดย Thompson และ Cowton⁷⁰ สำหรับสถาบันการเงินในสหราชอาณาจักร ได้ชี้ชัดว่าความสนใจในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมของภาคสถาบันการเงินไม่ได้อยู่ที่ความตระหนักในความรับผิดชอบต่อสังคม แต่อยู่ที่ความกังวลในผลกระทบด้านการเงินที่จะเกิดแก่ภาคธุรกิจที่เป็นลูกค้า ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ในอนาคตมากกว่า หรือกล่าวในอีกนัยหนึ่งว่า สถาบันการเงินไม่ได้ให้ความสำคัญต่อผลกระทบที่เกิดจากสินเชื่อบริการของตนต่อสิ่งแวดล้อมมากไปกว่าผลกระทบของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อสินเชื่อบริการของตน เราจึงเห็นได้ว่าความสนใจของธนาคารและสถาบันการเงินต่อข้อมูลที่เปิดเผยจะจำกัดในประเด็นที่มีนัยทางการเงิน อาทิเช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม ระบบการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัย

3.4.2 มุมมองของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นนักลงทุนประเภทสถาบัน

ในประเทศที่พัฒนาแล้ว ความเชื่อว่าการบริหารงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและการเปิดเผยข้อมูลสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในระยะยาว ลดความเสี่ยง และเสริมศักยภาพในการเข้าถึงแหล่งทุนเป็นที่ยอมรับในหมู่นักลงทุนประเภทสถาบัน หากแต่ผลลัพธ์ของแนวทางบริหารจัดการดังกล่าวยังไม่สามารถพิสูจน์ทราบได้ในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้น การนำข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมมาใช้ประกอบการพิจารณา ยังคงมีข้อจำกัดอยู่มาก แม้กระทั่งในหมู่นักลงทุนที่ได้ชื่อว่าเป็นนักลงทุนที่เน้นความรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsible Investor) โดยมากมักเป็นการใช้ข้อมูลประกอบการหลีกเลี่ยงการลงทุนในกิจการที่เห็นว่ามีความเสี่ยงอันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมและสังคมมากกว่าที่จะใช้เพื่อนำหน้าการลงทุนกับองค์กรที่เป็นผู้นำในการนำแนวทางการบริหารงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะมาปฏิบัติใช้⁷¹ ทั้งนี้ จากผลการสัมภาษณ์ ผู้จัดการกองทุนส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นตรงกันว่า “ถึงแม้ว่านักลงทุนประเภทสถาบันจะมีอิทธิพลต่อองค์กรธุรกิจในระดับหนึ่ง (ขึ้นกับมูลค่าของการลงทุนเป็นหลัก) แต่นักลงทุนประเภทนี้ อยู่ในฐานะเพียงตัวแทนที่ต้องรับผิดชอบต่อผู้บริหารกองทุนให้เกิดดอกผลในระดับที่เป็นที่พึงพอใจของลูกค้า จึงเป็นการยากที่นักลงทุนประเภทสถาบันจะให้ความสำคัญต่อประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมเหนือกว่าผลตอบแทนจากการลงทุน” ดังนั้น ข้อมูลด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงถูกใช้ประโยชน์โดยหลักเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงในการลงทุนสำหรับกิจการที่มีนัยทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม

นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลรายหนึ่งได้ให้ความเห็นถึงภาวะ “Overflow of Information” จะเกิดขึ้นหากทุกองค์กรธุรกิจมีการเปิดเผยข้อมูลด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยขาดระเบียบแบบแผนหรือกรอบของการรายงาน เนื่องจากผู้ใช้จะมีภาระงานเพิ่มมากขึ้นในการอ่านและคัดสรรข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงในการวิเคราะห์ ความคิดเห็นที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Bodoff และ Zhang⁷² และผลการวิจัยของ Friedman และ Miles⁴⁵ สำหรับกลุ่มตัวอย่างในประเทศสหราชอาณาจักร

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่านักลงทุนเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่ให้น้ำหนักต่อข้อมูลเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ นโยบาย และการบริหารจัดการ และการกำกับดูแลกิจการ ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสะท้อนถึงความตระหนักใน

⁷⁰ Thompson, P. and Cowton, C.J., “Bringing the Environment into Bank Lending: Implications for Environmental Reporting”, The British Accounting Review, 36 (2004) 197-218.

⁷¹ Friedman, A.L. and Miles, S., “Socially Responsible Investment and Corporate Social and Environmental Reporting in the UK: An Exploratory Study”, British Accounting Review, 33 (2001) 523-548.

⁷² Bodoff, D. and Zhang, H., “Corporate Disclosure Dissemination: When More is Less”, Decision Support System, 35 (2003) 455-466.

ความสำคัญของตัวผู้บริหารและแนวทางที่ใช้ในการบริหารจัดการองค์กรต่อผลการดำเนินงาน อันเป็นผลจากบทเรียนที่เกิดขึ้นในอดีตจำนวนมากที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตลาดทุน อาทิเช่น กรณีธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ และบริษัทเงินทุนเอกชนกิจ อย่างไรก็ตาม ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในบริษัทหลักทรัพย์ นักลงทุนที่จะสนใจในข้อมูลด้านความยั่งยืนรวมถึงการบริหารจัดการและกำกับดูแลกิจการยังคงจำกัดอยู่ที่นักลงทุนประเภทสถาบัน ส่วนนักลงทุนรายย่อยนั้นยังไม่มีวี่แวงที่จะสนใจในข้อมูลข้างต้นอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด เนื่องจากนักลงทุนรายย่อยยังคงเน้นกลยุทธ์การลงทุนระยะสั้นเพื่อการเก็งกำไรเป็นส่วนใหญ่

3.4.3 มุมมองของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน

โครงสร้างของการกำกับและส่งเสริมตลาดทุนของไทยมีลักษณะที่คล้ายกับประเทศสหรัฐอเมริกา โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท) มีบทบาทในการบริหารจัดการตลาดทุน (เช่นเดียวกับ NYSE และ NASDAQ) ภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต) (เช่นเดียวกับ Security Exchange Commission, SEC) บทบาทหลักของหน่วยงานที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุนจึงอยู่ที่การคุ้มครองผู้ลงทุน โดยพยายามเน้นการเพิ่มคุณภาพของหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และการเปิดเผยข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการลงทุน ทั้งนี้ ขอบข่ายของการกำกับดูแลครอบคลุมการออกหลักทรัพย์และเสนอขายหลักทรัพย์ การเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ การประกอบธุรกิจหลักทรัพย์และจัดการลงทุน และการซื้อขายหลักทรัพย์และตราสารหนี้ในตลาดรอง แต่ด้วยสภาพตลาดทุนที่แตกต่างกันระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งตลาดทุนไทยมีขนาดเล็กและสภาพคล่องต่ำ ผู้ลงทุนในตลาดส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนรายย่อยที่เน้นการเก็งกำไร ทำให้หน่วยงานกำกับและส่งเสริมตลาดทุนไทยตกอยู่ภายใต้ภาวะกดดันที่จะต้องเร่งยกระดับตลาดทุนทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ ดังนั้น เราจึงเห็นการกำหนดนโยบายและการดำเนินการเพื่อกำกับและตรวจสอบตลาดทุนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับตลาดทุนของประเทศที่พัฒนาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการเสนอร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ให้มีหมวดว่าด้วยบรรษัทภิบาล จัดให้มีโครงการบรรษัทภิบาลที่ดี ซึ่งกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนนำเสนอข้อมูลที่นอกเหนือไปจากตัวเลขทางการเงินต่อสาธารณะทั้งภาคบังคับ (ในรูปของแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี หรือแบบ 56-1) และภาคสมัครใจ (ในรูปของ MD&A รายงานไตรมาส) การจัดอันดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน การให้รางวัลการเปิดเผยข้อมูลที่ดี (Disclosure Awards) ทั้งนี้ ตลาดหลักทรัพย์ได้ออกข้อบังคับเพิ่มเติมว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ และกรรมการตรวจสอบภายใน และได้จัดทำข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียน และกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนทำการรายงานถึงผลการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

จากผลการสำรวจ เราจึงอาจแบ่งผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุนออกได้เป็น 2 กลุ่ม ตามมุมมองที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลขององค์กรธุรกิจ ได้แก่ กลุ่มที่มีบทบาทในการกำกับตลาดทุน และกลุ่มที่ทำหน้าที่ส่งเสริมตลาดทุน โดยผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มแรกจะมีมุมมองที่จำกัดเพียงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของนักลงทุน (เช่น การกำกับดูแลกิจการ) ในขณะที่ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มหลังจะมีมุมมองที่เปิดกว้างและพร้อมจะรับเอาแนวคิดและเครื่องมือใหม่ๆ ของการบริหารจัดการ (ซึ่งรวมถึงประเด็นใหม่ๆ ที่อยู่ในความสนใจในระดับสากล เช่น ภาวะโลกร้อน ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น) เพื่อยกระดับการจัดการของภาคธุรกิจไทยให้ทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หมวดว่าด้วยสิทธิของผู้ถือหุ้น

- กำหนดนโยบายการกำกับดูแลกิจการโดยคำนึงถึงสิทธิของผู้ถือหุ้น
- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้าอย่างเพียงพอและทันเวลา และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นในการร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นตามสิทธิของตน
- ไม่จำกัดโอกาสของผู้ถือหุ้นในการเข้าถึงสารสนเทศของบริษัท
- ให้กรรมการทุกคนเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถซักถามประธานคณะกรรมการชุดย่อยต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องได้

หมวดว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

- กำหนดนโยบายอำนวยความสะดวกผู้ถือหุ้นส่วนน้อยในการเสนอเพิ่มวาระการประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น
- กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาการบรรจุเพิ่มวาระที่ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยเสนอ
- ผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหารไม่ควรเพิ่มวาระการประชุมที่ไม่ได้แจ้งเป็นการล่วงหน้าโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะวาระสำคัญที่ผู้ถือหุ้นต้องใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลก่อนตัดสินใจ
- กำหนดวิธีการให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ
- สนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นใช้หนังสือมอบฉันทะรูปแบบที่ผู้ถือหุ้นสามารถกำหนดทิศทางการลงคะแนนเสียงได้ และควรเสนอชื่อกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 คนเป็นทางเลือกในการมอบฉันทะของผู้ถือหุ้น
- สนับสนุนให้ใช้บัตรลงคะแนนเสียงในวาระที่สำคัญ
- เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นใช้สิทธิในการแต่งตั้งกรรมการเป็นรายคน
- กำหนดแนวทางในการเก็บรักษาและป้องกันการรั่วไหลข้อมูลภายในเป็นลายลักษณ์อักษร และแจ้งแนวทางดังกล่าวให้ทุกคนในองค์กรถือปฏิบัติ และกำหนดให้กรรมการทุกคนและผู้บริหารที่มีหน้าที่รายงานการถือครองหลักทรัพย์ตามกฎหมายจัดส่งรายงานดังกล่าวให้แก่คณะกรรมการเป็นประจำ

หมวดว่าด้วยบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

- ควรระบุได้ว่าผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทคือกลุ่มใด และมีสิทธิตามกฎหมายอย่างไร
- จัดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส และแนวทางดำเนินการที่ชัดเจนในการตรวจสอบข้อเท็จจริง และรายงานต่อคณะกรรมการ
- กำหนดนโยบายดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยพิจารณาประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจ เพื่อให้เกิดการพัฒนายั่งยืน

หมวดว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

- เพิ่มช่องทางการเปิดเผยข้อมูลที่นอกเหนือจากการเผยแพร่ข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดและผ่านช่องทางตลาดหลักทรัพย์
- รายงานนโยบายการกำกับดูแลกิจการและผลการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวผ่านช่องทางต่างๆ เช่น รายงานประจำปี และ Website ของบริษัท ทั้งนี้ให้รวมถึงนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคมด้วย (หากมี)
- จัดให้มีรายงานความรับผิดชอบของคณะกรรมการต่อรายงานทางการเงินแสดงความถูกต้องกับรายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปี
- เปิดเผยบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการและคณะกรรมการชุดย่อย จำนวนครั้งของการประชุม และจำนวนครั้งที่กรรมการแต่ละท่านเข้าร่วมประชุม และความเห็นจากการทำหน้าที่
- เปิดเผยนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่สะท้อนภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการแต่ละคน รวมทั้งรูปแบบหรือลักษณะของค่าตอบแทนด้วย

หมวดว่าด้วยความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

โครงสร้างคณะกรรมการ

- กำหนดจำนวนกรรมการและองค์ประกอบของคณะกรรมการด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- จัดให้มีกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 แต่ไม่น้อยกว่า 3 คน
- กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการไว้อย่างชัดเจนในนโยบายกำกับดูแลกิจการ
- พิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดคุณสมบัติของกรรมการอิสระ
- กำกับดูแลประสิทธิภาพในการทำงานของกรรมการ โดยเฉพาะกรณีที่กรรมการดำรงตำแหน่งหลายบริษัท
- กำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติในการไปดำรงตำแหน่งกรรมการที่บริษัทอื่นของกรรมการและผู้บริหารระดับสูง
- แยกบุคคลที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการออกจากบุคคลที่ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ และกำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ชัดเจน
- ควรเลือกให้กรรมการอิสระดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ
- จัดให้มีเลขานุการบริษัททำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆที่คณะกรรมการต้องทราบและปฏิบัติ รวมทั้งประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการ

คณะกรรมการชุดย่อย

- จัดให้มีคณะกรรมการชุดย่อยอื่น ๆ นอกเหนือจากคณะกรรมการตรวจสอบตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่ คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทน คณะกรรมการสรรหา เป็นต้น
- ประธานและสมาชิกส่วนใหญ่ของคณะกรรมการชุดย่อยควรเป็นกรรมการอิสระ
- ประธานคณะกรรมการไม่ควรดำรงตำแหน่งประธานหรือสมาชิกในคณะกรรมการชุดย่อย เพื่อความเป็นอิสระของคณะกรรมการชุดย่อยอย่างแท้จริง

บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

- คณะกรรมการควรทำหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นชอบในเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท เช่น วิสัยทัศน์และภารกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายทางการเงิน ความเสี่ยง แผนงาน และงบประมาณ รวมทั้งกำกับ ควบคุม ดูแลให้ฝ่ายจัดการดำเนินงานตามนโยบายและแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- จัดให้มีนโยบายการกำกับดูแลกิจการเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ความเห็นชอบนโยบายดังกล่าว และควรทบทวนนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบายเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ส่งเสริมให้จัดทำจรรยาบรรณธุรกิจเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนเข้าใจถึงมาตรฐานด้านจริยธรรมที่บริษัทใช้ในการดำเนินธุรกิจ และติดตามให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าวอย่างจริงจัง
- กำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการพิจารณาการทำรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นโดยรวมเป็นสำคัญ โดยผู้มีส่วนได้เสียไม่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการและการเปิดเผยข้อมูลของรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้ถูกต้องครบถ้วน
- จัดให้มีระบบควบคุมด้านการดำเนินงาน ด้านรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและนโยบาย โดยจัดให้มีบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบ และทำการทบทวนระบบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- กำหนดนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมทั้งองค์กร โดยให้ฝ่ายจัดการเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายและรายงานให้คณะกรรมการทราบเป็นประจำ และทำการทบทวนระบบหรือประเมินประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และในทุกๆระยะเวลาที่พบว่าระดับความเสี่ยงมีการเปลี่ยนแปลง

หมวดว่าด้วยความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (ต่อ)

การประชุมคณะกรรมการ

- จัดให้มีกำหนดการประชุมคณะกรรมการเป็นการล่วงหน้า และแจ้งให้กรรมการทราบกำหนดการดังกล่าว
- พิจารณาจำนวนครั้งของการประชุมให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการและลักษณะการดำเนินงานของบริษัท หากไม่มีการประชุมทุกเดือน ฝ่ายจัดการควรจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอให้คณะกรรมการทราบทุกเดือน
- ประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการควรร่วมกันพิจารณาเลือกเรื่องเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการ และให้โอกาสกรรมการแต่ละคนสามารถเสนอเรื่องเข้าสู่วาระการประชุมโดยอิสระ
- จัดส่งเอกสารประกอบการประชุมแก่กรรมการเป็นการล่วงหน้า
- ประธานกรรมการควรจัดสรรเวลาไว้อย่างเพียงพอที่ฝ่ายจัดการจะเสนอเรื่อง และมากพอที่กรรมการจะอภิปรายปัญหาสำคัญกันอย่างรอบคอบโดยทั่วกัน
- สนับสนุนให้กรรมการผู้จัดการเชิญผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเพื่อให้สารสนเทศรายละเอียดเพิ่มเติมในสถานะที่เกี่ยวข้องกับปัญหาโดยตรง และเพื่อมีโอกาสรู้จักผู้บริหารระดับสูงสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาแผนการสืบทอดงาน
- คณะกรรมการควรเข้าถึงสารสนเทศที่จำเป็นเพิ่มเติมได้จากกรรมการผู้จัดการหรือเลขานุการบริษัท หรือผู้บริหารอื่นที่ได้รับมอบหมาย ภายในขอบเขตนโยบายที่กำหนดไว้
- ถือเป็นนโยบายให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารมีโอกาสประชุมระหว่างกันเองตามความจำเป็น โดยไม่มีฝ่ายจัดการร่วมด้วย และแจ้งให้กรรมการผู้จัดการทราบถึงผลการประชุมด้วย

การประเมินตนเองของคณะกรรมการ

- คณะกรรมการควรประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเองเป็นประจำ โดยกำหนดบรรทัดฐานที่ใช้เปรียบเทียบกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีหลักเกณฑ์
- ควรประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโดยรวมและ/หรือเฉพาะในบางเรื่อง หากต้องการประเมินผลกรรมการเป็นรายบุคคล ควรกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ

ค่าตอบแทน

- ค่าตอบแทนกรรมการควรจัดให้อยู่ในลักษณะที่เปรียบเทียบได้กับระดับที่ปฏิบัติอยู่ในอุตสาหกรรม ประสบการณ์ ภาระหน้าที่ ขอบเขตของบทบาทและความรับผิดชอบ รวมถึงประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากกรรมการแต่ละคน
- ค่าตอบแทนของกรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูงควรเป็นไปตามหลักการและนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด ภายในกรอบที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นและเพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัท ระดับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน โบนัส และผลตอบแทนคงใจในระยะยาวควรสอดคล้องกับผลงานของบริษัทและผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารแต่ละคน
- กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารหรือคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนควรเป็นผู้ประเมินผลกรรมการผู้จัดการเป็นประจำทุกปีเพื่อกำหนดค่าตอบแทนของกรรมการผู้จัดการ โดยใช้บรรทัดฐานที่ได้ตกลงกันล่วงหน้ากับกรรมการผู้จัดการตามเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งรวมถึงผลปฏิบัติงานทางการเงิน ผลงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ในระยะยาว การพัฒนาผู้บริหาร ฯลฯ ผลประเมินข้างต้นควรเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประธานกรรมการหรือกรรมการอาวุโสควรเป็นผู้สื่อสารผลการพิจารณาให้กรรมการผู้จัดการทราบ

หมวดว่าด้วยความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (ต่อ)

การพัฒนากรรมการและผู้บริหาร

- ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้มีการฝึกอบรมและการให้ความรู้แก่ผู้เกี่ยวข้องในระบบการกำกับดูแลกิจการของบริษัท เช่น กรรมการ กรรมการตรวจสอบ ผู้บริหาร เลขานุการบริษัท เป็นต้น เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง การฝึกอบรมและให้ความรู้จากระยะดำเนินการภายในบริษัทหรือใช้บริการของสถาบันภายนอก
- ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงกรรมการใหม่ ฝ่ายจัดการควรจัดให้มีเอกสารและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการใหม่ รวมถึงการจัดให้มีการแนะนำลักษณะธุรกิจและแนวทางการดำเนินธุรกิจของบริษัทให้แก่กรรมการใหม่
- คณะกรรมการควรกำหนดให้กรรมการผู้จัดการรายงานเพื่อทราบเป็นประจำถึงแผนการพัฒนาและสืบทอดงาน ซึ่งกรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูงควรมีการเตรียมให้พร้อมเป็นแผนที่ต่อเนื่องถึงผู้สืบทอดงานในกรณีที่ตนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
- คณะกรรมการควรจัดให้มีโครงการสำหรับพัฒนาผู้บริหาร โดยให้กรรมการผู้จัดการรายงานเป็นประจำทุกปีถึงสิ่งที่ได้ทำไปในระหว่างปี และควรพิจารณาควบคู่กันไปเมื่อพิจารณาแผนสืบทอดงาน

3.4.4 มุมมองของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม

มุมมองของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มนี้ยังแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ผู้บังคับใช้กฎหมาย และผู้กำหนดนโยบาย โดยผู้บังคับใช้กฎหมายมีความเห็นที่เป็นกลางค่อนข้างไปทางลบต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยภาคอุตสาหกรรม เป็นผลจากความเชื่อมั่นในข้อมูลในรายงาน เนื่องจากด้วยอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐกลุ่มนี้จะได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยตรงจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และมีกระบวนการตรวจสอบตามกฎหมาย ทำให้ระดับของความเชื่อมั่นในข้อมูลที่ได้รับจะสูงกว่าข้อมูลที่เปิดเผยผ่านรายงานเพื่อความยั่งยืน

ในทางกลับกัน ผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นผู้กำหนดนโยบายมีมุมมองในเชิงบวกต่อรายงานเพื่อความยั่งยืน โดยให้เหตุผลถึงประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูลในส่วนอื่น ๆ ที่สามารถใช้ประกอบการกำหนดนโยบายให้มีความรอบคอบและรัดกุมยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมอุตสาหกรรม ข้อมูลประกอบด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมจะมีส่วนสำคัญในการถ่วงน้ำหนักผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่จะได้และผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น

3.4.5 มุมมองของการเปิดเผยข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียภาครัฐที่มีบทบาทส่งเสริมอุตสาหกรรม

ประเทศไทยมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม โดยหนึ่งในแนวปฏิบัติที่ใช้อยู่คือการส่งเสริมการลงทุน โดยการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเป็นครั้งแรกในปีพ.ศ. 2520 และทำการแก้ไขเพิ่มเติมในปีพ.ศ. 2534 และพ.ศ. 2544 ตามลำดับ และจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment, BOI) ภายใต้สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม ขอบเขตของการส่งเสริมจะเน้นการให้หลักประกันและความคุ้มครองต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้รับการลงทุน โดยเน้นการให้สิทธิทางภาษีเป็นหลัก นโยบายและหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมการลงทุนได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจนถึงการให้ความสำคัญแก่กิจการที่มีการบริหารจัดการองค์การที่ดี (Good Governance) และการจัดการสิ่งแวดล้อม

นอกเหนือไปจากการพัฒนาฐานความรู้ มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และการยกระดับทางสังคม ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาศัยหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม ในการร่วมพิจารณาและร่วมประเมินโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจว่า ประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมจะถูกให้ความสำคัญ อย่างน้อยในระดับที่เป็นไปตามมาตรฐานหรือ กฎหมายกำหนด

นอกเหนือจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแล้ว กระทรวงอุตสาหกรรมยังมีหน่วยงานในสังกัดที่มีบทบาท ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมในประเทศ อาทิ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (มีพันธกิจในการ จัดทำสารสนเทศ เสนอนโยบายและแผนพัฒนาอุตสาหกรรม) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (มีพันธกิจในการ ส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อม) เป็นต้น หน่วยงานเหล่านี้จะเน้นผลักดันให้เกิดผลการ ขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจจากการประกอบการอุตสาหกรรมเป็นหลัก ในขณะเดียวกัน หน่วยงานในสังกัดของ กระทรวงแรงงานจะมีบทบาทในการผลักดันให้เกิดการยกระดับความเป็นอยู่ของผู้ใช้แรงงานในภาคการผลิต ซึ่งเป็นมิติหนึ่งทางสังคม

จากบทบาทและความเกี่ยวข้องกับมิติและประเด็นของความยั่งยืนที่หลากหลายและแตกต่างกันของหน่วยงานรัฐ ที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม ความคิดเห็นต่อการเปิดเผยข้อมูลที่พิจารณาในหัวข้อก่อนหน้านี้จึงปรากฏช่วงของข้อมูลที่ กว้างในแทบทุกประเด็น อย่างไรก็ตาม เราอาจจำแนกความสนใจของผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มนี้ออกเป็น 3 ด้าน หลักตามมิติของความยั่งยืนได้เป็น

ก. มิติทางด้านเศรษฐกิจ

ประเด็นหลักจะอยู่ที่การปันส่วนทางเศรษฐกิจภายในห่วงโซ่การผลิต (ซัพพลายเออร์และลูกค้า) ซึ่งเป็น หัวใจของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และการปันส่วนทางเศรษฐกิจแก่พนักงาน ซึ่งเป็น การพัฒนาและยกระดับความเป็นอยู่ของสังคม

ข. มิติทางด้านสิ่งแวดล้อม

ประเด็นหลักอยู่ที่การจัดการทรัพยากรและบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากของเสีย ซึ่งเป็นประเด็น หัวข้อของการกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย

ค. มิติทางด้านสังคม

การจ้างงานและสิทธิประโยชน์เป็นประเด็นที่มีความเห็นชอบร่วมกันสูงที่สุด ในขณะที่ประเด็นอื่น ๆ ได้รับความสำคัญในระดับปานกลางถึงน้อย

ซึ่งสรุปได้ว่าผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มนี้มุ่งเน้นที่การพัฒนาทางเศรษฐกิจในระดับมหภาค การจัดการสิ่งแวดล้อมใน ระดับพื้นฐาน และการยกระดับความเป็นอยู่ของคน เป็นหลัก ทั้งนี้เป็นข้อสรุปที่ได้จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ จำกัด (ในแง่ของบทบาทและความรับผิดชอบ)

3.5 ผลการสำรวจข้อมูลจากรายงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่จัดทำโดยองค์กรธุรกิจในกลุ่มอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษและปูนซีเมนต์

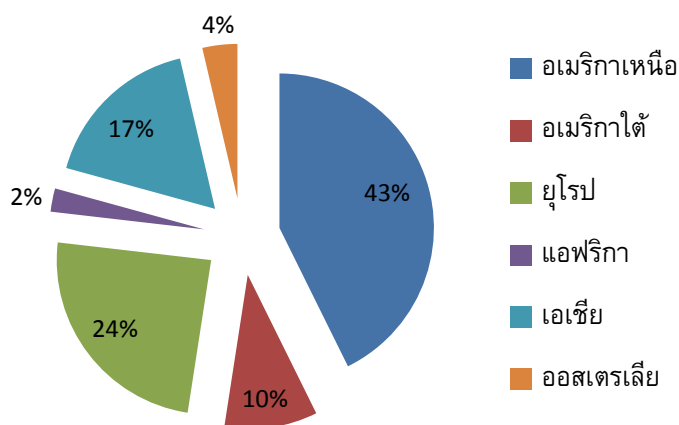
3.5.1 อุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษ

องค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษที่ทำการเปิดเผยข้อมูลในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ณ ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 82 ราย โดยมีรายชื่อเรียงลำดับตามตัวอักษรภาษาอังกฤษดังนี้

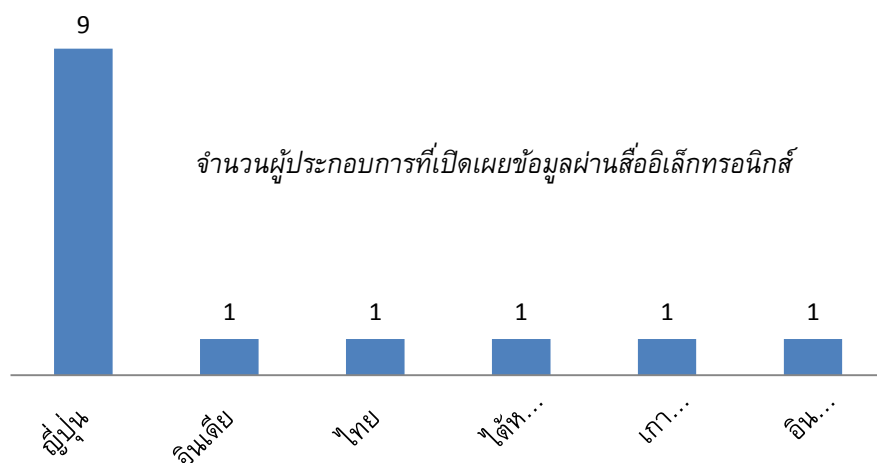
-
1. Abitibi Consolidated Inc.	33. Kimberly-Clark Corporation
2. Appleton Papers Inc.	34. Kishu Paper Co., Ltd.
3. Ahlstrom Corporation	35. Klabin S.A.
4. Amcor Limited	36. Korsnas A,B,
5. Aracruz Celulose S.A.	37. Kruger Inc.
6. Asia Pulp & Paper	38. Lecta Group
7. Ballarpur Industries Limited	39. Longview Fibre Company
8. Billerud AB	40. Masisa S.A.
9. Boise Cascade Corporation	41. Meadwestvaco Corporation
10. Bowater Incorporated	42. Metsaliitto
11. Canfor Corporation	43. Millar Western Forest Products Ltd.
12. Caraustar Industries Inc.	44. Mitsubishi Paper Mills Limited
13. CarterHoltHarvey	45. Mondi Group
14. Cascades Inc.	46. Myllykoski Corporation
15. Catalyst Paper Corporation	47. Nampak Limited
16. Celulosa Arauco y Constitución S.A.	48. Nippon Paper Group, Inc.
17. Cheng Loong Corporation	49. Norske Skogindustrier ASA
18. Corporación Durango, S.A. de C.V.	50. Oji Paper Co., Ltd.
19. Crown Van Gelder N.V.	51. Packaging Corporation
20. Daio Paper	52. PaperlinX Limited
21. Domtar Inc.	53. P.H.Glatfelter Company
22. DS Smith Plc	54. Pope & Talbot, Inc.
23. Empresas CMPC S.A.	55. Potlatch Corporation
24. Fraser Papers Inc.	56. Proctor & Gamble Company
25. Grupo Empresarial ENCE, S.A.	57. Rayonier Inc.
26. Georgia-Pacific Corporation	58. Rengo Co., Ltd.
27. Graphic Packaging International Inc.	59. Rottneros A.B.
28. Groupe Gascogne	60. Sappi Limited
29. Hansol Paper	61. Schweitzer Mauduit International Inc.
30. Hokuetsu Paper Mills, Ltd.	62. SCG Paper Public Company Limited
31. Holmen AB	63. Smurfit Kappa Group
32. International Paper Company	64. Smurfit-Stone Container Corporation

65. Södra Skogsägarna	74. Tolko Industries Ltd.
66. Sonoco Products Company	75. Tomoku Co., Ltd.
67. Stora Enso Oyj.	76. UPM-Kymmene
68. Suzano Bahia Sul Papel e Celulose, S.A.	77. Veracel Celulose, S.A.
69. Sveaskog A.B.	78. Votorantim Celulose e Papel, S.A.
70. Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA	79. Wausau Paper Corporation
71. Tembec Inc.	80. West Fraser Timber Co., Ltd.
72. Temple-Inland Inc.	81. Western Forest Products Inc.
73. Tokai Pulp & Paper Co., Ltd.	82. Weyerhaeuser

โดยกระจายตามภูมิภาคต่าง ๆ ดังแสดงในรูปที่ 3-14 ซึ่งจะเห็นว่าผู้ประกอบการที่เปิดเผยข้อมูลจะอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือสูงที่สุด ส่วนอันดับรองลงไปได้แก่ ยุโรป เอเชีย และอเมริกาใต้ ตามลำดับ สำหรับผู้ประกอบการในทวีปเอเชียจำนวน 14 บริษัท ประเทศญี่ปุ่นจะมีจำนวนมากที่สุดถึง 9 บริษัท ในขณะที่เป็นประเทศอื่น ๆ ได้แก่ อินเดีย ไทย ไต้หวัน เกาหลีใต้ และอินโดนีเซีย อย่างละ 1 บริษัท (รูปที่ 3-15)

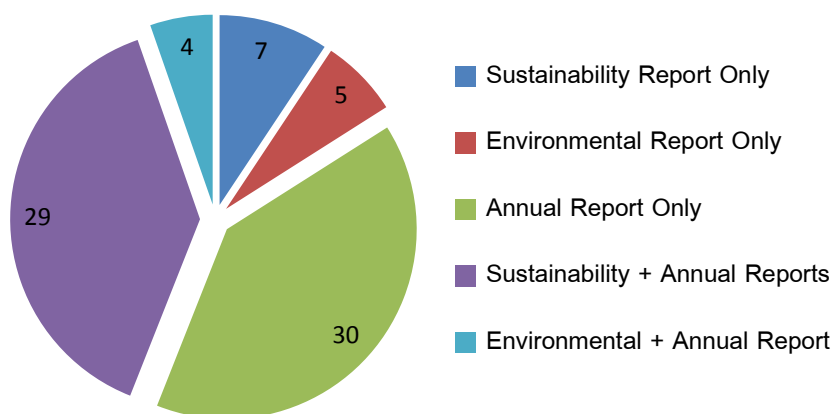
รูปที่ 3-14 สัดส่วนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษที่เปิดเผยข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยจำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ

รูปที่ 3-15 จำนวนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษในทวีปเอเชียที่เปิดเผยข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยจำแนกตามประเทศ

ในบรรดาผู้ประกอบการเชื้อและกระดาษทั้งหมด 82 แห่ง มี 7 บริษัทที่ทำการเปิดเผยข้อมูลเป็นภาษาท้องถิ่น ได้แก่ ญี่ปุ่น (6 แห่ง) และสวีเดน (1 แห่ง) เป็นผลให้จำนวนผู้ประกอบการที่ถูกวิเคราะห์และประเมินต่อไปถึงรูปแบบและคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลจะลดลงเหลือ 75 แห่ง

3.5.1.1 รูปแบบของการเปิดเผยข้อมูล

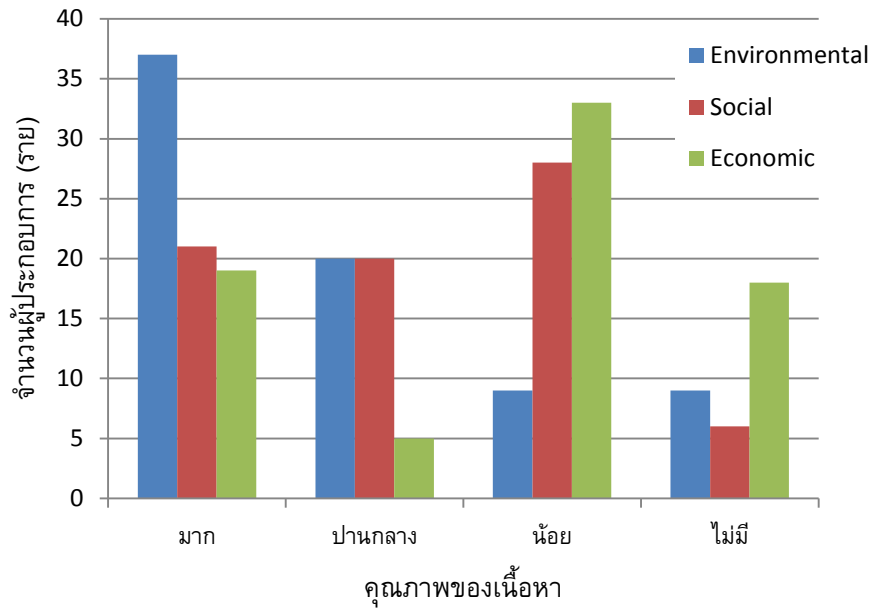
รูปที่ 3-16 จำนวนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษที่เปิดเผยข้อมูลผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยจำแนกตามรูปแบบของรายงาน

รูปที่ 3-16 แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบของรายงานประจำปี (ผลประกอบการทางการเงิน) โดยมีจำนวนมากถึง 63 บริษัท (จาก 75 บริษัท) ทั้งนี้เกือบครึ่งหนึ่งของผู้ประกอบการที่จัดทำรายงานประจำปี ได้มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วย สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของการเปิดเผยข้อมูลด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ยังมีผู้ประกอบการส่วนน้อยที่ยังคงจัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียว

3.5.1.2 คุณภาพของเนื้อหาที่เปิดเผย

เมื่อทำการพิจารณาความสมบูรณ์ของเนื้อหาของการรายงานในแต่ละมิติของความยั่งยืน อันได้แก่ มิติทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ จะเห็นได้จากรูปที่ 3-17 ว่า ผู้ประกอบการจำนวน 37 รายหรือประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ประกอบการที่เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะมีการรายงานในมิติทางด้านสิ่งแวดล้อมในระดับมาก (ครอบคลุมเนื้อหามากกว่าร้อยละ 80 ของประเด็นที่มีนัยสำคัญภายใต้กรอบการรายงานของ GRI) และลดหลั่นลงไปตามลำดับ โดยคุณภาพของการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลาง (ครอบคลุมเนื้อหาตั้งแต่ร้อยละ 50 ถึง 80) มีจำนวนเท่ากับ 20 ราย และมีคุณภาพในระดับน้อยหรือไม่มีเป็นจำนวนเท่ากับ 9 ราย

แต่เมื่อพิจารณามิติทางด้านสังคมจะพบว่า ผู้ประกอบการที่สามารถรายงานประสิทธิผลการดำเนินงานด้านสังคมได้อย่างครอบคลุมสำหรับประเด็นที่มีนัยสำคัญภายใต้กรอบของ GRI มีจำนวนน้อยกว่ามิติทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเห็นได้ชัด คือมีเพียง 21 รายเท่านั้น และมีคุณภาพในระดับปานกลาง 20 ราย ในขณะที่คุณภาพในระดับน้อยกลับมากถึง 28 ราย มิติทางด้านเศรษฐกิจก็เป็นเช่นเดียวกันกับมิติทางด้านสังคม โดยมีรายงานที่ครอบคลุมประเด็นที่มีนัยทางเศรษฐกิจในระดับมากเพียง 20 ราย ในขณะที่คุณภาพในระดับปานกลางมีเพียง 5 ราย แต่ไปมีคุณภาพในระดับน้อยมากถึง 33 ราย

รูปที่ 3-17 คุณภาพของเนื้อหาของรายงานที่เปิดเผยโดยกลุ่มอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษ จำแนกตามมิติของความยั่งยืนเป็นมิติทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจตามลำดับ

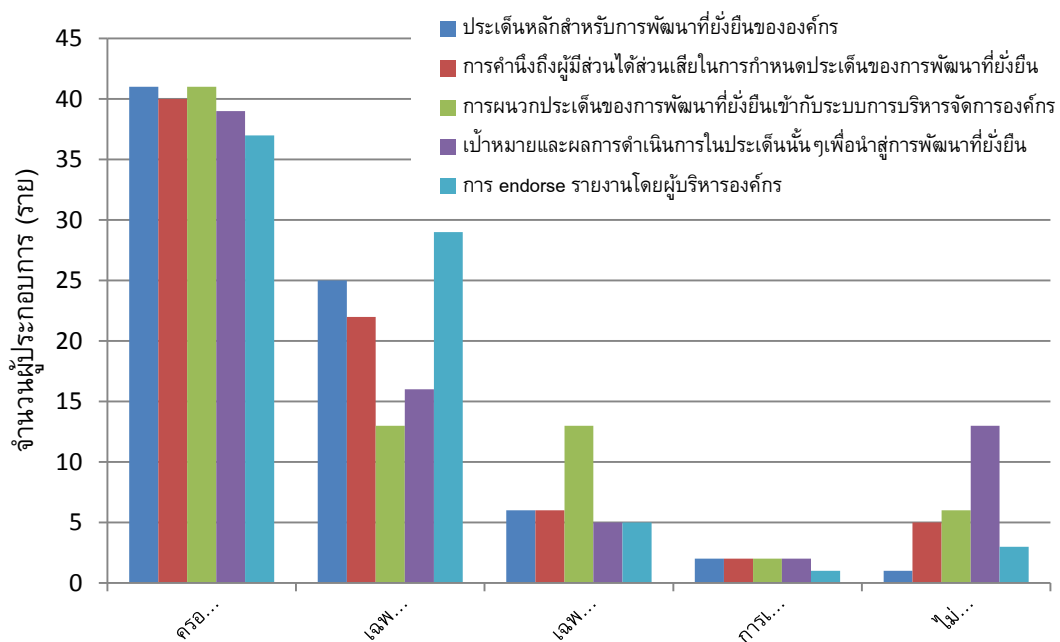
อย่างไรก็ดี เป็นที่สังเกตว่ามีผู้ประกอบการมากถึง 12 รายที่จัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืนซึ่งเปิดเผยถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานในมิติทั้งสามด้านได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยเป็นบริษัทในทวีปยุโรปสูงสุดจำนวน 5 แห่ง รองลงมาเป็นทวีปอเมริกาใต้และอเมริกาเหนืออย่างละ 3 แห่ง และทวีปเอเชีย 1 แห่ง คือ ประเทศไทย โดย SCG Paper Co., Ltd. ซึ่งได้เคยเข้าร่วมกับ GRI ในการทดลองใช้รูปแบบการรายงานที่พัฒนาขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 2000

3.5.1.3 รายละเอียดของเนื้อหาที่เปิดเผย

3.5.1.3ก วิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน

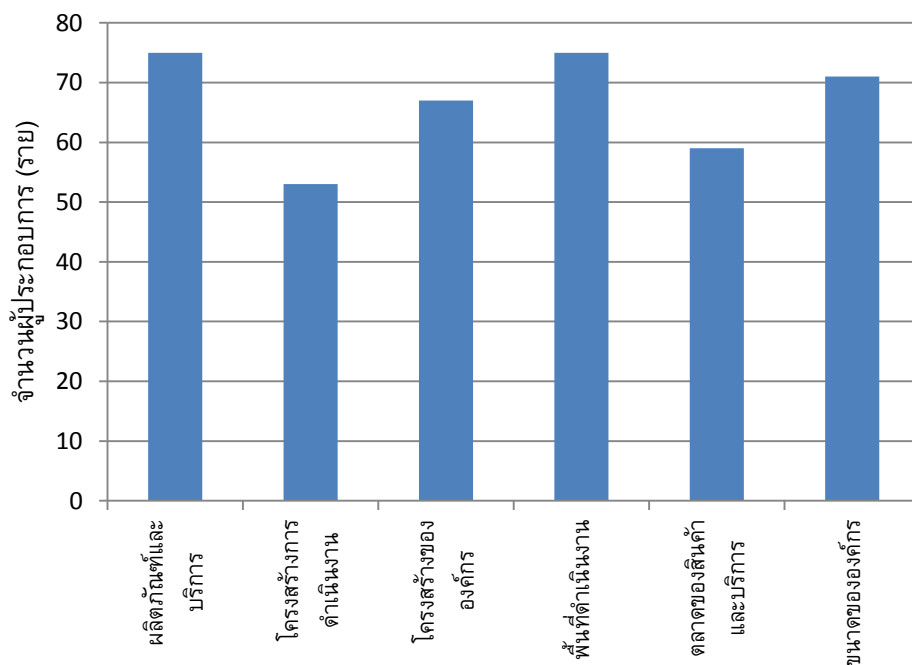
จากรูปที่ 3-18 จะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการเชื้อและกระดาษจำนวนมากกว่ากึ่งหนึ่งสามารถระบุถึงประเด็นหลักสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ในขณะที่ผู้ประกอบการส่วนที่เหลือจะเปิดเผยถึงประเด็นทางการเงินเป็นหลัก ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากทิศทางของการจัดทำรายงานประจำปีต่อผู้ถือหุ้นที่กำหนดให้มีส่วนของบทวิเคราะห์โดยผู้บริหารถึงประเด็นและปัจจัยความเสี่ยงต่อการดำเนินงาน (Management Discussion and Analysis, MD&A) นอกเหนือจากการระบุประเด็นหลักสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนแล้ว การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในการกำหนดประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืน การผนวกประเด็นของการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร เป้าหมายและผลการดำเนินการในประเด็นนั้น ๆ เพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และการรับรองรายงานโดยผู้บริหาร ต่างเป็นไปในแบบแผนที่คล้ายคลึงกัน โดยมีผลการสำรวจที่โดดเด่นในประเด็นของ

- การผนวกประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งสะท้อนถึงความล้ำหน้าหรือพัฒนาการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ก้าวไปไกลกว่าประเด็นอื่น ๆ ของความยั่งยืน ได้แก่ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ
- ข้อจำกัดในการระบุถึงเป้าหมายและผลการดำเนินงานเพื่อนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- การรับรองรายงานโดยผู้บริหารสำหรับรายงานทางการเงินซึ่งเป็นข้อบังคับสากลของตลาดเงินและตลาดทุน

รูปที่ 3-18 ความครอบคลุมของเนื้อหาเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน จำแนกตามระดับของความครอบคลุม

3.5.1.3ข ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร

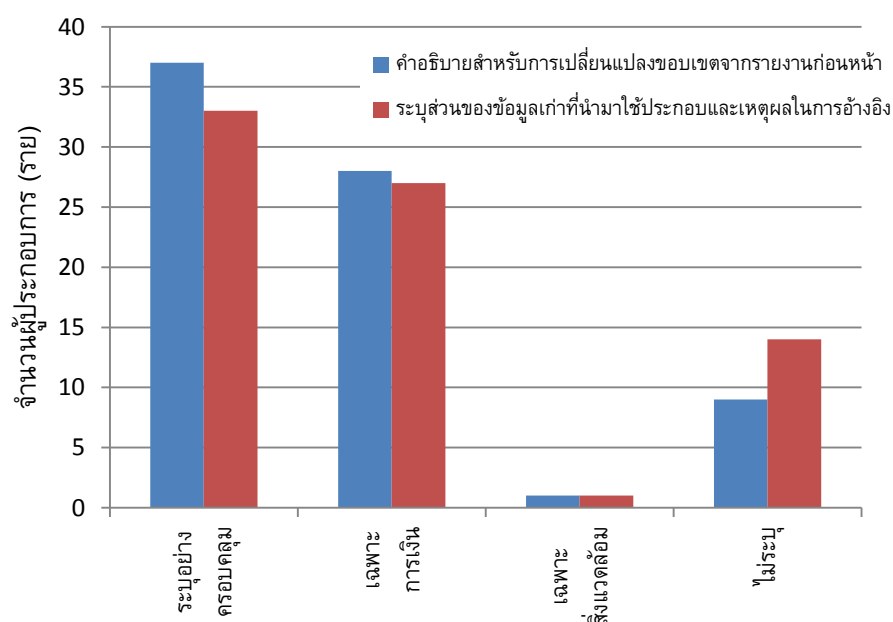

รูปที่ 3-19 ความครอบคลุมของเนื้อหาเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน จำแนกตามระดับของความครอบคลุม

3.5.1.3ค หมายเหตุเกี่ยวกับขอบเขตของรายงาน

การระบุถึงกรอบระยะเวลาของการรายงาน และขอบเขตของการปฏิบัติการที่ครอบคลุมในรายงานจัดเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดทำรายงานไม่ว่าจะเป็นรายงานเพื่อความยั่งยืน รายงานสิ่งแวดล้อม รายงานประจำปี หรือรายงานทางการเงิน ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเยื่อและกระดาษที่ทำการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะทั้งหมดได้บอกถึงกรอบระยะเวลาของการรายงานและขอบเขตของการปฏิบัติการที่ครอบคลุมในรายงาน

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของขอบเขตในการรายงานและการใช้ข้อมูลเก่าประกอบการรายงาน พบว่าผู้ประกอบการบางส่วนมีข้อจำกัดในการให้คำอธิบายในประเด็นดังกล่าว ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว หากเป็นการรายงานทางการเงิน ผู้ประกอบการทุกรายได้ให้หมายเหตุประกอบการเปลี่ยนแปลงของขอบเขตของรายงานและการอ้างอิงข้อมูลเก่าในการรายงานไว้อย่างครบถ้วน ดังนั้น ข้อจำกัดของการให้คำอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงขอบเขตและการนำข้อมูลเก่ามาอ้างอิงจะเป็นส่วนของการรายงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่รายงานทางการเงิน ซึ่งได้แก่ รายงานเพื่อความยั่งยืน และรายงานด้านสิ่งแวดล้อม

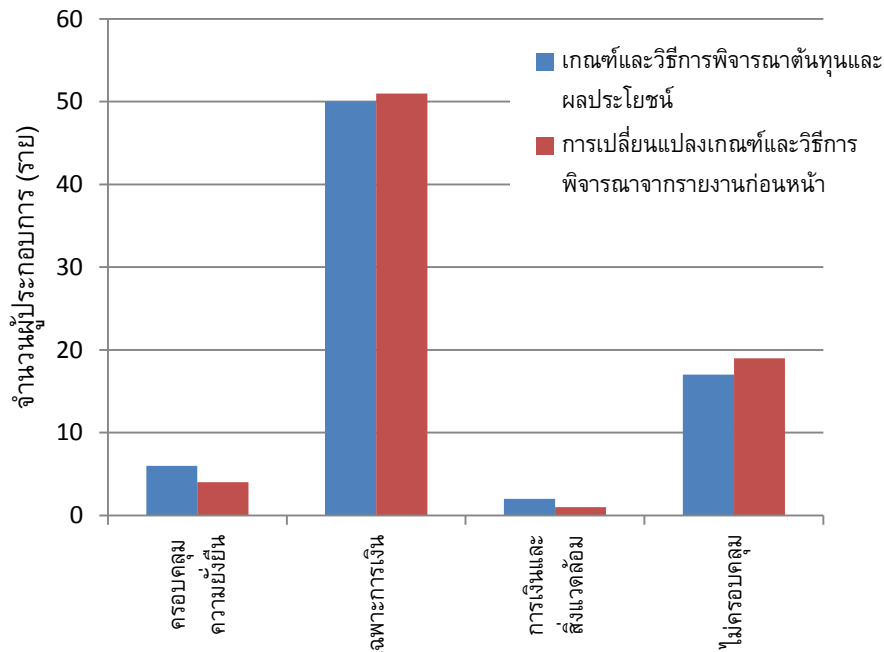

รูปที่ 3-20 ความครอบคลุมของคำอธิบายสำหรับการเปลี่ยนแปลงขอบเขตการรายงานและการระบุส่วนของข้อมูลเก่าที่ใช้ประกอบ

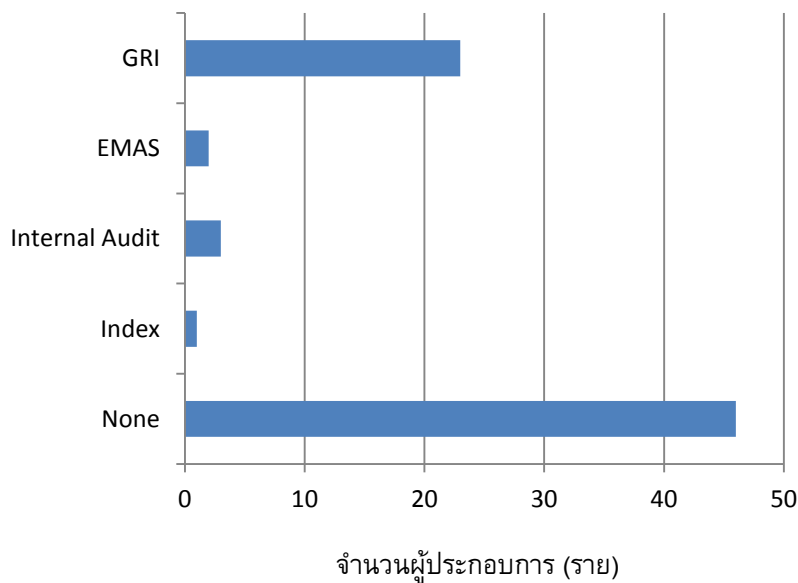
3.5.1.3ง วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน

รูปที่ 3-21 แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเกณฑ์และวิธีการพิจารณาต้นทุนทางการเงินเป็นเรื่องปกติของการเปิดเผยผลการดำเนินงานทางการเงิน ในขณะที่ต้นทุนทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมเป็นสิ่งที่ยังไม่ปรากฏความชัดเจน อาจเนื่องด้วยขาดหลักเกณฑ์การประเมินที่เป็นมาตรฐานสากลโดยเฉพาะประเด็นทางสังคม

รูปที่ 3-22 ชี้ให้เห็นพัฒนาการของมาตรฐานในการจัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืน โดย GRI จัดเป็นแนวทางที่ได้รับความนิยมรับมากที่สุด ในขณะที่มีผู้ประกอบการส่วนหนึ่งเลือกที่จะใช้การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยตลาดทุน อาทิเช่น Dow Jones Sustainability Index หรือ FTSE4Good เป็นต้น และหากเป็นการรายงานในมิติทางด้านสิ่งแวดล้อม EMAS จัดเป็นมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป

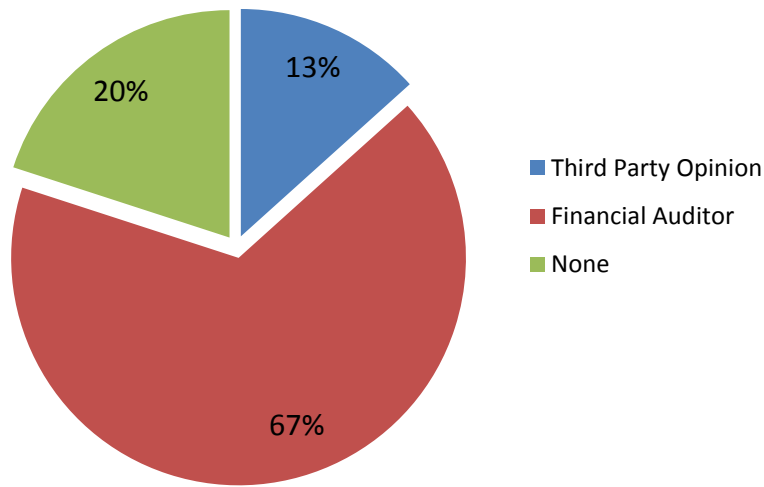

รูปที่ 3-21 ความครอบคลุมสำหรับการเปิดเผยเกณฑ์และวิธีการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ และการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการจากรายงานก่อนหน้า

รูปที่ 3-22 แนวทางในการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน

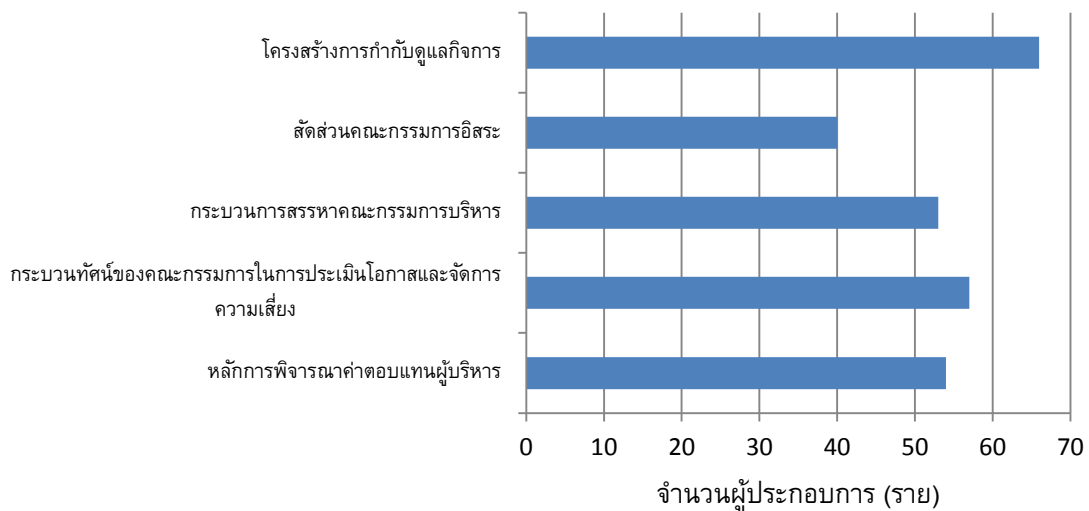
ในส่วนของการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับรายงานโดยการรับรองจากบุคคลภายนอกดังแสดงในรูปที่ 3-23 จะเห็นว่าผู้ประกอบการเพียงร้อยละ 13 หรือ 10 ราย ที่จัดให้มีการรับรองรายงานของตนโดยบุคคลที่สาม ทั้งนี้ระดับของการรับรองยังมีความแตกต่างกันค่อนข้างมากและหลากหลายดังที่ได้อภิปรายไปแล้วในหัวข้อ 3.3.2.4 ในกรณีที่ไม่มีกรรับรองในการรายงานสำหรับมิติของความยั่งยืน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการรับรองในส่วนของการเงิน (ตามระเบียบของผู้กำกับดูแลตลาดทุน) ในขณะที่ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งเลือกที่จะเปิดเผยข้อมูลโดยไม่มีระบบการรับรองใดๆ

รูปที่ 3-23 การรับรองรายงานโดยบุคคลที่สาม

เมื่อพิจารณาเรื่องข้อแนะนำผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า ผู้ประกอบการจำนวน 69 ราย (จาก 75 ราย) ได้มีการอ้างอิงหรือระบุแหล่งข้อมูลที่ผู้อ่านสามารถหาละเอียดที่นอกเหนือจากข้อมูลที่ปรากฏในรายงานได้

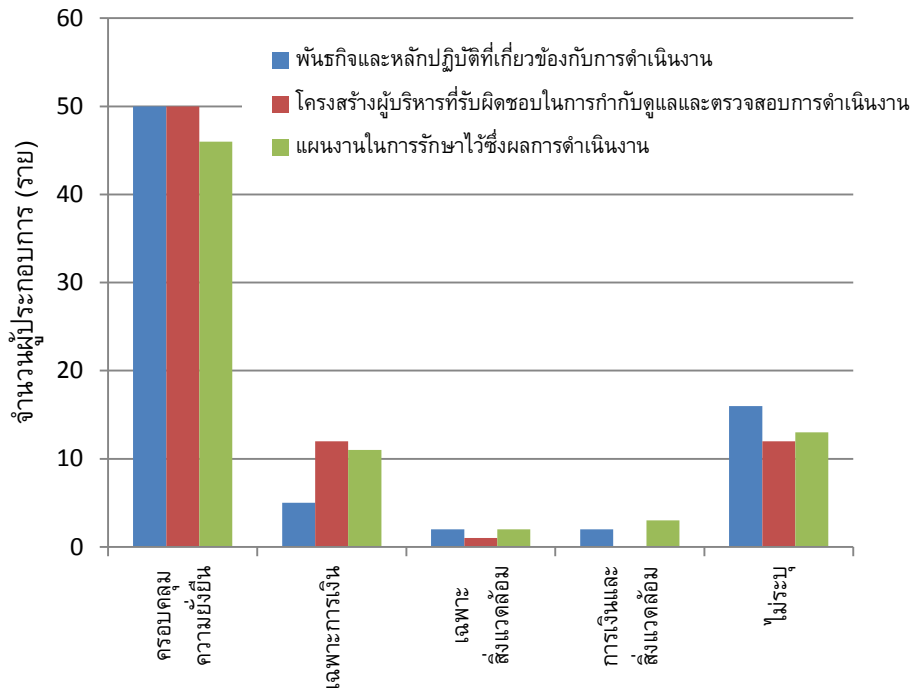
3.5.1.3จ การกำกับดูแลกิจการ

รูปที่ 3-24 ความครอบคลุมสำหรับข้อมูลเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

ข้อมูลจากการสำรวจที่แสดงในรูปที่ 3-24 เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการซึ่งเป็นข้อกำหนดโดยผู้กำกับและดูแลตลาดทุนส่วนใหญ่ ดังนั้น เราจึงพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นดังกล่าว อันได้แก่ โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ กระบวนการสรรหาคณะกรรมการบริหาร กระบวนทัศน์ของคณะกรรมการในการประเมินโอกาสและจัดการความเสี่ยง และหลักการ

พิจารณาคำตอบแทนของผู้บริหาร ถึงแม้ว่าระดับของการเปิดเผยอาจแตกต่างกันออกไปบ้างสำหรับผู้ประกอบการแต่ละราย ขึ้นอยู่การปัจจัยหลายประการ ยกตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบการบางรายที่มีสถานะเป็นเพียงบริษัทย่อย (ไม่ใช่เป็นบริษัทมหาชน) ก็อาจไม่เปิดเผยถึงสัดส่วนของกรรมการอิสระ เนื่องจากไม่เข้าข่ายต้องปฏิบัติตามกฎหมายมหาชน เป็นต้น

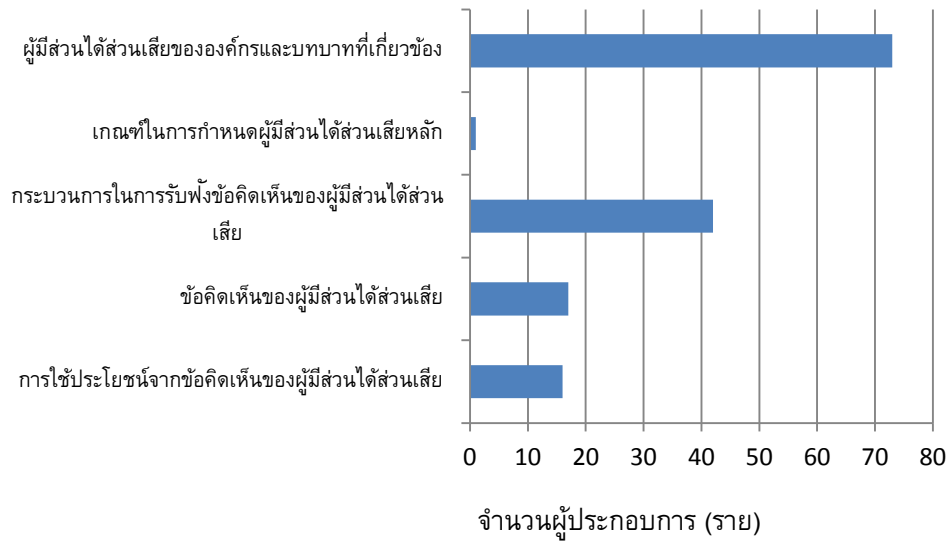
รูปที่ 3-25 ความครอบคลุมของการรายงานถึงพันธกิจและหลักปฏิบัติในการดำเนินงาน โครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงาน และแผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงาน

สำหรับประเด็นของการกำกับดูแลกิจการตามรูปที่ 3-25 ซึ่งได้แก่ พันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน โครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงาน และแผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงาน แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงความสำคัญของการนำปัจจัยทางธุรกิจที่นอกเหนือจากการเงินมาบริหารจัดการ และพัฒนาโครงสร้างหรือระบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการดังกล่าว

3.5.1.3ฉ ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม

จากรูปที่ 3-26 ผู้ประกอบการเกือบทั้งหมดมีการเปิดเผยถึงผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร โดยทั่วไป ผู้มีส่วนได้เสียซึ่งปรากฏในรายงานประกอบด้วย ผู้ถือหุ้น พนักงาน ซัพพลายเออร์ ลูกค้า ชุมชน และรัฐ อย่างไรก็ตาม การจัดลำดับหรือการให้น้ำหนักความสำคัญเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหวสูง จากผลการสำรวจ มีผู้ประกอบการเพียงรายเดียวที่ได้การระบุอย่างชัดเจนถึงเกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลัก

สำหรับกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้มีการเปิดเผย โดยแนวทางที่ใช้ในการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียแบ่งตามกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้ดังแสดงในตารางที่ 3-120

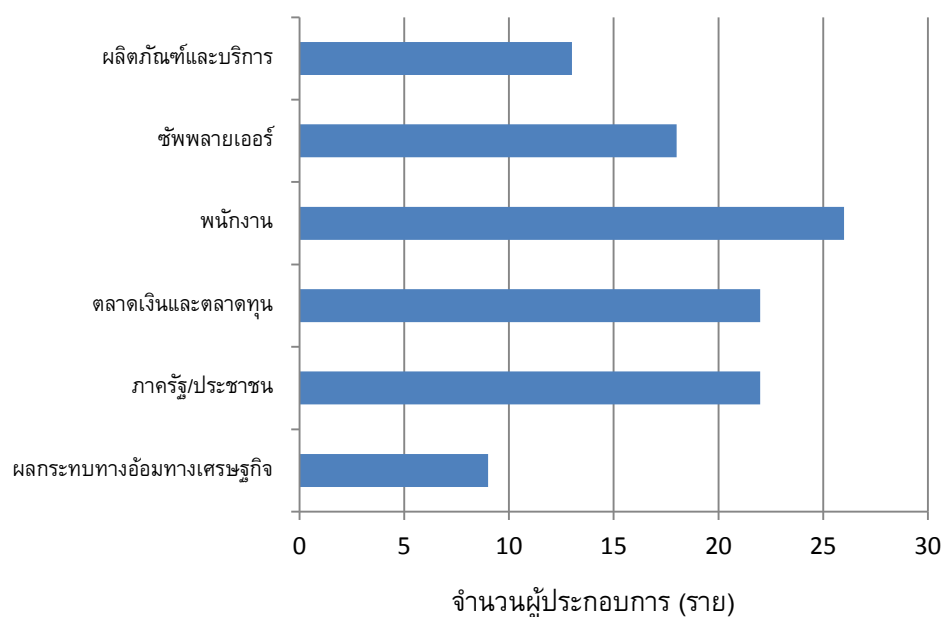
รูปที่ 3-26 การเปิดเผยเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 3-120 แนวทางที่ใช้ในการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียของผู้ประกอบการเชื้อและกระดาษที่ทำกรเปิดเผยต่อสาธารณะ

ผู้มีส่วนได้เสีย	แนวทางการรับฟังความคิดเห็น
ผู้ถือหุ้น	<ul style="list-style-type: none"> ● การประชุมผู้ถือหุ้น ● การพบปะนักวิเคราะห์/นักลงทุน ● Corporate Website ● ช่องทางในการสื่อสารกับผู้ถือหุ้นผ่านคณะกรรมการบริษัท
พนักงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● Leadership Survey, Internal Environment Survey, Climate Survey, Opinion Survey, Global Employee Engagement Survey, Homen Inblick Employee Survey, Culture Survey Methodology by Gallup Organization ● 360 Degree Feedback ● Ethics Help Line, Code of Conduct Line ● ช่องทางการรับข้อร้องเรียนจากพนักงาน เช่น Infringement report form via intranet ● Hewitt Associate Employee Engagement Methodology ● Labor Management Council, Labor Management Committee
ลูกค้า	<ul style="list-style-type: none"> ● การเยี่ยมเยียนลูกค้า ● การให้ความช่วยเหลือลูกค้า โดย Technical Service Team, Consumer Service Team ● การประชุมร่วมระหว่างบริษัทกับลูกค้า ● การรับข้อร้องเรียน ● การสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า ● การเปิดโรงงานให้ลูกค้าเข้าเยี่ยมชม ● Consumer Panel
ซัพพลายเออร์	<ul style="list-style-type: none"> ● การเยี่ยมเยียนซัพพลายเออร์
ชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ● Advisory Committee, Community Advisory Board, Community Consultative Committee ● Environmental Monitoring Systems, Odor Perception Network ● Citizen Complaints ● Forum Sveaskog (Local Dialogue Meeting)

อย่างไรก็ดี การเปิดเผยถึงข้อคิดเห็นที่ได้จากการรับฟังมีความจำกัดในระดับหนึ่ง โดยที่ผู้ประกอบการจำนวนเพียง 17 ราย จากผู้ประกอบการที่ระบุถึงแนวทางในการรับฟังความคิดเห็นจำนวน 42 ราย (น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง) ได้กล่าวถึงข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียของตน ซึ่งข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งที่พบจากการสำรวจนี้ก็คือ ผู้ประกอบการที่เปิดเผยถึงข้อคิดเห็นที่ได้จากการรับฟังมักจะเปิดเผยถึงการใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นดังกล่าวด้วยเช่นกัน

3.5.1.3x ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ

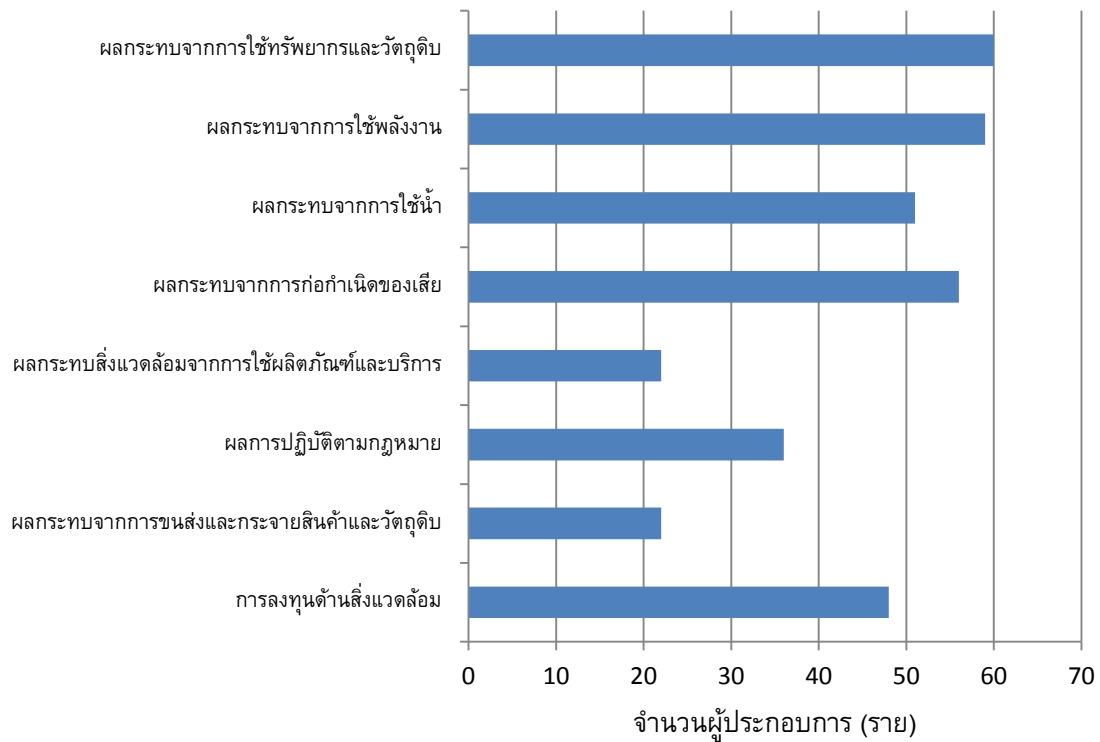

รูปที่ 3-27 การเปิดเผยถึงการปันส่วนทางเศรษฐกิจต่อผู้มีส่วนได้เสีย

ในส่วนของการปันส่วนทางเศรษฐกิจต่อผู้มีส่วนได้เสีย แม้ว่าข้อมูลบางส่วนจะปรากฏในงบการเงิน แต่การจัดแบ่งออกตามการจัดสรรเงินทุนจากการดำเนินงานไปยังผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจถึงการมีส่วนขององค์กรในทางเศรษฐศาสตร์ต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสังคม จากรูปที่ 3-27 จะเห็นว่าการรายงานด้านการปันส่วนทางเศรษฐกิจที่แยกออกจากรายงานงบการเงินตามปกติยังคงอยู่ในระยะของการพัฒนา โดยการปันส่วนไปยังพนักงานได้ถูกนำมาพิจารณามากที่สุด (ประมาณหนึ่งในสามของผู้ประกอบการที่เปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ) สะท้อนให้เห็นโดยนัยว่า ผู้ประกอบการที่จัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืนมีวัตถุประสงค์หลักอย่างหนึ่งเพื่อการสื่อสารภายในไปยังพนักงานของตน

ผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อผู้มีส่วนได้เสียเป็นอีกมุมมองหนึ่งที่ยังคงต้องพัฒนาเพื่อให้เกิดมาตรฐานในด้านข้อมูลและการวิเคราะห์ สำหรับผู้ประกอบการที่ทำการประเมินและวิเคราะห์ถึงผลกระทบทางอ้อมดังกล่าวต่างใช้เกณฑ์และวิธีการพิจารณาของตนซึ่งแตกต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่น Asia Pulp and Paper และ Holmen เน้นการวิเคราะห์ผลทางเศรษฐกิจโดยอ้อมจากการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมขององค์กรในรูปของปริมาณของงานที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ Aracruz Celulose วิเคราะห์ลึกไปถึงมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในห่วงโซ่การผลิตที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

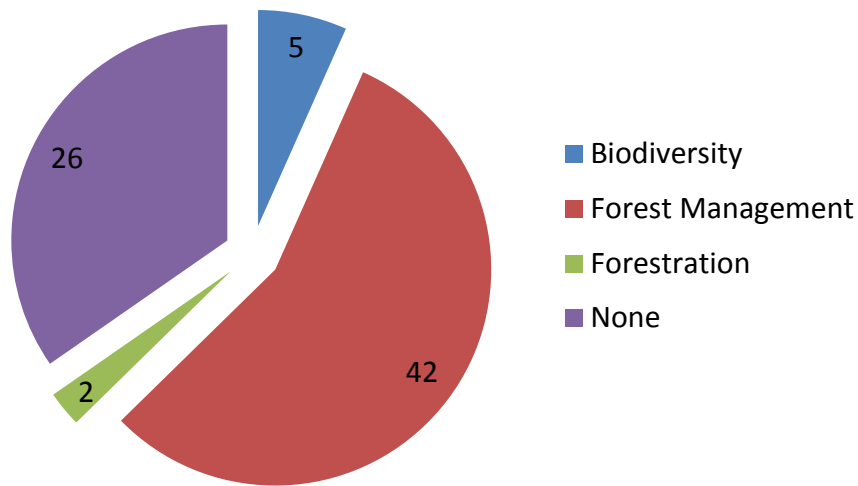
3.5.1.3ช ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

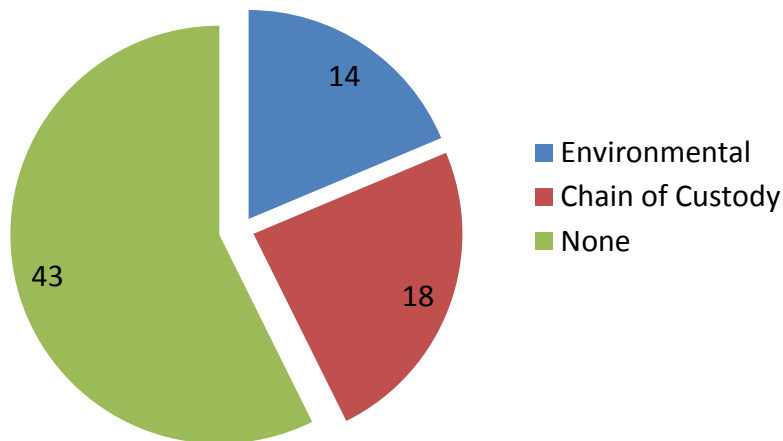
รูปที่ 3-28 การเปิดเผยถึงผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

การรายงานผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมมีพัฒนาการที่ยาวนานกว่าการรายงานเพื่อความยั่งยืน ผลการสำรวจที่แสดงในรูปที่ 3-28 ได้พิสูจน์ให้เห็นข้อเท็จจริงดังกล่าว หากแต่ประเด็นที่ถูกนำเสนอโดยทั่วไปมักไม่ครอบคลุมทุกประเด็นที่กำหนดโดย GRI ในที่นี้ เราพบว่าประเด็นที่พบได้ในรายงานด้านสิ่งแวดล้อมและผู้ประกอบการเชื้อและกระดาษได้มีการเปิดเผยในรายงานสู่สาธารณะประกอบด้วย ทรัพยากรและวัตถุดิบ พลังงาน น้ำ ของเสีย และการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ผลการปฏิบัติตามกฎหมาย ผลิตภัณฑ์และบริการ และการขนส่ง ได้รับการพิจารณาในลำดับรองลงไป เนื่องจากความกังวลในความเสี่ยงหรือผลกระทบในด้านลบต่อองค์กรอื่นเนื่องมาจากข้อมูลที่เปิดเผย (โดยเฉพาะการปฏิบัติตามกฎหมาย) และข้อจำกัดในการประเมินและรวบรวมข้อมูลสำหรับประเด็นดังกล่าว (โดยเฉพาะประเด็นด้านผลิตภัณฑ์และการขนส่ง)

ในที่นี้ เราได้แยกประสิทธิภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซีพีฟลายเออร์ มาทำการพิจารณาเป็นการเฉพาะในรูปที่ 3-29 และ 3-30 ตามลำดับ สำหรับประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพ จะเห็นว่าด้วยลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษที่มีความเกี่ยวพันอย่างชัดเจนกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในรูปของไม้ จึงเป็นผลให้ประเด็นเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพถูกเชื่อมโยงเข้ากับการจัดการไม้และพื้นที่ป่า โดยผู้ประกอบการส่วนหนึ่งเน้นการบริหารจัดการวนเกษตร ในขณะที่ผู้ประกอบการอีกส่วนหนึ่งเน้นเรื่องการปลูกป่า อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีผู้ประกอบการจำนวนหนึ่งที่ยังสับสนการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ เช่นเดียวกับการเปิดเผยถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการดำเนินงานของซีพีฟลายเออร์

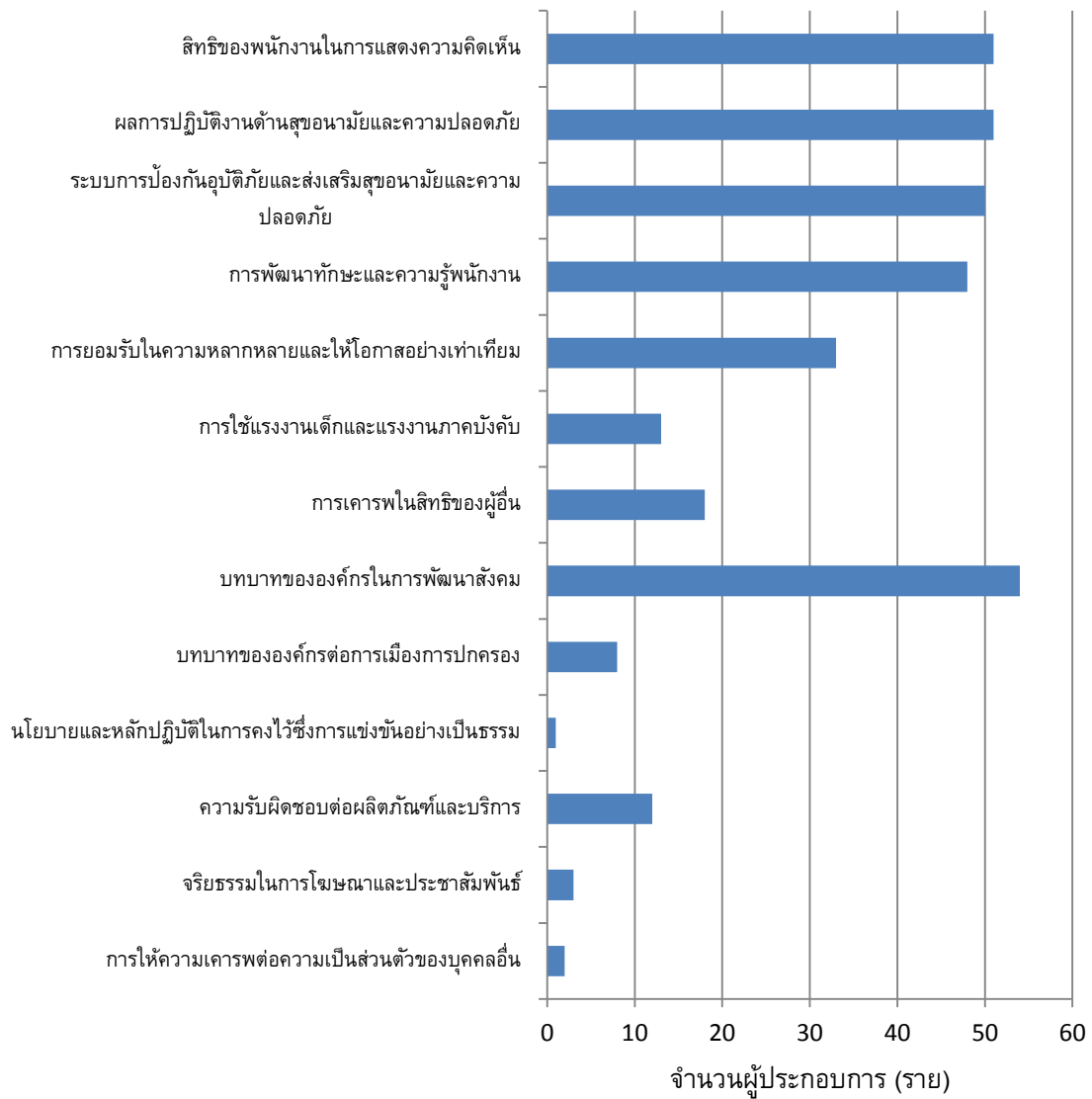
รูปที่ 3-29 การเปิดเผยถึงผลการดำเนินงานเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ

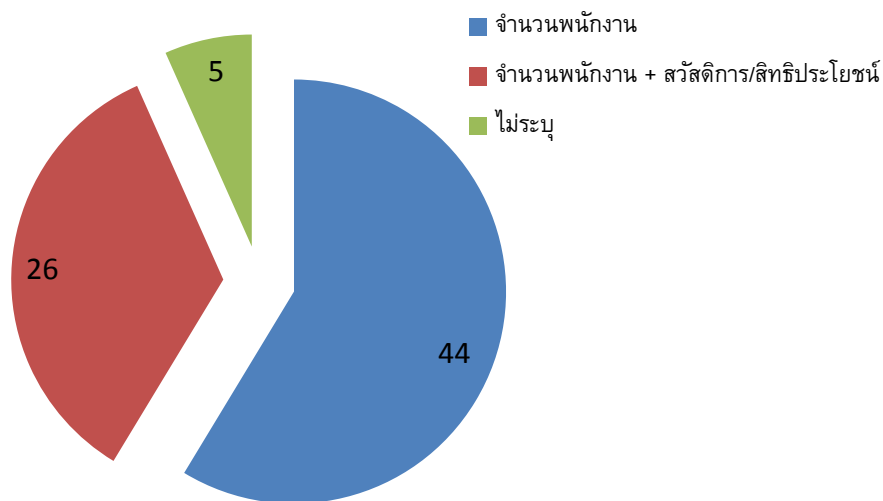
รูปที่ 3-30 การเปิดเผยถึงผลการดำเนินงานเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์

3.5.1.3ฅ ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสังคม

สำหรับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสังคม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังคงให้น้ำหนักกับพนักงานและชุมชนเป็นหลัก โดยพิจารณาจากรูปที่ 3-31 ประเด็นที่มีการรายงานสูงสุดได้แก่ บทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคม และลำดับรองลงไปคือ ผลการปฏิบัติงานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย สิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น ระบบการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัย และการพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน ในขณะที่ประเด็นด้านการยอมรับในความหลากหลายและเท่าเทียม และการใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ ถูกเปิดเผยในระดับที่ต่ำกว่า โดยองค์กรที่เปิดเผยข้อมูลด้านนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการในภูมิภาคยุโรปซึ่งให้ความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก ในส่วนของประเด็นการเคารพสิทธิของผู้อื่นและบทบาทต่อการเมืองการปกครองจัดเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหวสูง ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงหลีกเลี่ยงที่จะเปิดเผยข้อมูลในเรื่องดังกล่าว

รูปที่ 3-31 การเปิดเผยถึงผลการดำเนินงานด้านสังคม

รูปที่ 3-32 ระดับของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างและสิทธิประโยชน์

สำหรับประเด็นความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการซึ่งมีระดับของการเปิดเผยต่ำ เกิดจากผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของกลุ่มอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษไม่ใช่สินค้าอุปโภคบริโภคที่ขายตรงไปยังผู้บริโภค ดังนั้น ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์จึงไม่ได้มีนัยสำคัญ ผลิตภัณฑ์ที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นนี้ประกอบด้วยบรรจุภัณฑ์อาหารเป็นหลัก ซึ่งมีข้อกำหนดด้านอนามัยและความปลอดภัย และด้วยเหตุผลเดียวกัน ประเด็นทางด้านจริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ และการเคารพในความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น เป็นประเด็นที่มีนัยสำคัญสำหรับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษ

3.6 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมเชื้อและกระดาษและปูนซีเมนต์ต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืน

ตารางที่ 3-121 แสดงความคิดเห็นของตัวแทนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อประเด็นต่างๆของการรายงานเพื่อความยั่งยืน

ตารางที่ 3-121 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมต่อการรายงานเพื่อความยั่งยืน

ประเด็นของการรายงาน	ความคิดเห็น		
	ด้านบวก	เป็นกลาง	ด้านลบ
วิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ประเด็นหลักสำหรับความยั่งยืนขององค์กร	พัฒนาศักยภาพในการแข่งขันในระยะยาว	เปิดเผยได้ในภาพกว้างหรือในรายละเอียดเป็นกรณี ๆ ไป	ไม่ควรเปิดเผยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าและซัพพลายเออร์
การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดประเด็นของความยั่งยืน	-		
การผนวกประเด็นของความยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร	-		
เป้าหมายและผลการดำเนินการในประเด็นนั้น ๆ เพื่อนำสู่ความยั่งยืน	ควรเปิดเผยสำหรับประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม		
การรับรองรายงานโดยผู้บริหารองค์กร	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นสิ่งที่จำเป็น • สร้างแรงผลักดันภายในองค์กร 		
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร ผลิตภัณฑ์และบริการ		เปิดเผยได้	
โครงสร้างการดำเนินงาน		เปิดเผยได้	
โครงสร้างขององค์กร		เปิดเผยได้	
พื้นที่ดำเนินงาน		เปิดเผยได้	
ตลาดของสินค้าและบริการ		เปิดเผยได้	
ขนาดขององค์กร		เปิดเผยได้	
หมายเหตุประกอบการรายงาน กรอบระยะเวลาของการรายงาน	n/a	n/a	n/a
ขอบเขตการปฏิบัติการที่ครอบคลุมในรายงาน และเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขต	n/a	n/a	n/a
คำอธิบายสำหรับการเปลี่ยนแปลงขอบเขตจากรายงานก่อนหน้า	n/a	n/a	n/a
ระบุส่วนของข้อมูลเก่าที่นำมาใช้ประกอบและเหตุผลในการอ้างอิง	n/a	n/a	n/a
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน เกณฑ์และวิธีการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ด้านความยั่งยืน			<ul style="list-style-type: none"> • ยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐานในการคิดต้นทุน • ไม่ควรเปิดเผยต่อสาธารณะในวงกว้าง แต่อาจเปิดเผยต่อผู้มีส่วนได้เสียเฉพาะกลุ่ม
การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจากรายงานก่อนหน้า			
นโยบายภายในเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน	ควรเปิดเผย		เพิ่มค่าใช้จ่าย
นโยบายให้มีการรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานจากบุคคลภายนอก	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นสิ่งที่จำเป็นในอนาคต • เป็นประโยชน์ 		เพิ่มค่าใช้จ่าย
ข้อเสนอแนะแก่ผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติม	เป็นประโยชน์		

ตารางที่ 3-121 (ต่อ)

ประเด็นของการรายงาน	ความคิดเห็น		
	ด้านบวก	เป็นกลาง	ด้านลบ
การกำกับดูแลกิจการ โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ		สามารถเปิดเผยได้	
สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ		สามารถเปิดเผยได้	
กระบวนการสรรหาคณะกรรมการและผู้บริหาร		สามารถเปิดเผยถึงระบบ	ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยถึงกระบวนการ
กระบวนการที่ศูนย์ของคณะกรรมการในการประเมินโอกาสและจัดการความเสี่ยงด้านความยั่งยืน		เปิดเผยได้	
พันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความยั่งยืน	ควรเปิดเผยอย่างยิ่งสำหรับประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม		ไม่ควรเปิดเผยหากเกี่ยวข้องกับความสามารถในการแข่งขัน
โครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านความยั่งยืน			
แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืน			
หลักการพิจารณาตอบแทนผู้บริหาร		เปิดเผยได้เพียงหลักการ ไม่ใช่ในรายละเอียด	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นเรื่องที่อ่อนไหว • อาจกระทบสิทธิส่วนบุคคล • ไม่เห็นนัยของประโยชน์จากการเปิดเผย • เป็นการมองมุมเดียว การตอบแทนผู้บริหารสามารถกระทำได้ในรูปแบบที่ไม่ใช้ตัวเงิน
<u>ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม</u> ผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรและบทบาทที่เกี่ยวข้อง	เป็นการ acknowledge ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง		บางครั้งจำเป็นต้องเลือกนำเสนอเนื่องจากปัญหาด้านความสมบูรณ์ของข้อมูล
เกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลัก	เหมาะสำหรับการเน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น ชุมชน		<ul style="list-style-type: none"> • เป็นประเด็นที่อ่อนไหว • ไม่มีประโยชน์อะไร
กระบวนการในการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย		รูปแบบจะต้องเป็นเฉพาะกรณีไป	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นเรื่องรายละเอียดเกินไป • เป็นประเด็นที่อ่อนไหว • ไม่มั่นใจในประโยชน์
ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย		รูปแบบจะต้องเป็นเฉพาะกรณีไป	<ul style="list-style-type: none"> • อาจกระทบความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล • เกิดปัญหาการแยกแยะระหว่างความคิดเห็นและข้อเท็จจริง
การใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย		รูปแบบจะต้องเป็นเฉพาะกรณีไป	

ตารางที่ 3-121 (ต่อ)

ประเด็นของการรายงาน	ความคิดเห็น		
	ด้านบวก	เป็นกลาง	ด้านลบ
ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ คุณค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ	เป็นประโยชน์ต่อการประสานงานราชการ	<ul style="list-style-type: none"> เปิดเผยได้ในภาพกว้าง สามารถวิเคราะห์ได้จากงบการเงิน 	ขาดเกณฑ์การประเมิน
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อซัพพลายเออร์	เป็นประโยชน์	สามารถวิเคราะห์ได้จากงบการเงิน	ขาดเกณฑ์การประเมิน
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อพนักงาน		ควรเปิดเผยเท่าที่ปรากฏในงบการเงิน	ต้องจัดระบบบัญชีใหม่เพื่อความถูกต้องของข้อมูล
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อตลาดเงินและตลาดทุน	เป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนสัมพันธ์	ควรเปิดเผยเท่าที่ปรากฏในงบการเงิน	ไม่มีความจำเป็นต่อการการเงิน
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อภาครัฐ/ประชาชน	เป็นประโยชน์	ควรเปิดเผยเท่าที่ปรากฏในงบการเงิน	
ผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจทั้งในทางบวกและลบจากการดำเนินงานขององค์กร			<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีระบบการรับรองความถูกต้อง ควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทำการวิเคราะห์จะเหมาะสมกว่า
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากร/วัตถุดิบ	ควรเปิดเผย		ไม่ควรเปิดเผยในรายละเอียด
ผลกระทบจากการใช้พลังงาน			
ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรน้ำ			
ผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	ควรเปิดเผย		<ul style="list-style-type: none"> ยังขาดความรู้ความเข้าใจอย่างมาก ไม่มีนัยสำคัญสำหรับธุรกิจที่ไม่ได้ใช้พื้นที่ขนาดใหญ่มาก
ผลกระทบจากการก่อกำเนิดและปล่อยของเสีย	ควรเปิดเผย		
ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์		เปิดเผยในเชิงนโยบายและทิศทาง	ต้องอาศัยความร่วมมืออย่างมาก ซึ่งขึ้นอยู่กับอำนาจการต่อรอง
ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ	<ul style="list-style-type: none"> ควรเปิดเผย เป็นประโยชน์ต่อการสร้างแบรนด์ 	ใช้การบ่งชี้ทางอ้อมด้วยฉลากผลิตภัณฑ์หรือการรับรอง	
ผลการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ควรเปิดเผย เป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจแก่ผู้มีส่วนได้เสียในกรณีที่เกิดปัญหาความขัดแย้ง 		ไม่ได้มีนัยสำคัญ ยกเว้นเรื่องที่เป็นประเด็นขัดแย้ง
ผลกระทบจากการขนส่งและกระจายสินค้าและวัตถุดิบ		อาจไม่เกิดประโยชน์หากไม่มีทางเลือกสำหรับการดำเนินการ	<ul style="list-style-type: none"> ขอบเขตการรายงานไม่ชัดและขาดข้อมูลประกอบ ยากต่อการสื่อสารให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจ
การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม	ควรเปิดเผย		

ตารางที่ 3-121 (ต่อ)

ประเด็นของการรายงาน	ความคิดเห็น		
	ด้านบวก	เป็นกลาง	ด้านลบ
ผลการดำเนินงานด้านสังคม การจ้างงานและสิทธิประโยชน์	ควรเปิดเผย		อาจกระทบต่อตลาดแรงงาน
สิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น		เปิดเผยได้	เป็นเรื่องปลีกย่อยเกินไป
ผลการปฏิบัติงานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย	ควรเปิดเผย		
ระบบการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัย	ควรเปิดเผย		
การพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน	ควรเปิดเผย		
การยอมรับในความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียมสำหรับพนักงานในองค์กร	ควรเปิดเผย		<ul style="list-style-type: none"> ไม่มีนัยสำคัญสำหรับบางธุรกิจที่มีลักษณะเฉพาะของการใช้แรงงาน ไม่เหมาะกับวัฒนธรรมไทย
การใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ	ควรเปิดเผย		ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยเนื่องจากเป็นเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติอยู่แล้ว
การเคารพในสิทธิของบุคคลอื่น	ควรเปิดเผย	จะเปิดเผยก็ได้ แต่ไม่จำเป็นนัก	
บทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคม	ควรเปิดเผย	จะเปิดเผยก็ได้ แต่ไม่จำเป็นนัก	
บทบาทขององค์กรต่อการเมืองการปกครอง		อาจเปิดเผยระบบมากกว่าผลที่เกิดขึ้น (กรณีการคอร์รัปชัน)	ไม่มีประโยชน์
นโยบายและหลักปฏิบัติในการคงไว้ซึ่งการแข่งขันอย่างเป็นธรรม		ตามกรอบของกฎหมายการค้า	ให้นิยามได้ยากว่าเป็นธรรมหรือไม่
ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ		<ul style="list-style-type: none"> ควรเปิดเผยในรูปแบบหรือการจัดการ ตามกฎหมาย 	มีปัญหาเรื่องตัวชี้วัด
จริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์		สามารถเปิดเผยได้	<ul style="list-style-type: none"> มีนัยต่อการแข่งขัน ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ไม่ได้ผลิตสินค้าโภคภัณฑ์
การให้ความเคารพต่อความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น		สามารถเปิดเผยได้	ไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ไม่ได้ผลิตสินค้าโภคภัณฑ์

จากข้อมูลในตารางที่ 3-121 อาจกล่าวได้ว่าผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเห็นด้วยเกี่ยวกับการเปิดเผยประเด็นเกี่ยวกับการรายงานเพื่อความยั่งยืนส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด โดยมีเงื่อนไขที่สำคัญเกี่ยวกับระดับความลึกของเนื้อหาที่เปิดเผยว่าจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน ยกตัวอย่างเช่น การเปิดเผยถึงเป้าหมายและผลการดำเนินการ หากเป็นประเด็นทางด้านเศรษฐกิจ ย่อมเท่ากับเป็นการเปิดให้คู่แข่งทางการค้าได้เข้าถึงข้อมูลในเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจ ในขณะที่การเปิดเผยมิติทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมเป็นอีกเรื่องหนึ่งระดับความลึกของเนื้อหาที่มากกลับส่งผลในทางบวกต่อองค์กรในแง่ของความรับผิดชอบต่อสังคม แนวคิดของผู้ประกอบการไทยสอดคล้องกับความเป็นจริงของการเปิดเผยข้อมูลในรายงานเพื่อความยั่งยืนในปัจจุบันจากการสำรวจผู้ประกอบการเชื้อและกระดาศาทั่วโลก ที่มีแนวโน้มในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในระดับที่มากที่สุด

ประเด็นที่ผู้ประกอบการไทยมีความคิดเห็นในด้านลบต่อการเปิดเผย ได้แก่ เกณฑ์และวิธีการพิจารณาต้นทุนทางด้านเศรษฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และสังคม และผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐศาสตร์ทั้งในทางบวกและทางลบจากการดำเนินการขององค์กร โดยชี้ชัดไปถึงข้อจำกัดทางการขาดมาตรฐานในการรายงานเป็นหลัก นอกจากสองประเด็นนี้แล้ว ยังมีอีกหลายประเด็นที่แม้ว่าจะสามารถเปิดเผยได้ แต่จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขซึ่งอาจมีรายละเอียดที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละกรณี

โดยสรุปแล้ว เราอาจทำการจำแนกประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายงานเพื่อความยั่งยืนเป็นหมวดหมู่ใหม่ตามระดับของการเปิดเผยต่อสาธารณะตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมออกเป็น ก) ประเด็นที่ควรเปิดเผย ข) ประเด็นที่เปิดเผยได้ ค) ประเด็นที่เปิดเผยได้อย่างมีเงื่อนไข ง) ประเด็นที่เปิดเผยได้อย่างมีข้อจำกัด จ) ประเด็นที่เปิดเผยได้ในภาพกว้าง ฉ) ประเด็นที่เปิดเผยได้เพียงรูปแบบหรือระบบ และ ช) ประเด็นที่ไม่เหมาะสมต่อการเปิดเผย ได้ดังแสดงในตารางที่ 3-122

ตารางที่ 3-122 การจำแนกประเด็นต่างๆ ของการรายงานเพื่อความยั่งยืนออกตามระดับของการเปิดเผยตามมุมมองของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

ระดับการเปิดเผย	หมวด	ประเด็น	หมายเหตุ
ควรเปิดเผย	วิสัยทัศน์ด้านความยั่งยืน	การรับรองรายงานโดยผู้บริหาร	
	วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	ข้อเสนอแนะแก่ผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติม	
	ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ผลกระทบจากการก่อกำเนิดและปล่อยของเสีย ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม 	
	ผลการดำเนินงานด้านสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ผลการปฏิบัติงานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ระบบการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัย การพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน การใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ การให้ความเคารพสิทธิของผู้อื่น บทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคม 	
เปิดเผยได้	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร	<ul style="list-style-type: none"> ผลิตภัณฑ์และบริการ โครงสร้างการดำเนินงาน โครงสร้างขององค์กร พื้นที่ดำเนินงาน ตลาดของสินค้าและบริการ ตลาดของสินค้าและบริการ ขนาดขององค์กร 	
	การกำกับดูแลกิจการ	<ul style="list-style-type: none"> โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ กระบวนการของคณะกรรมการในการประเมินโอกาสและจัดการความเสี่ยงด้านความยั่งยืน 	
	ผลการดำเนินงานด้านสังคม	สิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น	
เปิดเผยได้อย่างมีเงื่อนไข	วิสัยทัศน์ด้านความยั่งยืน	<ul style="list-style-type: none"> ประเด็นหลักสำหรับความยั่งยืนขององค์กร การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดประเด็นของความยั่งยืน การผนวกประเด็นของความยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร เป้าหมายและผลการดำเนินการในประเด็นนั้นๆ เพื่อนำสู่ความยั่งยืน 	เฉพาะประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า โดยมากจะเป็นประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อม และสังคม

ตารางที่ 3-122 (ต่อ)

ระดับการเปิดเผย	หมวด	ประเด็น	หมายเหตุ
เปิดเผยได้อย่างมีเงื่อนไข	วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	<ul style="list-style-type: none"> นโยบายภายในเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน นโยบายให้มีการรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานจากบุคคลภายนอก 	เป็นการดำเนินการภายใต้ต้นทุนที่ยอมรับได้
	การกำกับดูแลกิจการ	<ul style="list-style-type: none"> พันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความยั่งยืน โครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านความยั่งยืน แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืน 	เฉพาะประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า โดยมากจะเป็นประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อม และสังคม
	ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> ผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรและบทบาทที่เกี่ยวข้อง เกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลัก กระบวนการในการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย การใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย 	เปิดเผยเป็นเฉพาะกรณีไป
	ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม	กรณีเกิดปัญหาความขัดแย้ง
	ผลการดำเนินงานด้านสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ตารจ้างงานและสิทธิประโยชน์ การยอมรับในความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียมสำหรับพนักงานในองค์กร จริยธรรมในการโฆษณา/ประชาสัมพันธ์ การให้ความเคารพต่อความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> ต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อตลาดงาน แล้วแต่ลักษณะของธุรกิจ ในกรณีที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เกี่ยวข้อง
เปิดเผยได้อย่างมีข้อจำกัด	ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> คุณค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อซัพพลายเออร์ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อพนักงาน ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อตลาดเงินและตลาดทุน ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อภาครัฐ/ประชาชน 	ตามที่ปรากฏในงบการเงิน
	ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ผลกระทบจากการขนส่งและกระจายสินค้าและวัตถุดิบ 	<ul style="list-style-type: none"> ขาดความเข้าใจและข้อมูลประกอบ ขอบเขตไม่ชัดเจน/ยากต่อการสื่อสารให้เข้าใจ
	ผลการดำเนินงานด้านสังคม	นโยบายและหลักปฏิบัติในการคงไว้ซึ่งการแข่งขันอย่างเป็นธรรม	อิงตามกฎหมาย เพราะมีปัญหาการนิยาม
เปิดเผยได้ในภาพกว้าง	ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากร/วัตถุดิบ ผลกระทบจากการใช้พลังงาน ผลกระทบจากการใช้น้ำ 	
เปิดเผยได้เพียงรูปแบบหรือระบบ	การกำกับดูแลกิจการ	<ul style="list-style-type: none"> กระบวนการสรรหาคณะกรรมการและผู้บริหาร หลักการพิจารณาตอบแทนผู้บริหาร 	
	ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์	
	ผลการดำเนินงานด้านสังคม	<ul style="list-style-type: none"> บทบาทขององค์กรต่อการเมืองการปกครอง ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ 	
ไม่เหมาะสมต่อการเปิดเผย	วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	<ul style="list-style-type: none"> เกณฑ์และวิธีการพิจารณาด้านทุนและผลประโยชน์ด้านความยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจากรายงานก่อนหน้า 	
	ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐศาสตร์	ผลกระทบต่อทางอ้อมทางเศรษฐกิจทั้งในทางบวกและลบจากการดำเนินงานขององค์กร	

บทที่ 4

การประยุกต์และบทสรุปการวิจัย

4.1 รูปแบบการรายงานเพื่อความยั่งยืนสำหรับประเทศไทย

รูปแบบรายงานที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยในที่นี้ได้ถูกวิเคราะห์บนพื้นฐานของข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง และพิจารณาเพียงความต้องการในข้อมูลที่เปิดเผยจากผู้มีส่วนได้เสียภายในประเทศเท่านั้น ดังนั้นทิศทางและความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียภายนอกประเทศ เช่น ลูกค้า ชัพพลายเออร์ ฯลฯ จึงไม่ได้ถูกนำมาพิจารณาร่วมด้วย ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจจากตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้ถูกรวบรวมและสรุปไว้ในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 สรุปความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆของรายงานเพื่อความยั่งยืนโดยตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในการศึกษา

ประเด็นของการรายงาน	ภาคส่วน					
	ธนาคาร	นักลงทุน	ภาครัฐที่กำกับ/ส่งเสริมตลาดทุน	ภาครัฐที่กำกับ/กำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	ภาครัฐที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม	ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
วิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน						
ประเด็นหลักเพื่อความยั่งยืนขององค์กร	+	++	+	++	+	
การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดประเด็นของความยั่งยืน	++	+	+	++	+	
การผนวกประเด็นของความยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร	+	+	++	++	o	
เป้าหมายและผลการดำเนินการในประเด็นนั้น ๆ เพื่อนำสู่ความยั่งยืน	+	+	++	++	+	
การรับรองรายงานโดยผู้บริหารองค์กร	++	++	+	+	++	
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร						
ผลิตภัณฑ์และบริการ	++	++	+	+	++	
โครงสร้างการดำเนินงาน	++	++	+	o	+	
โครงสร้างขององค์กร	++	++	o	+	+	
พื้นที่ดำเนินงาน	++	++	++	++	++	
ตลาดของสินค้าและบริการ	++	++	++	+	++	
ขนาดขององค์กร	++	++	+	o	++	

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ประเด็นของการรายงาน	ภาคส่วน					
	ธนาคาร	นักลงทุน	ภาครัฐที่กำกับส่งเสริมตลาดทุน	ภาครัฐที่กำกับกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	ภาครัฐที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม	ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
ประเด็นของการรายงาน						
กรอบระยะเวลาของการรายงาน	++	++	++	++	++	n/a
ขอบเขตการปฏิบัติการที่ครอบคลุมในรายงาน และเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขต	++	++	++	++	++	n/a
คำอธิบายสำหรับการเปลี่ยนแปลงขอบเขตจากรายงานก่อนหน้า	++	++	++	++	++	n/a
ระบุส่วนของข้อมูลเก่าที่นำมาใช้ประกอบและเหตุผลในการอ้างอิง	++	++	++	++	++	n/a
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน						
เกณฑ์และวิธีการพิจารณาต้นทุนและผลประโยชน์ด้านความยั่งยืน	o	+	++	++	+	
การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจากรายงานก่อนหน้า	+	++	++	++	+	
นโยบายภายในเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน	+	+	++	++	+	
นโยบายให้มีการรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานจากบุคคลภายนอก	o	+	+	+	+	
ข้อเสนอแนะแก่ผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติม	o	+	++	+	++	
การกำกับดูแลกิจการ						
โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ	++	++	+	o	o	
สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ	++	++	+	o	o	
กระบวนการสรรหาคณะกรรมการและผู้บริหาร	o	+	+	-	o	
กระบวนการที่คณะกรรมการในการประเมินโอกาสและจัดการความเสี่ยงด้านความยั่งยืน	+	++	++	+	o	
พันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความยั่งยืน	+	++	++	+	+	
โครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านความยั่งยืน	+	+	++	+	+	
แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืน	+	+	++	++	+	
หลักการพิจารณาคำตอบแทนผู้บริหาร	o	+	++	o	o	
ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม						
ผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรและบทบาทที่เกี่ยวข้อง	++	+	++	++	+	
เกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลัก	++	+	++	++	+	
กระบวนการในการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย	o	+	++	++	+	
ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย	++	+	++	++	+	
การใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย	+	+	++	++	+	
ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ						
คุณค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ	+	++	++	+	++	
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อซัพพลายเออร์	+	++	++	++	++	
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อพนักงาน	o	+	++	+	++	
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อตลาดเงินและตลาดทุน	++	+	+	o	++	
ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อภาครัฐ/ประชาชน	+	+	++	++	+	
ผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจทั้งในทางบวกและลบจากการดำเนินงานขององค์กร	o	+	++	+	+	

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ประเด็นของการรายงาน	ภาคส่วน					
	ธนาคาร	นักลงทุน	ภาครัฐที่กำกับส่งเสริมตลาดทุน	ภาครัฐที่กำกับกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	ภาครัฐที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม	ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม						
ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากร/วัตถุดิบ	+	++	++	++	++	
ผลกระทบจากการใช้พลังงาน	+	++	++	++	++	
ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรน้ำ	+	++	++	++	++	
ผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	o	++	++	++	+	
ผลกระทบจากการก่อกำเนิดและปล่อยของเสีย	+	++	++	++	++	
ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์	+	+	++	++	+	
ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ	+	++	++	+	++	
ผลการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม	++	++	++	++	++	
ผลกระทบจากการขนส่งและกระจายสินค้าและวัตถุดิบ	+	+	++	++	+	
การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม	++	+	++	++	+	
ผลการดำเนินงานด้านสังคม						
การจ้างงานและสิทธิประโยชน์	o	+	++	+	++	
สิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น	o	+	++	o	o	
ผลการปฏิบัติงานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย	+	+	++	++	+	
ระบบการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัย	++	+	++	++	+	
การพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน	++	++	++	+	+	
การยอมรับในความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียมสำหรับพนักงานในองค์กร	+	+	++	-	o	
การใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ	+	++	++	-	+	
การเคารพในสิทธิของบุคคลอื่น	o	+	++	-	+	
บทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคม	o	+	++	o	+	
บทบาทขององค์กรต่อการเมืองการปกครอง	-	+	+	-	o	
นโยบายและหลักปฏิบัติในการคงไว้ซึ่งการแข่งขันอย่างเป็นธรรม	o	+	++	-	+	
ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ	+	++	++	o	+	
จริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์	+	+	++	-	o	
การให้ความเคารพต่อความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น	o	+	++	-	o	

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียถูกแบ่งช่วงตามคะแนนเฉลี่ยออกเป็น $4 \leq ++ \leq 5$, $3 \leq + < 4$, $2 \leq o < 3$, $1 \leq - < 2$, $0 \leq -- < 1$,
 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมใช้สัญลักษณ์แถบสีตามที่กำหนดในตารางที่ 3-122

หากพิจารณาระดับความสามารถในการเปิดเผยของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเป็นที่ตั้ง เพื่อกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำ
 ต่ำในการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลด้านความยั่งยืน และนำความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียมาประกอบการ
 กำหนดเงื่อนไขสำหรับคุณภาพของการรายงานในลักษณะที่เป็นไปตามความสมัครใจ จะได้อัตราของการ
 รายงานเพื่อความยั่งยืนในบริบทของไทยดังแสดงในตารางที่ 4-2 สำหรับเกณฑ์ภาคบังคับ ซึ่งเลือกเพียงเฉพาะ

ประเด็นที่ผู้ประกอบการเห็นว่าควรเปิดเผยและเปิดเผยได้ และตารางที่ 4-3 สำหรับเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพของการรายงานภาคสมัครใจ

ตารางที่ 4-2 เกณฑ์ภาคบังคับสำหรับรายงานเพื่อความยั่งยืน

หมวด	ประเด็นที่กำหนด
วิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	การรับรองรายงานโดยผู้บริหาร
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กร	ผลิตภัณฑ์และบริการ
	โครงสร้างการดำเนินงาน
	โครงสร้างขององค์กร
	พื้นที่ดำเนินงาน
	ตลาดของสินค้าและบริการ
หมายเหตุประกอบการรายงาน	ขนาดขององค์กร
	กรอบระยะเวลาของการรายงาน
	ขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ครอบคลุมในรายงาน และเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขต
	คำอธิบายสำหรับการเปลี่ยนแปลงขอบเขตจากรายงานก่อนหน้า
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	ระบุส่วนของข้อมูลเก่าที่นำมาใช้ประกอบและเหตุผลในการอ้างอิง
	ข้อแนะนำแก่ผู้อ่านในการหาข้อมูลเพิ่มเติม
การกำกับดูแลกิจการ	โครงสร้างการกำกับดูแลกิจการ
	สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ
	กระบวนการที่คณะกรรมการในการประเมินโอกาสและจัดการความเสี่ยงด้านความยั่งยืน
	ผลกระทบจากการก่อกำเนิดและปล่อยของเสีย
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ
	การลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม
	ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	สิทธิของพนักงานในการแสดงความคิดเห็น
	ผลการปฏิบัติงานด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย
	ระบบการป้องกันอุบัติเหตุและส่งเสริมสุขอนามัยและความปลอดภัย
	การพัฒนาทักษะและความรู้ของพนักงาน
	การใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ
	การเคารพในสิทธิของบุคคลอื่น
	บทบาทขององค์กรในการพัฒนาสังคม

ในที่นี้ เราได้แบ่งระดับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจออกเป็น 4 ระดับได้แก่ A (ดีเลิศ) B (ดีเยี่ยม) C (ดีเด่น) และ D (ดี) ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 เกณฑ์วัดระดับคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจ

หมวด	ประเด็นที่กำหนด
คุณภาพระดับ D :	ผู้ประกอบการสามารถเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีเงื่อนไขและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ ++ ประเด็นของรายงานภาคบังคับ (ตารางที่ 4-2) บวกประเด็นต่อไปนี้
วิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน	ประเด็นหลักสำหรับความยั่งยืนขององค์กร
	การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดประเด็นของความยั่งยืน
	การผนวกประเด็นของความยั่งยืนเข้ากับระบบการบริหารจัดการองค์กร
	เป้าหมายและผลการดำเนินการในประเด็นนั้น ๆ เพื่อนำสู่ความยั่งยืน
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	นโยบายภายในเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข้อมูลที่รายงาน

ตารางที่ 4-3 (ต่อ)

หมวด	ประเด็นที่กำหนด
การกำกับดูแลกิจการ	พันธกิจและหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความยั่งยืน โครงสร้างผู้บริหารที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านความยั่งยืน แผนงานในการรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืน
ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม	ผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรและบทบาทที่เกี่ยวข้อง เกณฑ์ในการกำหนดผู้มีส่วนได้เสียหลัก กระบวนการในการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย การใช้ประโยชน์จากข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	การจ้างงานและสิทธิประโยชน์ การยอมรับในความหลากหลายและให้โอกาสอย่างเท่าเทียมสำหรับพนักงานในองค์กร จริยธรรมในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ การให้ความเคารพต่อความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น
<p>คุณภาพระดับ C : ผู้ประกอบการสามารถเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีเงื่อนไขและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ + หรือผู้ประกอบการสามารถเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีข้อจำกัดในภาพกว้างและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ ++ ประเด็นของรายงานในระดับคุณภาพ D บวกประเด็นต่อไปนี้</p>	
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	นโยบายให้มีการรับรองความน่าเชื่อถือของรายงานจากบุคคลภายนอก
ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐศาสตร์	คุณค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ของผลิตภัณฑ์และบริการ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อซัพพลายเออร์ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินกิจการขององค์กรต่อพนักงาน ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อตลาดเงินและตลาดทุน ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการดำเนินงานขององค์กรต่อภาครัฐ/ประชาชน
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากร/วัตถุดิบ ผลกระทบจากการใช้พลังงาน ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรน้ำ ผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ผลกระทบจากการขนส่งและกระจายสินค้าและวัตถุดิบ
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	นโยบายและหลักปฏิบัติในการคงไว้ซึ่งการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
<p>คุณภาพระดับ B : ผู้ประกอบการเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีข้อจำกัดในภาพกว้างและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ + หรือผู้ประกอบการเปิดเผยข้อมูลได้เพียงรูปแบบหรือระบบและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ ++ ประเด็นของรายงานในระดับคุณภาพ C บวกประเด็นต่อไปนี้</p>	
การกำกับดูแลกิจการ	หลักการพิจารณาค่าตอบแทนผู้บริหาร
ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของซัพพลายเออร์
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	ความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ
<p>คุณภาพระดับ A : ผู้ประกอบการเปิดเผยข้อมูลได้เพียงรูปแบบหรือระบบและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ + หรือผู้ประกอบการไม่เห็นสมควรเปิดเผย แต่ผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญระดับ ++ ประเด็นของรายงานในระดับคุณภาพ B บวกประเด็นต่อไปนี้</p>	
วิธีและเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน	เกณฑ์และวิธีการพิจารณาด้านทุนและผลประโยชน์ด้านความยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และวิธีการพิจารณาจากรายงานก่อนหน้า
การกำกับดูแลกิจการ	กระบวนการสรรหาคณะกรรมการและผู้บริหาร
ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐศาสตร์	ผลกระทบทางอ้อมทางเศรษฐกิจทั้งในทางบวกและลบจากการดำเนินงานขององค์กร
ผลการดำเนินงานด้านสังคม	บทบาทขององค์กรต่อการเมืองการปกครอง

4.2 การใช้ประโยชน์จากผลการศึกษา

4.2.1 การขับเคลื่อนให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนโดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

ในอดีต สามารถกล่าวอ้างได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนถูกจำกัดโดยมาตรฐานการรายงานที่ยังไม่ชัดเจนและไม่เป็นสากล แต่ด้วยพัฒนาการของการร่างมาตรฐานการรายงานเพื่อความยั่งยืน โดยเฉพาะข้อกำหนดของ Global Reporting Initiative (GRI) ได้ช่วยให้กรอบการรายงานมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของประเด็นทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ข้อจำกัดดังกล่าวจึงหมดไป ดังนั้น การผลักดันให้ภาคธุรกิจทำการรายงานเพื่อความยั่งยืนจึงขึ้นกับกลุ่มผู้อ่านและใช้ข้อมูลจากรายงาน ซึ่งจะต้องสร้างความต้องการที่ชัดเจนในลักษณะเดียวกับที่ผู้มีส่วนได้เสียในภาคการเงินและตลาดทุนใช้ข้อมูลในรายงานงบการเงิน คำถามจึงเกิดขึ้นว่า “สำหรับสังคมไทยในปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มใดควรเป็นผู้นำในการสร้างความต้องการและส่งสัญญาณไปยังองค์กรธุรกิจให้จัดทำรายงานที่มีมาตรฐานและเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ” หากเราทำการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียภายในขอบเขตของการศึกษานี้ตามหลักการที่นำเสนอโดย Mitchell และคณะ บทบาทของผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4-4

ตารางที่ 4-4 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสียสำหรับการรายงานเพื่อความยั่งยืนในสังคมไทย

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย	บทบาทต่อองค์กรธุรกิจ							
	ทรงอำนาจ (Power)	ชอบธรรม (Legitimacy)	มีความต้องการ (Urgency)					
			วิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน	การกำกับดูแลกิจการ	ผู้มีส่วนได้เสียและการมีส่วนร่วม	ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ	ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	ผลการดำเนินงานด้านสังคม
สถาบันการเงิน	ปานกลาง	ปานกลาง	+ / ++	o / ++	o / ++	o / ++	o / ++	- / +
นักลงทุนประเภทสถาบัน	ปานกลางถึงมาก	มาก	+ / ++	+ / ++	+	+ / ++	+ / ++	+ / ++
นักลงทุนรายย่อย	น้อย	มาก	*	*	*	*	*	*
หน่วยงานรัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน	มาก	มาก	+ / ++	+ / ++	++	++	++	++
หน่วยงานรัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	มาก	มาก	++	- / +	++	o / ++	++	- / +
หน่วยงานรัฐที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม	ปานกลางถึงมาก	มาก	o / +	o / +	+	+ / ++	+ / ++	o / +

* ไม่มีข้อมูลในเชิงปริมาณจากการสำรวจ แต่จากการสัมภาษณ์มีแนวโน้มว่าความต้องการข้อมูลโดยนักลงทุนรายย่อยอยู่ในระดับต่ำ

จะเห็นได้ว่าปัญหาไม่ได้เกิดจากการที่ผู้มีส่วนได้เสียไม่มีอำนาจหรือทรงอิทธิพลต่อผู้บริหารองค์กรธุรกิจ (ยกเว้นนักลงทุนรายย่อยซึ่งมีอิทธิพลน้อยต่อผู้บริหารกิจการ) หรือไม่มีสิทธิอันชอบธรรมที่จะผลักดันแนวคิดและการปฏิบัติด้านการรายงานเพื่อความยั่งยืน หากแต่เป็นปัญหาที่ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียเองในการผลักดันหรือเรียกร้องให้องค์กรธุรกิจจัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืน ดังนั้น การขับเคลื่อนให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการของกระแสของความต้องการในการบริโภคข้อมูลของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้เกิดแรงผลักดันไปยังภาคธุรกิจ เมื่อพิจารณาถึงความต้องการในข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ในตารางที่ 4-4 จะพบว่าผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่มมีรูปแบบความต้องการของข้อมูลที่แตกต่างกัน

ออกไปสำหรับประเด็นต่าง ๆ ของการรายงาน แต่ในภาพรวมจะเห็นว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่น่าจะเป็นผู้ริเริ่มที่ดีได้แก่ นักลงทุนประเภทสถาบันและหน่วยงานรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน ดังจะได้กล่าวในรายละเอียดในหัวข้อ 4.2.1.1 ถึง 4.2.1.5 ต่อไปเป็นรายกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย

4.2.1.1 การขับเคลื่อนการรายงานเพื่อความยั่งยืนผ่านธนาคารและสถาบันการเงิน

ธนาคารและสถาบันการเงินอาจจัดเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่เหมาะที่จะเป็นผู้ขับเคลื่อนให้การรายงานเพื่อความยั่งยืน ทั้งนี้ไม่ใช่เนื่องมาจากการขาดพลังในการขับเคลื่อน แต่เป็นเพราะบทบาทของธนาคารและสถาบันการเงินที่จำเป็นต้องรักษาและปกป้องข้อมูลความลับของลูกค้า อย่างไรก็ตาม ธนาคารและสถาบันการเงินกลับสามารถมีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์กรธุรกิจ ดังเห็นได้จากตัวอย่างของธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank) ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญสำหรับโครงการขนาดใหญ่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่กำหนดเงื่อนไขให้ผู้กู้จะต้องทำการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม นอกเหนือจากการวิเคราะห์ทางการเงิน และให้น้ำหนักความสำคัญเป็นพิเศษกับโครงการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

สำหรับธนาคารและสถาบันการเงินชั้นนำในต่างประเทศ อาทิเช่น ABN AMRO, Bank of America, Barclays, Citibank, HSBC, ING, JPMorgan Chase, Scotiabank, Standard Chartered Bank ฯลฯ ได้มีการรวมกลุ่มกันและประยุกต์ใช้แนวคิดของ Equator Principles⁷³ ซึ่งเป็นแนวทางที่พัฒนาขึ้นบนฐานของ International Finance Corporation (IFC) Standards ที่กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับธนาคารและสถาบันการเงินในการประเมินและบริหารจัดการความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมสำหรับการพิจารณาสินเชื่อ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าภาคส่วนธนาคารและสถาบันการเงินจะมีส่วนในการพัฒนาสังคมและปกป้องสิ่งแวดล้อมผ่านทาง การให้สินเชื่อของตน

อย่างไรก็ดี บทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาคธุรกิจก็อาจจะสามารถดำเนินการได้โดยปราศจากอุปสรรคใดๆ ข้อจำกัดที่สำคัญโดยเฉพาะสำหรับธนาคารและสถาบันการเงินในประเทศก็คือ

- ก. ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นในการพิจารณาสินเชื่อ
- ข. การขาดองค์ความรู้หรือเทคนิคในการประเมินผลกระทบและความเสี่ยงทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม
- ค. ไม่มีหลักประกันในผลตอบแทนที่จะได้รับหากได้มีการพิจารณาประเด็นทางด้านความยั่งยืนเพิ่มเติม
- ง. สภาพการแข่งขันในตลาดสินเชื่อ ซึ่งอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อยอดสินเชื่อสำหรับผู้ที่กำหนดเงื่อนไขมากกว่าคู่แข่ง

4.2.1.2 การขับเคลื่อนการรายงานเพื่อความยั่งยืนผ่านนักลงทุน

4.2.1.2ก การลงทุนในตราสารทุน

ในการขับเคลื่อนการรายงานเพื่อความยั่งยืนผ่านนักลงทุนถึงแม้ว่าจะไม่จำกัดเพียงองค์กรธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หากแต่ในทางปฏิบัติแล้ว นักลงทุนทั่วไปจะเข้ามีส่วนหรือมีบทบาทต่อการกำกับดูแลและบริหารจัดการได้ค่อนข้างน้อย แม้แต่บริษัทจดทะเบียนเองก็ตาม เนื่องจากหุ้นส่วนใหญ่จะอยู่ในการครอบครองของกลุ่มทุนที่เป็นครอบครัวหรือกลุ่มที่มีสายสัมพันธ์กันแนบแน่น จะมีเพียงบริษัทจดทะเบียนส่วนหนึ่งเท่านั้นที่ไม่ได้ถูกครอบงำด้วยกลุ่มทุนใดกลุ่มหนึ่งอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม บริษัทจดทะเบียนหลายแห่งในปัจจุบันได้

⁷³ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.equator-principles.com>

เข้าใจในแนวคิดด้านบรรษัทภิบาลและมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งหน่วยงานเป็นการเฉพาะ สำหรับดูแลนักลงทุน มีความพยายามในการเผยแพร่ข้อมูลของตนต่อนักลงทุน จัดให้มีการพบปะระหว่างผู้บริหารและนักลงทุน ฯลฯ เป็นผลให้บทบาทของนักลงทุนที่มีต่อองค์กรธุรกิจเหล่านี้มีนัยสำคัญมากขึ้น

ในต่างประเทศ การขับเคลื่อนด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนจะพบมากในรูปแบบของการนำเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมมาพิจารณาประกอบในการตัดสินใจลงทุน หรือที่รู้จักกันในชื่อว่า “Socially Responsible Investment, SRI” ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ขนาดและจำนวนกองทุนที่ใช้เกณฑ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมในการเลือกลงทุนได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 4 หมื่นล้านเหรียญในปี ค.ศ.1984 เป็น 6.39 แสนล้านเหรียญ⁷⁴ และ 2.2 ล้านล้านเหรียญ⁷⁵ ในปี ค.ศ.1995 และ 2003 ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังได้มีการรวมกลุ่มกันขององค์กรทางธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการลงทุนกว่า 500 แห่งจัดตั้ง Social Investment Forum (SIF) โดยมี Co-op America เป็นเลขานุการ ร่วมกันพัฒนาแนวทางในการลงทุนอย่างรับผิดชอบต่อสังคม ผลที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติคือการเลือกที่จะไม่ลงทุนในธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่อผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมเช่น ยาสูบ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การพนัน ผลิตภัณฑ์และอาวุธ ในประเทศสหราชอาณาจักร เครือข่ายของผู้ให้บริการการเงินและการลงทุนเพื่อสิ่งแวดล้อมและสังคมในถูกจัดตั้งขึ้นในนาม UK Social Investment Forum (UKSIF) โดยมีสมาชิกมากกว่า 200 ราย ในขณะที่ภาครัฐได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยนโยบายการลงทุนอย่างรับผิดชอบต่อสังคมในปี ค.ศ.1999 เป็นผลให้เกิดความตื่นตัวอย่างมากในกลุ่มนักลงทุนประเภทสถาบันในประเทศ โดยในปี ค.ศ. 2001⁷⁶ กวาร์ร้อยละ 59 ของกองทุนบำเหน็จบำนาญ 500 อันดับแรก (บริหารจัดการสินทรัพย์กว่าร้อยละ 78) ได้นำหลักการ SRI เข้าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการลงทุน ในเวลาเดียวกัน ประเทศต่างๆ ในสหภาพยุโรปก็ได้มีการส่งเสริมการลงทุนอย่างรับผิดชอบต่อสังคมเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ ออสเตรีย สวิตเซอร์แลนด์ เยอรมนี อิตาลี ฯลฯ และยังได้ร่วมกันจัดตั้ง EUROSIF เพื่อผลักดันภารกิจนี้ในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป

ญี่ปุ่นนับได้ว่าเป็นผู้นำในด้าน SRI โดยได้พัฒนามาตรฐานขององค์กรธุรกิจที่ได้ชื่อว่ามีผลดีต่อสังคมขึ้นในรูปแบบของ Morning Star SRI Japan ในปี ค.ศ. 2003 โดยมีเกณฑ์การพิจารณาที่ค่อนข้างแตกต่างจากมาตรฐานของชาติตะวันตก ซึ่งกองทุนในญี่ปุ่นจะเน้นเงื่อนไขในเชิงบวกคือทำการลงทุนในธุรกิจที่มีผลงานด้านสังคมที่ดี มากกว่าที่จะใช้เงื่อนไขในการหลีกเลี่ยงที่จะลงทุนในธุรกิจที่ก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยืนยันได้ถึงความสำเร็จของประเทศญี่ปุ่นในด้านการลงทุนเพื่อสังคมได้แก่การที่ FTSE ในปีถัดมาได้ออกมาตรฐานตัวชี้วัดสำหรับองค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการเฉพาะสำหรับประเทศญี่ปุ่นในชื่อ “FTSE4Good Japan Index” นอกจากนี้แล้ว ญี่ปุ่นยังคงรักษาโมเมนตัมของการขับเคลื่อน SRI อย่างต่อเนื่องโดยพัฒนามาตรฐานด้านจริยธรรม (Ethics Compliance Standards) ซึ่งประเมินถึงความเที่ยงตรงขององค์กรในการดำเนินธุรกิจ⁷⁷

74

Social Investment Forum, “After South Africa: Responsible Investing Trends in the United States”, 1995.

75 Barnea, A.; Heinkel, R., and Kraus, A., “Green Investors and Corporate Investment”, Structural Change and Economic Dynamics, 16 (2005) 332-346.

76 Sturm, A. and Badde, M., “Socially Responsible Investment by Pension Funds, A State-of-the-Knowledge Report”, Ellipson Ltd., prepared for International Labour Organisation, February 2001; Available at <http://www.ellipson.com>

77 Economic and Industrial Research Department, Development Bank of Japan, “Trends in Socially Responsible Investment: Corporate Social Responsibility in a New Phase”, Development Bank of Japan Research Report No.37, March 2003.

สำหรับประเทศไทย การลงทุนแบบมีเงื่อนไขโดยนำประเด็นด้านความยั่งยืนมาพิจารณา ยังนับได้ว่ามีน้อยมาก ตัวอย่างได้แก่ กองทุนเปิดไอเอ็นจีไทยบริษัทภิกบาล ของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนไอเอ็นจี (ประเทศไทย) จำกัด ที่เน้นลงทุนในตราสารทุนของบริษัทจดทะเบียนที่มีระบบธรรมาภิบาลที่ดี เป็นต้น ทั้งนี้เป็นผลจากการที่ตลาดหลักทรัพย์ของไทยมีขนาดเล็ก ประกอบกับบริษัทจดทะเบียนที่เข้าข่ายบริษัทที่ดีตามเงื่อนไขมีจำนวนจำกัด ทำให้เป็นการยากต่อการบริหารจัดการเงินลงทุนที่จำเป็นต้องคำนึงถึงผลตอบแทนการลงทุน ในขณะที่ต้องทำการบริหารความเสี่ยงในเวลาเดียวกัน

เมื่อพิจารณาบทบาทและสถานะเงื่อนไขของการลงทุนข้างต้นแล้ว จะพบว่าข้อจำกัดของการขับเคลื่อนการรายงานเพื่อความยั่งยืนผ่านผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นนักลงทุนประกอบด้วย

ก. ข้อจำกัดภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นนักลงทุน

- นักลงทุนรายย่อยมองการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์เป็นการเก็งกำไร จึงไม่ให้ความใส่ใจกับข้อมูลการกำกับดูแลและบริหารจัดการเท่ากับผลตอบแทนการลงทุนในระยะสั้น ทำให้บทบาทจำกัดอยู่เพียงนักลงทุนประเภทสถาบัน
- ตลาดของการจัดการการลงทุนมีการแข่งขันที่สูง นักลงทุนประเภทสถาบัน โดยเฉพาะบริษัทจัดการกองทุน ถูกกดดันให้ต้องสร้างผลงานในรูปของผลตอบแทนการลงทุน ทำให้หลายครั้ง การพัฒนาที่ยั่งยืนจะไม่ได้รับการพิจารณาว่าเป็น Premium ในการลงทุน แม้ผลการศึกษาโดย TRIS⁷⁸ จะบ่งชี้ว่านักลงทุนประเภทสถาบันยินดีจ่าย Premium 6-13% สำหรับการลงทุนในบริษัทจดทะเบียนที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดีก็ตาม
- การขาดหลักประกันหรือข้อพิสูจน์ในผลตอบแทนระยะยาวที่ได้จากการลงทุนในองค์กรธุรกิจที่มีการจัดการเพื่อความยั่งยืน Jin และคณะ⁷⁹ ได้ทำการวิเคราะห์เชิงสถิติเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนในหลักทรัพย์ในจัดอยู่ในกลุ่มดัชนี Morning Star SRI Japan และ FTSE4Good Japan Index กับดัชนีรวมหลักทรัพย์ของญี่ปุ่น TOPIX โดยไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยแต่อย่างใด ในขณะที่ The Japan Research Institute⁸⁰ ได้ทำการวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลประกอบการขององค์กรธุรกิจในสหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น กับพันธกิจในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และพบว่าองค์กรธุรกิจที่ให้ความสำคัญในความรับผิดชอบต่อสังคมมักเป็นองค์กรขนาดใหญ่ (พิจารณาจาก Sales, Operating profit, Ordinary profit, Current income, Total assets, Aggregate market value) และดำเนินงานแบบอนุรักษ์นิยม (พิจารณาจาก Operating profit ratio, ROE และ ROA) อย่างไรก็ดี จากความสัมพันธ์ที่พบดังกล่าว ยังไม่อาจสรุปได้ว่าการดำเนินงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลในเชิงบวกต่อผลประกอบการทางธุรกิจ

ข. ข้อจำกัดที่เป็นปัจจัยภายนอก

- องค์กรธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับนักลงทุนยังคงมีจำนวนจำกัด ทำให้ผู้บริหารส่วนหนึ่งเกิดความลังเลในการเปิดเผยข้อมูล เนื่องจากเกรงว่าจะกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขัน

⁷⁸ เอกสารสรุปการสัมมนาเรื่อง “บริษัทภิกบาลในมุมมองของนักลงทุนไทย” วันที่ 3 มิถุนายน 2547 ดำเนินการโดยบริษัทไทยเรทติ้ง แอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด (TRIS) ภายใต้การสนับสนุนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย Available at <http://www.set.or.th/regulations/corporate/files/CG-Institutional.pdf>

Jin, H.H.; Mitchell, O.S., and Piggott, J., “Socially Responsible Investment in Japanese Pensions”, NBER Working Paper Series, Working Paper 11747, National Bureau of Economic Research, November 2005.

⁸⁰ The Japan Research Institute, Limited, “A Study of Corporate Social Responsibility (CSR) Activities”, Abridged Edition, December 2003.

- ขาดมาตรฐานในการเปิดเผยข้อมูลหรือการรายงานเพื่อความยั่งยืนที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป เหมือนกรณีของรายงานงบการเงิน แม้แต่รายงาน GRI ก็เพิ่งจะเริ่มต้นได้รับความสนใจในต่างประเทศ คาดว่าเมื่ออนุกรมมาตรฐาน ISO26000 ที่ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมได้ประกาศใช้แล้ว (คาดว่าในปี 2552) จะช่วยส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการทางด้านมาตรฐานการรายงานในระดับสากลได้รวดเร็วขึ้น

นอกจากการใช้เงื่อนไขการลงทุนในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนแล้ว นักลงทุนยังสามารถส่งผ่านความคิดและความคาดหวังของตนไปยังผู้บริหารองค์กรธุรกิจผ่านเวทีต่างๆ เช่น การประชุมผู้ถือหุ้น เป็นต้น ซึ่งสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ต่างก็พยายามผลักดันให้ผู้ถือหุ้นตระหนักในสิทธิของตนในประเด็นนี้ ส่วนหนึ่งของข้อเรียกร้องอาจเป็นการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมเพิ่มเติมจากผลการดำเนินงานปกติ ซึ่งบริษัทจดทะเบียนชั้นนำหลายแห่งได้ใช้ช่องทางนี้ในการสื่อสารเรื่องต่างๆ ที่อยู่นอกเหนือจากแง่มุมทางธุรกิจแก่นักลงทุนด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างของ บมจ.ปูนซีเมนต์ไทย ที่จัดทำรายงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นควบคู่ไปกับรายงานประจำปี ในขณะที่ บมจ.ปตท และ บมจ.ปตทสำรวจและผลิตปิโตรเลียม จัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และสุขอนามัย (SHE Report) บมจ.บางจากปิโตรเลียม จัดทำรายงานการพัฒนาธุรกิจรวมไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคม (CSR Report) บมจ.ผลิตไฟฟ้า บมจ.ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง ได้นำเสนอข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมผนวกในรายงานประจำปี

4.2.1.2x การลงทุนในตราสารหนี้

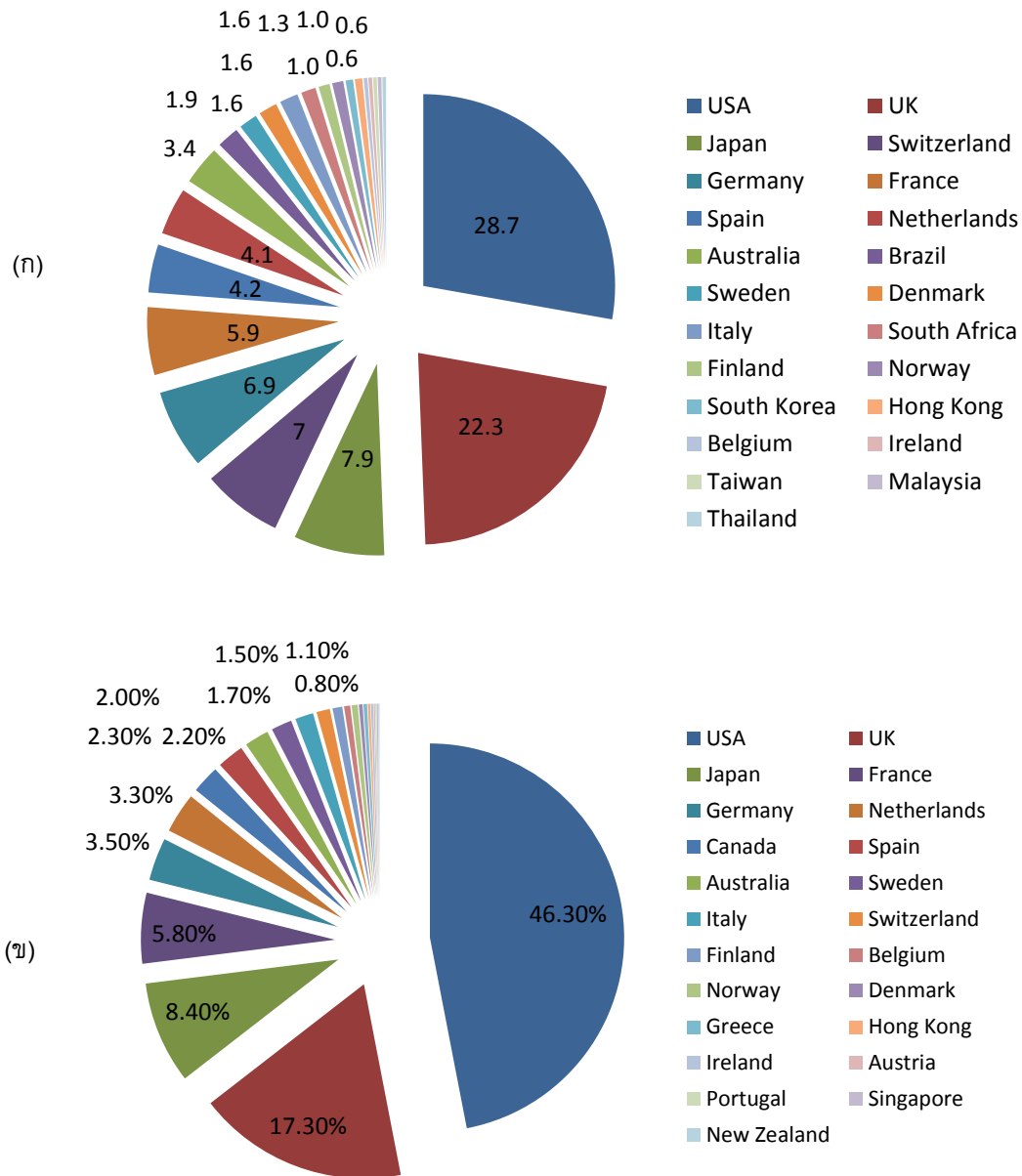
การขับเคลื่อนให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลสามารถดำเนินการผ่านกระบวนการจัดอันดับเครดิต (Credit Rating) ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ปัจจุบัน องค์กรจัดอันดับเครดิตที่ได้รับการยอมรับในวงกว้างระดับสากล ได้แก่ Moody's Investors Service, Fitch และ Standard and Poors และสำหรับองค์กรไทย ได้แก่ Tris เมื่อพิจารณาข้อมูลขององค์กรจัดอันดับเครดิตเหล่านี้ใช้ประกอบจะพบว่าส่วนใหญ่เป็นข้อมูลด้านการเงิน โดยข้อมูลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ข้อมูลการเงินจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลประกอบการอย่างมีนัยสำคัญ สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงเงื่อนไขในการจัดอันดับเครดิตที่แคบและจำกัดเพียงความสามารถขององค์กรธุรกิจในการชำระคืนหนี้ หากสามารถผลักดันให้เงื่อนไขทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมได้รับการพิจารณาประกอบการจัดอันดับเครดิต ย่อมเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ใช่การเงินสู่สาธารณะ

4.2.1.3 การขับเคลื่อนการรายงานเพื่อความยั่งยืนผ่านหน่วยงานรัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน

ความริเริ่มสำหรับขับเคลื่อนการรายงานอาจเริ่มต้นจากหน่วยงานภาครัฐก่อน โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีบทบาทในการกำกับและส่งเสริมตลาดทุน เช่น คณะกรรมการกำกับและควบคุมหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กสท) อาจเพิ่มหัวข้อหรือประเด็นทางด้านความยั่งยืนที่บริษัทจดทะเบียนจะต้องเปิดเผยในแบบรายงาน 56-1 ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียอีกกลุ่มที่จะได้ประโยชน์ร่วมก็คือ นักลงทุน เนื่องจากเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่ประสงค์ในข้อมูลด้านความยั่งยืนในระดับที่ไม่น้อยไปกว่าภาครัฐในส่วนของตลาดทุน อย่างไรก็ตาม มาตรการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลควรนำข้อจำกัดของภาคอุตสาหกรรมดังที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 4.1 มาพิจารณาประกอบเพื่อความเหมาะสมในทางปฏิบัติ

แนวทางอีกประการหนึ่งในการผลักดันให้องค์กรธุรกิจนำแนวคิดด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนมาใช้และรายงานประสิทธิภาพการดำเนินงานดังกล่าว คือการปรับหลักปฏิบัติที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนให้สอดคล้องหรือ

เทียบกับมาตรฐานสากล เพื่อเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับมาตรฐานของตลาดหลักทรัพย์เอง และยังเป็น การสร้างคุณค่าให้เกิดกับองค์กรธุรกิจที่ปฏิบัติด้วย จากการเป็นยอมรับในระดับสากล Dow Jones และ FTSE จัดเป็นสององค์กรหลักที่ได้กำหนดมาตรฐานขององค์กรที่มีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนและรับผิดชอบต่อสังคม โดยเปิดกว้างให้องค์กรธุรกิจทั่วโลกสามารถเข้ามีส่วนร่วมในทะเบียนดัชนี ปัจจุบัน บมจ.ปูนซีเมนต์ไทย เป็นองค์กรธุรกิจไทยรายแรกและรายเดียวในปัจจุบันที่เข้าร่วมใน Dow Jones Sustainability Index World (DJSI World) ในขณะที่ ไม่มีผู้ประกอบการธุรกิจรายใดเลยในประเทศไทยที่ได้รับการจัดอันดับใน FTSE4Good Global Index (ดูรูปที่ 4-1 ประกอบ)

รูปที่ 4-1 สัดส่วนขององค์กรธุรกิจในประเทศต่างๆที่ขึ้นทะเบียนใน (ก) DJSI World และ (ข) FTSE4Good Global Index

ตารางที่ 4-5 แสดงการเปรียบเทียบข้อกำหนดตามมาตรฐานต่างๆ ได้แก่ FTSE4Good Global, DJSI World, GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเห็นได้ว่ามาตรฐานต่างๆข้างต้นจะมีบางส่วนที่คล้ายคลึงกัน แต่ก็มีอีกหลายส่วนที่เน้นในมิติด้านความยั่งยืนที่แตกต่างกัน โดย FTSE4Good Global และ DJSI World ต่างให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติต่อพนักงาน การยึดมั่นในสิทธิมนุษยชน และการพัฒนาชุมชนและสังคม แต่จะเน้นแง่มุมที่ต่างกันเช่น FTSE4Good ได้ทำการพิจารณาระบบการบริหารจัดการเป็นส่วนประกอบสำหรับประสิทธิผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และได้แยกประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) มาพิจารณาเป็นกรณีเฉพาะ นอกจากนี้ ยังได้ขยายขอบเขตการพิจารณาสำหรับหลักการปฏิบัติต่อพนักงานให้ครอบคลุมห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) อีกด้วย ในขณะที่เดียวกัน DJSI มีข้อกำหนด 2 ประการที่แตกต่างจาก FTSE4Good อย่างชัดเจน ได้แก่ การพิจารณาเรื่องการค้ากับดูแลกิจการ (Corporate Governance) และการบริหารจัดการความเสี่ยง/ภาวะวิกฤต (Crisis) ส่วนหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะมีขอบเขตการพิจารณาที่จำกัดในเรื่องการค้ากับดูแลกิจการ ซึ่งมีรายละเอียดที่ครอบคลุมไปถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย และจรรยาบรรณธุรกิจ และยังได้กล่าวถึงมิติทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมในเชิงนโยบาย โดยไม่ได้กล่าวลงในรายละเอียดปลีกย่อย ความแตกต่างที่พบดังกล่าวข้างต้นอาจเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อพัฒนาการของบริษัทจดทะเบียนในการปฏิบัติและรายงานให้ได้ตามมาตรฐานสากล อย่างไรก็ตาม หากเราพิจารณาประเด็นของการรายงานที่กำหนดภายใต้กรอบของ GRI ก็พบว่า GRI น่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาการบริหารจัดการและการรายงานประสิทธิผลการดำเนินงานให้ได้ตามมาตรฐานไม่ว่าจะเป็น FTSE4Good หรือ DJSI หรือที่จะมีขึ้นในอนาคต เช่น ISO26000 เป็นต้น เนื่องจากขอบเขตของการรายงานที่กำหนดโดย GRI จะกว้างและครอบคลุมแทบทุกประเด็นที่มีการกล่าวถึงในมาตรฐานอื่นๆ

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

FTSE4Good Global		DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Environmental Criteria*	Policy			
	Core Indicators			
	<ul style="list-style-type: none"> Policy refers to all key issues 	-	Organization-wide policy that defines the organization’s overall commitment related to the environmental aspects	กำหนดนโยบายดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยพิจารณาประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ส่งผลกระทบต่อ การประกอบธุรกิจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
	<ul style="list-style-type: none"> Responsibility for policy at board or department level 	-	The most senior position with operational responsibility for Environmental Aspects or explain how operational responsibility is divided at the senior level for these aspects	จัดให้มีระบบควบคุมด้านการดำเนินงาน ด้านรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและนโยบาย โดยจัดให้มีบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบ และทำการทบทวนระบบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
	<ul style="list-style-type: none"> Commitment to use of targets 	-	Use organization-specific indicators (as needed) in addition to the GRI performance indicators to demonstrate the results of performance against goals	คณะกรรมการควรทำหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นชอบในเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท เช่น วิสัยทัศน์และภารกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายทางการเงิน ความเสี่ยง แผนงาน และงบประมาณ รวมทั้งกำกับ ควบคุม ดูแลให้ฝ่ายจัดการดำเนินงานตามนโยบายและแผนที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
	<ul style="list-style-type: none"> Commitment to monitoring and audit 	-	Procedures related to monitoring and corrective and preventive actions, including those related to the supply chain	จัดให้มีระบบควบคุมด้านการดำเนินงาน ด้านรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและนโยบาย โดยจัดให้มีบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบ และทำการทบทวนระบบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
<ul style="list-style-type: none"> Commitment to public reporting 	-	GRI Report	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มช่องทางการเปิดเผยข้อมูลที่นอกเหนือจากการเผยแพร่ข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดและผ่านช่องทางตลาดหลักทรัพย์ รายงานนโยบายการกำกับดูแลกิจการและผลการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวผ่านช่องทางต่างๆ เช่น รายงานประจำปี และ Website ของบริษัท ทั้งนี้ให้รวมถึงนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคมด้วย 	

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด	
Environmental Criteria*	<i>Desirable Indicators</i>				
	<ul style="list-style-type: none"> Globally applicable corporate standards 	Corporate code of conduct related to environment	<ul style="list-style-type: none"> Internally developed statements of mission or values, codes of conduct, and principles relevant to environmental performance, Externally developed environmental charters, principles, or other initiatives to which the organization subscribes or endorses 	-	
	<ul style="list-style-type: none"> Commitment to stakeholder involvement 	-	<ul style="list-style-type: none"> Mechnisms for shareholders and employees to provide recommendations or direction to the highest governance body, Key topics and concerns raised through stakeholder engagement, and how the organization has responded to those key topics and concerns 	-	
	<ul style="list-style-type: none"> Policy addresses product or service impact 	-	As organization-wide policy when applicable	-	
	<ul style="list-style-type: none"> Strategic moves towards sustainability 	-	Strategic priorities and key topics for the short/medium-term with regard to sustainability	-	
	Management				
	<ul style="list-style-type: none"> Presence of environmental policy 	-	Organization-wide policy that defines the organization's overall commitment related to the Environmental Aspects	กำหนดนโยบายดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยพิจารณาประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน	
	<ul style="list-style-type: none"> Identification of significant impacts 	-	Major organizational environmental risks and opportunities related to issues	-	

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลท	
Environmental Criteria*	<ul style="list-style-type: none"> Documented objectives and targets in key areas 	-	Organization-wide goals regarding performance relevant to the Environment Aspects	คณะกรรมการควรทำหน้าที่พิจารณาและให้ความเห็นชอบในเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท เช่น วิสัยทัศน์และภารกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายทางการเงิน ความเสี่ยง แผนงาน และงบประมาณ รวมทั้งกำกับ ควบคุม ดูแลให้ฝ่ายจัดการดำเนินงานตามนโยบายและแผนที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	
	<ul style="list-style-type: none"> Outline of processes and responsibilities, manuals, action plans, procedures 	-	Key strategies and procedures for implementing policies or achieving goals		
	<ul style="list-style-type: none"> Internal audits against the requirements of the system not limited to legal compliance 	-	-	จัดให้มีระบบควบคุมด้านการดำเนินงาน ด้านรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและนโยบาย โดยจัดให้มีบุคคลหรือหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบ และทำการทบทวนระบบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	
	<ul style="list-style-type: none"> Internal reporting and management review 	-	-	-	
	Reporting				
	Core Indicators				
	<ul style="list-style-type: none"> Text of environmental policy 	-	GRI Report	-	
	<ul style="list-style-type: none"> Description of main impacts 	-	<ul style="list-style-type: none"> A description of the most important risks and opportunities for the organization arising from sustainability trends, Prioritization of key sustainability topics as risks and opportunities according to their relevance for long-term organizational strategy, competitive position, qualitative and quantitative financial value drivers 	-	
	<ul style="list-style-type: none"> Quantitative data 	-	Environmental performance indicators (EN1-EN30)	-	

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Environmental Criteria*	<ul style="list-style-type: none"> Performance measured against targets 	Trend and performance against the target for GHG emissions, water use, energy consumption, and waste generation	Targets, performance against targets, and lessons-learned for the current reporting period	-
	<i>Desirable Indicators</i>			
	<ul style="list-style-type: none"> Outline of an EMS 	-	List of certifications for environment-related performance or certification systems	-
	<ul style="list-style-type: none"> Non-compliance, prosecution, fines, accidents 	-	Monetary value of significant fines and total number of non-monetary sanctions for non-compliance with environmental laws and regulations	-
	<ul style="list-style-type: none"> Financial dimensions 	-	Total environmental protection expenditures and investments by type	-
	<ul style="list-style-type: none"> Independent verification 	-	Policy and current practice with regard to seeking external assurance for the report	-
	<ul style="list-style-type: none"> Stakeholder dialogue 	-	<ul style="list-style-type: none"> List of stakeholder group engaged, Basis for identification and selection of stakeholders with whom to engage, Approaches to stakeholder engagement 	ควรระบุได้ว่าผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทคือกลุ่มใด และมีสิทธิตามกฎหมายอย่างไร
	<ul style="list-style-type: none"> Coverage of sustainability issues 	-	<ul style="list-style-type: none"> Key topics and concerns raised through stakeholder engagement, Environmental performance indicators (EN1-EN30) 	-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลท
Social & Stakeholder Criteria	Policy			
	<ul style="list-style-type: none"> Adopting an equal opportunities policy and/or including a commitment to equal opportunities or diversity in the annual report or web-site 	-	Organization-wide policy that defines the organization's overall commitment related to Labour and Society Aspects	-
	<ul style="list-style-type: none"> Adopting a Code of Ethics or Business Principles 	Publicly endorsement of UN Universal Declaration of Human Rights, ILO Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy, OECD Guidelines for Multinational Enterprises	Externally developed economic, environmental, and social charters, principles, or other initiatives to which the organization subscribes or endorses	-
	Management			
	<ul style="list-style-type: none"> Providing evidence of equal opportunities systems including: 	Management and performance regarding non-discrimination/diversity:		-
	<ul style="list-style-type: none"> - Monitoring of the policy and workforce composition 	<ul style="list-style-type: none"> - Percentage of female of total workforce 	Breakdown of employees per category according to gender (LA13)	-
	<ul style="list-style-type: none"> - Flexible working arrangements and family benefits 	-	Benefits provided to full-time employees that are not provided to temporary or part-time employees (LA3)	-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Social & Stakeholder Criteria	- More than 10% of managers being women or the proportion of managers who are women or from ethnic minorities exceeding 2/5 of their representation in the workforce concerned	- Percent of female in management positions of total workforce	Composition of governance bodies according to gender (LA13)	-
	-	- Breakdown of workforce based on minority, culture or similar	Breakdown of employees per category according to minority group membership (LA13)	-
		- Other diversity indicator	Breakdown of employees per category according to other indicators of diversity (LA13)	-
		Management and performance regarding equal remuneration female/male:		-
		- Average salary female/male categorized into executive, management, and non-management levels	Ratio of basic salary of men to women by employee category (LA14)	-
	<ul style="list-style-type: none"> Providing evidence of health and safety systems including <ul style="list-style-type: none"> Awards Details of health and safety training 	Corporate code of conduct on health and safety		-
			Awards received in the reporting period	-
			<ul style="list-style-type: none"> Procedures related to training and raising awareness in relation to occupational health and safety Education, training, counseling, prevention, and risk-control programs in place to assist workforce members regarding serious diseases (LA8) 	-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

		FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Social & Stakeholder Criteria	- Published accidents rates	Management and performance regarding to health and safety: - Tracking of safety performance - Tracking of work-related fatalities - Tracking of near misses or similar crisis events		Rates of injury, occupational diseases, lost days, and absenteeism, and total number of work-related fatalities (LA7)	-
	• Providing evidence of training and employee development systems including				
	- Annual training reviews for staff	Skill mapping and developing process classified by employee category		- Programs for skills management and lifelong learning that support the continued employability of employees and assist them in managing career endings (LA11) - Percentage of employees receiving regular performance and career development reviews (LA12)	-
	- Providing significant data on time and money spent on training	Performance indicators for skill mapping and developing strategy: - Non-financial indicators/ratios - Cost-based indicators/ratios - Value-based human resource indicators		- Average hours of training per year per employee by employee category (LA10)	-
	-	Tools and processes adopted to manage organizational learning and knowledge management		-	-
	• Providing evidence of systems to maintain good employee relations including union recognition agreements or other consultative arrangements		-	- Percentage of employees covered by collective bargaining agreements (LA4) - Minimum notice period regarding significant operational changes (LA5)	-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลท
Social & Stakeholder Criteria	-	<p>System and performance for talent attraction and retention:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predefined and standardized performance appraisal process - Share of performance-related compensation as percentage of total compensation - Percentage of variable compensation that is based on corporate and/or individual performance - Type and its percentage share of total performance-related compensation - Predefined corporate indicators relevant for the variable compensation of all employees - Notification of the interim corporate results relevant for variable compensation to employees - Type and employee coverage of individual performance appraisals used for individual performance related compensation - Practices for communication of individual performance of each employee - Results of employee satisfaction surveys - Employee benefits provided in addition to government schemes 	-	-
	-	System in place to measure the impact of company's social contribution	Development and impact of infrastructure investments and services provided primarily for public benefit through commercial, in-kind, or pro bono engagement (EC8)	-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Social & Stakeholder Criteria	Reporting			
	<ul style="list-style-type: none"> One of the following: 	Monetary value of company's philanthropic contributions/ voluntary social investments:	Direct economic value distributed as donations and other community investments (EC1)	-
	- Making charitable donations in excess of £50,000	- Cash contributions		-
	- Operating payroll giving schemes	- In-kind giving: Product or service donations, Projects/partnerships or similar		-
	- Providing gifts in kind or staff secondments to community schemes	- In-kind giving: Employee volunteering during paid working hours		-
- Assigning responsibility for charitable donations or community relations to a senior manager	-	Procedures of the highest governance body for overseeing the organization's identification and management of economic, environmental, and social performance, including relevant risks and opportunities, and adherence or compliance with internationally agreed standards, codes of conduct, and principles	-	
Human Rights Criteria	Policy			
	<ul style="list-style-type: none"> The company has published policies covering human rights issues that are clearly communicated globally 	-	Organization-wide policy that defines the organization's overall commitment to the Human Rights Aspects	กำหนดนโยบายดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคมโดยพิจารณาประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
	<ul style="list-style-type: none"> The strategic responsibility for the human rights policy rests with one or more Board members or senior managers who reports directly to the CEO 	-	The most senior position with operational responsibility for Human Rights Aspects or explain how operational responsibility is divided at the senior level for these Aspects	-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลท
Human Rights Criteria	<ul style="list-style-type: none"> A statement of commitment to respect all the ILO core labour standards globally relating to: 	Corporate codes of conduct regarding	Organization-wide goals regarding performance relevant to the Human Rights Aspects, indicating their linkage to the international declarations and standards, i.e. ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work of 1998 (in particular the eight core conventions)	-
	- Equal opportunities	- Discrimination	- Equal Remuneration Convention, 1951 - Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958	-
	- Freedom of association/collective bargaining	-	- Freedom of Association and Protection of the Rights to Organise Convention, 1949 - Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949	-
	- Forced labour and child labour	-	- Forced Labour Conventions, 1930 - Abolition of Forced Labour Convention, 1957 - Minimum Age Convention, 1973 - Worst Forms of Child Labour Convention, 1999	-
	<ul style="list-style-type: none"> A clear statement of support for the Universal Declaration of Human Rights 	Publicly endorsement of UN Universal Declaration of Human Rights, ILO Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy, OECD Guidelines for Multinational Enterprises	Reference the linkage between organization-wide policy and the international declarations and standards, i.e. United Nations Universal Declaration of Human Rights and Vienna Declaration	-
	<ul style="list-style-type: none"> Guidelines governing the use of armed security guards based on UN Basic principles on the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials or the Code of Conduct for Law Enforcement Officials 	-	Management approach with reference to security practices	-
	<ul style="list-style-type: none"> A stated commitment to respecting indigenous peoples' rights 	-	Provide a concise disclosure on the management system related to indigenous rights	-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

FTSE4Good Global		DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลท
Human Rights Criteria	Management			
	<ul style="list-style-type: none"> Monitoring the implementation of its human rights policy including the existence of procedures to remedy any non-compliance 	-	<ul style="list-style-type: none"> Procedures related to monitoring and corrective and preventive actions, including those related to the supply chain List of certifications for human rights-related performance, or certification systems, or other approaches to auditing/ verifying the reporting organization or its supply chain Key strategies and procedures for implementing policies or achieving goals related to Human Rights Total number of incidents of discrimination and action taken (HR4) Total number of incidents of violations involving rights of indigenous people and actions taken (HR9) 	-
	<ul style="list-style-type: none"> Training for employees globally in its human rights policy 	-	<ul style="list-style-type: none"> Procedures related to training and raising awareness in relation to the Human Rights Aspects Percentage of security personnel trained in the organization's policies or procedures concerning aspects of human rights (HR8) 	-
	<ul style="list-style-type: none"> Consulting with independent local stakeholders in the countries of concern 	-	Approaches to stakeholder engagement, including frequency of engagement by type and by stakeholder group	จัดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส และแนวทางดำเนินการที่ชัดเจนในการตรวจสอบข้อเท็จจริง และรายงานต่อคณะกรรมการ

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Human Rights Criteria	<ul style="list-style-type: none"> Evidence of a human rights impact assessment which includes the company identifying the major human rights issues it faces and integrating human rights concerns into its risk assessment procedures 	-	<ul style="list-style-type: none"> Key topics and concerns that have been raised through stakeholder engagement, and how the organization has responded to those key topics and concerns Major organizational risks and opportunities related to Human Rights Operations identified in which the right to exercise freedom of association and collective bargaining may be at significant risk, and actions taken to support these rights (HR5) Operations identified as having significant risk for incidents of child labor and forced and compulsory labor, and measures taken to contribute to their eliminations (HR6 & 7) 	กำหนดนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมทั้งองค์กร โดยให้ฝ่ายจัดการเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายและรายงานให้คณะกรรมการทราบเป็นประจำ และทำการทบทวนระบบหรือประเมินประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละครั้ง และในทุกๆระยะเวลาที่พบว่าระดับความเสี่ยงมีการเปลี่ยนแปลง
	Reporting			
	<ul style="list-style-type: none"> Reporting on the human rights policy and performance to the public in a published format 	Management and performance regarding to freedom of association:	GRI Report	รายงานนโยบายการกำกับดูแลกิจการและผลการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวผ่านช่องทางต่างๆ เช่น รายงานประจำปี และ Website ของบริษัท ทั้งนี้ให้รวมถึงนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคมด้วย
		<ul style="list-style-type: none"> Percent of employees represented by an independent trade union or covered by collective bargaining agreements 	Percentage of employees covered by collective bargaining agreements (LA4)	-
	<ul style="list-style-type: none"> Consultations, negotiations with trade unions over organizational changes 	Minimum notice period regarding significant operational changes, including whether it is specified in collective agreements (LA5)	-	

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Human Rights Criteria	-	Management and performance regarding to layoffs:		
		- Number of employees laid off in the last fiscal year	-	-
		- Consultation, negotiation with employees over organization changes	Minimum notice period regarding significant operational changes (LA5)	-
	• Covering policies and management systems as a minimum		Concise disclosure on the Management Approach with reference to - Investment and Procedure Practices - Non-discrimination - Freedom of Association and Collective Bargaining - Abolition of Child Labor - Prevention of Forced and Compulsory Labor - Complaints and Grievance Practices - Security Practices - Indigenous Rights	-
Supply Chain Labour Standards Criteria**	Policy			
	• Policy/code committed to, or based on ILO Core Convention:	Corporate codes of conduct regarding to	Brief, organization-wide policy (or policies) that defines the organization's overall commitment related to:	กำหนดนโยบายดูแล สิ่งแวดล้อมและสังคม โดย พิจารณาประเด็นทางด้าน สิ่งแวดล้อมและสังคมที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการ ประกอบธุรกิจ เพื่อให้ เกิด การพัฒนาที่ยั่งยืน
	- Equality/Discrimination	- Discrimination	- Diversity and equal opportunity - Non-discrimination	
	- Forced Labour	-	- Prevention of forced and compulsory labor	
	- Child Labour	-	- Abolition of child labor	
	- Worker Representation	-	- Freedom of association and collective bargaining	
	- Health & Safety	- Health & Safety	- Occupational health and safety	
	- Working Hours	-	- Employment	
- Wages	-	- Employment		
- Disciplinary Procedures	- Whistle blowing	- Labor/management relations - Complaints and grievance practices		

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Supply Chain Labour Standards Criteria**	<ul style="list-style-type: none"> The above policy must be publicly available 	-	State where the above policy (or policies) can be found in the public domain	รายงานนโยบายการกำกับดูแลกิจการและผลการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวผ่านช่องทางต่างๆ เช่น รายงานประจำปี และ Website ของบริษัท โดยรวมถึงนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคมด้วย
	Management			
	<ul style="list-style-type: none"> Some visiting/auditing of suppliers 	-	<ul style="list-style-type: none"> Procedures related to monitoring and corrective and preventive actions related to supply chain Approaches to auditing/verifying the supply chain Percentage of significant suppliers and contractors that have undergone screening on human rights and actions taken (HR2) 	-
	<ul style="list-style-type: none"> Policy/code should be communicated to suppliers globally 	-	Approaches to supplier engagement	-
	<ul style="list-style-type: none"> Strategic responsibility for the policy/code implementation shall rest with one or more board members or senior executives/ managers 	-	Most senior position with operational responsibility for Human Rights and Labor Aspects or explain how operational responsibility is divided at the senior level for these Aspects	-
	<ul style="list-style-type: none"> Training of relevant employees on the policy/code 	-	<ul style="list-style-type: none"> Procedures related to training and raising awareness in relation to the Labor and Human Rights Aspects Total hours of employee training on policies and procedures concerning aspects of human rights that are relevant to operations, including the percentage of employees trained 	-
	<ul style="list-style-type: none"> Policy/code has procedures to remedy any non-compliance 	-	Procedures related to monitoring and corrective and preventive actions related to supply chain	-
	Reporting			
	<ul style="list-style-type: none"> Report is publicly available and covers both policy and management systems 	-	GRI Report	-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Countering Bribery Criteria**	Policy			
	<ul style="list-style-type: none"> Prohibits giving and receiving bribes 	Anti-corruption and bribery policy covering bribes in any forms	Brief, organization-wide policy (or policies) that defines the organization’s overall commitment related to corruption	กำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการพิจารณาการทำรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้ เป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้น โดยรวมเป็นสำคัญ โดยผู้มีส่วนได้เสียไม่ควรมีส่วน ร่วมในการตัดสินใจ และกำกับดูแลให้มีการ ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับขั้นตอนการ ดำเนินการและการเปิดเผยข้อมูลของรายการที่มี ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้ถูกต้องครบถ้วน
	<ul style="list-style-type: none"> Commits to obeying all relevant laws 	-		
	<ul style="list-style-type: none"> Commits to restricting and controls facilitation payment 	-		
	<ul style="list-style-type: none"> Commits to restricting giving and receiving gifts 	-		
	-	Corporate anti-corruption and bribery policy on <ul style="list-style-type: none"> Political contribution Charitable contribution/sponsorship 		-
	<ul style="list-style-type: none"> Policy is publicly available 	Public disclosure of policy related to political contribution and charitable contribution/ sponsorship	State where the above policy (or policies) can be found in the public domain	-
	-	Coverage of anti-corruption and bribery policy to <ul style="list-style-type: none"> Employees Contractors/Suppliers/Service provider Subsidiaries/Joint-ventures 	-	-
Management				
<ul style="list-style-type: none"> Communicates policy to employees 	Corporate codes of conduct on corruption/bribery, money-laundering, insider trading/dealing	Internally developed statements of mission or values, codes of conduct, and principles relevant to social performance	ส่งเสริมให้จัดทำจรรยาบรรณธุรกิจเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนเข้าใจถึงมาตรฐานด้าน จริยธรรมที่บริษัทใช้ในการดำเนินธุรกิจ และติดตามให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าวอย่างจริงจัง	
<ul style="list-style-type: none"> Trains relevant employees 		<ul style="list-style-type: none"> Procedures related to training and raising awareness on the Human Rights Aspects Percent employees trained in organization’s anti-corruption policy and procedure (SO3) 		

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลท
Countering Bribery Criteria**	<ul style="list-style-type: none"> Compliance mechanisms (e.g. assurance, audits, monitoring, board reports) 	-	<ul style="list-style-type: none"> Procedures related to monitoring and corrective and preventive actions, including those related to the supply chain List of certifications for performance or certification systems, or other approaches to auditing/verifying the reporting organization or its supply chain Percentage and total number of business units analyzed for risks related to corruption (SO2) 	ส่งเสริมให้จัดทำจรรยาบรรณธุรกิจเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนเข้าใจถึงมาตรฐานด้านจริยธรรมที่บริษัทใช้ในการดำเนินธุรกิจ และติดตามให้มีการปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าวอย่างจริงจัง
	<ul style="list-style-type: none"> Provides secure communication channels for employees to seek advice or voice concerns 	Corporate code of conduct regarding whistleblowing	Mechanisms for employees to provide recommendations or direction to the highest governance body	จัดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส และแนวทางดำเนินการที่ชัดเจนในการตรวจสอบข้อเท็จจริง และรายงานต่อคณะกรรมการ
	<ul style="list-style-type: none"> Procedures to remedy non-compliance 	-	Actions taken in response to incidents of corruption (SO4)	กำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการพิจารณาการทำรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นโดยรวมเป็นสำคัญ
	Reporting			
	<ul style="list-style-type: none"> Policy is publicly disclosed 	-	GRI Report	จัดทำจรรยาบรรณธุรกิจเป็นลายลักษณ์อักษร
	<ul style="list-style-type: none"> Compliance mechanisms are publicly disclosed 	-	Concise disclosure on the Management Approach with reference to corruption	
	-	Publicly disclose on breaches against codes of conduct/ethics and anti-corruption and bribery policy	Monetary value of significant fines and total number of non-monetary sanctions for non-compliance with laws and regulations (SO8)	-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

FTSE4Good Global		DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลท
Climate Change Criteria***	Policy & Governance			
	<ul style="list-style-type: none"> Board level or senior executive responsibility for climate change related issues 	-	The most senior person with operational responsibility for GHG emissions or explain how operational responsibility is divided at the senior level for GHG emissions	-
	<ul style="list-style-type: none"> Public statement/policy identifying climate change as relevant to business activities and the need to address climate change as a key concern 	-	<ul style="list-style-type: none"> Organization-wide policy that defines the organization's overall commitment related to GHG emissions Financial implications and other risks and opportunities for the organization's activities due to climate change (EC2) 	-
	<ul style="list-style-type: none"> Public statement/policy should also include a commitment to reduce product related emissions or climate change impact 	-	-	-
	Management & Strategy			
	<ul style="list-style-type: none"> Long-term strategic goal of significant quantified reductions of operational GHG emissions or carbon intensity improvement over more than 5 years, which should be publicly available 	-	Initiatives to reduce greenhouse gas emissions and reductions achieved	-
	<ul style="list-style-type: none"> Short/medium-term management targets for quantified GHG operational emissions reduction over less than 5 years 	Quantitative target and Trend and performance against target		-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

FTSE4Good Global		DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลท
Climate Change Criteria***	Disclosure			
	<ul style="list-style-type: none"> Total operational CO₂ or GHG emissions as tones of CO₂ equivalent 	Total direct GHG emissions (metric tones CO ₂ equivalent)	Total direct and indirect greenhouse gas emissions by weight and other relevant indirect greenhouse gas emissions by weight	-
	<ul style="list-style-type: none"> Sector metric where established as an industry norm, i.e. for cement companies, kg CO₂ per tonne of cement; or efficiency ratio 	-	-	-
	<ul style="list-style-type: none"> Product related emissions/efficiency (end user emissions for oil & gas, coal mining; and fuel efficiency for automobiles and aerospace) 	-	Initiatives to provide energy-efficient or renewable energy based products and services, and reductions in energy requirements as a result of these initiatives	-
	Performance			
	<ul style="list-style-type: none"> At least a 5% reduction in carbon intensity over the last 2 years 	-	-	-
	<ul style="list-style-type: none"> The company is able to demonstrate that for the previous 2 years it is in the top quartile of companies in its subsector when assessed on accepted carbon efficiency metrics 	-	-	-
	<ul style="list-style-type: none"> A transformational Initiative or a combination, providing they are quantified and significant 	-	-	-
	<i>For Automobile and Aerospace companies only</i>			
	<ul style="list-style-type: none"> Emissions reductions: Fuel efficiency improvements above average for subsector 	-	-	-
<ul style="list-style-type: none"> Eco-efficiency Metrics: Above average fuel efficiency relative to subsector peers 	-	-	-	
<ul style="list-style-type: none"> A Transformational Initiative to reduce product emissions 	-	-	-	

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Corporate Governance	-	Composition of the Board of Directors (BoD) <ul style="list-style-type: none"> • Executives • Non-executives • Independent Directors 	State the number of members of the highest governance body that are independent and/or non-executive members	จัดให้มีกรรมการอิสระอย่างน้อย 1 ใน 3 แต่ไม่น้อยกว่า 3 คน
	-	Separation of roles between Chairman and CEO	Indicate whether the Chair of the highest governance body is also an executive officer	ควรเลือกให้กรรมการอิสระดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ
	-	Sub-committee responsible for Strategy, Audit/Accounting/Risk Management, Selection/Nomination of Board Members and Top Management, Remuneration of Board Members and Top Management, Corporate Social Responsibility	Governance structure, including committees under the highest governance body responsible for specific tasks, such as setting strategy or organizational oversight	จัดให้มีคณะกรรมการชุดย่อยอื่น ๆ นอกเหนือจากคณะกรรมการตรวจสอบตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่ คณะกรรมการพิจารณาคำตอบแทน คณะกรรมการสรรหา เป็นต้น
	-	Corporate Governance Policy	Internally developed statements of mission or values, codes of conduct, and principles relevant to economic, environmental, and social performance and the status of their implementation	จัดให้มีนโยบายการกำกับดูแลกิจการเป็นลายลักษณ์อักษร และให้ความเห็นชอบนโยบายดังกล่าว และควรทบทวนนโยบายและการปฏิบัติตามนโยบายเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
	-	Diversity in Board Members (e.g. ratio of women/men)	-	-
	-	Assurance of the Effectiveness of the BoD	<ul style="list-style-type: none"> • Process for determining the qualifications and expertise of the members of the highest governance body for guiding the organization's strategy on economic, environmental, and social topics • Process for evaluating the highest governance body's own performance 	คณะกรรมการควรประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเองเป็นประจำ โดยกำหนดบรรทัดฐานที่ใช้เปรียบเทียบกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีหลักเกณฑ์
	-	Entrenchment Provisions at the BoD Level	-	-
	-	Payments to Auditing Firm	-	-
	-	Accounting Practices (e.g. Employee Stock Option)	-	-

ตาราง 4-5 การเปรียบเทียบเกณฑ์ที่กำหนดโดย FTSE4Good*, DJSI และข้อกำหนดในการเปิดเผยข้อมูลของ GRI และหลักปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

	FTSE4Good Global	DJSI World	GRI	หลักปฏิบัติที่ดีของ ตลาด
Corporate Governance	-	Disclosure Practice for the Compensation of Board Members and Executives	Linkage between compensation for members of the highest governance body, senior managers, and executives, and the organization's performance	เปิดเผยนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนแก่กรรมการและผู้บริหารระดับสูงที่สะท้อนภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการแต่ละคน รวมทั้งรูปแบบหรือลักษณะของค่าตอบแทนด้วย
	-	Corporate code of conduct and system in place to collect and handle employee grievances and complaints	Mechanisms for employees to provide recommendations or direction to the highest governance body	จัดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส และแนวทางดำเนินการที่ชัดเจนในการตรวจสอบข้อเท็จจริง และรายงานต่อคณะกรรมการ
Risk & Crisis Management	-	Chief risk officer or person responsible for risk/crisis management	-	-
	-	Framework for risk analysis, i.e. assessment, management, communication, and reporting	Procedures of the highest governance body for overseeing the organization's identification and management of risks and opportunities	กำหนดนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมทั้งองค์กร โดยให้ฝ่ายจัดการเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายและรายงานให้คณะกรรมการทราบเป็นประจำ และทำการทบทวนระบบหรือประเมินประสิทธิภาพของการจัดการความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และในทุกๆระยะเวลาที่พบว่าระดับความเสี่ยงมีการเปลี่ยนแปลง
	-	Factors considered in defining corporate risk, including probability, magnitude, time horizon, correlation, etc.	-	-
	-	Tools used for ranking risk exposures	-	-
	-	Sensitivity analysis and stress testing	-	-
	-	Declaration of risk retained, transferred, and avoided	-	-

*เป็นเกณฑ์สำหรับองค์กรธุรกิจในกลุ่มที่พิจารณาว่ามีผลกระทบทางสังคมสูง เช่น เยื่อและกระดาษ เคมีและเวชภัณฑ์ ผลิตไฟฟ้า ฯลฯ

**เป็นเกณฑ์สำหรับองค์กรธุรกิจที่จัดอยู่ในชั้นความเสี่ยงสูง (High Risk) ในประเด็นดังกล่าว

***เป็นเกณฑ์สำหรับองค์กรธุรกิจที่มีผลกระทบจากการดำเนินงานและผลกระทบจากผลิตภัณฑ์สูง

4.2.1.4 การขับเคลื่อนการรายงานเพื่อความยั่งยืนผ่านหน่วยงานรัฐที่กำกับและกำหนดนโยบาย อุตสาหกรรม

ในแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืน ภาคธุรกิจและสังคมจะเกื้อกูลซึ่งกันและกันให้แต่ละฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน โดยกิจกรรมทางธุรกิจก่อให้เกิดการไหลเวียนของทุน เข้าสู่สังคมในรูปของค่าจ้าง สวัสดิการ และการช่วยเหลือสังคม ในขณะเดียวกันภาคธุรกิจได้ดึงดูดทุนจากสังคมผ่านตราสารและรายได้จากการขายสินค้าและบริการ อย่างไรก็ตาม การขยายที่จะหาจุดสมดุลของการเคลื่อนไหวของทุนระหว่างธุรกิจกับสังคม หากการเคลื่อนของทุนสุทธิไปยังสังคม ธุรกิจก็จะสูญเสียศักยภาพในการดำเนินการและเกิดภาวะล้มละลายในที่สุด ในทางกลับกัน หากการเคลื่อนของทุนสุทธิเกิดขึ้นในทิศทางจากสังคมไปยังภาคธุรกิจ สังคมก็จะสูญเสียโอกาสในการพัฒนาและอาจนำสู่ปัญหาทางสังคมในรูปแบบที่หลากหลาย สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นยังไม่ครบถ้วนมิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ทั้งภาคธุรกิจและสังคมมีการใช้ร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ ภาครัฐจึงถูกจัดตั้งเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลและบริหารจัดการให้เกิดดุลยภาพของระบบทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาทั้งภาคธุรกิจและสังคม ด้วยบทบาทดังกล่าว ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ประสิทธิภาพการดำเนินงาน สภาวะทางสังคม และผลกระทบที่เกิดจากกิจกรรมทางธุรกิจต่อสังคม เป็นส่วนประกอบที่สำคัญต่อการดำเนินงานภาครัฐในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแล จากผลการสำรวจนี้ เราได้เห็นถึงความต้องการในปัจจุบันของภาครัฐสำหรับข้อมูลจากภาคธุรกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือกฎระเบียบเป็นหลัก แต่สิ่งหนึ่งเป็นจุดเด่นของภาครัฐก็คือ ฐานข้อมูลที่มีอยู่ในมือมักเป็นข้อมูลที่มีความต่อเนื่อง ครบถ้วน และมีความน่าเชื่อถือค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นข้อมูลภาคบังคับ อาทิเช่น ปริมาณของมลสารที่โรงงานอุตสาหกรรมปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากร การจ้างงาน ฯลฯ นอกจากนี้ เราได้เห็นทิศทางหรือพัฒนาของภาครัฐในการกำกับดูแลและบริหารงานที่เปลี่ยนแปลงจากเดิมที่อิงข้อมูลพื้นฐานด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานไปสู่ข้อมูลในเชิงการกำกับดูแลกิจการและระบบการบริหารจัดการขององค์กรธุรกิจ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการสร้างความมั่นใจในความยั่งยืนของผลการดำเนินงานในอนาคต ดังนั้น ความเป็นไปได้ในส่วนของภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรมในการผลักดันให้เกิดการรายงานเพื่อความยั่งยืนขึ้นในภาคธุรกิจแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนหลักคือ การบูรณาการของฐานข้อมูลภาครัฐ การพัฒนากฎระเบียบให้ครอบคลุมประเด็นด้านความยั่งยืน และการใช้กลไกภาครัฐในการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ

4.2.1.4ก บูรณาการของฐานข้อมูลภาครัฐ

ด้วยการที่โครงสร้างของภาครัฐได้ถูกจัดแบ่งเป็นกระทรวง กรม และกองต่างๆ ทำให้เกิดช่องว่างของการกำกับดูแลในบางส่วน ในขณะที่อีกหลายๆ ส่วนมีความซ้ำซ้อนกัน โดยเฉพาะในงานในลักษณะที่ต้องประสานกันระหว่างหน่วยงาน เช่น การจัดการเชิงพื้นที่ เป็นต้น ปัญหาอย่างหนึ่งที่เกิดตามมาก็คือ ฐานข้อมูลภาครัฐที่กระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีหลายส่วนที่ซ้ำซ้อน และในหลายๆ กรณี ข้อมูลที่รวบรวมในฐานข้อมูลแต่ละแหล่งยังไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับได้ เป็นผลให้ภาระส่วนหนึ่งกลับตกไปสู่ภาคธุรกิจที่เป็นแหล่งที่มาของข้อมูล ซึ่งมีหน้าที่ (ตามกฎหมาย) ต้องรวบรวม จัดเตรียม วิเคราะห์ และจัดส่งให้กับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เมื่อข้อมูลมีส่วนที่ซ้อนทับกันมาก แต่ถูกกำหนดในรูปแบบที่ไม่สอดคล้องกันเท่าใดนัก ทำให้เป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ประกอบการตั้งได้กล่าวแล้วข้างต้น ดังนั้น หากหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐมีการประสานงานกันและร่วมกันกำหนดฐานข้อมูลกลางอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน ย่อมเป็นประโยชน์ทั้งต่อภาครัฐเองในการเข้าถึงข้อมูลที่ครบถ้วน และเอื้อต่อการทำงานของภาคเอกชน และหากเป็นเช่นนั้นได้จริง การกำหนดรูปแบบของการส่งข้อมูลให้เป็นหนึ่งเดียวย่อมสามารถดำเนินการได้ ซึ่งจะส่งเสริมการพัฒนาการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบที่บูรณาการทุกมิติของความยั่งยืนเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นมิติทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

4.2.1.4ข การพัฒนากฎระเบียบที่ครอบคลุมประเด็นด้านความยั่งยืน

จากผลการสำรวจซึ่งเห็นได้ว่าประเด็นด้านสังคมในหลาย ๆ ส่วนยังไม่ได้ถูกให้ความสำคัญจากภาครัฐเท่าที่ควร โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่นโยบายและกฎระเบียบภาครัฐยังไม่ได้ครอบคลุมในประเด็นดังกล่าว ถึงแม้ว่าผลสืบเนื่องจากการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา หรือการประชุมริโอ (Rio Conference) เมื่อปีพ.ศ. 2535 ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมรับรองปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาและแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทำให้การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ถูกกำหนดเป็น “วาระแห่งชาติ” โดยผนวกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ซึ่งเน้นพัฒนาการอย่างสมดุลระหว่างคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เข้าในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) และต่อเนื่องไปในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) และคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ถูกจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2545 โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ของการพัฒนาที่ยั่งยืนและผลักดันให้เกิดการปฏิบัติเพื่อนำสู่ความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ การปฏิบัติจะขึ้นกับความรับผิดชอบของหน่วยงานที่แตกต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่น การจัดการน้ำจะอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของทั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ประสานงานหลัก อย่างไรก็ตาม ประเด็นด้านความยั่งยืนที่บรรจุไว้ในวาระแห่งชาติจะถูกดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับโดยเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ไปจนกระทั่งปี พ.ศ. 2558 และครอบคลุมประเด็นทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ส่วนประเด็นทางด้านสังคมที่ประกอบด้วยเรื่องสุขอนามัย การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ การพัฒนาชนบท การคมนาคม และการจัดการและการเตือนภัยธรรมชาตินั้น ไม่ได้ชี้ชัดถึงหลักแห่งการคงไว้ซึ่งสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการคงไว้ซึ่งความเป็นธรรมในสังคม ดังที่กล่าวไว้ในเจตนารมณ์ของปฏิญญาโจฮันเนสเบิร์ก (Johannesburg Declaration) และปรากฏในมาตรฐานสากลอื่น ๆ เช่น GRI และ ILO (International Labour Organisation) **จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องขยายขอบข่ายความร่วมมือไปยังหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่หลากหลายมากขึ้น เช่น กระทรวงการศึกษาและวัฒนธรรม เป็นต้น และผู้ปฏิบัติต้องวางกรอบเป้าหมายของการพัฒนาและกำหนดวิธีการดำเนินการอย่างรอบคอบและอยู่บนพื้นฐานของการเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของทุกภาคส่วนในสังคม จึงจะทำให้แผนการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนบรรลุเจตนารมณ์ที่แท้จริงได้** การประยุกต์ใช้การรายงานเพื่อความยั่งยืนตามกรอบของ GRI นำจะมีส่วนช่วยเสริมให้แต่ละภาคส่วนสามารถพิจารณาบทบาทของตนเองบนพื้นฐานเดียวกัน ทั้งนี้ ภาครัฐควรนำ GRI มาเป็นกรอบในการรายงานการบริหารจัดการและประสิทธิผลในการดำเนินงานของตน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการรายงานเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์พัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมของประเทศในองค์รวม และนำไปสู่การดำเนินงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐด้วยกันเองและระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อนำประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

4.2.1.4ค การใช้กลไกภาครัฐในการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ

โดยอาศัยมาตรา 58 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (ปัจจุบันได้ถูกทดแทนโดยรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2550) ซึ่งรับรองสิทธิของประชาชนในการรับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานรัฐ หน่วยงานรัฐที่กำกับเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนนโยบายและปฏิบัติเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนอาจนำแนวทางการเปิดเผยข้อมูลบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืนสู่สาธารณะ ดังที่ปรากฏ

ตัวอย่างในหลายประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา Environmental Protection Agency (EPA) ที่นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยมลสารของโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในฐานข้อมูล Toxic Release Inventory (TRI) ของตนมาเปิดเผยต่อสาธารณะตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 เป็นผลให้ภาคอุตสาหกรรมของประเทศเกิดความตื่นตัวในการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น⁸¹ โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการรับรู้ข่าวสารและปฏิกิริยาตอบสนองของนักลงทุนสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์⁸² ผลลัพธ์ในลักษณะเดียวกันยังพบได้ในประเทศที่พัฒนาแล้วอื่นๆ อาทิ ประเทศแคนาดา⁸³ และในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา⁸⁴ เช่น อาร์เจนตินา ชิลี เม็กซิโก และฟิลิปปินส์

อย่างไรก็ดี Lanoie และคณะ⁸⁵ ได้ตั้งข้อสังเกตที่สำคัญสำหรับการเปิดเผยข้อมูลโดยภาครัฐสู่สาธารณะว่า การขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวอาจเผชิญแรงต้านจากฝ่ายการเมืองในช่วงแรก และจะต้องมั่นใจว่าข้อมูลที่เปิดเผยมีความถูกต้องและแม่นยำ หากบรรลุเงื่อนไขทั้งสองข้อแล้ว เชื่อว่าภาครัฐเองจะเป็นผู้ได้ประโยชน์ในแง่ของความน่าเชื่อถือ (มีความโปร่งใสในการดำเนินงาน) และมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลที่ดีขึ้น (ใช้ทรัพยากรของหน่วยงานน้อยลง ในขณะที่เกิดผลสัมฤทธิ์มากขึ้นจากแรงกดดันของผู้มีส่วนได้เสียที่รับรู้ข่าวสารต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรม)

แนวคิดดังกล่าวได้ถูกบรรจุอยู่ในแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมพ.ศ. 2550 – 2554 โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เน้น “การใช้กระบวนการทางสังคมมาสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนและเอกชนหรือผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล เฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างแรงกดดันทางสังคมให้กับผู้ที่สร้างความเสื่อมโทรมต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม⁸⁶” ซึ่งในแผนดังกล่าว มีการระบุไว้อย่างชัดเจนถึงแนวทางการปฏิบัติในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเกิดความตระหนักในด้านความรับผิดชอบต่อสังคม การลงทุนที่รับผิดชอบต่อสังคม และการรายงานที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอันได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม และองค์กรพัฒนาเอกชน รวมไปถึงแนวปฏิบัติในการปรับปรุงหรือออกกฎระเบียบให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า ผู้ขนส่ง ผู้จำหน่าย และผู้ใช้สารอันตรายในการผลิต จัดทำบัญชีรายชื่อและปริมาณเอกสารอันตรายให้ครอบคลุมทุกประเภทและแหล่งกำเนิดของเสียอันตรายทั้งจากภาคการผลิต การประกอบ การขนส่ง การจัดจำหน่าย แสดงเส้นทางการขนส่งและจุดพักรถขนส่งสาร และปริมาณของสารอันตรายที่เหลือใช้ เพื่อควบคุมชนิดและปริมาณเอกสารอันตรายจากการประกอบการ ตั้งแต่จุดแหล่งกำเนิดในประเทศจนถึงจุดปลายทางที่เป็นแหล่งกำจัดเอกสารอันตราย รวมทั้งรายงานให้หน่วยงานกำกับดูแลแหล่งกำเนิด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของแหล่งกำเนิด และองค์กรปกครองส่วน

⁸¹ Konar, S. and Cohen, M.A., "Information as Regulation: The Effect of Community Right to Know Laws on Toxic Emissions", *Journal of Environmental Economics and Management*, 32 (1997) 109-124.

⁸² Hamilton, J.T., "Pollution as News: Media and Stock Market Reactions to the Toxic Release Inventory Data", *Journal of Environmental Economics and Management*, 28 (1995) 98-113.

⁸³ Foulon, J.; Lanoie, P., and Laplante, B., "Incentives for Pollution Control: Regulation or Information?", *Journal of Environmental Economics and Management*, 44 (2002) 169-187.

⁸⁴ Dasgupta, S. and Laplante, B., "Pollution and Capital Markets in Developing Countries", *Journal of Environmental Economics and Management*, 42 (2001) 310-335.

⁸⁵ Lanoie, P.; Laplante, B., and Roy, M., "Can Capital Markets Create Incentives for Pollution Control?", *Ecological Economics*, 26 (1998) 31-41.

⁸⁶ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, "แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550 – 2554", สำนักพิมพ์สุทรไพศาล, กรุงเทพฯ, 2550

ท้องถิ่นที่อยู่ในเส้นทางขนส่งทราบ ซึ่งเป็นงานที่จะดำเนินการโดยการประสานระหว่างกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงคมนาคม นอกจากนี้ ยังสนับสนุนให้มีการจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมีต้องห้ามและจำกัดการใช้ตามอนุสัญญา Rotterdam รวมถึง ปริมาณการผลิต การนำเข้า และการใช้ภายในประเทศ และเผยแพร่ให้ภาคเอกชนและประชาชนเข้าถึงได้ โดย มอบหมายให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลร่วมกันของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวง อุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงสาธารณสุข

ในส่วนของคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนเมือง ได้กำหนดให้ดำเนินการสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำรายงานตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตตามเกณฑ์เมืองน่าอยู่ เพื่อขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุน จากส่วนกลางที่ประกอบด้วยสำนักงบประมาณ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจ สู่ท้องถิ่น โดยเกณฑ์เมืองน่าอยู่อาจเลือกใช้เกณฑ์ที่กำหนดโดยองค์การอนามัยโลก กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

4.2.1.5 การขับเคลื่อนการรายงานเพื่อความยั่งยืนผ่านหน่วยงานรัฐที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม

หน่วยงานรัฐที่มีบทบาทส่งเสริมอุตสาหกรรมจัดเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียจากการสำรวจที่มีมุมมองที่กว้างสำหรับ ทุกมิติของความยั่งยืน ทั้งนี้เป็นเพราะความตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมายในการส่งเสริมเพื่อให้เกิด ความยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องพิจารณามิติทางสิ่งแวดล้อมและสังคมควบคู่ไปกับพัฒนาการทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ด้วยสภาพทางเศรษฐกิจที่ผันแปรและพื้นฐานของอุตสาหกรรมไทยที่พัฒนาขึ้นโดยขาดฐานความรู้หรือนวัตกรรมที่เป็นของตนเอง ความจำเป็นเฉพาะหน้าของงานด้านการพัฒนาจึงมุ่งเน้นที่ผลทางเศรษฐกิจเป็น ลำดับแรก ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากผลการสำรวจ โดยมิติทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมจะได้รับความสำคัญใน ระดับรองลงไป ดังนั้น หากต้องการขับเคลื่อนการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนผ่านทางผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มนี้ การบูรณาการด้านระบบการสนับสนุนเพื่อความยั่งยืนที่ผนวกมิติทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมเข้า ด้วยกันจึงไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ในปัจจุบันรูปแบบดังที่กล่าวข้างต้นได้เกิดขึ้นบ้างแล้ว เช่น ในการพิจารณา ส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะประสานไปยังหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องให้ช่วย วิเคราะห์และประเมินโครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม อย่างไรก็ตาม มิติทางด้าน สิ่งแวดล้อมและสังคมได้ถูกใช้เป็นเงื่อนไขสำหรับการส่งเสริมการลงทุนในด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ไม่ได้ก้าว นำไปสู่การสนับสนุนด้านความยั่งยืนอย่างครอบคลุมแต่อย่างใด

4.2.2 ทิศทางการพัฒนาระบบการจัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืนในระดับสากล

ภายหลังการออกคู่มือการจัดทำรายงานเพื่อความยั่งยืนฉบับที่ 3 หรือ G3 ในปี พ.ศ. 2549 GRI ได้พยายาม ประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ที่มีพันธกิจเกี่ยวข้องกับหลักปฏิบัติด้านความยั่งยืนเพื่อหาจุดร่วมกันการ เป็นแนวร่วมเพื่อผลักดันให้เกิดการปฏิบัติอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการรายงานข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้ เสีย ตัวอย่างเช่น การทำงานร่วมกับ UN Global Compact เพื่อวิเคราะห์งานในส่วนที่สามารถเสริมซึ่งกันและ กัน โดยพบว่า UN ได้กำหนดให้องค์กรธุรกิจที่เข้าร่วมทำการรายงานผลการดำเนินงานในประเด็นต่าง ๆ ของ Global Compact (GC) ในรูปแบบของ Communication on Progress (COP) ซึ่งประกอบด้วยเจตจำนงใน การร่วม GC ความมุ่งมั่นที่จะพัฒนางานที่เกี่ยวข้องตามที่ระบุในข้อกำหนดของ GC กิจกรรมที่ได้ดำเนินงานไป และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละปี โดยกำหนดให้เผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้สู่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องและเปิดเผย ข้อมูลบนเว็บไซต์ของ GC อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหากองค์กรที่นำมาตรฐานการรายงานของ GRI มาใช้ ย่อมเห็นว่า

การปฏิบัติตาม COP ไม่ได้เป็นอุปสรรคหรือเรื่องที่ยุ่งยาก แต่กลับเป็นสิ่งที่ครอบคลุมอยู่แล้วใน GRI ดังแสดงในตารางที่ 4-6 นอกจากนี้ GRI ยังสามารถช่วยเสริมคุณภาพของการรายงานตาม COP ได้อีกทางหนึ่งด้วย

ตารางที่ 4-6 การเปรียบเทียบข้อมูลที่กำหนดให้เปิดเผยโดย GC และ GRI

Global Compact Issues Areas	GC Principles	Directly Relevant GRI Indicators	Indirectly Relevant GRI Indicators
Human Rights	Principle 1 – Businesses should support and respect the protection of internationally proclaimed human rights.	HR1-9	LA4, LA13, LA14 ; S01
	Principle 2 – Businesses should ensure that they are not complicit in human rights abuses.	HR1 - 2, HR8	
Labour Standards	Principle 3 – Businesses should uphold the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining.	HR5; LA4, LA5	
	Principle 4 – Businesses should uphold the elimination of all forms of forced and compulsory labour.	HR7	HR1 - 3
	Principle 5 – Businesses should uphold the effective abolition of child labour.	HR6	HR1 - 3
	Principle 6 – Businesses should uphold the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.	HR4; LA2, LA13, LA14	HR1, 2; EC5, EC7; LA3
Environment	Principle 7 – Businesses should support a precautionary approach to environmental challenges.	Profile Disclosure 4.11	EC2
	Principle 8 – Businesses should undertake initiatives to promote greater environmental responsibility.	EN2, EN 5 - 7, EN10, EN13 - 14, EN18, EN 21 - 22, EN 26 - 27, EN30	EC2; EN1, EN3 - 4, EN8 - 9, EN 11 - 12, EN 15-17, EN19 - 20, EN 23-25, EN 28 - 29; PR3 - 4
	Principle 9 – Businesses should encourage the development and diffusion of environmentally friendly technologies.	EN2, EN 5 - 7, EN 10, EN 18, EN 26 - 27	
Anti-Corruption	Principle 10 – Businesses should work against all forms of corruption, including extortion and bribery.	S02 - 4	S05 - 6

ที่มา <http://www.globalreporting.org>

นอกจาก UN Global Compact แล้ว ในอดีตที่ผ่านมา GRI ได้พยายามเปรียบเทียบจุดร่วมและจุดต่างของการรายงานตามกรอบของ GRI ฉบับที่ 2 กับ OECD Guidelines for Multinational Enterprises การใช้ GRI เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสู่ Millennium Development Goals ขององค์การสหประชาชาติ ดังนั้น แนวโน้มที่ GRI จะผสานประโยชน์กับมาตรฐานสากลอื่น ๆ นั้นมีความเป็นไปได้สูง ยกตัวอย่างเช่น มาตรฐาน ISO26000 ว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งกำลังอยู่ในกระบวนการร่างมาตรฐานและข้อกำหนด และคาดว่าจะประกาศใช้ได้ปลายปี ค.ศ. 2009 GRI ได้ร่วมในฐานะ Liaison Member อยู่ในคณะกรรมการร่างมาตรฐานด้วย

นอกจากความเชื่อมโยงระหว่าง GRI กับมาตรฐานสากลอื่น ๆ แล้ว การเคลื่อนไหวอีกด้านที่สำคัญคือ การผลักดันให้เกิดระบบการรับรองรายงาน (แม้ว่า GRI จะยืนยันมาตลอดว่า GRI Report เป็นการรายงานตามรูปแบบสากลโดยสมัครใจก็ตาม) โดยล่าสุด GRI ได้กำหนดให้องค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงานภายใต้กรอบของ GRI ทำการประเมินตนเอง บนพื้นฐานของเนื้อหาประกอบกับการตรวจสอบระบบการรายงาน ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 4-7 ทั้งนี้ GRI ได้ให้บริการในการตรวจประเมินรายงานให้อีกทางหนึ่งด้วย โดยให้การรับรองแก่รายงานโดยมีค่าใช้จ่ายจำนวนหนึ่ง และอนุญาตให้ผู้จัดทำรายงานใช้สัญลักษณ์ของการรับรองโดย GRI อย่างเป็นทางการ (ดูรูปที่ 4-1 ประกอบ) แม้ว่า GRI จะไม่ได้ปิดกั้นการตรวจประเมินโดยบุคคลอื่น ๆ แต่แน่นอนการได้รับการรับรองจาก GRI ย่อมมีคุณค่าที่สูงกว่าในความรู้สึกของผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากมาตรฐานการรายงานตามกรอบ GRI ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายมากขึ้น ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องติดตามการเคลื่อนไหวของ GRI และพันธมิตรสำหรับทิศทางการพัฒนาการรายงานเพื่อความยั่งยืนอย่างใกล้ชิดต่อไป

ตารางที่ 4-7 เกณฑ์สำหรับการประเมินคุณภาพของ GRI Report

Report Application Level	C	C+	B	B+	A	A+
Standard Disclosures G3 Profile Disclosures OUTPUT	Report on: 1.1 2.1 - 2.10 3.1 - 3.8, 3.10 - 3.12 4.1 - 4.4, 4.14 - 4.15	Report on all criteria listed for Level C plus: 1.2 3.9, 3.13 4.5 - 4.13, 4.16 - 4.17	Report on all criteria listed for Level C plus: 1.2 3.9, 3.13 4.5 - 4.13, 4.16 - 4.17	Report on all criteria listed for Level C plus: 1.2 3.9, 3.13 4.5 - 4.13, 4.16 - 4.17	Same as requirement for Level B	Same as requirement for Level B
G3 Management Approach Disclosures OUTPUT	Not Required	Report Externally Assured Management Approach Disclosures for each Indicator Category	Report Externally Assured Management Approach Disclosures for each Indicator Category	Report Externally Assured Management Approach Disclosures for each Indicator Category	Management Approach Disclosures for each Indicator Category	Report Externally Assured Management Approach Disclosures for each Indicator Category
G3 Performance Indicators & Sector Supplement Performance Indicators OUTPUT	Report on a minimum of 10 Performance Indicators, including at least one from each of: Economic, Social and Environmental.	Report Externally Assured Report on a minimum of 20 Performance Indicators, at least one from each of Economic, Environmental, Human rights, Labor, Society, Product Responsibility.	Report Externally Assured Report on a minimum of 20 Performance Indicators, at least one from each of Economic, Environmental, Human rights, Labor, Society, Product Responsibility.	Report Externally Assured Report on a minimum of 20 Performance Indicators, at least one from each of Economic, Environmental, Human rights, Labor, Society, Product Responsibility.	Report on each core G3 and Sector Supplement* Indicator with due regard to the Materiality Principle by either: a) reporting on the Indicator or b) explaining the reason for its omission.	Report Externally Assured Report on each core G3 and Sector Supplement* Indicator with due regard to the Materiality Principle by either: a) reporting on the Indicator or b) explaining the reason for its omission.

*Sector supplement in final version

ที่มา <http://www.globalreporting.org>

รูปที่ 4-1 ตัวอย่างตราสัญลักษณ์รับรองคุณภาพของ GRI Report (ก) รับรองตนเอง (ข) รับรองโดยบุคคลภายนอก และ (ค) รับรองโดย GRI

4.3 แนวทางการวิจัยต่อยอด

ถึงแม้ว่าผลจากการศึกษานี้สามารถบ่งชี้ถึงรูปแบบของการรายงานหรือเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจได้ในระดับหนึ่ง แต่ด้วยเงื่อนไขหลายประการในงานวิจัยนี้ ทำให้เกิดข้อจำกัดต่อการประยุกต์หรือกำหนดนโยบายในรายละเอียด หัวข้อ 4.3.1 ถึง 4.3.4 ได้กล่าวถึงรายละเอียดของข้อจำกัดของงานวิจัยนี้และนำเสนอแนวทางในการวิจัยเพื่อขยายผลหรือต่อยอดในอนาคต

4.3.1 ศึกษาความต้องการในข้อมูลที่เปิดเผยโดยองค์กรธุรกิจของผู้มีส่วนได้เสียเชิงลึกจำเพาะกลุ่มตัวอย่าง

ด้วยเหตุที่การศึกษานี้ได้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ หากแต่จำนวนข้อมูลที่รวบรวมได้มีจำนวนที่ไม่มากนัก ด้วยข้อจำกัดทางด้านเวลาและการประสานงาน ทำให้ไม่สามารถนำเสนอผลงานและข้อสรุปในเชิงสถิติ หรือกล่าวได้ว่าข้อสรุปนั้นเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในเชิงปริมาณ การวิจัยต่อยอดโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมมากขึ้น และ/หรือจำแนกกลุ่มตัวอย่างในระดับย่อยให้ละเอียดขึ้น จะเป็นการยกระดับความเชื่อมั่นของข้อมูลให้สูงขึ้น ตารางที่ 4-8 ได้แสดงตัวอย่างของการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวข้างต้น

ตารางที่ 4-8 ตัวอย่างของการขยายผลการศึกษาเชิงลึกจำเพาะกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	การขยายผลด้านความครอบคลุม	การขยายผลด้านรายละเอียด
ธนาคารและสถาบันการเงิน	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่มากขึ้น ให้ครอบคลุมผู้รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ	จำแนกกลุ่มย่อยออกตาม <ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะของงาน เช่น สินเชื่อประเภทต่าง ๆ งานบริการการลงทุน ฯลฯ • ขนาดองค์กรของผู้ให้ข้อมูล
นักลงทุน	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่มากขึ้น ให้ครอบคลุมผู้ที่รับผิดชอบการลงทุนด้านต่าง ๆ	จำแนกกลุ่มย่อยออกตามรูปแบบของหน่วยลงทุน
ภาครัฐที่กำกับและส่งเสริมตลาดทุน	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่มากขึ้น ให้ครอบคลุมหน่วยงานและสายงานต่าง ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น	จำแนกกลุ่มย่อยออกตามบทบาทหน้าที่ เช่น งานกำกับ งานตรวจสอบ งานส่งเสริม ฯลฯ
ภาครัฐที่กำกับและกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่มากขึ้น ให้ครอบคลุมหน่วยงานและสายงานต่าง ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น	จำแนกกลุ่มย่อยออกตาม <ul style="list-style-type: none"> • สายงาน เช่น กระทรวง สำนัก กรม กอง ฯลฯ • พันธกิจหลักของหน่วยงาน
ภาครัฐที่ส่งเสริมอุตสาหกรรม	จำนวนผู้ให้ข้อมูลที่มากขึ้น ให้ครอบคลุมหน่วยงานและสายงานต่าง ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น	จำแนกกลุ่มย่อยออกตามลักษณะของงานส่งเสริม

4.3.2 ศึกษาความต้องการในข้อมูลที่เปิดเผยโดยองค์กรธุรกิจของผู้มีส่วนได้เสียแบบจำเพาะเชิงพื้นที่

งานวิจัยนี้เลือกทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้มีส่วนได้เสียทั่วไป นั่นคือไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจใด ๆ ก็ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีความสำคัญสูงต่อองค์กรธุรกิจ แต่ไม่ได้ครอบคลุมในการศึกษานี้ได้แก่ พนักงาน และชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งจะมีลักษณะที่เฉพาะตัวจำเพาะแต่ละพื้นที่และสำหรับแต่ละองค์กร ดังนั้น ในการขยายผลการศึกษาเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้รูปแบบของการรายงานเพื่อความยั่งยืนที่เหมาะสมสำหรับแต่ละองค์กรจึงควรคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียแบบจำเพาะเชิงพื้นที่ ในการดำเนินงานดังกล่าว เราจะได้ตัวอย่างของแนวทางการรายงานที่มีประสิทธิภาพที่หลากหลายรูปแบบ

4.3.3 ศึกษาความต้องการในข้อมูลที่เปิดเผยโดยองค์กรธุรกิจของผู้มีส่วนได้เสียแบบจำเพาะเชิงภาคส่วนธุรกิจ

ในทำนองเดียวกัน แต่ละภาคส่วนธุรกิจจะมีรูปแบบการดำเนินงานเฉพาะตัวและผู้มีส่วนได้เสียเฉพาะกลุ่ม โดยเฉพาะลูกค้าและซัพพลายเออร์ การพิจารณาขยายขอบเขตการวิจัยไปสู่ภาคส่วนทางธุรกิจแบบจำเพาะเจาะจง ย่อมนำสู่ความเข้าใจในธรรมชาติของความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้เสียกับองค์กรธุรกิจ และได้แนวทางของการสื่อสารที่เป็นกรณีศึกษาเพื่อการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่บ่งชี้ในการกำหนดแนวทางหรือรูปแบบของการรายงานเพื่อความยั่งยืนที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งองค์กรธุรกิจเองและต่อผู้มีส่วนได้เสียด้วย

4.3.4 ทำการประเมินคุณค่าของการรายงานที่มีต่อองค์กรธุรกิจที่จัดทำรายงานและผู้มีส่วนได้เสีย

การประเมินคุณค่าของการรายงานเป็นงานที่จัดว่ายากที่สุด แต่ก็จะมีประโยชน์ในระดับสูงเช่นกันต่อการผลักดันและพัฒนาให้เกิดการรายงานในอนาคต การวิจัยในลักษณะดังกล่าวอาจจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับบัญชีต้นทุนทางสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social and Environmental Accounting) ก่อนที่จะสามารถกำหนดตัวแปรในการศึกษา รวมไปถึงสภาวะเงื่อนไขของการศึกษาได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ความสำเร็จของการศึกษาวิจัยดังกล่าวข้างต้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากผู้ประกอบการธุรกิจสำหรับข้อมูลเชิงลึกเพื่อการวิเคราะห์อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงมากที่สุด